Ponson du Terrail

Junetea regelui HENRIC

7

Partea a patra
REGINA BARICADELOR

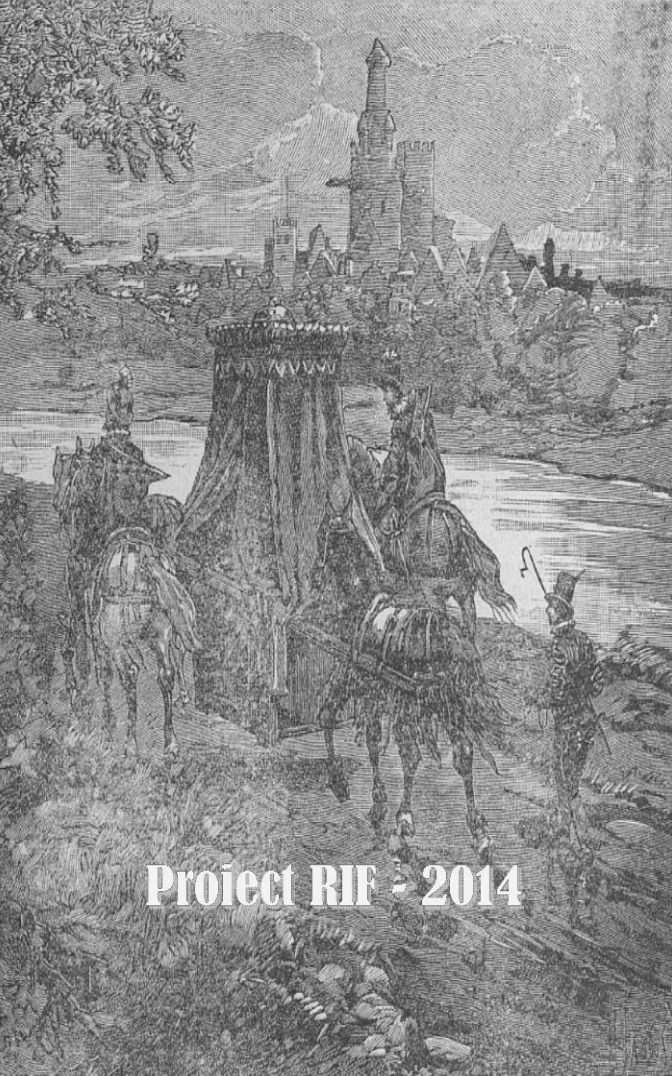
Project RIF - 2014

PONSON DU TERRAIL
Junețea regelui HENRIC

Partea a patra
REGINA BARICADELOR
(LA REINE DES BARRICADES)

Episodul 7
REGINA BARICADELOR

Traducerea, editarea şi corectura:
Echipa România Inedit
Proiect Romania Inedit 2013–2014

Versiune electronică: **[V3.0]**

Traducerea în limba română a fost realizată după volumul în limba franceză:

PONSON DU TERRAIL
LA JEUNESSE DU ROI HENRI – Tome III

PARIS, 1884
JULES ROUFF ET Cie, ÉDITEURS
14, CLOITRE SAINT-HONORÉ, 14

Partea a patra
Prolog

ÎNTRUNIREA STATELOR DE LA BLOIS

(LES ÉTATS DE BLOIS)

Capitolul I

Cina regelui se încheiase.

Ora zece suna la orologiul cel mare al castelului din Blois şi toate acestea se petreceau în seara zilei de 4 decembrie a anului de grație 1576.

Regele cinase în compania *drăguților*[1] săi:

---

[1] În textul original francez este folosit termenul „*les mignons*” – *drăguții*. Acest termen a apărut pe timpul războaielor religioase franceze dintre catolici şi hughenoți şi avea sensul de „drăguț lui Dumnezeu” sau „drăguț Papei”.

Termenul a fost preluat de locuitorii Parisului, pentru a desemna pe favoriții speciali ai regelui Henry al III-lea al Franței, care la întoarcerea sa din Polonia pentru a domni în Franța în anul 1574, a adoptat un fel de viață rafinat. „Drăguții” regelui erau tineri nobili, care locuiau la Curtea Regală fiind favoriții speciali ai regelui, având față de rege un rol oarecum similar cu acela al doamnelor de onoare față de regină.

Termenul „les mignons” era folosit de francezi în mod batjocoritor cu sensul de *papițoi, fanfaroni, frivoli, uşuratici* (deoarece tinerii duceau o viață uşoară, îmbrăcați la modă, lipsiți de calități reale), dar era lipsit complet de conotație homosexuală: expresia „drăguții regelui” nu era folosită cu sensul de „iubiții regelui”. [n.t.].

sir de Quélus şi sir de Maugiron, domnul d'Épernon şi cavalerul de Schomberg.

Atmosfera din timpul mesei fusese plină de bucurie: băură un vin bun, bârfiră femeile şi lăudară curajul bărbaților.

— Domnilor, spuse regele, sunt foarte plictisit, deci, care dintre voi ar putea să mă distreze?

Înainte de a fi primit vreun răspuns, uşa se deschise şi un om intră.

— Cu siguranță, Sire, că nu acest domn, strigă Maugiron, arătând spre noul venit.

— Domnule Maugiron, răspunse acesta din urmă, eu îi slujesc pe regi şi mi-a curs sângele când a fost nevoie pentru ei, dar niciodată nu m-am gândit că aş putea ține locul de bufon.

Drăguții începură să râdă, dar regele îi reduse la tăcere:

— Bună ziua, Crillon, spuse el pur şi simplu.

Şi întinse mâna sa regală omului care tocmai intrase.

Cavalerul Crillon aruncă asupra *drăguților* o privire calmă şi plină de dispreț, asemenea unui buldog care ar fi intrat în țarcul unei canişe de Pugs, apoi zise regelui:

— Majestatea Voastră mi-a făcut onoarea de a mă chema?

— E adevărat, Crillon, prietenul meu, răspunse regele; eşti încă prietenul meu, nu-i

aşa?

Bunul cavaler nu găsi apelativul regelui prea familiar, astfel că el răspunse cu naivitate:

— Sire, am fost întotdeauna un prieten al regilor Franței, şi sunt cinci regi pe care i-am servit: regele Francisc I, de cavalerească memorie, regele Henric al II-lea, regele Francisc al II-lea, răposatul Carol al IX-lea, şi în cele din urmă, regele pe care Dumnezeu să-l ocrotească! Majestatea Voastră, Henric, al treilea cu acest nume.

— Ei bine! Crillon, prietenul meu, spuse Henric al III-lea, te-am chemat, într-adevăr, dar asta a fost acum două ore, când eram rege al Franței, când eram, să zic aşa, pe stomacul gol. Am vrut să-ți dau ordine în legătură cu viitoarea Întrunire a Statelor care va avea loc peste două zile, în bunul oraş şi în castelul Blois, unde suntem... Dar, drace! de atunci am cinat, bunule Crillon, şi un al naibii de bun vin din podgoriile Jurançon m-a făcut să nu-mi mai amintesc ce voiam să-ți spun.

Crillon nu clipi şi nu spuse nimic, cu toate că regele Henric al III-lea avu un moment de tăcere.

Văzând aceasta, Henric al III-lea continuă:

— Mă plictisesc, bunul meu Crillon, sunt plictisit de moarte.

Crillon rămase tăcut.

— Uite, continuă regele, priveşte-i pe toţi aceşti gentilomi. Sunt tineri, sunt frumoşi, i-am încărcat cu favoruri, le-am umplut pungile, împărtăşind cu ei coroana mea. Ei bine! Ei nu sunt capabili să mă distreze!

— Ah! îmi pare rău, Sire, strigă Maugiron. Dar, atunci când a venit domnul Crillon, tocmai aveam de gând să o înveselesc pe Majestatea Voastră.

— Cum aşa? întrebă regele cu nerăbdare.

În colţul lui, Crillon ridică din umeri.

— Oh! voiam să vă spun o poveste, Sire, o poveste adevărată.

— Să auzim povestea, şi dacă mă amuză, spuse regele, îţi voi acorda ordinul „Cavaler de Saint-Michel”.

— Ah! murmură d’Épernon, toată lumea este „Cavaler de Saint-Michel” azi. „Cavaler de Saint-Esprit”, la momentul potrivit, ar fi mult mai bine!

Crillon, rămas în umbră, păşi spre masă, moment în care lumânările aprinse îi luminară nobila şi marţială sa figură.

— Domnule d’Épernon, spuse el, „Ordinul de Saint-Esprit” este doar pentru persoanele care au respirat mirosul de praf de puşcă şi nu pentru acelea ce simt doar mirosul de mosc, aşa ca domniile voastre.

— Bunule Crillon, zise regele cu un zâmbet

crud, ai o lovitură fulgerătoare ca a unui mistreț de opt ani. Fii liniştit, d'Épernon, dragul meu, vei fi „Cavaler de Saint-Esprit", după prima bătălie.

— Avem de aşteptat, în acest caz, răspunse Crillon.

Şi, cum nu i se oferise un scaun, bunul cavaler luă un scaun de bucătărie şi se aşeză.

— Povestea! să auzim povestea! ceru regele, cu o bucurie copilărească.

— Aici, în Blois, spuse Maugiron, există o stradă, care urcă...

— Toate urcă, observă Quélus.

— Fie! spuse povestitorul. Pe această stradă este o casă...

— Sunt case pe fiecare stradă, spuse la rândul său cavalerul de Schomberg, a cărui apreciere plăcu la fel de mult ca o zi de post.

— După aceea? spuse regele.

— În casa asta, continuă Maugiron locuieşte o fată la fel de frumoasă ca ziua...

— Comparația ta este greşită, spuse regele, pentru că ziua de azi este tristă, începătoşată şi-ți întunecă sufletul.

— Aceasta despre care vorbesc este o zi de primăvară, Sire.

— Bine. După aceea?

— Fata este păzită de un bătrân, un slujitor după unii, tatăl său, după cum spun alții. Ea iese numai duminica pentru a merge la

Liturghie sau la Predică, pentru că nu ştiu dacă este catolică sau de altă religie pentru că de fiecare dată umblă cu faţa acoperită.

— Hei! hei! domnilor, spuse regele cu voce obosită, istoria lui Maugiron devine interesantă. Ce părere aveţi?

Maugiron continuă:

— Regele nu ne-a spus ieri că, atunci când i-a guvernat pe polonezi, aceştia erau plictisitori în toate?...

— Asta-i drept, îl întrerupse regele.

— Majestatea Sa, continuă Maugiron, obişnuia să umble deghizat pe timp de noapte pe străzile Varşoviei, împreună cu favoriţii săi?

— Ah! spuse regele, m-am distrat adeseori astfel.

— Deci, continuă povestitorul, regele Poloniei, acum rege al Franţei, a umblat pe străzi, râzând, cântând şi făcând mare zgomot.

— Am stat la pândă de mai multe ori, observă Henric al III-lea.

— Asta este ceea ce voiam să spun, continuă Maugiron. Ei bine! în cazul în care Majestatea Voastră crede că este plictisit...

— Oh! spuse regele cu oboseală în glas.

— Dacă Majestatea Voastră ar accepta, la fel ca la Varşovia...

— Bine!

— Şi ar veni cu noi pe străzile din Blois!... Ah! Acesta este un oraş liniştit! Sună stingerea la ora nouă... şi patrulele orăşeneşti merg la culcare la zece.

— Cât e ceasul? întrebă regele.

— Aproape de miezul nopții, Sire.

— Atunci înseamnă că patrulele orăşeneşti sunt deja culcate?

— Probabil şi, fără să ne pândească vreun pericol, am putea să o răpim pe micuță.

— Hei! spuse regele, dar îmi place asta!

— Pe Sfântul Petru, patronul meu! strigă Maugiron, cred că Majestatea Voastră începe să se amuze.

— Bine ar fi să fie aşa, murmură regele cu un oftat. Apropo, este drăguță mititica?

— Minunată, spuse Maugiron.

— Şi ce crezi că ar trebui să facem?

— Ah! femeile, Sire, nu se poate face niciodată omletă fără a sparge ouăle.

— Acest lucru este adevărat, spuse regele.

Şi, întorcându-se spre Crillon:

— Ce crezi, cavalere?

— Sire, răspunse Crillon, eu nu gătesc şi nu vă pot da un sfat pentru astfel de lucruri.

Regele îşi muşcă buzele.

— Continuă, dragul meu, îi spuse el lui Maugiron.

— Dar, răspunse acesta din urmă, am avut onoarea de a propune Majestății Voastre o

plimbare pe jos pe străzile din Blois. Noaptea este întunecoasă, e ceață... Vom merge sub ferestrele tinerei fete...

— Şi apoi?

— Forțăm uşa... şi vom vedea...

— Asta îmi place, spuse regele, şi sper că mă va amuza.

După aceste cuvinte, el se ridică şi *drăguții* îl imitară.

Crillon, rămânând încă pe scaunul său, nu deschise gura de niciun fel pentru a spune ceva, ci se uita la picioarele sale.

Henric al III-lea luă o baghetă de abanos şi lovi un clopot.

La acel zgomot, un paj intră.

— Dragul meu, spuse regele, adu-mi haina, o sabie şi o mască de catifea.

Pajul ieşi făcând o plecăciune.

— În ceea ce vă priveşte, dragii mei, continuă Henric al III-lea, vă puteți pune mască dacă vreți, dar pentru mine, acest lucru este indispensabil, deoarece oamenii de religie ar striga foarte tare dacă l-ar recunoaşte pe regele Henric, al treilea cu acest nume, şi dacă l-ar vedea alergând pe străzi în căutarea unei aventuri.

— Sire, zise Quélus, oamenii de religie sunt proşti.

— Asta este şi opinia mea, răspunse regele. Dar noi trebuie să facem ceva pentru aceşti

proşti.

Şi întorcându-se din nou către Crillon, regele adăugă:

— Vii cu noi, cavalere?

— Eu, Sire?

— Da, tu Crillon, prietenul meu.

Crillon se ridică, împinse cu repulsie scaunul său şi aruncă o privire pătrunzătoare spre *drăguții* regelui.

— Sire, zise el, Majestatea Voastră este plăcut impresionată, şi pe bună dreptate; cei din Casa de Valois sunt plini de spirit.

Regele îşi încruntă sprâncenele.

— Poftim? întrebă el semeț.

Crillon nici nu clipi şi continuă:

— Căci, desigur, Majestatea Voastră glumeşte!

— Explică-te, cavalere, zise regele cu o voce schimbată.

— Acest lucru va fi uşor, Sire. Aveam cincisprezece ani când am devenit pajul regelui Francisc I. Într-o noapte, regele a spus: „Iată, drăguțule, acesta este un mesaj pentru divina mea prietenă, doamna Diane de Poitiers". M-am uitat într-un mod ciudat la rege, şi el a înțeles: „Acest copil, nu este un mesager al dragostei" a spus regele. Şi el a chemat un alt paj pentru a duce mesajul.

— Şi după aceea? întrebă Henric al III-lea cu o voce şuierătoare.

— Treizeci de ani mai târziu, continuă Crillon, regele Carol al IX-lea mi-a ordonat o urâtă sarcină, sarcina ca un gentilom să se convertească în călău. Atunci mi-am scos sabia, şi punând-o pe genunchi, am rupt-o ca pe o sticlă!... Apoi, Sire, fratele Majestății Voastre, răposatul rege Carol şi-a amintit că mă numesc Crillon şi şi-a cerut scuze.

— Ah! serios? întrebă Henric al III-lea, cu buzele încleştate.

Crillon continuă:

— Nu pretind scuze din partea Majestății Voastre, pentru că ea nu mă cunoaşte foarte bine încă, dar o implor a-mi permite să merg la culcare.

Henric al III-lea nu mai spuse nimic.

Numai când pajul se întoarse cu mantia, masca şi sabia, regele se întoarse cu spatele la Crillon şi spuse favoriților săi:

— Veniți, domnilor?

Regele ieşi primul, apoi Quélus şi Schomberg, apoi d'Épernon şi Maugiron.

Crillon, rămas nemişcat, îi privea.

În cele din urmă, atunci când uşa se închise, cavalerul murmură:

— Timp de două secole va fi bârfit fostul rege Carol al IX-lea, spunându-se că a fost un prinț sălbatic şi însetat de sânge!... Dar ce vor spune despre acesta care i-a urmat? O! Carol, al nouălea după nume! O regele meu!

În cele mai deplorabile excese, în cele mai mari crize de nebunie, ați respectat monarhia... Umbra Voastră să mă ierte că am supraviețuit Majestății Voastre!

Un moment stătu cu capul plecat, cu ochii trişti, gemând sub greutatea unei ruşini imense.

Apoi se ridică şi redeveni marele Crillon.

— Nu, nu! spuse el, grăbindu-se spre uşă, trebuie să salvez onoarea regelui! Onoarea regelui Franței şi onoarea lui Crillon este totuna!

Şi el fugi pe urmele regelui...

Capitolul II

Ei s-au dus, într-adevăr, în sus pe strada despre care Maugiron îi vorbise regelui.

Strada era îngustă, întortocheată, pavată cu piatră de râu, mărginită cu case înnegrite şi strâmbe, ultime vestigii ale Evului Mediu, pe scurt; strada urca de la Loara până la castel, şi părea mai mult o alee decât o stradă.

Cu toate acestea, undeva pe la mijlocul ei, pe stânga, construcțiile mici cu aspect bolnav, casele cu uşi prăpădite, lăsau loc unui zid în mijlocul căruia se afla o uşă maiestuoasă, cu două batante din stejar întărit cu fier.

Acest zid proteja o grădină, o veche grădină

cu copaci bătrâni de sute de ani, în mijlocul căreia se ridica o construcție din cărămidă roşie, jumătate castel, jumătate casă de burghez cinstit.

La acele ore înaintate ale serii, în acel pavilion, o lumină strălucea în spatele perdelelor unei ferestre, la primul etaj, într-o cameră destul de mare, cu pereții acoperiți cu lambriuri din lemn de nuc sculptat, unde o fată stătea la o roată de tors şi lucra.

Ea putea avea şaisprezece ani, avea pielea albă şi părul blond, ochii mari şi albaştri de o melancolie infinită, cu sclipiri ale acelei tristeți vagi şi greu de definit, pe care povestitorii din est o atribuie ochilor de căprioară.

Sprijinindu-se pe roata de tors, ea lucra din greu, dar nu fără a tremura uneori la cel mai mic zgomot, pentru că era stăpânită de un presentiment în legătură cu un eveniment fatal şi misterios.

În timp ce fata lucra astfel, o uşă se deschise fără zgomot, un pas surd alunecă pe podea şi o umbră, mai degrabă decât un trup, veni să se uite la ea din spatele scaunului său.

Fata se întoarse şi un zâmbet apăru pe buzele sale.

Apoi îşi ridică fruntea:

— Bună seara, bunicule, spuse ea.

Cel cu care ea vorbea astfel, această umbră mai degrabă decât un trup, era un bărbat înalt şi subțire, un bătrân uscat, aproape transparent, care părea mai degrabă creația fantastică a unui poet nebun.

Avea o barbă albă, lungă, care-i curgea în jos peste piept şi capul său chel avea scânteieri palide ca de fildeş îngălbenit.

Atunci când puse mâna sa descărnată pe umerii fetei, se auzi un sunet sec ca de oase lovite.

El îşi apropie buzele sale subțiri şi uscate ca un vechi pergament de gâtul de lebădă al fetei, şi zise:

— Bună seara, micuța mea Berthe, de ce lucrezi încă? E târziu şi trebuie să te odihneşti...

— Dar, bunicule, răspunse fata, nu este astăzi 4 decembrie?

— Este adevărat.

— Două zile înainte de Întrunirea Statelor?

La auzul acestor cuvinte, ochii trişti şi aproape închişi ai bătrânului păreau să-şi revină şi avură o scânteiere ca de fulger.

— Da, spuse el, peste două zile, al treilea rege Henric, blestemat fie de Dumnezeu! va aduce împreună nobilii săi şi se va alia cu Casa de Lorena, pentru a-i extermina pe nefericiții care participă la predică.

Când el pronunță numele Celui de Sus,

Berthe avu un zâmbet divin.

— Bunul meu tată, spuse ea, ştii că Dumnezeu este bun, Dumnezeu este drept şi îi protejează pe cei care-l slujesc cu credinţă.

Bătrânul oftă şi rămase în tăcere.

Berthe continuă:

— Dumnezeu nu va permite să avem necazuri, nici eu, nici dumneata. În plus, cine ar ataca un bătrân gentilom cu braţul slab şi o femeie neajutorată?

Din nou, prin ochii bătrânului trecu un fulger.

— Este adevărat, spuse el, eu sunt foarte bătrân. Am aproape o sută de ani şi de mult timp braţul meu nu mai are puterea de a ţine o sabie. Dar dacă ne vor ataca... Ah! bătrânul sir de Mallevin... îşi va aminti că a luptat pe vremuri la stânga unui cavaler fără de prihană, Bayard, cavalerul fără frică.

Berthe îl îmbrăţişă, împletindu-şi braţele sale tinere în jurul gâtului uscat al bătrânului.

— Bunul meu bunic! spuse ea, dar nu-ţi face griji, du-te! Această casă se pierde într-o stradă pustie. Nimeni nu se gândeşte la noi... Şi apoi, tu nu eşti iubit şi... respectat?...

— Da, de locuitorii oraşului nostru... dar... străinii de Blois... oh! lorenii!... aceşti mercenari plătiţi de către Guise!... aceşti ucigaşi ai fraţilor noştri...

Fata avu un moment de frică ce nu scăpă bunicul său.

— Ți-e frică? întrebă el.

— Nu, tată.

— Fii cinstită... te-ai speriat?

— Ei bine! spuse ea, dacă trebuie să spunem adevărul, am să-ți spun că toată această lume, care timp de două zile a invadat bunul şi liniştitul nostru oraş Blois, aceşti domni zgomotoşi, aceşti cavaleri însoțiți de paji gălăgioşi... toate acestea mă sperie puțin.

— Dar de ce lucrezi până aşa de târziu azi? întrebă bătrânul sir de Mallevin care voia să schimbe vorba pentru a înlătura frica fetei.

— Nu-ți mai aminteşti de mesajul primit în urmă cu trei zile? întrebă Berthe.

— Ai dreptate, aşa este, un mesaj de la frații noştri din sud, de la Béarn; un mesaj care spune că un gentilom gascon, care se bucură de stima şi încrederea regelui de Navarra, va coborî în oraşul Blois, în casa noastră, în seara zilei de 4 sau 5 decembrie.

— Ei bine! bunicule, spuse fata, acesta este motivul pentru care am întârziat.

Dar bătrânul clătină din cap:

— E prea târziu acum, spuse el. Gentilomul nu va sosi decât mâine.

Când el pronunță aceste cuvinte, Berthe se ridică în grabă.

— Ce ai? întrebă bătrânul sir de Mallevin.
— Nu ai auzit?
— Ce?
— Zgomotul.
Şi Berthe merse pentru a deschide fereastra şi se aplecă în afară, scoțându-şi capul şi părul blond răvăşit în umezeala blândă a ceții care se ridica de pe Loara.
Într-adevăr, un zgomot fusese făcut în afară. Acest zgomot fu urmat de trei bătăi în uşă, făcute la intervale regulate.
În acelaşi timp, o voce traversă spațiul, perturbând liniştea nopții.
Această voce spuse:
— Vremea este frumoasă şi soarele este cald dincolo de Garonne.
— El este! exclamă bătrânul. Este chiar semnalul indicat în mesaj. Berthe mergi şi deschide-i, este binevenit cel care vine în numele fraților noştri.
Fata îşi aruncă o manta cu glugă pe umeri, luă lampa care ardea lângă roata ei de tors, iar la brâu avea un mănunchi de chei, printre care era, fără îndoială, şi cheia uşii de la intrare.
Apoi merse jos, urmată de bătrânul om, care făcea paşii mai încet.
Traversă grădina şi ajunse la poartă. Dar, înainte de a pune cheia în broască, ea deschise cu grijă o mică vizetă cu gratii ce se

afla în uşă şi întrebă cu o voce tremurătoare:

— Cine este acolo?

— Gasconia şi Béarn! răspunse de afară o voce tânără şi puternică.

Berthe puse cheia în broască, o răsuci în întuneric şi uşa se deschise.

Apoi un om alunecă în grădină, şi se opri, orbit de frumuseţea Berthei, pe faţa căreia lampa pe care ea o ţinea în mână proiecta razele sale de lumină.

După mai puţin de o oră, noul venit, întremat de unele produse alimentare şi o sticlă de vin vechi, era condus de fată în camera care fusese deja pregătită pentru el.

Berthe nu-l mai văzuse niciodată şi totuşi, avea deja încredere în el şi încetase să mai tremure.

Era pentru prima oară, după mulţi ani, când Berthe de Mallevin, orfana, vedea un bărbat foarte tânăr adăpostit sub acoperişul bunicului său.

Pentru tânăra fată, noul venit, cu privirea sa arzătoare, era un bărbat curajos, şi sub straiele lui groase de munte ea bănuia că bate o inimă nobilă.

Şi când a ajuns în camera unde l-a condus pe străin, după ce a aprins o lumânare mare de ceară galbenă şi a aşezat-o pe un dulap, ea nu a fost în măsură să se abţină de a-i spune, când îl văzu aşezându-şi sabia la capul

patului:

— Ah! Domnul meu, este într-adevăr multă vreme de când o sabie nu a mai intrat aici.

Gasconul se uită la ea cu un zâmbet:

— Ei bine! Acum este una, spuse el, şi nu are altă misiune decât aceea de a te apăra.

Ea îşi ridică ochii mari şi trişti către el.

— Mă tem mai mult acum, spuse ea.

— Îți este atât de frică, uneori, draga mea?

— Uneori, într-adevăr, suspină ea... de cel puțin două zile.

— Şi, de ce, copilul meu?

Ea părea că şovăie; dar fața cinstită şi nobilă a călătorului o făcu să încheie prin a i se supune, şi-i răspunse:

— Mi-e frică, spuse ea, pentru că de două zile oraşul este plin de străini, de domni obraznici, care fac mare gălăgie.

— Ah! Ah!

— Se spune, continuă Berthe, că al treilea rege Henric, are o suită de desfrânați pentru care nimic nu este sacru...

Gasconul îşi încruntă imperceptibil sprâncenele.

— Într-adevăr, continuă Berthe, care avea din ce în ce mai multă încredere în tânărul gentilom, îmi este foarte frică începând de ieri seară.

— Adevărat? Şi ce s-a întâmplat cu tine, copilul meu?

— Nu-i veți spune bunicului meu, cel puțin?

— Pe onoarea mea! Jur că nu-i voi spune nimic!

— Bine! Imaginați-vă, domnule, că ieri, la începutul nopții, am văzut doi domni înfăşurați în mantale, cu fețele acoperite de măşti, rătăcind pe străzi, uitându-se prin uşă şi examinând cu atenție casa noastră.

— Ah! Ah! zise călătorul.

Berthe continuă:

— Vorbeau destul de încet. Cu toate astea am auzit câteva cuvinte din conversația lor. Unul dintre ei a spus: „Ştiți că este foarte atractivă această fată?" Mi-am dat seama că despre mine vorbeau…

Şi Berthe, la aceste cuvinte roşi şi-şi plecă ochii.

— Şi ce a răspuns celălalt? întrebă gentilomul cu un zâmbet.

— Celălalt, spuse Berthe, ah! este monstruos… El a spus: „Ei bine! Hai să o răpim!"

— Nenorociții!

— Am fugit până aici şi m-am ascuns acolo. Toata noaptea am tremurat ca o frunză şi am fost atentă la cel mai mic zgomot. În cele din urmă a venit ziua; apoi am îngenuncheat şi i-am mulțumit lui Dumnezeu, cerându-i să trimită un protector, pentru bunicul meu şi pentru mine.

În timp ce vorbea astfel, Berthe deschise fereastra şi scoase capul pe geam.

Deodată, ea scoase un țipăt puternic şi se dădu brusc înapoi.

— Ce ai? întrebă gasconul.

— Uitați-vă!... uitați-vă!... spuse ea.

Dinții îi clănțăneau şi vocea îi tremura.

Gasconul se apropie de fereastră şi privi la rândul său.

— Oh! Oh! spuse el, cred că am făcut bine că am sosit în seara asta.

Un om urcase pe zidul grădinii şi stătea călare pe zid.

— Ei sunt cei care... şopti Berthe disperată.

— Nu te teme de nimic, zise gasconul.

Apoi el suflă în lampă, iar întunericul se lăsă în jurul lor.

Berthe auzi cum gasconul îşi verifica siguranțele la două pistoale pe care le fixa la centura sa şi, aproape în acelaşi timp, auzi cum acesta îşi ajusta centura cu sabia.

— Acum, spuse el, stai aici şi lasă-mă să cobor la grădină. La naiba! Rămâne de văzut dacă răpitorilor de fete, chiar dacă sunt zece mii, le va fi frică de fiul mamei mele.

Berthe nu mai tremura.

Capitolul III

În timpul acesta, regele şi favoriții lui

alergau pe străzi.

Noaptea era înceţoşată, după cum am spus, şi locuitorii intimidaţi de prezenţa Curţii regale la Blois, aveau ferestrele acoperite ori stinseseră deja luminile.

Henric al III-lea, însoţit de favoriţii săi, ieşise din castel printr-o uşă mică din spate.

Nici paznicii, nici gentilomii obişnuiţi, ataşaţi pe lângă rege, nu i-au văzut plecând.

Când au ajuns în afara castelului, favoriţii au devenit zgomotoşi.

— Eşti îndrăgostit de această micuţă, Maugiron? întrebă regele.

— Da şi nu, Sire.

— Cum aşa, dragul meu?

— Dar, e simplu, Sire! Da, în cazul în care Majestatea Voastră nu o găseşte pe gustul său.

— Oh! Oh! spuse regele, e o lungă perioadă de timp de când nicio femeie nu mi-a provocat niciun interes şi nu m-a făcut să-mi crească pofta de mâncare. Şi tu, Quélus?

— Eu, Sire, m-am limitat la prietenie, aceasta este mai puţin înşelătoare decât dragostea.

Regele răspunse cu un surâs.

— Deci, Maugiron, dragul meu, micuţa îţi va plăcea cu atât mai mult cu cât mie mi se va părea mai vulgară?

— Vai! Sire, dar mă tem că Majestatea

Voastră o va găsi adorabilă.

— Vom vedea, spuse regele. Sst! Acum am auzit paşi în spatele nostru. Scutiți-mă de a mai folosi apelativul „Majestate”.

— Fie, spuse Maugiron ce mergea în fața tuturor într-un ritm rapid. Cu toate acestea, ne apropiem…

— Ah! spuse Henric al III-lea. Este pe această alee?

— Da. Aici, priviți acest zid mare, casa este în spatele său…

Quélus, d’Épernon şi Schomberg mergeau la zece paşi distanță.

Quélus îi spuse lui d’Épernon:

— Maugiron este plin de duh. El o va răpi pe fată pentru rege, şi dacă regelui nu-i va plăcea, Maugiron o va păstra în contul său personal.

— Dar ea îmi place şi mie de asemenea, declară cavalerul de Schomberg.

— Ei bine! ia-o, spuse Quélus.

— Şi dacă ei îi place de mine? făcu d’Épernon.

Pentru prima dată, Quélus începu să râdă.

— Dragii mei gentilomi, zise el, ceea ce mie îmi este foarte clar este faptul că fata trebuie trasă la sorți, deoarece place la toată lumea, cu excepția regelui şi a servitorilor voştri…

— Tu nu ai văzut-o încă.

— Eh! Femeile nu mă fac să înnebunesc, eu

sunt un filosof, credeți-mă.

— Fie... dar regele? observă d'Épernon.

— Regele este de părerea mea, răspunse Quélus. El a constatat că cea mai frumoasă fată din lume nu valorează mai mult decât un geam înrămat.

— Amin! murmură Schomberg, dar jur, Quélus, că, dacă regele o va ignora pe frumoasă, Maugiron nu va voi nicio tragere la sorți.

— Ah! copiii mei, zise Quélus, proverbul care spune că o găină provoacă lupta între cocoşi, este adevărat! Noi suntem toți prieteni, iar acum pentru fata asta doriți să vă luptați...

— La naiba! murmură d'Épernon, eu sunt în joc, de asemenea.

— Nu mă deranjează, răspunse Quélus cu indiferență, sunt de acord doar cu un singur lucru: că nici regele, nici eu, nu avem nicio iubire în vedere, şi într-adevăr noi chiar nu avem nimic de făcut aici.

Quélus fuse întrerupt din expunerea cursului său de etică de glasul strident al regelui.

Henric al III-lea ajunsese în fața zidului care avea o uşă cu două batante din stejar întărit cu fier, şi-i spuse lui Maugiron:

— Dar tu eşti nebun, dragul meu, crezând că e uşor de pătruns în această casă! Aceasta

este o uşă de maestru şi trebuie maltratată frumos înainte de a pierde un cui din încuietoare sau din balamale.

— Majestate, răspunse Maugiron, nu vă faceți griji pentru atât de puțin.

— Şi ce ai de gând să faci, dragul meu?

— Să merg să caut o scară, Sire.

— Şi unde este scara asta?

— Aici, Sire, în casa unui cetățean din clasa de mijloc pe care l-am cunoscut ieri. Aceasta este casa paracliserului din parohia vecină, un bun catolic, care îi urăşte pe cei de altă religie şi care suspectează că fata şi bătrânul sunt dintre cei care ar fi trecut la noua religie.

— Uf! spuse Henric, o fată de hughenot, o astfel de fată nu merită a fi sedusă de mulți.

— Aş vrea ca frumusețea ei să o aibă toate fetele catolice, reluă Maugiron, chiar şi ducesa de Montpensier, sora ducelui de Guise şi prieten al Majestății Voastre.

— Hai să trecem dincolo, spuse regele. Ai de gând să pui o scară?

— Paracliserul pe care l-am întâlnit mi-a dat detalii valoroase.

— Oh! Oh! Să vedem!

— Se pare că această uşă foarte solidă şi atât de bine închisă pe dinafară, este menținută pe interior numai de un drug mare de fier.

— Foarte bine, foarte bine, am înțeles, răspunse regele.

— Acum, continuă Maugiron, voi rezema scara de zid, voi urca până pe coama lui, şi atent să nu mă rănesc în cioburile de sticlă care acoperă zidul, voi sări în grădină.

— Şi, ridicând drugul de fier, ne vei deschide uşa.

— Majestatea Voastră a spus-o.

După ce spuse aceste cuvinte, sir de Maugiron merse şi bătu în uşa unei case mici, cu pereții întunecați şi umezi, cu un aspect jalnic: adevărata casă a unui om al bisericii obişnuit cu aerul mucegăit al sacristiilor[2] de provincie.

Stingerea sunase deja de mai mult timp; nicio rază de lumină, oricât de slabă, nu strălucea în interiorul casei, şi totuşi uşa se deschise imediat.

În acelaşi timp, o voce care tremura uşor, spuse:

— Monseniore, iată, aceasta este scara!

— Hei! Voinicul meu, făcu regele bătându-l pe umăr pe Maugiron, văd că tu ai avut totul planificat.

---

[2] Sacristie – încăpere într-o biserică catolică sau clădire special ridicată lângă o biserică catolică, în care se păstrează obiectele de cult şi veşmintele preoțeşti. [n.t.].

— Nu mai ascund de Majestatea Voastră, spuse Maugiron, că dacă nu veți aprecia frumusețea micuței…

— Este probabil! răspunse regele, care începuse să fie plictisit din nou.

— …aş fi cel mai fericit dintre oameni, adăugă Maugiron.

Şi el luă scara pe care o adusese paracliserul.

Acesta din urmă, în timp ce Maugiron ducea scara ca să o rezeme de perete, închise cu atenție uşa, murmurând în sinea lui versetele vreunui psalm.

După ce scara a fost rezemată de perete, Maugiron luă sabia în dinți şi începu să urce.

Apoi, după ce Maugiron ajunse sus pe zid, căută cu mâinile un loc lipsit de cioburi de sticlă, şi găsindu-l, se aşeză călare pe zid.

Henric şi cei trei favoriți stăteau grupați în partea de jos a scării.

Maugiron se uită în grădină, unde totul părea cuprins de linişte, şi apoi aplecându-se pe partea dinspre stradă, spuse:

— Nu e nimeni în grădină… nici măcar un câine… Porumbița doarme la etaj.

— Bine! spuse regele, sări în grădină şi deschide-ne şi nouă uşa… Este un frig pătrunzător, domnilor.

Maugiron dispăru şi regele auzi zgomotul căderii lui pe pământul înghețat şi răsunător

al grădinii.

Saltul fusese dur; Maugiron ameţise şi rămase nemişcat câteva secunde.

— Ah! Pe credinţa mea! Păcat! murmură el, am de gând să deschid... pentru că regele este plictisit şi trebuie să se distreze, dar nu să decidă dacă fata îmi aparţine.

Maugiron făcu câţiva paşi şi examină cu atenţie uşa şi sistemul ei de închidere care era aplicat pe interior.

Paracliserul nu minţise. Cu toate acestea el uitase un detaliu: faptul că drugul de fier era menţinut în lăcaşul său prin intermediul unui lacăt.

— Oh! oh! zise Maugiron, aici este nevoie de un lăcătuş.

Îşi scoase pumnalul din centură, trase teaca şi introduse vârful în dispozitivul de blocare pentru a-l forţa.

— Grăbeşte-te atunci, e frig! strigă regele prin uşă.

Dar Maugiron nu mai avu timp să răspundă.

El tocmai primise o lovitură în cap.

Această lovitură, care părea a fi căzută din cer, fusese dată cu mânerul unei săbii, sub care drăguţa tocă cu pene de păsări se prăbuşi ca o haină veche. Maugiron rămase uimit, şi atât de ameţit că nu avu nicio putere să strige.

Un om se afla în fața lui.

Acest om îl fixa cu vârful sabiei.

Văzând aceasta, Maugiron făcu înapoi un pas şi se rezemă de uşă, având lama sabiei în vânt.

— Caraghiosule! spuse omul cu sabia, pe cât de adevărat este că eu sunt un gentilom şi că tu nu eşti decât un individ josnic ce aleargă după aventuri nocturne, pe atât de adevărat va fi că te voi țintui de această poartă!

— La mine! strigă Maugiron.

Şi apoi îşi încrucişară săbiile.

În spatele uşii, Henric al III-lea şi însoțitorii lui auziră zăngănit de săbii.

— Domnilor, spuse Henric, micuța este păzită. Ce intenționați să faceți?

— Simt nevoia să merg la culcare, spuse Quélus, care pricepea că-şi riscă viața în aventurile amoroase.

Domnul d'Épernon, omul prudent, tăcu.

Dar Schomberg, care era un alsacian curajos, exclamă:

— Haideți! Veniți să-l salvăm!

— Fie! spuse regele, care avu un căscat teribil. De asemenea, este un mod de a ne încălzi. Pentru că este frig, domnilor, foarte frig!

Schomberg era deja pe scară.

În acest moment, apărătorul lui Berthe

Mallevin şi sir de Maugiron se luptau cu înverşunare.

De două ori sabia străinului atinse pieptul favoritului, şi sângele lui începu să curgă.

— Ah! Eşti un frumos nobil de la curtea Franței, pe toți dracii! strigă gasconul. Ei bine! vom vedea...

Maugiron fusese elevul de scrimă al regelui Henric al III-lea, care era primul spadasin al Franței.

El făcu o fentă inteligentă, se chirci sub el însuşi, alunecă sub sabia gasconului şi încercă să-i înfigă pumnalul său în lateral, pentru că nu încetase să-şi țină pumnalul în mâna stângă.

Dar gasconul, iute ca fulgerul, ridică brațul şi-l coborî cu viteză, iar a doua lovitură de mâner a fost atât de bine aplicată pe capul lui Maugiron, încât acesta scăpă pumnalul şi sabia sa, apoi căzu inconştient la pământ.

Dar, în acelaşi timp, Schomberg apăru de asemenea, în partea de sus a zidului.

— Oh! Oh! spuse gasconul, erau doi!

Schomberg sări în grădină.

Un nou inamic apăru din nou sus pe zid.

— Ah! pe sfântul Jacques de Compostelle! strigă gasconul, eu cred că plouă, cu băieții de colo... Ei bine! Vom juca rolul soarelui,

Ventre-Saint-Gris![3] şi vom pune capăt ploii.

Vorbind astfel, protectorul lui Berthe, săraca orfană, se rezemă, la rândul său, de poartă; apoi se puse în gardă într-o magistrală poziție de apărare învățată de la răposatul maestru *Guasta Carne*, celebrul armurier din Milano!

Capitolul IV

Cavalerul de Schomberg era curajos, s-o

---

[3] Ventre-Saint-gris – înjurătură folosită de regele Henric al IV-lea; traducere aproximativă: „pe pântecele Sfântului Gri”, derivată din „Ventre de Saint-Denis” (pântecele Sfântului Dionisie). Potrivit tradiției creştine, Saint Denis (numit şi Dionisie, Dennis, sau Denys) este un sfânt şi martir creştin, fost episcop al Parisului în secolul al treilea. Înjurăturile fac, de regulă, referire la: religie, originea persoanei, corp şi funcțiile corpului sau animale. Biserica, exercitându-şi autoritatea asupra societății, a interzis credincioşilor invocarea lui Dumnezeu, astfel încât oamenii au folosit cuvinte fără sens religios ca să înjure. În perioada Evului Mediu şi nu numai, majoritatea înjurăturilor au fost create prin diverse forme de distorsiune a cuvintelor (deformare, asociere, substituire, trunchiere), cu scopul de a ascunde referirea la Dumnezeu sau religie. [n.t.].

spunem, dar de un curaj un pic orb, un pic brutal, un pic prostesc, care îi caracterizează pe băutorii de bere.

Serios ca un măgar la apă, el nu înțelegea vitejia cavalerească a spiritului gascon, şi nu ştia să se lupte în stil franțuzesc.

Deci, el se repezi asupra inamicului lui Maugiron, cu o furie de vier încăpățânat care se întoarce spre câinii urmăritori, şi îşi angajă sabia în gardă.

— Nu ştiți prima teză a nobilei ştiințe, zise gasconul pe un ton batjocoritor, şi aş putea să vă omor ca pe un pui.

Spunând aceste cuvinte, acesta făcu o bătaie, lovi sabia terță după terță[4], apoi dădu o lovitură viguroasă şi sabia scăpă din mâinile lui Schomberg, care rămase uimit.

— Să trecem la altul, spuse gasconul.

Şi în timp ce Schomberg, ruşinos, îşi ridica sabia, gasconul se întoarse spre noul venit care sărise ca şi Maugiron şi Schomberg, peste partea de sus a zidului grădinii.

Acesta stătea în umbră.

— Ah! ah! rânji gasconul, domnul doreşte să rămână incognito?

Şi duse vârful sabiei spre fața acestuia.

Dar regele, pentru că el era, se puse ingenios în gardă, şi gasconul, la fața locului,

[4] Element de luptă în scrimă. [n.t.].

realiză că avea de-a face cu un maestru.

— Asta-i la momentul potrivit! spuse el, va fi mult mai distractiv!...

Schomberg, care îşi ridicase sabia, se grăbi să vină în ajutorul regelui.

Regele îi strigă:

— Rămâi, dragul meu, ar fi frumos să vedem, *Ventre-de-biche*[5] că am nevoie de ajutor pentru a ucide un mizerabil!

„Aceasta este o înjurătură, gândi gasconul, am auzit-o în copilărie, probabil la Luvru, când studiam literatura la Colegiul din Navarra."

Schomberg ascultă porunca regelui şi se aşează la o oarecare distanță.

— Ei bine, domnule, spuse regele, să ne grăbim, pentru că mi-e frig şi vreau să te omor imediat, ca să mă duc la căldură.

Gasconul începu să râdă şi îşi angajă sabia într-o terță, care nu era o gardă obişnuită.

— Senioria voastră, spuse el, nu e bine să se plângă pentru că eu sunt, de asemenea, şi mai nemulțumit de acest lucru.

Şi zicând aceasta, el pară o serie de lovituri şi o frumoasă cuartă.

— Cum aşa? zise regele uimit de parada gasconului.

---

[5] Înjurătură; traducere aproximativă: *Pe pântecele căprioarei*. [n.t.].

Gasconul, mereu în defensivă şi menajându-se, răspunse cu vocea lui batjocoritoare:

— În țara mea, nu ne este frică de frig, nici de frigul la vârful degetelor de la picioare, care este un fel de amorțeală.

— Şi ce faceți în acest caz? întrebă regele, care văzuse că adversarul său era demn de el.

— În țara mea, continuă gasconul, bem un vin bun, care face nasul roşu de obicei.

— Ah! ah! exclamă Henric al III-lea, se bea atât de mult?

— Foarte mult, pentru că nu este scump, astfel încât vârful nasului nostru este foarte expus la frig şi îngheață de multe ori, ca vița de vie în anii răi.

— Eşti plin de spirit, spuse regele, care fandă dar irosi o lovitură. Dar asta nu-mi spune cu ce sunt eu mai fericit decât dumneata.

— Cu toate acestea este uşor de înțeles, pentru că senioria voastră are o mască, aşa că nasul este apărat de vântul de iarnă.

În timp ce spunea aceste cuvinte, gasconul, la rândul său, fandă şi atinse uşor umărul regelui.

Atingerea fierului rece îl făcu pe Henric al III-lea să strige.

La acest strigăt, Schomberg alergă spre uşa

de care adversarii bătându-se se depărtaseră încetul cu încetul, iar mâna lui puternică ca un umăr de taur, o puse pe drugul de fier şi începu să-l zgâlţâie, strigând:

— La noi! la noi!

Quélus şi d'Épernon rămăseseră în stradă.

Quélus, după cum spusese, îl interesa prea puţin să aibă o ceartă din cauza unei femei.

Cât despre d'Épernon, el nu visa să devină mareşal al Franţei şi nu avea faţă de jocurile şi luptele cu sabia decât o prea puţină simpatie.

Dar mâinile puternice ale lui Schomberg reuşiră, şi într-o clipită smulse drugul de fier, deblocând uşa şi aceasta se deschise.

Prin urmare, Quélus şi d'Épernon nu mai avură nicio piedică pentru a se grăbi în ajutorul regelui şi trecură peste corpul neînsufleţit al lui Maugiron.

— Bine! murmură gasconul, credeam că ploaia s-a oprit.

Şi iute ca gândul, suplu ca o pisică, el sări zece paşi înapoi, în timp ce regele, care fanda din nou, făcu un pas greşit şi căzu pe un genunchi.

Gasconul profită de acest răgaz, îşi scoase un pistol de la centură şi strigă:

— Hei! domnilor! Sunt dispus să vă omor unul după altul, dar jur pe toţi sfinţii din cer, că dacă vă veţi pune toţi patru împotriva

mea, voi rupe două capete, deodată. După aceea, vom vedea.

Această amenințare, care era însoțită de zgomotul produs de ridicarea piedicii de siguranță a pistolului, îi opri pe favoriți din intențiile lor.

Între timp regele, care se ridicase, se întoarse către ei:

— Domnilor, spuse cu vocea lui convingătoare şi scurtă, vă interzic să mai faceți vreun pas. Ştiți cine sunt eu, şi domnul îmi aparține!...

— Astfel vorbeşte un gentilom, spuse gasconul.

Şi îşi puse pistolul înapoi la centură.

Din nou, regele marşă spre el cu sabia ridicată.

— M-ai rănit, spuse el.

— Acesta e obiceiul meu, răspunse ironic gasconul.

— Dar te voi ucide cu mâna mea!

— Asta mă surprinde, seniorul meu, răspunse gasconul batjocoritor ca totdeauna.

— *Ventre-de-biche!* înjură regele. Vom vedea!...

— Pe toți dracii! este uşor...

Şi după ce schimbară aceste două exclamații, regele şi adversarul său necunoscut încrucişară din nou săbiile.

Reîncepură o luptă teribilă şi grea, dar fără

rezultat, deoarece ambii spadasini se duelau minunat, şi porneau lovituri neaşteptate şi înțelepte, dar fără rezultat, astfel că au obosit după un timp.

— Pe Sfânta Fecioară! domnule, strigă regele respirând greu, vă duelați foarte bine!

— Senioria voastră este foarte bună...

— Vrei să ne odihnim o clipă?

— Cu plăcere, domnule, spuse gasconul politicos.

Şi el îşi lăsă sabia cu vârful la pământ.

Regele făcu la fel.

Dar, în acest moment, se auziră paşi grăbiți răsunând în stradă, şi un nou personaj apăru în teatrul de luptă.

Acesta era Crillon!

Favoriții tremurau de bucurie, pentru că se temeau că regele s-ar putea răzbuna pe ei mai târziu ca urmare a rănii provocate de cavalerul necunoscut cu vârful sabiei.

Crillon veni în fugă, dar după ce văzu că regele şi adversarul său țineau săbiile cu vârfurile în jos, se apropie mai încet.

— Ah! ah! Iată-vă cavalere, spuse regele, care îl recunoscu pe Crillon după alură şi după paşi, pentru că noaptea era suficient de întunecoasă pentru ca el să nu-i poată vedea fața.

— Da, eu sunt, spuse Crillon trăgându-şi răsuflarea, şi văd că ajung la timp pentru

securitatea senioriei voastre.

Crillon, mai mult decât oricare altul, s-ar fi temut să trădeze incognitoul regelui.

Henric al III-lea continuă:

— Aici e un mic gentilom de pe malurile râului Garonne, care mânuieşte minunat sabia.

— Facem ce putem, spuse gasconul.

La sunetul acestei voci, Crillon îşi înăbuşi un strigăt.

— Oh! oh! spuse regele, dar ce ai, cavalere?

— Nimic… oh! nimic. Scuzați-mă, bâlbâi cavalerul.

Domnul de Crillon se apropie mai mult, încercând să străpungă întunericul cu privirea sa.

— Bună seara, domnule de Crillon, spuse gasconul.

— Pe naiba! tu eşti! exclamă cavalerul.

— Îl cunoşti, domnule? întrebă regele.

— Da, desigur.

— Să fiu al naibii! spuse gasconul.

Crillon se aplecă şi şopti la urechea regelui:

— Sire, spuse el, în cazul că treizeci de ani de serviciu înseamnă ceva în ochii Majestății Voastre, veți trimite de aici aceşti lachei îmbrăcați în gentilomi, aceşti favoriți care miros a mosc…

— Foarte frumos! cavalere, zise regele furios, aceştia sunt prietenii mei.

— Nu mai puțin decât mine, Sire, şi vă rog aceasta în numele monarhiei.

— Crillon Diavolul! murmură regele, face întotdeauna doar ceea ce vrea el.

Şi, întorcându-se către favoriți:

— Mergeți mai departe, dragii mei… mă voi alătura vouă mai târziu.

Accentul regelui era convingător.

— Îmi place totul, murmură Quélus.

— Şi mie de asemenea, şopti d'Épernon.

Apoi Schomberg, făcu un semn şi arătă spre Maugiron care era neînsuflețit.

— Şi cu Maugiron, spuse el, ce aveți de gând să faceți?

Crillon îl împinse cu piciorul pe Maugiron.

— Acest hoit? spuse el, să fie îngropat într-un colț.

— Greşeşti, domnule de Crillon, declară gasconul, sunt sigur că nu l-am ucis.

— Atunci, luați-l.

Schomberg îl puse pe Maugiron pe umărul său şi se îndepărtă urmat de Quélus şi d'Épernon.

Crillon luă apoi mâna regelui, şi apropiindu-se de acesta îi şopti la ureche:

— Sire, puneți sabia în teacă.

— Eu! pentru ce? zise regele.

— Trebuie să faceți asta, Sire.

Şi accentul lui Crillon domina vocea şovăitoare a monarhului.

— Dar de ce? insistă, totuşi, Henric al III-lea.

— În numele strămoşilor dumneavoastră, în numele coroanei, vă rog în genunchi.

Şi cavalerul se lăsă în genunchi ca pentru rugăciune.

Henric al III-lea, la rândul său, vru să vadă faţa gasconului.

— Dar cine este acest om? strigă el.

Crillon răspunse cu voce tare:

— Senioria voastră are doi prieteni: pe mine şi pe el.

— *Ventre-Saint-Gris!* dragă Crillon, strigă gasconul la rândul său, ce tot spui tu acolo? Eu nu-l cunosc pe acest domn.

Crillon îşi scoase pălăria sa şi spuse:

— Acest domn, spuse el, este regele Franţei!

La aceste cuvinte, gasconul scoase la rândul său un strigăt.

Apoi, îşi aruncă sabia departe de el!

Capitolul V

Sinceritatea aproape brutală a lui Crillon mulţumi într-o mică măsură pe rege.

Henric al III-lea era dispus să umble pe străzi cu favoriţii săi, cu o mască pe faţă, pentru a răpi fete şi a batjocori pe burghezi, să se comporte într-un cuvânt, precum un

paj sau un *lanschenet*[6], dar în stare de incognito, astfel încât, atunci când Crillon spuse că el este regele Franței, Majestatea Sa exclamă furios:

— Eşti nebun, Crillon?

— Nu, Sire.

— Dar cine este acest gentilom?

Gasconul păşi în față şi îngenunche pe pământ.

— Pentru că Majestatea Voastră, zise el, a avut generozitatea de a încrucişa sabia cu mine, o rog să împingă această generozitate până la capăt.

— Ce vrei să spui, domnule?

Gasconul continuă:

— Am venit de departe. Am ajuns la Blois cu scopul de a obține o audiență la rege, pentru că am o misiune de transmis Majestății Sale.

— Şi această misiune, cine ți-a dat-o?

Vocea gasconului deveni serioasă şi emoționată:

— Am primit-o de la regele Carol al IX-lea, la patul său de moarte.

Henric tresări.

— Fratele meu, spuse el, l-ai cunoscut pe

---

[6] Infanterist german mercenar din timpul războaielor religioase purtate în sec. XV-XVI. (fr. lansquenet, cf. germ. Landsknecht). [n.t.].

fratele meu?

— Am sărutat mâna sa regală, Sire.

— Ei bine! domnule, zise regele, oricine ai fi, eu te autorizez să finalizezi misiunea ta.

— Sire, răspunse gasconul, suntem în aer liber, iar Majestatea Voastră a susținut mai devreme că îi este frig.

— E adevărat. Ei bine! vino la castel.

— Nu astăzi, Sire.

— Şi pentru ce asta, domnule?

— Pentru că, spuse gasconul calm, aici există doi oameni fără apărare, un bătrân şi o tânără fată, cărora favoriții Majestății Voastre le puseseră gând rău şi pe care i-am luat sub protecția mea.

Aceste cuvinte iritară mândria regelui.

— Hei! Deci, cine eşti dumneata, domnule, spuse el, ca să-i protejezi?...

— Jur să-i spun numele meu Majestății Voastre atunci când îmi va acorda audiența solicitată.

— Şi dacă aş vrea să ştiu imediat? strigă regele, cu o voce schimbată.

Crillon, care tăcuse pentru un moment, interveni:

— Ah! spuse el, deoarece Majestatea Voastră spune că-i sunt prieten, ea nu va refuza acest domn, pentru care eu răspund cu trup şi suflet, să-i dea ceea ce voieşte.

— Şi dacă refuz? zise regele.

— Atunci, spuse cu răceală Crillon, aş recomanda acestui domn să fie liniştit şi să aştepte ca Majestatea Voastră să-i aplice tortura.

— Crillon, Crillon, spuse regele, vorbiți cu mare libertate în fața regelui vostru...

— Sire, spuse cu naivitate bunul cavaler, în cazul în care toți apropiații Majestății Voastre ar vorbi ca mine, ați fi cel mai mare rege din lume, pentru că inima vă este nobilă, în ciuda curtenilor care se târăsc la picioarele voastre.

De această dată Crillon avea o emoție puternică.

— Ei bine! spuse regele, îi permit acestui domn să păstreze ascuns numele lui, şi îl aştept mâine, la castel, în camera regală, în momentul când mă voi trezi.

Gasconul îngenunche din nou.

— Majestatea Voastră, spuse el, este într-adevăr bunul fiu al regelui cavaler. Vă mulțumesc!

— Pe mâine, spuse regele. Vino Crillon! Brrr! S-a făcut frig!

Henric al III-lea îşi puse sabia în teacă, îşi aranjă mantaua, dădu mâna celui care-i fusese adversar şi plecă.

— Scuză-mă, Sire, zise Crillon, permiteți-mi să spun un cuvânt acestui gentilom!

Şi el se apropie de gascon.

Acesta din urmă îi luă mâna.

— Linişte! spuse el.

— De ce eşti aici? întrebă Crillon foarte entuziasmat.

— Vreau să particip la Întrunirea Statelor.

— Tu?

— Eu, spuse gasconul cu răceală.

— Dar te expui pumnalelor tuturor asasinilor plătiți de Guise.

Gasconul într-o bună stare de spirit, zâmbi, dezvelindu-şi puțin dinții săi de fildeş.

— Ah! Crillon, prietenul meu, spuse el familiar dintr-o dată, cred că ai mai îmbătrânit. Cum! Crezi că pieptul meu, în care n-a putut încăpea sabia unui rege al Franței, ar putea fi folosit ca teacă pentru pumnalul prinților loreni? Haida-de!

— Dar, cel puțin, sper că nu eşti singur?

— Am flamanda cu mine.

— Ce *flamandă?*

— Acea sabie lungă[7] ce-o vedem acolo, şi pe care bunicul meu a purtat-o în Flandra, în momentul când regele Francisc era în război cu Carol Quintul.

— Este atât de bună sabia care nu se frânge!

— Bine! murmură gasconul, devine din ce

---

[7] În originalul francez: *Colichemarde* – lamă lungă de sabie care se îngustează spre vârf. [n.t.].

în ce mai plăcut, iată că lui Crillon îi e frică... Bună seara, Crillon, pe mâine. Regele, stăpânul tău are dreptate... E frig! Noapte bună, am de gând să merg la culcare.

Un sfert de oră mai târziu, gentilomul gascon care avusese onoarea de a încrucişa sabia cu regele Franței, şi pe care Crillon îl tratase cu atenție misterioasă, era în siguranță; după ce închise şi baricadă uşa, se îndreptă spre casa mică, unde îl lăsase pe bătrân adormit, iar fata era pe jumătate moartă de frică.

Bătrânul dormea. În ceea ce o priveşte pe Berthe, gasconul o găsi în genunchi, în camera sa, rugându-se cu fervoare.

Când îl văzu intrând, ea scoase un strigăt de bucurie şi alergă spre el cu brațele deschise.

— Ah! m-ai salvat! spuse ea.

Şi, cum el se uita la ea zâmbind, ea spuse cu entuziasm:

— Erau patru împotriva ta, dar eu nu m-am temut când ai plecat! Am simțit că eşti mai curajos decât o armată.

Gasconul îi luă mâna şi o sărută cu respect.

— Dragă domnişoară, spuse el, m-am gândit că Dumnezeu nu mă va abandona, deoarece El mi-a încredințat apărarea ta.

Atunci ei se aşezară unul lângă altul, el, tânărul cu ochi de vultur, zâmbet

batjocoritor, inimă de leu; ea – porumbița speriată şi fragilă; amândoi începură să discute, luând cauza comună astfel cum se face la douăzeci de ani, roşind şi trecând de la una la alta.

Şi orele au trecut, iar primele raze ale răsăritului au venit şi au luat locul nopții.

Ceața s-a ridicat, orizontul era de un albastru palid, doar ici şi colo nuanțe irizate de portocaliu.

O zi frumoasă de iarnă începea şi vrăbiile ciripeau cu bucurie în copacii din grădină şi pe acoperişurile din cartier.

Berthe şi apărătorul său uitaseră de somn.

Ea i-a spus istoria sa simplă şi dureroasă, povestea unei orfane încredințată unui bătrân centenar, slab şi sărac.

Împreună au deplâns nenorocirile timpului, persecuția cu care erau copleşiți cei de o religie cu ei, iar gasconul a vorbit apoi despre țara sa, unde se putea merge la predică în lumina zilei.

El a descris Berthei surprinsă acel teren fierbinte al Gasconiei, unde strugurii se coc mai repede din cauză că razele soarelui sunt mai arzătoare.

A mai vorbit despre Pirinei, acei munți maiestuoşi, ale căror vârfuri abrupte crestează cerul albastru.

Apoi, a povestit despre viața simplă şi

cinstită a béarnezilor, despre obiceiurile lor patriarhale, despre devotamentul lor față de Dumnezeu, şi despre devotamentul față de regele lor.

Era încântat să povestească. Era un pic emoționat, şi o lacrimă în ochi apăru la amintirea popularei şi bunei regine Jeanne, care duminica, după exemplul Sfântului Louis, împărțea dreptatea sub un stejar, la poarta castelului Nérac; regina Jeanne d'Albret, fusese otrăvită de către necredinciosul René Florentinul.

Apoi gentilomul gascon spuse:

— Dragă domnişoară Berthe, draga mea, nu rămâne la Blois, unde regele Franței este adesea însoțit de favoriții săi impertinenți. Dacă vrei, te voi lua în Navarra, atât pe bunicul tău cât şi pe tine. Sir de Mallevin îşi va sfârşi cele din urmă zile în linişte, şi pentru tine, vom găsi un soț, un domn curajos şi galant la inimă, cu braț puternic.

La aceste cuvinte, Berthe se roşi mai tare şi gasconul îi dădu un sărut.

În acel moment, se auziră bătăi puternice în uşa de la grădină.

— O, Dumnezeul meu! murmură Berthe, ei sunt şi acum se întorc.

— Nu, spuse gasconul. Nu te teme, acele persoane sunt bufnițe de noapte şi urăsc lumina zilei.

El îşi prinse centura la brâu şi coborî să deschidă.

Omul care bătuse la uşă era domnul de Crillon. Bunul cavaler avea coiful pe cap şi platoşa îi acoperea pieptul.

În spatele lui veneau, de asemenea înarmați, doi gentilomi care purtau însemnele gărzii regale.

— Ah! cavalere, zise gasconul surprins, nu mă aşteptam să te văd aşa devreme.

— Am venit pentru a vă dovedi credința mea.

— Oh! spuse gasconul.

— Da, continuă cavalerul, am venit aici să păzesc împreună cu aceşti doi domni, care sunt compatrioții mei şi rudele mele, şi noi trei vom face o bună apărare a fetei şi bătrânului gentilom. Favoriții nu o să vă mai deranjeze.

— Mulțumesc, cavalere!

— Veți refuza? întrebă Crillon.

— Nu, sunt de acord.

— Asta-i drept!

— Mai ales, răspunse gasconul, că am nevoie pentru a merge un pic pe străzile din oraşul Blois. Apropo, când ajunge ducele de Guise?

— Este aşteptat să ajungă în această dimineață.

— Şi doamna de Montpensier?

Crillon făcu cu ochiul.

— Cred că a venit în această noapte, fără tam-tam.

— Ah! ah!

Şi gasconul îl prezentă pe cavaler Berthei, care venise jos, în grădină.

— Draga mea domnişoară, zise el, te las sub protecția domnului de Crillon. Aceasta este prima sabie a Universului.

Crillon se înclină şi murmură cu naivitate:

— După a ta, este posibil.

Gasconul îşi luă haina şi îşi trase pălăria pe ochi.

— Unde mergeți? întrebă Crillon.

— Pornesc spre oraş să iau puțin aer, răspunse gasconul cu zâmbetul lui viclean.

Apoi, îşi puse sabia în teacă astfel încât să se asigure că o va putea scoate cu uşurință la prima ocazie.

Capitolul VI

Gasconul ieşi acoperindu-şi nasul cu haina sa. Dar nu urcă pe străduță, şi, în loc de a merge la castel, care domina oraşul, el coborî spre mahalalele de pe marginea Loarei.

Trăiau acolo înghesuiți, claie peste grămadă, burghezi, meseriaşi, muncitori simpli şi pescari, oameni ce lăsaseră partea de sus a oraşului nobililor şi gentilomilor.

Gasconul se aventurase într-un labirint de străzi înguste şi întortocheate, unde lumina şi aerul pătrundeau cu dificultate.

Cu toate acestea, mergea fără ezitare, ca un om care ştia oraşul său, ca un slujitor comunal, şi se opri doar la intrarea în străduța care conducea direct la Loara.

Numai atunci, el se opri şi se uită ca să se orienteze.

— Aceasta este strada Dogarilor, spuse el, acum să căutăm casa. Un singur etaj, cu o treaptă, oblon cu grilaj. Ah! drace, iată e chiar aici!

Această exclamație era determinată de vederea unei crenguțe de *ilex*[8], agățată deasupra unei ferestre. Crenguța de ilex ținea loc de firmă, era simbolul hanului.

Gasconul merse la uşă şi bătu.

Uşa era închisă, obloanele de asemenea.

---

[8] Ilex (popular: *ilice*) – Arbust folosit timp de secole pentru a decora casele şi bisericile de Crăciun. Arbustul îşi păstrează tot timpul anului frunzele sale de culoare verde intens, cu margini puternic zimțate, iar toamna apar fructe mici şi roşii în mănunchi care persistă multe luni pe ramuri. Datorită frunzelor şi fructelor sale, arbustul a devenit cel mai popular decor de iarnă. Creşte nativ în Europa Occidentală şi Meridională, Africa de nord–vest şi Asia de sud–est. [n.t.].

Nimic nu se auzea înăuntru, părând o casă nelocuită.

Gasconul lovi de trei ori şi nimeni nu veni să-i deschidă.

Dar la zgomotul loviturilor în uşă, fereastra unei case vecine se deschise şi apăru capul unei femei în vârstă:

— Ce vrei, domnul meu?

Gasconul o salută pe bătrână.

— Buna mea, spuse el, sunt un străin de oraşul Blois, şi vreau să găsesc un han.

— Greşeşti, dragul meu gentilom, răspunse bătrâna. Această casă este a unui vechi procuror de la Curtea de Justiție, maestru Hardouinot, care este surd şi nu s-a gândit niciodată să dețină un han.

— Atunci, ce înseamnă asta? întrebă gasconul.

Şi arătă spre ramura de ilex, simbol fără echivoc, ce indica un han sau un hotel.

— Ah! Doamne Dumnezeule! făcu bătrâna, aveți dreptate, domnul meu; dar să-mi pierd partea mea de paradis şi să devin hughenotă, dacă înțeleg ceva. Maestrul Hardouinot să țină han?... este imposibil!

— Vedeți bine că nu.

— Ar putea fi adevărat, spuse bătrâna, doar dacă aici e mâna diavolului şi dacă în timpul săptămânii care tocmai s-a încheiat, maestru Hardouinot să fi murit şi un alt bărbat să fi

cumpărat casa lui, pentru că săptămâna trecută, bunul meu senior, am fost plecată din Blois. M-am întors numai în această noapte.

— Ce spui dumneata este foarte posibil, buna mea femeie, replică gasconul, cu un aer naiv.

Şi lovi pentru a patra oară, nu cu mâna, ci cu mânerul pumnalului său.

El auzi apoi o mişcare în interior.

— Haide! murmură gasconul, casa nu este pustie.

În sfârşit, puţin câte puţin, vizeta din uşă se deschise, şi o voce tânără întrebă:

— Cine bate aşa şi ce vrea?

— Gasconia şi Béarn, răspunse vizitatorul matinal.

Uşa se deschise imediat, şi în spatele ei apăru un tânăr de vreo douăzeci şi doi de ani, care luă mâna gasconului şi o duse cu respect la buze.

— Bună ziua, Raoul! spuse gasconul.

— Bună ziua, monseniore.

După cum se vede, tânărul merse mai departe decât bunul Crillon. El îndrăzni să-l numească „monsenior" pe necunoscut.

Acesta se strecură în casă, şi cel care se chema Raoul se grăbi să închidă uşa.

Vestibulul în care se găseau era vast, umed şi sumbru, şi mirosea a mucegai.

— Să stăm un pic de vorbă, prietenul meu Raoul, spuse gasconul, care luă un scaun şi se aşeză pe el călare. Şi nu-mi mai spune „monsenior”.

— Cum porunciți să vă numesc? întrebă Raoul, care stătea în picioare în fața gasconului.

— Spune-mi sir de Jurançon, este un nume care aduce noroc. Îți permit să-mi spui chiar mai scurt, adică doar Jurançon.

Raoul se înclină.

Acesta, nu era nimeni altul decât fostul paj al regelui Carol al IX-lea, chipeşul Raoul, care visa odinioară, noapte şi zi, la zburdalnica Nancy, şi care din acel moment, avusese multe aventuri.

— Dragă Raoul, zise gasconul, a trecut mult timp de când nu ne-am văzut!

— Au trecut doi ani. Dar am profitat în aceşti doi ani, veți vedea... şi mi-am făcut drumul meu...

— În inima ducesei?... întrebă gasconul zâmbind.

— Ah! ah! făcu Raoul pe un ton modest, nu se ştie... s-ar putea.

— Asta este un fel de a spune că ai trădat-o pe Nancy?

— Nu, monseniore, eu încă o iubesc pe Nancy.

— Atunci?

— Dar eu vă servesc şi încerc să mă fac iubit de ducesă.

— Ah! Asta este altceva. Acum, să vorbim serios. Când ai ajuns?

— Ieri seară. Bătrânul Hardouinot a fost prevenit, el a agăţat o crenguţă de ilex în fereastră, iar ducesa a văzut-o venind.

— Deci, ea a crezut că este un han?

— Nu s-a îndoit niciun minut.

— Şi Hardouinot... cum l-a găsit ea?

— E departe de a bănui că el este unul dintre cei mai activi lideri ai hughenoţilor.

— Foarte bine! câţi bărbaţi compun suita sa?

— Nu suntem decât doi, răspunse Raoul. Ducesa a ajuns aici fără să se afişeze. Ea vrea să petreacă o zi întreagă la Blois fără să se bănuiască prezenţa ei. În seara asta se va întâlni cu fratele său, ducele de Guise, care ar trebui să ajungă în această dimineaţă.

— Deci, nu sunteţi decât doi cu ea?

— Da, eu şi un mic paj, pe care contele Éric de Crèvecoeur şi prietenii săi au avut barbaria de a-l tortura.

— De asemenea, el ar trebui s-o iubească?

— El o urăşte la fel de mult ca mine.

— Şi unde e ducesa?

— Acolo sus. Doarme.

Gasconul zâmbi:

— Dacă aş fi sigur că nu se trezeşte, zise el,

aş vizita-o pentru a-i contempla somnul.

— Ea are un somn uşor, monseniore.

— Dar nu am venit pentru asta şi nu am precizat pentru ce mi-am luat numele de sir Jurançon: vreau să-l văd pe Hardouinot.

În timp ce vorbeau, o uşă se deschise în partea din spate a încăperii, şi apăru un bătrân.

Era un om mic şi subțirel, foarte slab, îndoit şi a cărui întreagă viață părea să se fi refugiat în ochi.

Ochii lui, într-adevăr, străluceau cu toată energia tinereții.

El îl privi pe gascon şi îl examină cu toată atenția.

Gasconul se ridică de pe scaun şi merse în întâmpinarea bătrânului, şi cum ştia că este surd, crezu că este inutil să-i vorbească.

Dar el îşi trase punga de bani, ce-o avea ca de obicei la centură, şi din această pungă scoase o jumătate de monedă veche béarneză pe care o puse sub ochii bătrânului.

Maestru Hardouinot, pentru că el era, se înclină foarte profund şi zise:

— Dacă monseniorul vrea să mă urmeze, el va vedea care sunt resursele noastre.

— Să mergem! răspunse gasconul.

Apoi, el făcu un semn lui Raoul, care rămase în vestibul.

Maestrul Hardouinot, fostul procuror la Curtea de Justiție, era îmbrăcat într-un fel de mantie plutitoare care nu putea ascunde subțirimea lui extremă.

El desfăcu faldurile hainei, şi desprinse de la centura sa un mănunchi de chei, apoi trecu cu gasconul în camera de unde ieşise.

Era o mică capelă unde se vedea un crucifix pe perete şi unde stăteau înghesuite împreună, cărți şi pergamente.

După ce sir de Jurançon fuse introdus, bătrânul închise uşa, lăsându-l pe Raoul în vestibul.

Apoi, el închise zăvoarele pe interior, şi, înarmat cu un *amnar*[9], acesta scoase câteva scântei cu care aprinse un fitil de sulf.

Apoi, deschise o a doua uşă şi spuse gasconului:

— Veniți!

Această nouă uşă se deschidea spre o scară întunecată, ce ducea la un beci, fără îndoială.

Hardouinot porni primul, iluminând drumul lui şi pe cel al gasconului, cu fitilul de sulf.

Coborâră vreo şaizeci de paşi, apoi merseră printr-un coridor subteran.

---

[9] Bucată de oțel cu care se scot, prin lovire, scântei din piatra de cremene; în vechime se întrebuința la aprinderea focului. [n.t.].

La capătul coridorului era o a treia uşă, o uşă de fier ce era asigurată cu patru broaşte şi trei zăvoare.

Mâinile bătrânului erau slabe; cu toate acestea, ele învârteau cheile cu uşurință, glisau zăvoarele, şi roteau uşa pe balamalele sale.

Apoi, lumina fitilului de sulf ajunse în cealaltă parte a acestei uşi, şi gasconul rămase uimit.

El se afla în pragul unei mari pivnițe a cărei podea era plină cu bucăți de aur şi argint.

— N-am numărat, spuse Hardouinot, dar douăzeci sau treizeci de mii de franci aproape, ştiu că există.

Şi intră în pivnița cu rol de seif.

Gasconul îl urmă şi închiseră şi cea de-a treia uşă, la fel ca şi pe celelalte două.

Capitolul VII

Ora zece suna la orologiul cel mare al castelului din Blois.

Anticamera regelui era plină de curteni.

Ei aşteptau deşteptarea regelui.

Regele dormea încă, sau cel puțin pajii de serviciu nu îndrăzniseră să intre în camera sa.

Quélus şi Schomberg vorbeau cu voce joasă, în dreptul unei ferestre.

Schomberg spuse:

— Taurul acesta de Maugiron, cu istoria fetei sale a adus furtună cu trăsnete. Regele s-a culcat având o proastă dispoziție, şi ne-a întors spatele tuturor.

Quélus răspunse cu un aer nonşalant:

— Regele a făcut bine: el ar trebui să fie nebun precum d'Épernon, Maugiron şi cu tine, ca să deranjeze gentilomii cinstiți care vin la cină, şi să meargă prin ceață, în căutare de aventuri neplăcute.

— Ştii că acest gascon nebun ne-ar fi omorât pe toți, unul după altul?

— Inclusiv pe rege, spuse Quélus; de asemenea îmi explic proasta sa dispoziție, pentru că regelui nu-i place să recunoască că există oameni mai pricepuți ca el în scrimă.

— L-ai văzut pe Maugiron în această dimineață?

— A avut o noapte grea. Capul îi este umflat ca un dovleac şi are febră.

— Şi acest diavol de cavaler de Crillon, reluă Schomberg, pe care noi izbutisem să-l facem să primească aversiune din partea regelui, şi care s-a reîntors în grațiile sale dintr-o lovitură…

În timp ce favoriții vorbeau astfel, se auzi zgomot în sala de aşteptare şi o anumită neliniște se manifestă printre curteni. Se auzise clar sunetul unui clopot de argint pe

care regele Henric al III-lea îl lovise cu o baghetă de abanos şi care era plasat lângă patul său pe un dulap.

Regele se trezise, în sfârşit.

Doi paji, aşezaţi pe o bancă, ce aşteptau acest semnal, se ridicară cu promptitudine şi intrară în camera regelui.

Quélus, care, pe lângă situaţia sa de favorit, îndeplinea şi funcţia de prim valet al regelui, îi urmă.

Henric al III-lea se afla pe patul lui şi avea deschisă o carte de rugăciuni.

În fiecare dimineaţă, când regele se trezea, recita o rugăciune, apoi citea câteva versete dintr-un psalm, spunea *mea culpa*[10] şi îşi ducea palmele la piept.

În timpul acestei triple sarcini a corvoadei mântuirii, pajii şi gentilomii de serviciu rămâneau în picioare, în tăcere şi meditaţie; după aceasta Quélus, la un semn al Majestăţii Sale venea primul să-l îmbrăţişeze.

Apoi, Schomberg şi ceilalţi îi succedau.

Atunci regele uita practicile sale religioase şi începea să vorbească despre lucruri mult

---

[10] Este vorba de rugăciunea tradiţională a Bisericii Catolice, în care credinciosul îşi recunoaşte greşelile săvârşite în faţa lui Dumnezeu. [n.t.].

mai laice, în timp ce i se pregăteau hainele.

În acea zi, d'Épernon n-a îndrăznit să se arate, Maugiron era rănit în pat, şi Schomberg, prudent ca un german ce era, se afla încă în sala de aşteptare.

Scena de noapte care precedase somnul regelui nu prezicea o revedere amabilă.

Numai Quélus, prin natura funcţiilor sale, nu putuse evita să intre în dormitorul regelui.

Contrar tuturor temerilor sale, Quélus a fost bine primit.

— Bună ziua, dragul meu, spuse regele, aşezând la locul ei cartea lui de rugăciuni, cum ai dormit azi-noapte?

— Rău, Sire.

— Ca şi mine, Quélus, dragul meu, nu am dormit chiar deloc, dar am reflectat.

— Ah! îşi spuse în gând Quélus, mă întrebam dacă regele este într-o stare de spirit bună sau rea, atât timp cât faţa lui era impasibilă.

— Da, continuă Henric al III-lea, am reflectat mult, dragul meu, şi cred că am găsit secretul tuturor calamităţilor care afectează omenirea, tuturor catastrofelor care perturbă imperiile.

— Drace! făcu Quélus, Majestatea Voastră a găsit acest secret?

— Da. Prima cauză a tuturor nenorocirilor

omului este femeia.

— Ah! strigă Quélus, regele vorbeşte cu vorbe de aur.

— Nu e aşa, dragul meu? aceasta este slabă, vicleană, fățarnică, obraznică, plină de indecență, femeia, într-un cuvânt, este cauza tuturor nenorocirilor noastre.

— Este adevărat, Sire.

— Deci, priveşte, spuse regele, şi te înfioară.

— Dinainte, Sire?

— Da, dinainte: înfioară-te la gândul a ceea ce s-ar fi putut întâmpla în această noapte... Acest blestemat gascon aproape m-a ucis... mi-a atins umărul... Fără acest medalion pe care îl port tot timpul la gât, şi care a avut calitatea să mă protejeze...

Quélus nu putea să rateze o ocazia aşa frumoasă de a fi măgulitor.

— Ah! spuse el, Majestatea Voastră presupune, astfel, că Providența nu priveşte de două ori înainte de lăsa să fie ucis un rege al Franței?

Această reflecție îl făcu să zâmbească pe Henric al III-lea.

— Nu contează! spuse el, am scăpat frumos. Dar pericolul de moarte nu înseamnă nimic.

— Majestatea Voastră a găsit, prin urmare, un altul?

— Tu mă întrebi pe mine?

— Dar!...

Regele făcu un semn către cei doi paji, care se traseră la distanță.

Apoi, el îl trase pe Quélus aproape de el, şoptindu-i la ureche:

— Dar vai! dacă aş fi fost recunoscut, dacă o patrulă a consilierilor ne-ar fi surprins, credincioşii ar fi făcut un scandal infernal.

— Aşa este, Sire.

— Şi asta, Dumnezeul meu! pentru o femeie... o simplă femeie, de care nu-mi păsa prea mult; şi cred că nici ție.

— Desigur! zise Quélus cu un aer indignat.

— Am poftă să exilez femeile, continuă regele, începând cu regina, pe care o voi exila într-un castel oarecare. Când nu vor mai exista multe femei la curte, vei vedea cum ne vom distra.

— Aceasta este o idee frumoasă, în orice caz, Sire.

— Între timp, îmbracă-mă.

Şi regele coborî un picior din pat, timp în care Quélus luă cămaşa din mâinile unui paj.

— În primul rând, spuse regele, voi da un exemplu.

— Ah! spuse Quélus.

— Îl exilez pe Maugiron.

— Într-adevăr!

— Da, şi tu îl vei anunța din partea mea.

Quélus se înclină.

— Îl exilez pe Schomberg...

— De asemenea? făcu Quélus.

— Da, Maugiron şi Schomberg sunt oamenii corupți de galanterie[11] şi nevrednici de prietenia mea.

— Şi d'Épernon? întrebă Quélus, care începu să fie îngrijorat pentru el însuşi.

— Hm! făcu regele.

Şi el începu să se gândească.

— Nu ți se pare, spuse el în cele din urmă, că d'Épernon ne-a urmat ieri cu părere de rău?

— Ca şi mine, Sire.

— Atunci, îl păstrăm pe d'Épernon.

Dar, în timp ce vorbea, regele îşi lovi fruntea:

— Ah! făcu regele. M-am gândit la…

— La ce v-ați gândit, Majestate?

— La gentilomul gascon.

— Sper că Majestatea Voastră va face ca acesta să fie *legat sus şi scurt*[12] şi cât mai repede.

— Nu… el îmi place… este un bun spadasin, dragul meu. Şi plus că diavolul de Crillon l-a luat sub protecția sa.

— Asta-i altceva, chicoti Quélus. Ei bine!

---

[11] Atitudine plină de curtoazie, tandrețe, politețe şi amabilitate față de femei. [n.t.].

[12] A lega sus şi scurt – a spânzura (joc de cuvinte folosit frecvent de autor). [n.t.].

Acest gascon?...

— Ar trebui să vină.

— Unde?

— Aici.

— Aici?!... murmură Quélus scandalizat.

— I-am dat întâlnire după ce mă scol.

— Dar, Sire, un cavaler de aventuri...

— Ei! ei! ei! făcu regele. Are un aer foarte bun. Sst! Am auzit zgomot.

Lângă patul regal se afla o mică uşă, acoperită cu o draperie, ce se deschidea către coridoarele interioare ale castelului.

Aceasta era uşa la care se auzea un fel de ciocănit.

— Deschide, îi spuse regele lui Quélus.

Quélus se supuse şi ajunse faţă în faţă cu un om mare, cu părul gri şi faţa roşie, la vederea căruia regele îi adresă aceste cuvinte:

— Ei bine, dar! este maestrul Fangas, scutier al cavalerului de Crillon!

— El însuşi, Sire, răspunse Fangas, care salută cu comoditate.

— Şi ce vrea cavalerul de la mine, aşa de dimineaţă? întrebă regele.

— Personal, nimic, Sire, dar am fost instruit să conduc la Majestatea Voastră un anumit gentilom gascon...

— Ah! foarte bine, ştiu...

Şi regele sări din pat, îşi trase încălţările în

picioare şi îşi puse o haină scurtă cu mâneci, ce era la modă în acele vremuri.

— Ei bine! unde este acest gascon? întrebă el.

— Aici, Sire, în coridor.

— Lasă-l să intre!

— Scuzați-mă, Sire, zise Fangas, dar el mi-a cerut să vă reamintesc faptul că Majestatea Voastră i-a promis un interviu secret.

— Asta-i drept.

Regele făcu un semn către Quélus.

— Du-te departe, dragul meu. Am spus asta, că-l voi primi singur în această dimineață.

Quélus se îndreptă spre uşă făcând o grimasă de om prost dispus.

— Şi, adăugă regele, anunță pe Maugiron şi pe Schomberg că mă vor face fericit părăsind curtea cât mai repede.

„Cine este acest gascon?" se întrebă în sinea sa Quélus.

Şi plecă îngrijorat.

Atunci Fangas ridică puțin draperia ce masca micuța uşă, şi gentilomul gascon intră.

Capitolul VIII

Henric al III-lea era dornic de a vedea la lumina zilei pe adversarul său din noaptea trecută.

Gasconul salută plecându-se şi rămase cu pălăria în mână.

Era un senior galant, bine aranjat, ținându-şi cu semeție capul şi amintind din toate punctele de vedere, prin aspectul său, fața blândă şi mândră, de acei gentilomi ai domniei precedente, care păreau a fi pentru totdeauna alungați de acei curteni efeminați pe care fostul rege al Poloniei îi târa după el.

Acest gentilom îi plăcu lui Henric al III-lea.

— Domnule, îi spuse el, dacă ceea ce aveți a-mi spune presupune o durată mai mare, ia un loc. Atâta vreme cât sunt într-o stare de spirit bună în această dimineață, vă voi asculta cu mare plăcere.

Gasconul rămase în picioare.

— Majestatea Voastră mă copleşeşte cu onoarea, spuse el, dar voi fi scurt, cu atât mai mult cu cât Majestatea Voastră va avea în curând treburi importante.

— Ce vrei să spui, domnule?

Gasconul continuă:

— Dacă Majestatea Voastră ar avea fantezia de a deschide un moment fereastra din camera sa, sau mai degrabă dacă mi-ar porunci mie să fac asta…

— Pentru ce? făcu Henric surprins.

— Majestatea Voastră va vedea că străzile sunt aglomerate cu oameni, ea ar auzi fanfare, strigăte de bucurie şi sunet de

muschete, care sunt semne de bucurie.

— Şi pentru ce tot zgomotul acesta, domnule?

— Pentru Alteța Sa, ducele Henric de Guise, care vine să-şi ocupe locul alături de Majestatea Voastră la Întrunirea Statelor ce se va deschide.

Accentul gasconului era batjocoritor.

Regele se încruntă.

— Domnule, spuse el brusc, ducele de Guise, vărul meu, trebuie să aştepte după bunul meu plac.

— Este adevărat, Sire. Şi ducele ştie, pentru că el cunoaşte la perfecție proverbul: *Toate vin la momentul potrivit, pentru cine ştie să aştepte*.

— Oh! oh! spuse regele, spui cuvinte ciudate aici, domnule.

— Eu le repet cuvânt cu cuvânt, Sire.

— Şi cine le-a spus mai întâi?

— Înflăcăratul rege Carol al IX-lea, care pe patul său de moarte, m-a însărcinat să le repet Majestății Voastre.

Regele făcu un gest de nerăbdare, dar în loc de a răspunde, el urmă sfatul gasconului.

Regele merse şi deschise fereastra, apoi se aplecă şi se uită afară.

Gasconul avea dreptate. Străzile din oraş, grupate în partea de jos a castelului ca o turmă de oi în jurul păstorului, erau

invadate de o mulțime pestriță, tumultuoasă, ciudată.

Burghezi în haine închise la culoare, seniori îmbrăcați în haine de catifea cu panglici de aur, soldați ale căror armuri străluceau în soare, călugări îmbrăcați în gri, negru şi albastru, cu glugile lor pe cap, se aglomerau, se înghesuiau şi coborau claie peste grămadă ca un imens fluviu în fața celuilalt fluviu numit Loara.

Gasconul veni în spatele regelui.

— Iată, Sire, spuse el, uite acolo sus, în partea din față a Loarei, este barca ducelui.

Şi, într-adevăr, Henric al III-lea văzu o barcă mare împodobită în culorile Casei de Lorena, care cobora maiestuos spre Blois, escortată de un roi de ambarcațiuni de mici dimensiuni.

— Suita ducelui este numeroasă, explodă gasconul. Este o escortă regală, într-adevăr!

Regele îşi încrunta din ce în ce mai mult sprâncenele.

— Şi acolo jos, pe drumul de-a lungul râului, continuă gasconul, Majestatea Voastră vede cavaleria şi infanteria? Soarele străluceşte pe armurile lor şi muschetele parcă scânteiază. Aşa este întotdeauna suita ducelui.

Regele bătu din picior.

— Ah! strigă el, nu cumva vărul meu îşi

râde de mine? Îl însoţeşte o adevărată armată.

— Cel puţin, aşa pare, Sire.

Henric al III-lea închise brusc fereastra.

Gasconul continuă:

— Pentru a face asta, ducele are un motiv, Sire, acela de a dovedi Majestăţii Voastre că poate pune la dispoziţie o mulţime de oameni de arme. Aceasta este o frumoasă armată lorenă, şi dacă ea poate face într-o zi sau alta joncţiunea cu armata regelui Spaniei...

— La naiba! domnule, exclamă regele, ce-mi povesteşti acolo?

— Dar, Sire! răspunse gasconul pe un ton zeflemitor, regele Spaniei este, la urma urmei, un bun catolic.

— Ce-mi pasă?

— De asemenea buni catolici şi foarte înfocaţi poate că sunt şi prinţii de Lorena. Întrunirea Statelor ce va fi condusă de Majestatea Voastră nu este menită să întărească Biserica Catolică?

— Da, într-adevăr, domnule.

— Şi să extermine pe hughenoţi?

— Până la ultimul, spuse regele.

— Ei bine! continuă gasconul, iată ceea ce va rezolva frumos treburile regelui Spaniei şi pe cele ale ducelui de Guise.

— Ah, domnule, spuse regele, care îl cântări

pe interlocutorul său cu o privire clară, cine eşti de-mi vorbeşti astfel?

— O rog pe Majestatea Voastră să-mi permită să continui până la capăt…

Şi, la rândul său, gasconul se uită la rege, şi această privire îl făcu pe Henric al III-lea să tresară şi să se simtă dominat.

— Spuneai aşadar, continuă el, că exterminarea hughenoților ar face bine regelui Spaniei?

— Da, Sire.

— Cum aşa?

— Este foarte simplu. Se află acolo, spre miazăzi, nişte munți înalți, ale căror vârfuri se pierd în cerul albastru. La poalele acestor munți, în văi, mândru şi sărac trăieşte un popor mic, o mână de oameni, noii gardieni de la Termopile, care vor împiedica totdeauna ca Spania să traverseze munții. Dar aceşti oameni, Sire, aceşti munteni îmbrăcați în haine sărace de cânepă, aceşti copii ai văilor infertile, ai câmpiilor aride şi pietroase, sunt hughenoți… Şi Majestatea Voastră n-a spus chiar acum că ea doreşte să-i extermine?

— Dar, domnule, îl întrerupse Henric al III-lea, care nu voia să răspundă direct, nu mi-ai spus, de asemenea, că ducele de Guise şi-ar dori asta în contul său?…

— Anihilarea micului regat al Navarrei? Da,

Sire.

— De ce asta?

— Dintr-un motiv foarte simplu. Regelui Spaniei îi este prea cald la Madrid. Acesta este un prinț german, un fiu al lui Carol Quintul, şi lui nu-i place soarele. La Bordeaux, de exemplu, sau la Toulouse, el s-ar simți mult mai confortabil!

— Ce frumos!... zise Henric al III-lea cu aroganță, Toulouse şi Bordeaux sunt ale regelui Franței.

Gasconul nu-şi pierdu curajul, şi continuă:

— Ducele de Guise, dimpotrivă, este friguros ca un madrilen. Îi este frig în Nancy, cu râul Meurthe care îngheață în fiecare iarna. Vinul de la Mossele este acru... Fără a visa la cerul din Gasconia, ducele ar fi destul de mulțumit şi cu un pic de soare, precum cel care luminează ferestrele de la Luvru, de exemplu.

Regele tresări pe scaunul său.

— Eşti nebun, domnule, spuse el.

— Sper că da, Sire. Cu toate acestea, eu o rog pe Majestatea Voastră să-mi permită să termin.

— Continuă! spuse regele, care suferea de un fel de fascinație.

— Ceea ce regele Spaniei singur nu poate face, continuă gasconul, şi ducele de Guise nu ar îndrăzni să încerce singur, s-ar putea

îndeplini dacă ar încerca împreună.

— Oh! Eu îi sfidez!

Gasconul tăcu, în timp ce Henric al III-lea se uită la el din nou, şi din nou el strigă:

— Dar cine sunteți, domnule?

— Sire, răspunse gasconul, Majestatea Voastră m-a văzut pentru prima dată astăzi, pentru că atunci când am fost în Paris, ea a domnit la Varşovia.

— Numele dumneavoastră, domnule, numele dumneavoastră?

— Aşteptați, Sire. Dar dacă Majestatea Voastră şi-ar aminti copilăria ei, ea şi-ar aminti poate un portret care împodobeşte sala mare, sala regilor, cum se spune, în castelul Saint-Germain din Laye.

— Dar portretul de care vorbiți... este al... ducelui Antoine de Bourbon.

— Exact.

— Regele din Navarra.

— Da, Sire.

— Ei bine! ce legătură aveți cu acest portret?

— Priviți-mă, Sire!

Henric se uită la gascon cu o privire avidă.

— Ah! spuse el în cele din urmă, este posibil?

— Domnule, vărul meu, zise gasconul, care îşi schimbă brusc atitudinea, este adevărat că gentilomii sunt egali, chiar dacă sunt

simpli cavaleri sau duci; aceasta trebuie să fie valabil chiar şi între regi.

Henric al III-lea se trase un pas înapoi.

— Numele meu este Henric de Bourbon, declară gasconul, şi eu sunt regele din Navarra. În afară de diferența dintre regate, pentru că al vostru este mare şi al meu este mic, cred că ne putem da mâna.

Spunând aceste cuvinte, Henric de Bourbon îşi puse pălăria pe cap şi luă scaunul pe care regele Franței i-l oferise de la început.

Henric al III-lea, visător, încă îl mai privea.

— Deci, spuse el, eşti Henric de Bourbon?

— Da, Sire.

— Vărul meu şi frate?

— Da, Sire.

— Soțul sărmanei mele Margot?

— Ah! zise Henric de Bourbon, Majestatea Voastră a greşit vorbind despre asta.

— Şi de ce asta? făcu Henric al III-lea uimit.

— Asta pentru că trebuie să fim pregătiți să vorbim imediat despre probleme dificile, foarte spinoase.

— Ce probleme, vărul meu?

— Probleme de mare interes, Sire.

Fruntea regelui Franței se încreți.

— Ah! Da, spuse el, îmi veți aminti că zestrea surorii mele nu a fost plătită?

— Vom vorbi după Întrunirea Statelor, Sire…

— De ce nu acum?

Un zâmbet fin apăru pe buzele regelui de Navarra.

— Pentru că acum, spuse el, aş vrea ca Majestatea Voastră să rămână la propriile interese.

Şi Henric de Bourbon, la rândul său, deschise fereastra.

— *Ventre-Saint-Gris!* exclamă el, vărul nostru de Guise are o frumoasă armată, iar în cazul în care i-ar plăcea să înceapă asaltul asupra oraşului Blois şi să ia prizonier pe Majestatea Voastră, nu voi putea răspunde de nimic…

Henric al III-lea puse instinctiv mâna la mânerul sabiei sale.

Capitolul IX

Pentru a înțelege cursul întrevederii dintre Henric al III-lea cu vărul său regele Navarrei, este necesar să ne întoarcem în pivnița plină cu aur, unde maestrul Hardouinot îl condusese pe matinalul său vizitator.

Aurul şi argintul, aşa cum am spus, pavau pur şi simplu pivnița.

Dubloni spanioli, monede *Écu à la vache*[13],

---

[13] Écu – scud, monedă de aur sau argint, bătută în diferite provincii franceze. Prima

monede englezeşti *Nobles à la rose*[14], monede cu efigia tuturor regilor se aflau acolo.

În cele patru colțuri ale pivniței erau patru butoaie mari, pline nu cu vin, ci cu lingouri de aur şi argint.

Niciodată locuitorii din Blois nu şi-ar fi putut imagina că maestrul Hardouinot, fostul procuror cu mantaua zdrențuită, ar fi proprietarul sau deținătorul unor astfel de

---

monedă de 1 écu a fost bătută în aur de Ludovic al IX-lea al Franței (1226–1270), rege cunoscut sub numele de Saint Louis. Pe o față a monedelor se afla chipul regelui în timpul căruia era bătută moneda, iar pe cealaltă față era bătută stema regatului. Deoarece monedele erau bătute în diferite ateliere din principalele capitale de provincii, fiecare atelier îşi punea un simbol specific sub stemă. Exemple de simboluri: A – pentru atelierul din Paris, D – Lyon, M – Toulouse, N – Montpellier, R – Orleans, T – Nantes, W – Lille, BB – Strasbourg…

Écu à la vache – monedă écu, din regatul Navarrei bătută în atelierele „Vache” din Pau, ateliere ce aveau ca simbol o vacă. Pe fața pe care este bătută stema, în partea de jos, sub stemă, este reprezentată o mică vacă.

[14] *Nobles à la rose* – monede de aur englezeşti, astfel denumite deoarece pe ele erau gravate, în mijloc, linii ondulate care imitau petalele unui trandafir. [n.t.].

comori.

Când uşa fuse bine închisă în urma lui Henric de Navarra, aşa cum îl putem numi de acum înainte, bătrânul puse lumânarea pe unul din butoaie, Henric se aşeză pe un altul şi fostul procuror rămase în picioare, cu boneta sa de mătase neagră în mână.

— Ei bine! bietul meu Hardouinot, spuse regele Navarrei, hai să vorbim un pic acum. Ghici cine sunt eu?

— Oh! desigur, spuse Hardouinot. Trebuie să fiți un prieten al regelui Henric, domnul de Noë... poate, despre care mi s-a vorbit foarte mult.

— Nu, spuse Henric.

— Domnul de Gontaut?

— Nu.

— Atunci, domnul de Lévis?

Henric începu să zâmbească şi puse familiar mâna pe umărul bătrânului.

— Bietul meu Hardouinot, spuse el, aveți deci vederea foarte slabă, sau memoria v-a devenit infidelă. Cum! dumneavoastră, prieten al tatălui meu, nu-l ghiciți pe fiul său în mine?

Procurorul se frecă la ochi, apoi el avu o revelație în minte şi văzu pe Antoine de Bourbon la mai puțin de treizeci de ani.

— Ah! Sire, bâlbâi el, iartă-mă!

Bătrânul îngenunche şi puse buzele sale

arse pe mâna tânărului rege.

Apoi, privind cu un fel de extaz:

— Da, spuse el, eşti portretul viu al regelui, tatăl dumitale.

— Hai să vorbim, bunul meu Hardouinot, spuse Henric. La ce sumă ați evalua comoara care este aici?

— La opt sute de mii de livre, Sire. Este comoara protestantismului, acumulată în peste douăzeci de ani.

— Şi această sumă ne va permite să susținem războiul, pentru că va fi greu.

— Ah! murmură fostul procuror, eu sunt prea bătrân pentru a vedea finalul.

— Cine ştie?

Şi Henric fu visător şi grijuliu pentru un moment.

— Acum, spuse el, nu este suficient să avem bani, trebuie să câştigăm!

— Ah! trebuie transportată repede, Sire, pentru că din moment ce Blois este aglomerat cu vrăjmaşii noştri, tremur la gândul că ar putea fi descoperită această comoară. Şi apoi, adăugă Hardouinot, eu chiar nu ştiu care a fost scopul pentru care Majestatea Voastră a făcut din casa mea un han.

Henric râse.

— Şi mai ales un han, continuă bătrânul, în care ducesa de Montpensier, inamicul nostru

cel mai crud, a descins.

— Bunul meu prieten, spuse regele Navarrei, am auzit în copilărie istoria unui gentilom pe care regele Ludovic al XI-lea l-a condamnat să fie spânzurat. Tristan, judecătorul, avea ordin *să-l lege sus şi scurt*. Gentilomul a fugit şi a ajuns la Paris, pentru că la Plessis-les-Tours el era condamnat. Odată ajuns în Paris, el a început să caute o locuinţă şi a venit să locuiască într-o casă în care a trăit în pace până la moartea regelui.

— Care a fost această casă, Sire?

— Era casa care aparţinea lui messire Tristan, judecătorul. Acesta l-a căutat pe condamnat în toate ţările şi în toată Franţa, dar el nu s-a gândit niciodată să aducă arcaşii în propria sa casă.

— Dar atunci înseamnă că gentilomul nu a ieşit din casă?

— Din contră. Doar că el şi-a lăsat barba să crească, iar Tristan l-a salutat în fiecare zi, iar gentilomul a fost un chiriaş excelent, liniştit şi exact la plata chiriei.

— Ei bine! Sire.

— Ei bine! bunul meu Hardouinot, ascultă acum raţionamentul meu!

— Ascult, Majestate.

— Catolicii bănuiau că noi avem economii; ştiu chiar de la o sursă bună că ducele de Guise are oarecare suspiciuni că economiile

noastre sunt ascunse în Blois.

Hardouinot avu un frison.

— Prin urmare, lorenii vor cotrobăi peste tot, cu excepția casei tale, deoarece doamna de Montpensier este găzduită aici.

— Aşa este, Sire.

— Ai înțeles acum de ce prietenul meu Raoul, şi-a imaginat să transforme casa ta într-un han?

— Da, Sire.

— Niciodată nu vor veni să caute argintul nostru aici, şi noi avem timp să-l facem să dispară.

— Şi unde-l veți duce?

— În Navarra.

Hardouinot privi înapoi la grămada de aur.

— Este mult, spuse el.

— Da, desigur.

— Şi cum va fi transportat?

— Mi-am luat măsurile mele.

— Ah!

— În noaptea următoare, vei procura butoaie de genul ăsta.

— Bine!

— Şi cu ajutorul a doi paji ai ducesei, care-mi aparțin trup şi suflet, vei pune aurul în butoaie.

— Toate acestea se fac uşor, dar cum o să-l scoatem de aici?

— Am planul meu.

— Şi acest plan asigură transportul pe întreg teritoriul Franței?

— Nu-ți face griji, vom găsi rezolvarea.

Apoi Henric se ridică de pe butoiul care îi servise ca scaun şi făcu semn procurorului să-şi ia lampa.

Acesta deschise uşa, o închise cu atenție după ce regele Navarrei ieşi din încăpere, şi amândoi urcară în oratoriul procurorului.

Hardouinot se aşeză la masa lui.

— Sire, spuse el, voi face o mărturisire.

— Ah!

— Am comis un furt.

— Tu?

— Da, Sire.

Henric, uimit, se uita la procuror.

Acesta puse un deget la buze.

— Ştiți, spuse el, că ducesa este foarte aproape de locul în care ne aflăm?

— Atunci să vorbim încet.

Bătrânul zâmbi.

— Este inutil, spuse el.

— De ce?

— Am amețit-o ieri seară cu un narcotic foarte subtil. Ea doarme un somn adânc.

— Va mai dormi mult?

— Încă o oră sau două. Acest lucru va permite Majestății Voastre…

— Să ies de aici?

— Nu, să ia notă de bunurile furate.

— Ce vrei să spui?

Hardouinot făcu cu ochiul.

— După ce ducesa a adormit, am intrat în camera ei.

— Ea, prin urmare, nu a încuiat uşa?

— Am intrat printr-o uşă ascunsă în lambriul de lemn şi ea nu a suspectat existența acesteia.

— Ah! foarte bine.

— Am avut o idee, urmă Hardouinot, am vrut să văd o anumită scrisoare de la un om de arme în culorile ducelui, care a fost adusă cu o zi înainte.

— Ei bine! această scrisoare?...

— Este aici, Sire.

Vorbind astfel, Hardouinot deschise sertarul unui dulap, şi scoase un pergament pe care îl întinse lui Henric de Navarra.

Acesta din urmă luă pergamentul, îl deschise şi îl citi cu atenție.

— Ah! *Ventre-Saint-Gris*! strigă el, are un cap bun pentru politică frumoasa noastră verişoară, dar trebuie avut grijă de ea.

Şi, punând haina pe umeri, îi înapoie pergamentul.

— Veți pune, spuse el lui Hardouinot, această scrisoare la loc de unde ați luat-o.

— Da, Sire.

— Apoi, în seara asta, atunci când ea va cina, veți face ca ducesa să ia o nouă doză

din drogul dumneavoastră.

— Eu socotesc că da.

— În jur de ora zece voi bătea la uşă, iar tu îmi vei deschide.

— Sunt de acord.

— Şi vom pune în siguranță comoara noastră.

— Unde, Majestatea Voastră?

— La castel.

Hardouinot avu un gest de groază.

— Dar dacă veți fi recunoscut?...

— Este posibil.

— Majestatea Voastră nu se teme de pumnalul asasinului?

Henric tresări, ca şi când un colț al vălului viitorului ar fi fost ridicat, şi el îşi încruntă sprâncenele.

— Ba da, spuse el, dar nu azi, timpul meu nu a sosit încă... şi între timp...

El se opri înfiorat de un presentiment privind destinul său.

— Între timp, spuse el, voi avea timp să fiu un rege mare!

Capitolul X

Să revenim acum la castelul Blois şi să reintrăm în camera regală unde l-am lăsat pe Henric al III-lea într-o discuție față în față cu Henric de Navarra, vărul şi fratele său.

Se lăsase un moment de tăcere între cei doi regi, după ultimele cuvinte ale béarnezului.

Dar, în cele din urmă, Henric al III-lea exclamă:

— Deci, vărul meu, credeți că fantezia burlescă de a produce agitație la Blois i-ar putea veni vărului nostru, ducele de Guise.

— Nu am spus asta, Sire.

— Dar… cu toate acestea…

— Am spus că dacă această fantezie l-ar cuprinde din întâmplare…

— Ea nu-l va cuprinde!

— Fie. Dar să presupunem contrariul.

— Ei bine?

— Acest lucru ar fi uşor, cu o escortă care pare a fi o armată.

— Ce frumos! spuse regele, ne vom apăra.

— Of!… suita Majestății Voastre este atât de mică!…

— Am gărzile mele.

— Ei sunt patruzeci şi cinci. Puneți pe fiecare dintre ei, pentru că ei sunt gasconi, în valoare de cinci săbii regulate; toți nu fac mai mult de 225 oameni.

— Am două regimente de soldați.

— Uf! Germani care beau bere, şi care au nevoie de un sfert de oră pentru a trage sabia din teacă, timp în care un gascon poate ucide zece oameni.

— Am elveții mei.

— Aceştia nu valorează cât colonelul lor, bunul cavaler Crillon, căruia Majestatea Voastră îi provoacă destul de multe necazuri, pentru a fi pe placul favoriților săi.

— Ei bine! Îl am pe Crillon, spuse regele.

— Acesta este singurul atu pe care Majestatea Voastră îl are în acest joc, murmură Henric cu zâmbetul său zeflemitor, cu excepția cazului în care veți dori să mă luați alături.

— Pe dumneata?!... spuse regele.

— Desigur! credeți că eu sunt o carte rea?

Henric al III-lea îl privi pe regele de Navarra; el contemplă câteva secunde acest chip frumos şi sincer, un amestec fericit de cinste şi finețe, de blândețe şi îndrăzneală, de rezervă şi sinceritate.

— Ascultați deci, domnule vărul meu, zise béarnezul, Majestatea Voastră nu spunea mai devreme că ea n-are alte lucruri de făcut decât să mă asculte?

— Da, desigur.

— Ei bine! ascultați-mă, căci nu este pentru interesul meu ceea ce vorbesc.

— Dar pentru cine?

— Pentru dumneavoastră, Sire.

Atunci, Henric de Navarra se ridică.

— Iată! spuse el, domnule, vărul meu, dacă ați cunoaşte Navarra, acest regat foarte mic,

acest apanaj[15] al unui mic rege, cum zicea răposatul meu bunic, ați înțelege că nu am venit la Blois în interesul meu. Câmpurile noastre nu sunt foarte fertile acolo, şi fiecare bob de grâu ca să se transforme într-un spic, trebuie să mişte o piatră; dar pe versanții munților noştri sunt păşuni verzi, fiicele noastre sunt frumoase, vinul nostru bucură inima şi ştiți că oamenii care locuiesc sus, în vârf de munte, în apropierea lui Dumnezeu, disprețuiesc bogățiile. Sărăcia noastră nu este câtuşi de puțin o povară pentru noi, şi ne preocupă foarte puțin regatul Franței. Numai că, vedeți, Sire, pe crestele munților noştri, pe vârfurile ghețarilor noştri, la intrarea în fiecare vale, pe malurile fiecărui torent, noi avem înălțate castele rezistente, avem construite forturi şi turnuri crenelate. Când goarna de luptă se va auzi în câmpie, voi lua de la brâu cornul meu de taur şi voi sufla în el. La acest sunet, de după fiecare piatră, de după fiecare brazdă, sau dacă nu, de după cel mai subțire mărăciniş, va apărea câte un soldat gata înarmat şi pregătit să moară pentru țara lui.

---

[15] Apanaj – domeniu feudal acordat fiilor caselor domnitoare (fără însă a trece în proprietatea lor) pentru a le asigura existența. [n.t.].

— Într-adevăr! spuse Henric al III-lea, cu ironie.

— Majestatea Voastră, continuă regele Navarrei, nu a vorbit mai devreme despre exterminarea hughenoților? Ei bine! În cazul în care îi va plăcea să-şi încerce norocul, l-aş sfătui să facă puternică alianță cu regele Spaniei, cu ducele de Guise şi alți câțiva prinți, căci micul rege de Navarra şi gentilomii săi îmbrăcați în spențere din pânză groasă nu se vor da înapoi fără a opune rezistență.

— Aveți un limbaj mândru, domnule vărul meu, spuse regele.

— Sire, răspunse Henric, cum sângele ce curge în venele mele este aceeaşi cu cel care curge în venele Majestății Voastre, lucrul acesta nu este surprinzător.

— Într-adevăr.

— Majestatea Voastră îmi permite să continui?

— Da, desigur.

— Spuneam că este în interesul vostru... că... am venit...

— Ah! ah! Explică-te, vărul meu.

— Majestatea Voastră va prezida Întrunirea Statelor... nu-i aşa?

— În două zile.

— Scopul întâlnirii este realizarea unei linii ofensive şi defensive împotriva religiei

reformate?

— Fără nicio îndoială.

— Cel puțin asta este ceea ce crede Majestatea Voastră.

— Te îndoieşti, vărul meu?

— Nu am nicio îndoială, eu sunt sigur de contrariul, spuse Henric cu răceală.

— Eşti sigur de contrariul?...

— Sire, răspunse regele Navarrei, Statele vor fi prezidate de regele Henric al III-lea, dar ele sunt cucerite de adevăratul rege al Franței.

Henric al III-lea făcu un pas înapoi.

— De Henric de Guise, care se vede deja rege în locul Majestății Voastre.

Regele bătu din picior.

— Eşti nebun, domnule!

— Nicidecum, zise Henric. Eu afirm de asemenea Majestății Voastre că ducesa de Montpensier a făcut o achiziție frumoasă.

— Ce vrei să spui?

— Ea a cumpărat o pereche de foarfece drăguțe, care au o frumoasă destinație, pe credința mea de gentilom!

— Şi care e această destinație?

— Ducesa le-a rezervat pentru tăierea părului Majestății Voastre în ziua când Sfânta Ligă care se va forma, va declara decăderea de pe tron a lui Henric de Valois, şi va proclama rege în locul lui, pe Henric de

Lorena.

Regele scoase un strigăt.

Apoi se uită din nou la Henric de Navarra care avea capul drept, un pic pe spate, cu privirea calmă şi mândră a unui om care vorbeşte cu convingere.

— Ah! făcu regele, vor îndrăzni ei, aşadar?

Monarhului i se făcuse frică, şi lungul său păr se zbârli ca şi când acesta ar fi fost deja atins de către teribilele foarfece ale ducesei de Montpensier.

Atunci, Henric de Navarra îi luă mâna:

— Sire, spuse el, am venit aici singur, eu, care sunt hughenot, să vă caut în mijlocul curții voastre catolice, şi m-am bazat pe loialitatea unui fiu al lui Saint Louis[16], strămoşul nostru comun.

— Ai avut dreptate, vărul meu, răspunse Henric al III-lea.

— Am venit să vă avertizez de pericolul care vă amenință, Sire. În loc de a vă lovi supuşii, pentru că aceştia au îmbrățişat noua credință, feriți-vă de inamicii Franței! Înapoi cei din familia de Lorena! Înapoi spaniolii!

Şi cum Henric al III-lea tremura, ascultând pe tânărul prinț cu vocea vibrantă şi ochi de

---

[16] Ludovic (Louis) al IX-lea, rege al Franței în perioada 1226-1270, cunoscut şi sub numele de Saint Louis (Sfântul Ludovic). [n.t.].

vultur, béarnezul completă:

— Acum, Sire, adio... sau mai bine, la revedere! Majestatea Voastră ştie în ce casă stau. Dacă ea vrea să mă vadă, va trimite să mă cheme.

— Cum! exclamă Henric al III-lea, pleci, vărul meu?

— Nu, Sire, eu vreau doar să las timp Majestății Voastre să reflecteze.

— Dar te vei întoarce?

— Da.

— Când?

— Mâine.

Şi Henric de Navarra îi sărută mâna regelui emoționat şi se îndreptă spre uşa secretă pe care scutierul Fangas o deschisese.

El ridică draperia şi o lăsa să cadă în spatele lui.

Atunci regele Franței rămase singur.

Se aşeză în fotoliul său mare şi începu să viseze.

— Aşadar, a spus el adevărul? murmură regele în cele din urmă.

Un pas discret se auzi pe podea.

Regele îşi ridică capul şi-l văzu pe Quélus.

— Ah! tu eşti, spuse el.

— Da, Sire.

— Unde ai fost?

— În spatele acestei uşi.

— Şi ai auzit?

— Doar pentru că interesele Majestății Voastre sunt şi ale mele.

— Deci... ştii?...

— Ştiu, spuse Quélus pe un ton neglijent, că Majestatea Voastră tocmai a fost păcălită de către acest rege eretic fără un regat, de către acest gascon neruşinat, numit regele Navarrei, şi care, dacă cineva râvneşte coroana Franța, el este acela!

— El! exclamă regele pentru a doua oară, punând mâna pe sabie.

— Hei! Dumnezeul meu! da, Sire. Şi dacă Majestatea Voastră ar da dovadă de înțelepciune...

— Ei bine?

— Va face astfel ca el să fie arestat chiar în seara asta şi l-ar trimite să asculte liturghia în temnița de la Vincennes.

Henric al III-lea tresări.

— Sunt în gardă! zise el.

— Feriți-vă! Acesta este un hughenot, continuă Quélus. Majestatea Voastră vrea să pună în pericol mântuirea sa eternă?

La aceste cuvinte, Henric al III-lea se cutremură; el luă cu vioiciune medalionul Fecioarei pe care-l avea la gât şi-l sărută cu evlavie.

„Este o partidă pierdută pentru regele de Navarra, gândi Quélus, şi ducele de Guise îmi este foarte îndatorat pentru jocul ce i-l fac!”

Henric al III-lea încă tremura, şi murmură:

— Are dreptate, aş putea fi condamnat la chinurile iadului!

Capitolul XI

— Scumpul meu, zise ducesa de Montpensier, ştii tu ce e dragostea?

— Doamnă, răspunse vechiul paj al lui Carol al IX-lea, dragostea este un lucru despre care fiecare vorbeşte în felul său.

— Iată o definiție destul de vagă.

— Voi încerca să probez părerea mea Alteței Voastre.

Aceste două întrebări şi aceste două răspunsuri fuseseră formulate exact în ziua când regele Henric de Navarra fusese primit în audiență privată de către Majestatea Sa, regele Franței, Henric al III-lea.

Discuția dintre ducesa de Montpensier şi Raoul avea loc într-o cameră din casa maestrului Hardouinot, fost procuror al Curții de Justiție.

Aceasta era casa pe care fantezia regelui de Navarra o transformase într-un han, şi în care ducesa de Montpensier, sora ducelui de Guise, trăsese pentru odihnă, fără a avea vreun moment de neîncredere.

Ducesa crezuse că se găzduieşte într-un hotel onorabil puțin frecventat, cu excepția

oamenilor din lumea măruntă, precum gentilomi scăpătați, țărani cu ceva stare şi soldați cu noroc, şi care nu ar fi putut s-o recunoască.

Era seara; la parohia vecină clopotul bătuse ora cinci şi noaptea, o întunecată noapte de decembrie, cobora peste oraşul Blois, precedată de o ceață groasă, care se formase pe râul Loara.

Ducesa ocupa cea mai frumoasă cameră a casei.

Era o cameră vastă, în lambriuri de lemn, cu un pat mare cu coloane răsucite, şi în a cărei vatră imensă un foc ardea cu flăcări jucăuşe, devorând o jumătate de copac.

Pe jumătate răsturnată într-un fotoliu mare, cu capul pe spate, cu ochii trişti şi părul ei blond şi frumos curgând liber, Anne de Lorena, ducesă de Montpensier, privea cu tandrețe pe Raoul, care stătea în picioare în fața ei.

Cum, Raoul, pajul regelui Carol al IX-lea, vechi adorator al brunetei şi nostimei Nancy, devenise cavaler al surorii ducelui de Guise?

Aceasta este o poveste lungă pe care o vom spune în câteva cuvinte.

A doua zi după sângeroasa noapte a Sfântului Bartolomeu, ducesa de Montpensier străbătând străzile Parisului, pline cu cadavre, şi bucurându-se de

triumful obținut de catolici, văzu un tânăr gentilom care plângea, sprijinindu-se de parapetul podului Saint-Michel.

Acesta era Raoul.

— Ce s-a întâmplat, dragul meu? întrebă ea.

— Doamnă, răspunse Raoul, care, fără îndoială, îşi învăţase lecţia, mi-am pierdut logodnica în masacru, şi vedeţi în mine un om neconsolat.

Vorbind de dragoste unei femei, există marele risc de a nu fi ascultat, dar vorbindu-i despre iubirea faţă de o altă femeie, îi vei atrage numaidecât atenţia.

Raoul spusese că este neconsolat; ducesa, care încerca să-l uite pe frumosul Lahire, necredinciosul gascon, se gândi imediat să încerce să-l consoleze.

Relatarea aventurilor tânărului Raoul la Curtea de Lorena, unde a urmat-o pe Alteţa Sa, ducesa de Montpensier, face parte din continuarea acestei istorii.

Aşadar, Raoul stătea în picioare în faţa ducesei, şi ducesa îi cerea să dea o definiţie mai puţin vagă a iubirii.

— Doamnă, răspunse pajul lui Carol al IX-lea, în cazul în care Alteţa Voastră cere să-mi termin gândul meu…

— Desigur, voiesc asta, spuse ducesa.

— …ea va trebui să mă asculte cu răbdare.

— Ei bine! Raoul, dragul meu, vorbeşte, te

ascult.

Spunând acestea, doamna de Montpensier luă mâna frumosului paj şi-l făcu să se aşeze lângă ea pe un scăunel din apropiere.

— Dragostea, răspunse Raoul, este un lucru ce ține de fantezie, înainte de toate. Aceasta este un rău care se manifestă prin simptome diverse, ea se traduce în moduri diferite şi nu se tratează în acelaşi mod.

— Ah! într-adevăr, spuse ducesa.

— Am cunoscut un gentilom, continuă Raoul, la curtea răposatului rege, care a crezut că femeia pe care o iubeşti cel mai mult este cea care se poartă cel mai agresiv cu tine şi te face să mori de o mie de ori...

Ducesa îl privi pe Raoul, şi ochii săi păreau a spune un singur cuvânt:

— Nerecunoscătorule!

Raoul continuă:

— Femeia pe care o iubeşti, nu te iubeşte deloc... Acea femeie pe care o iubeşti va deveni de nesuportat.

— Într-adevăr, Raoul, dragul meu!

— Dragostea, doamnă, continuă Raoul, nu poate trăi pe un drum drept şi larg, în plină unitate şi liberă de trădări, ea are nevoie de obstacole, de capcane, de dificultăți şi probleme... altfel ea nu va putea fi alimentată şi s-ar simți ca un peşte pe uscat sau ca o pasăre cufundată în apă.

— Dar, Raoul, dragul meu, spuse ducesa, să ştii că acesta este un portret foarte urât făcut iubirii!

— Urât, poate, dar adevărat, vă asigur, Alteță.

— Oh!

— Şi, dacă Alteța Voastră va binevoi să-mi permită...

— Ei bine?

— I-aş dovedi că e adevărat tot ce i-am spus.

Anne de Lorena îl învălui pe tânărul Raoul cu o privire ce radia efluvii magnetice.

Atunci Raoul se ridică de pe scaunul său şi merse să se asigure că uşa era încuiată, apoi el îşi lipi fața pentru o clipă de geamul ferestrei pentru a se asigura că strada era pustie.

După ce se întoarse, îngenunche în fața ducesei şi îndrăzni să-i ia mâna.

Anne nu-şi retrase mâna şi nu se încruntă atunci când îndrăznețul tânăr duse mâna la buzele sale.

— Ei bine, spuse ea zâmbind, vorbeşte, frumosul meu cavaler, te ascult.

— Alteța Voastră, nu se va înfuria?

— Nu, deloc.

O privire încă şi mai dulce însoți acest ultim cuvânt.

— Doamnă, declară Raoul încurajat, Alteța

Voastră a binevoit să se uite la mine, un om smerit şi mărunt, şi să mă ridice până la ea. Aici suntem singuri, aici prinţesa face loc femeii, şi mă iubeşte, nu e aşa?

Vorbind astfel, el îndrăzni să o sărute.

— După aceea? zise ducesa.

— Dar mâine, sau în seara asta, sau mai devreme, continuă Raoul, strada se va umple de oameni, de cavaleri eleganţi care vor veni, cu ducele de Guise în frunte; o vor saluta pe ducesa Anne, nobila fiică a ducilor de Lorena, nepoata Sfântului Ludovic, şi nimeni nu va mai fi atent la micul scutier pierdut în umbră.

Ducesa îl întrerupse pe Raoul într-un mod ciudat.

Ea prinse capul tânărului în mâinile sale şi îi înapoie sărutul pe care el îndrăznise cu o clipă înainte să i-l dea.

— Ei bine! doamnă, răspunse Raoul tremurând, vă voi privi, vă voi iubi în tăcere din colţul meu, departe, eu un gentilom neînsemnat, când alţii vor fi onoraţi în ziua cea mare; aceasta poate fi o tortură, acesta poate fi iadul, dar cu siguranţă, acest lucru este fericirea.

— Ei bine! fii fericit, spuse ducesa.

Şi ea se lăsă din nou sărutată.

Raoul ar fi continuat, probabil, frumoasa lui teorie despre dragoste, dar se auziră două

lovituri discrete în uşă, şi pajul lui Carol al IX-lea merse să deschidă.

Erau doi valeți ai maestrului Hardouinot care aduceau cina ducesei, împingând o micuță masă pe role, în fața lor.

— Raoul, dragul meu, şopti ducesa, pentru a-ți dovedi ce este iubirea, pe care ai comparat-o cu tortura, pe care o numeşti iad, şi care poate uneori deveni paradis, te invit la cină.

El scoase un strigăt de bucurie, şi îi concedie pe valeții maestrului Hardouinot.

Apoi, uitându-se la masa care fusese servită, Raoul veni în fața ducesei, care rămase aşezată pe fotoliul ei. Aceasta îi făcu un semn din cap şi el se aşeză din nou pe scaunul său.

— Continuă, Raoul, dragul meu, reluă ducesa. Spuneai despre dragoste lucruri foarte plăcute.

— Alteța Voastră mă copleşeşte, dar am să-i cer o favoare.

— Ce anume?

— Să nu beau din acest vin de Jurançon ce ne-a fost servit.

— Şi de ce nu?

— Nu-mi place vinul de Jurançon, în schimb, îmi place acest vin alb de Loara.

Raoul arătă o sticlă de vin alb aşezată în fața lui, în timp ce lângă şervețelul ducesei

trona maiestuoasă o carafă de vin de Jurançon, vechi de aproape un secol.

— Cum doreşti, spuse ducesa. Dar eu, care ador vinul de Jurançon, eu voi bea.

Raoul se înclină.

Apoi el continuă să vorbească cu bucurie, negându-şi din priviri toate cuvintele lui, maltratând dragostea şi sărutând din când în când degetele trandafirii ale ducesei, susținând că adevărata iubire, pură, sinceră, absolută, are nevoie de mister şi umbră, şi se complăcu în starea de a-şi dori să fie un prinț sau un rege, pentru a o putea iubi pe ducesă în plină zi şi la lumina soarelui.

Anne de Lorena îl asculta, şi, în acest timp, ea goli puțin câte puțin carafa cu vin de Jurançon.

Când îşi termină cina, ea îşi simți capul greu.

— E ciudat! spuse ea, dar mi-e somn.

— Acest lucru nu este surprinzător, declară Raoul, Alteța Voastră este încă obosită după lunga noastră călătorie.

. . . . . .

O oră mai târziu, Anne de Lorena, ducesa de Montpensier, dormea un somn profund.

Raoul merse apoi jos şi-l găsi pe maestrul Hardouinot în oratoriul său.

— Ei bine? întrebă maestrul.

— Ea doarme.

— Putem, în acest caz, să deschidem regelui de Navarra.

Şi Raoul merse la uşa de la intrarea principală unde se auzeau deja trei lovituri discrete.

Capitolul XII

Regele nu-l mai văzuse pe Crillon toată ziua.

Bravul cavaler fusese invizibil pentru toți oamenii de la castel.

În schimb, ducele de Guise sosise şi fusese foarte curtenitor cu regele.

Norii pe care cuvintele regelui Navarrei îi îngrămădiseră pe fruntea regelui, referitor la prințul loren, se risipiră puțin câte puțin, sub influența cuvintelor mieroase ale favoritului său, Quélus.

Cu toate acestea, Henric al III-lea era supărat.

El nu dori, la început, să-l primească pe vărul său, Henric de Guise.

Tocmai seara, la ora cinei, ducele fusese primit.

Dar el fusese atât de prietenos, atât de plin de bună dispoziție, şi îşi afirmase devotamentul său față de tron şi ura sa pentru duşmanii regelui Franței; el anunțase,

în cele din urmă, că suita numeroasă care îl însoțise era gata să moară, fiecare om, pentru apărarea monarhiei, iar Henric al III-lea rămase convins că regele de Navarra era invidios.

Quélus completă munca începută de duce.

Vicleanul favorit schimbă câteva priviri cu acesta din urmă.

În sfârşit, ducele fusese concediat şi regele se retrase în apartamentele ce îi fuseseră pregătite.

Atunci, rămas singur cu Quélus, regele îşi puse coatele pe masă.

— Ei bine! Quélus, prietene, spuse el, ce părere ai de vărul meu?

— Cred, Sire, răspunse Quélus, că regele greşeşte foarte mult să îl lase să plece, în loc de a da ordine să fie arestat, pe acest rege neînsemnat de Navarra care urmăreşte să o depărteze pe Majestatea Voastră de cei mai buni prieteni ai săi.

— Ce frumos! murmură regele, crezi că lucrurile sunt atât de simple?

— Dar, fără îndoială!

— Să-l arestez pe regele Navarrei?

— Da.

— Şi cum?

— Nu ştiți cum? Sire, e nevoie numai de trei lanscheneți şi un căpitan al gărzilor.

— Şi Crillon! exclamă Henric al III-lea.

— Haida-de! Crillon!...

— Ştii că el l-a luat sub protecţia sa?

— Eh! spuse Quélus, lungindu-şi buza de jos; la urma urmei, putem trece peste aprobarea domnului de Crillon, nu-i aşa?

— Da, într-adevăr!

— Şi apoi, Crillon nu este aici.

— Este adevărat. Dar, unde e?

Quélus luă un aer plin de mister.

— Majestatea Voastră vrea să afle?

— Bineînţeles.

— Ei bine! Presupun că ducele a părăsit Blois.

— Unde a plecat?

— La Orléans.

Quélus ştia să mintă la nevoie şi nu imaginaţia îi lipsea pentru a inventa o istorie.

— Şi pentru ce crezi că s-a dus la Orléans? întrebă regele.

— Sire, răspunse Quélus, domnul de Crillon este un om virtuos, toată lumea ştie asta, chiar prea virtuos, pentru că el dacă ar vrea ar face din curte o tabără de soldaţi şi din Majestatea Voastră un *béguin*[17].

— După aceea? întrebă Henric al III-lea plin

---

[17] Membru al unui ordin franciscan care s-a opus, în Evul Mediu, bisericii şi marii schisme. [n.t.].

de curiozitate.

— Ori, continuă Quélus, cum domnul de Crillon este virtuos, dar virtutea nu-l împiedică să se gândească la lucrurile importante din această lume; şi, cum nu are decât puține bunuri în afara însărcinărilor şi demnităților sale, el vrea să şi le achiziționeze.

— Cum aşa?

— Printr-un mariaj.

— Ah, haida-de! spuse regele uimit.

— Lucrurile aşa stau, Sire.

— Dar, spuse regele, care este femeia care se va acomoda cu părul său cărunt, cu firea lui feroce şi cu vorbele sale brutale?

— O văduvă din Orléans; zgârcită cum sunt oamenii din acest ținut şi bogată, care şi-a ascuns banii în salteaua ei de paie, ceea ce ar face orice bun locuitor al oraşului Orléans care se respectă.

— Oh! Ce poveste amuzantă! murmură regele. Astfel, ducele este plecat?

— Da, Sire.

— Atunci, dacă vreau să-l arestez pe regele Navarrei, el nu mă va deranja?

— Desigur, din moment ce este în Orléans.

Henric al III-lea părea să reflecteze.

— Hm! făcu el în cele din urmă, lucrurile sunt grave, foarte grave şi... apoi, după ce îl voi aresta?...

— Majestatea Voastră îl va închide la Vincennes.

— Da, am înțeles asta, dar va fi ajutat să evadeze de la Vincennes. Nu a mai fost salvat deja o dată, pe vremea răposatului meu frate, regele Carol?

— Da, Sire.

— Atunci este inutil să-l trimit acolo.

— Aşa este, şopti Quélus, atunci mai bine ar fi, probabil…

— Ce anume? întrebă regele, văzând că favoritul său se oprise dintr-o dată.

— Să ne debarasăm de acest rege neînsemnat, fără zgomot.

— Oh! oh! făcu regele, care se dădu un pas înapoi şi-l țintui pe Quélus cu privirea.

Favoritul regelui continuă:

— Dumnezeule! Ştiu că Majestatea Voastră nu intenționează să se amestece în treburi de acest gen… Dar ea are prieteni.

— Crezi?

— Devotați… şi cărora cred că le-ar plăcea ca Majestatea Voastră să fie scăpată de acest gascon blestemat care… noaptea trecută…

— Sst! făcu regele.

— Pentru că, la urma urmei, continuă Quélus, cine ne-a spus că acest gascon este de fapt regele Navarrei?

— În fapt, este adevărat!

— Ei bine! spuneam că prietenii Majestății

Voastre ar putea să ia asupra lor anumite lucruri.

— Dar, despre ce prieteni vorbeşti?

— De mine, în primul rând, Sire.

— Şi apoi?

— Un alt prieten este d'Épernon.

— Sunteți doar doi, şi acest blestemat gascon...

— Este şi Schomberg.

— Dar l-am exilat!

— Vai! dar, poate că nu a plecat încă din Blois, şi dacă Majestatea Voastră va binevoi să-l ierte...

— Ții foarte mult?

— Bineînțeles, Sire! Este o sabie destul de bună la nevoie, şi ne-ar putea fi util.

— Ei bine! dacă nu a plecat, reține-l. Îl iert. Dar, cu toate acestea, sunteți doar trei.

— Da, înțeleg foarte bine. Dar există întotdeauna, acolo unde se află ducele de Guise, oameni săritori.

— Ah! ah!

— Şi dacă aş fi sigur că Majestatea Voastră şi-ar închide ochii şi mi-ar permite să acționez cu putere maximă...

— Ei bine? întrebă regele, cu zâmbetul lui ipocrit şi crud.

— Ei! Doamne! continuă Quélus, acest gascon – în continuare îl voi numi astfel, deoarece nu există nicio dovadă că este

regele Navarrei – acest gascon, după cum spuneam, în mod sigur circulă pe străzi în timp de noapte, pe străzile întunecate bântuite de prostituate.

— Uf! spuse monarhul cu un gest de dezgust.

— Pun pariu că umblă din cabaret în cabaret, localuri frecventate de soldați, bând un vin ieftin.

— Este posibil, la urma urmei, spuse Henric al III-lea. Aceşti Bourboni sunt atât de prost educați! Răposatul rege Antoine obişnuia să bea cu lanscheneții. Continuă, dragul meu.

— Păi, Sire, imaginați-vă că gasconul se ia la ceartă, ieşind dintr-unul din aceste localuri rău famate, cu mine sau cu Schomberg şi d'Épernon, iată deja trei săbii. Câțiva dintre loreni ne vor veni în ajutor şi, astfel, omul nostru va cădea.

— Este un spadasin iscusit, dragă, ai grijă!

— Haida-de! la nevoie, vom folosi o muschetă. Tot va cădea, până la urmă.

— Şi apoi?

— Şi apoi, Sire, să presupune că toate acestea se vor întâmpla pe malul Loarei; fluviul este adânc, noaptea întunecoasă…

— Dragul meu, spuse regele, care încă mai păstra unele scrupule, ai vorbe de aur, nu ştiu încă dacă voi fi de acord, dar crezi că regele Navarrei este inamicul meu cel mai

puternic?

— Vrea să domnească, Sire.

Aceste cuvinte înlăturară imediat ezitarea regelui.

— Atunci, fă ce vrei, spuse el, mă spăl pe mâini.

— Curățenia era întotdeauna o virtute, murmură Quélus.

— Amin! spuse o voce din pragul camerei regale.

Henric al III-lea ridică capul şi-l văzu pe d'Épernon, care intrase în vârful picioarelor.

— Hei! hei! dragul meu, îi spuse el, ce părere ai de acest frumos discurs pe care mi l-a ținut prietenul nostru Quélus?

— Cred, Sire, că ideea este foarte frumoasă, într-adevăr.

— Eşti de aceeaşi părere cu el?

— Da, Sire.

— Atunci, copiii mei, spuse regele cu bunătate feroce, faceți cum vă place şi trimiteți-mi pajii; mor de somn şi trebuie să mă duc la culcare.

Quélus şi d'Épernon se îndreptară spre uşă.

— Şi Schomberg? strigă regele spre ei.

— Este în camera de alături, Sire.

— Ei bine! luați-l şi pe el. Bună seara, dragii mei.

Henric al III-lea le dădu câte o îmbrățişare fiecăruia şi îi concedie.

Schomberg era, într-adevăr, în camera de alături. El se plimba încoace şi încolo cu un personaj care era atât de bine înfăşurat în mantia sa încât abia-i vedeai partea superioară a feței.

Quélus se îndreptă către acesta din urmă şi îi spuse:

— Monseniore, Alteța Voastră îmi va acorda câteva minute?

— Da, desigur, spuse omul în mantie, despre ce este vorba?

— Hei! răspunse Quélus, sunt chestiuni care o interesează foarte tare pe Alteța Voastră.

— Să vedem!

— Oh! Nu aici, spuse Quélus, îmi amintesc un proverb: „Pereții au urechi uneori.”

— Unde vreți să mergem?

— Acolo jos... în curte... şi vom vorbi în şoaptă, Monseniore.

— Fie, sunt de acord.

Quélus făcu un semn lui Schomberg şi lui d'Épernon să meargă la distanță şi el îl conduse la scara principală a castelului pe acel personaj căruia îi dăduse titlul de *Alteță*.

Capitolul XIII

Curtea castelului din Blois fusese cuprinsă de întunericul nopții.

Suna ora opt.

În afară de santinele postate la toate uşile, nu era nimeni în curte.

Quélus, favoritul regelui, îl conduse pe acel personaj acoperit cu o mantie, care nu era nimeni altul decât ducele de Guise, în mijlocul curții, şi îi spuse:

— Monseniore, îmi doresc să vă fiu pe plac.

— Sunteți foarte agreabil, dragă domnule Quélus, răspunse prințul, care ştia să fie binevoitor cu simplii gentilomi şi cu subordonații.

— Nu asta e ceea ce vreau să spun Alteței Voastre.

— Ce altceva?

— Aş putea să vă fac un mare serviciu…

— Ah! Serios?

— Un serviciu pentru care îmi veți fi recunoscător.

— Vorbiți, domnule Quélus.

— Monseniore, spuse favoritul regelui, Alteței Voastre i-ar plăcea să vadă pe duşmanii săi luați prin surprindere?

— Eh! spuse ducele, ce vreți să spuneți, domnule Quélus?

— Îmi pare rău! Poate nu am explicat prea bine?

— Este posibil, vorbiți, în acest caz.

— Ce părere are Alteța Voastră despre regele de Navarra?

Aceste cuvinte acționară asupra urechilor ducelui, ca sunetul unei trâmbițe asupra unui bătrân armăsar de luptă.

— Regele Navarrei! spuse el.

— Da, monseniore. Ce crede Alteța Voastră?

— Cred, spuse ducele, că este unul dintre oamenii pe care-i urăsc cel mai mult în această lume.

— Am ghicit, monseniore.

— Dar de ce mă întrebați, domnule Quélus!

Quélus se aplecă la urechea ducelui:

— Pun pariu că Alteța Voastră va avea o bucurie auzind despre sfârşitul lui?

Ducele se cutremură şi făcu un pas înapoi.

— A murit, cumva, întâmplător?

— Oh! încă nu...

— Dar, e în pericol?

— Poate.

Privirea ducelui avu o scânteiere care fulgeră în noapte.

— Explicați-vă, Quélus, prietene, spuse el.

— E simplu, monseniore, dacă totuşi putem să ne înțelegem cu Alteța Voastră.

— Ah! Îmi propuneți un târg?

— Exact.

— Să vedem, care-i târgul, domnule Quélus?

Favoritul regelui avu un zâmbet plin de mister.

— Acest târg, monseniore, spuse el, nu l-aş

putea propune regelui Navarrei, de exemplu.

— De ce?

— El îl are pe diavol în punga sa, la fel ca toți prinții din familia lui.

— Foarte bine! Am înțeles. Aveți nevoie de bani, domnule Quélus.

— Sunt încărcat de datorii, monseniore, şi o sută de mii de livre toureneze[18] mi-ar ajunge pentru a reintra în posesia bunurilor mele care sunt în mâinile evreilor.

— O sută de mii de livre toureneze.

— Desigur! spuse Quélus cu naivitate, viața regelui Navarrei îmi pare o nimica toată, la acest preț.

— Puneți condițiile voastre în mod sincer, după cum văd. Dar, ce legătură poate exista între cele o sută de mii de livre de care aveți nevoie şi viața regelui Navarrei?

— Cele o sută de mii de livre vor fi prețul.

— Deci, țineți această viață în mâinile dumneavoastră?

— Probabil.

---

[18] Lire toureneze – lire din oraşul Tours. Este vorba despre o monedă de referință, utilizată pentru a putea converti sume în aceeaşi unitate, într-o perioadă când mai multe monede erau în circulație. Ea servea la omogenizarea tranzacțiilor financiare, şi era diferită de moneda cu care aceste operațiuni se efectuau. [n.t.].

— Şi dacă mă voi angaja să plătesc această sumă atât de mare?

— Poate că mâine dimineaţă Alteţa Voastră va afla că s-a întâmplat ceva rău cu vărul său Henric de Bourbon.

— Ah, aşa! dar, exclamă ducele, el este la Blois?

— Cred că da.

— Şi singur, în acest caz, destul de singur, incognito, ascuns în casa unei calviniste?

— Exact, monseniore.

— Păi atunci, domnule de Quélus, spuse ducele, m-aţi întrebat dacă vreau într-adevăr să scap de acest văr drag...

— Cred că am înţeles că Alteţa Voastră doreşte cu ardoare acest lucru.

— Eu, nu, dar sora mea, da; femeile sunt mult mai încărcate de ură decât noi, bărbaţii.

— Ghicesc gândul Alteţei Voastre, spuse Quélus, credeţi că nu aveţi nevoie de mine...

— Pentru că, dragă domnule de Quélus, este vorba de o sumă frumuşică, o sută de mii de livre toureneze!

— Şi vreţi să o economisiţi, nu-i aşa?

— Tocmai voiam să vă spun.

— Ei bine! Alteţa Voastră va greşi dacă va face această economie.

— Într-adevăr?

— În primul rând, pentru că regele Navarrei, dacă nu mă voi implica eu, care

ştiu unde este, va pleca din Blois până mâine dimineață.

— Acest motiv este convingător, însă Blois nu este atât de mare şi, căutând cu atenție...

— Un alt motiv, încheie Quélus, ar fi pentru că, dacă Alteța Voastră se va amesteca în treaba aceasta, Henric al III-lea s-ar înfuria.

— Haida-de! Credeți?

— Da, desigur.

— Dar se va înfuria şi împotriva dumneavoastră!

— Nu, spuse Quélus. Eu am dezlegare. Mă aflu la adăpost.

— Ah! deci vreți cele o sută de mii de lire?

— Dacă Alteța Voastră îmi va da cuvântul său.

— Vi-l dau, pe cuvântul meu de duce!

— Dar asta nu este totul, spuse Quélus.

— Ce vreți mai mult?

— O jumătate de duzină din aceste trupe care sunt obişnuite să ucidă pentru Alteța Voastră.

În timp ce Quélus adresa această cerere prințului, un paj se întâmplă să treacă pe acolo cântând un refren german.

— Herman! strigă ducele.

Pajul se apropie.

— Du-te şi caută-l pe Théobald, îi spuse ducele la ureche.

— Cine este Théobald? întrebă Quélus.

— Acesta este unul din soldații mei, şi ascultați, în mod sigur, spuse ducele, el era odată unul dintre duşmanii regelui Navarrei; el făcea parte din acea trupă de loreni care a fost atât de decimată de contele de Gramont la Châtelet.

În timp ce Quélus şi ducele stăteau de vorbă, d'Épernon şi Schomberg se țineau la distanță.

Théobald sosi.

Era un german loren uriaş, cu mustăți roşii, cu privirea feroce.

El salută milităreşte şi luă poziția drepți, imobil şi drept înaintea ducelui.

— De câți oameni aveți nevoie? întrebă ducele pe Quélus.

— De o jumătate de duzină, nu este prea mult, monseniore.

— Ia cinci oameni cu tine, îi zise ducele lui Théobald.

— Unde vom merge? întrebă soldatul.

— Nu ştiu, domnul îți va spune.

— Trebuie să mă supun lui?

— Ca şi mie... Adio, domnule Quélus şi noroc!...

Cu aceste cuvinte ducele de Guise îl salută pe Quélus şi plecă la culcare.

. . . . . .

Un sfert de oră mai târziu, un mic grup

format din nouă bărbați mergea în liniște pe străzile din Blois.

Toți purtau măşti, erau bine înfăşurați în mantiile lor, şi puținii cetățeni care nu intraseră încă în casele lor, îi priveau cu suspiciune şi spuneau:

— Iată nişte gentilomi care aleargă după vreo aventură.

Quélus care, de data aceasta, mergea în față, se îndreptă spre străduța pe care locuia bătrânul sir de Mallevin.

Dar nu ciocăni la uşa casei bătrânului centenar.

Ciocăni la uşa casei situate vis-à-vis care, să ne amintim, era locuită de un paracliser cu care Maugiron întreținea un mic comerț clandestin amical.

La prima bătaie, vizeta se deschise şi capul paracliserului apăru în spatele gratiilor.

— Unde e el? întrebă Quélus.

Omul primise, fără îndoială, o misiune cu câteva ore înainte, deoarece el răspunse fără ezitare, şi arătând casa lui sir de Mallevin:

— Nu este acolo.

— Dar, unde este?

— A ieşit pe înserate, şi a coborât până în josul oraşului.

— Singur?

— Nu, cu un gentilom.

— Îl cunoşti?

— Nu l-am mai văzut.

— Diavolul! şopti Quélus lui d'Épernon, sper să nu fie Crillon.

Apoi, cu voce tare:

— I-ai însoțit?

— Da.

— Atunci ştii unde sunt?

— Vă voi conduce acolo.

Paracliserul închise vizeta, apoi, o secundă mai târziu, el ieşi în stradă, şi păru oarecum îngrijorat la vederea tuturor acelor bărbați înarmați.

— Nu-ți face griji, îi spuse Quélus, după ce ne vei indica locul în care acesta se află, poți veni să te culci şi să-ți continui somnul. Între timp, mergi înaintea noastră şi arată-ne drumul.

Paracliserul coborî până la baza oraşului, şi nu se opri decât la intrarea în strada locuită de bătrânul Hardouinot, fostul procuror.

— Asta este, spuse el, arătând spre casă.

Quélus se apropie fără zgomot şi văzu ramura de ilex:

— Dar este un han! spuse el.

— Este posibil, răspunse ghidul. Cobor rar în acest cartier plin de ticăloşi.

— Înseamnă că ei sunt acolo?

— I-am văzut intrând.

— Asta e bine. Du-te! Iată, pentru efortul tău.

Quélus îi puse o monedă de aur în mână şi paracliserul plecă. Atunci favoritul regelui se întoarse spre cei doi prieteni şi spre Théobald:

— Trebuie să batem, în primul rând, spuse el, şi să încercăm să pătrundem prin viclenie în casă. Dacă vor refuza să ne deschidă, vom forța uşa. Cu condiția, încheie Quélus, ca acel bărbat care este cu el să nu fie Crillon!

Quélus bătu în uşă.

Casa era cufundată în întuneric şi Quélus bătu de trei ori fără ca vreun zgomot să se audă din interior.

Capitolul XIV

Cu o oră în urmă, regele Navarrei parcurgea aproape acelaşi drum ca şi Quélus şi grupul său.

Tânărul prinț cobora de pe aleea locuită de domnul de Mallevin la casa ocupată de maestrul Hardouinot. Un om îl însoțea.

Amândoi vorbeau în şoaptă.

— Dragul meu duce, spuse Henric, vă voi încredința secretul călătoriei mele la Blois.

— Spuneți, Sire.

— Nu aveam decât puține speranțe de a mă înțelege cu Majestatea Sa, vărul meu din Franța, deşi am fost binevenit.

— Cu toate acestea, Sire, cuvintele voastre

ar trebui să-l convingă...

— Haida-de! făcu Henric, în momentul de față, sărmanul meu Crillon, el nici nu se mai gândeşte la ceea ce i-am spus. Vărul meu de Guise, sosit deja, i-a demonstrat că regele de Navarra se înşală.

— Deci, spuse Crillon, nu pentru a-l convinge pe rege a venit Majestatea Voastră aici?

— I-am jurat răposatului rege Carol al IX-lea că-i voi ține acest discurs. Mi-am îndeplinit promisiunea, dar fără speranță de succes.

— Nu cred, cu toate acestea, răspunse Crillon, că Majestatea Voastră să fi venit la Blois pentru a fi de acord cu ducele de Guise?

— Oh! Nu.

— Nici cu ducesa de Montpensier?

— Hei! hei! zâmbi Henric cu ironie, ea mă urăşte din tot sufletul; dar ştiți, cavalere, că de la ură la dragoste nu este decât un pas.

— Este adevărat, Sire.

— Şi dacă aş vrea să... Dar, în fine, nu pentru ea am venit.

— Atunci, pentru cine sau pentru ce, Sire?

Regele Navarrei îşi coborî din nou vocea.

— Ascultați-mă, duce, spuse el.

Crillon era mult mai înalt decât prințul, el se aplecă pentru a-l auzi mai bine.

— Timp de patruzeci de ani, spuse Henric,

oamenii de religie hughenotă, cum se spune, al căror lider politic am devenit, au adunat, puțin câte puțin, sume considerabile.

— Da, spuse Crillon, am auzit vorbindu-se, într-adevăr, de o comoară misterioasă pe care hughenoții o țineau ca rezervă, în cazul în care războiul ar fi izbucnit.

— Această comoară există, duce.

— Ah!

— Şi este la Blois.

— Oh, oh! murmură Crillon, eu aş fi preferat un loc mai sigur, Sire.

— Pentru a o lua de aici, am venit în Blois.

Şi Henric îi povesti cavalerului motivul pentru care avea nevoie de el chiar în acea noapte.

— Dar, observă Crillon, când aurul vostru, în loc să rămână în pivnița maestrului Hardouinot, va fi încărcat în butoaie, credeți că va fi în mai mare siguranță?

— Nu, dar...

Un zâmbet apăru pe buzele prințului.

— Butoaiele vor călători, încheie el.

— Cum aşa, Sire?

— Acolo, pe Loara se află un fel de barcă uriaşă, numită şlep, şi care coboară de la Orléans şi Tours până la Nantes, încărcată cu vin.

— Ah! foarte bine.

— Unul dintre aceste şlepuri îmi aparține.

Bărbații care sunt la cârmă nu sunt alții decât gentilomi de-ai mei, deghizați în marinari.

— Încep să înțeleg, murmură Crillon, totuşi…

— Totuşi, vă veți întreba cum voi transporta tonele mele de aur din casa bătrânului Hardouinot la Loara?

— Da, Sire.

— Iată exact unde am nevoie de dumneavoastră…

— Ah!

Când această exclamație îi scăpă ducelui, ei ajunseră în aleea unde se afla casa fostului procuror.

— Ascultați-mă bine, spuse Henric, punând mâna pe ciocanul de la uşă, veți merge până la capătul acestei străzi.

— Bine! Şi, după aceea?

— O veți lua la stânga şi vă veți găsi pe mal. Acolo veți vedea o casă izolată. Este un han mare, pe a cărei firmă scrie: *La bunul Grainetier*.

— Îl cunosc, spuse Crillon.

— În ciuda ordonanței privind stingerea, acesta este deschis toată noaptea, şi marinarii obişnuiesc să facă mare tapaj. Veți bate la uşă, hangiul va veni să vă deschidă şi îl veți întreba dacă are noutăți despre vinul său de Beaugency.

— Foarte bine!

— Dacă vă va spune că vinul său a sosit, veți intra şi veți găsi, sunt sigur, oameni pe care-i cunoaşteți, duce, cu care veți veni la mine aici.

— Da, Sire.

Uşa casei lui Hardouinot se deschise atunci şi Henric intră.

Crillon îşi continuă drumul. Indicațiile prințului erau corecte.

La capătul străzii, Crillon găsi râul şi, pe malul râului, urcând spre stânga, casa despre care îi vorbise regele Navarrei.

Era un han al cărui proprietar avea diverse funcții. El era dogar, negustor de furaje, hangiu şi găzduia drumeți călare sau pe jos.

La lumina unui felinar agățat afară, cavalerul de Crillon putu citi pe fațada văruită cu var alb aceste cuvinte minunate:

LA ÎNTÂLNIREA OAMENILOR LOAREI
TRÉPASSÉ[19]
Vând tărâță, ovăz şi paie,
găzduiesc oameni care călătoresc pe jos sau călare

Luminile roşiatice din vatra căminului hanului se proiectau afară, prin pătratele de

[19] Trépassé – fantoma, decedatul. [n.t.].

hârtie cerată ale ferestrei şi printre scândurile uşii.

Înăuntru se vorbea destul de tare.

În ciuda numelui sumbru al proprietarului său, hanul jupânului Trépassé părea a fi un loc de întâlnire destul de vesel.

Crillon bătu la uşă.

— Cine-i acolo? întrebă o voce din interior.

— Ce se mai aude despre vinul dumneavoastră de Beaugency? răspunse Crillon.

Uşa se deschise.

Atunci Crillon se găsi în pragul sălii hanului care era şi bucătărie şi loc de primire, toate în acelaşi timp.

O jumătate de duzină de marinari, ce purtau pălării impermeabile, încălțați cu cizme mari, stăteau la o masă supraîncărcată cu tot felul de vase şi sticle.

Hangiul, care venise el însuşi să deschidă uşa, îl privi pe cavaler cu neîncredere. Dar unul dintre marinari strigă:

— Hei! La naiba! acesta este domnul de Crillon. Închide uşa, Trépassé, prietene, domnul este de-al nostru.

Trépassé închise uşa şi Crillon se apropie de marinarul care vorbise astfel.

— Hei! Pe naiba! spuse el, ori am orbul găinilor, ori este domnul de Noë.

— Chiar eu, duce.

El îl privi pe al doilea marinar şi îşi înăbuşi un nou strigăt de uimire:

— Iată-l şi pe domnul Lahire.

— Exact, spuse fostul adorator al ducesei de Montpensier.

— Şi… aceşti domni? făcu Crillon.

Şi ducele salută, vorbind astfel, pe ceilalți patru marinari.

— Ei sunt prietenii noştri şi ai lui.

— Ah! foarte bine.

— Desigur, domnule Crillon, răspunse lui Noë, dumneavoastră veniți din partea sa.

Crillon dădu din cap.

— Şlepul a sosit?

— Da, spuse lui Noë. Şi tonele de aur?

— Ei le încarcă.

Noë se întoarse spre hangiu.

— Trépassé, bunul meu prieten, spuse el, nu este suficient să fie scris pe uşă că cineva este negustor de furaje, el trebuie să fie capabil de a servi în mod practic la nevoie.

— Sunt la ordinele dumneavoastră, răspunse domnul Trépassé.

— Atunci, vei pune paiele într-un car, continuă Noë.

— Carul este deja încărcat.

— Ah! asta-i altceva. Atunci, vei înhăma trei cai care vor trage carul.

— Da, stăpâne, şi apoi?

— Apoi vom livra aceste furaje unui

burghez de treabă din Blois, care ne va oferi în schimb câteva butoaie de vin pe care le vom transporta, după aceea, pe şlep.

Trépassé ieşi ca să înhame caii.

— Ah! dragul meu cavaler, spuse lui Noë, nu vă aşteptaţi să ne găsiţi echipaţi astfel, nu-i aşa?

— Desigur că nu, spuse Crillon.

— Dar, spuse Noë, chiar dacă ne-am dezbrăcat mantaua de gentilom, ne-am păstrat săbiile.

Şi, cu degetul, îi arătă lui Crillon şase săbii aşezate discret într-un colţ.

— Domnilor, spuse Trépassé, carul este pregătit.

— Păi, în acest caz, spuse Lahire, fie ca steaua regelui Navarrei să ne protejeze.

— E ca şi făcut, spuse lui Noë, deoarece Crillon e cu noi!

Capitolul XV

Să pătrundem acum, din nou, în casa jupânului Hardouinot.

Ne aflam la momentul în care Anne de Lorena, ducesa de Montpensier, adormise fiind cuprinsă de acel somn letargic pe care i-l provocase şi în noaptea precedentă vinul de Jurançon pregătit de fostul procuror.

Raoul auzi un ciocănit discret la uşă şi îi

spuse lui Hardouinot:

— Acum putem să-i deschidem regelui Navarrei.

Şi, într-adevăr, era prinţul cel care bătea la uşă după ce se despărţise de Crillon. El se strecură prin uşa întredeschisă, silenţios şi rapid ca o umbră, şi imediat ce uşa se închise în spatele lui, el rosti aceste cuvinte:

— Ei bine! Totul este pregătit?

— Da, Sire, spuse Raoul.

— Şi ducesa?

— Doarme.

— Ca ieri?...

— Da, spuse Hardouinot şi ar trebui să fie un vacarm teribil ca să se trezească.

Spunând asta, fostul procuror puse lampa pe un scaun care se găsea în anticameră.

— Şi aurul? întrebă Henric.

— Ah! Sire, răspunse bătrânul, am folosit timpul suficient de bine de dimineaţă. Aveam într-o pivniţă vecină, acolo unde erau banii, butoaiele goale...

— Şi le-ai umplut?

— Pe toate. N-a mai rămas vreo monedă de aur sau argint afară. Puteţi vedea.

Şi Hardouinot îl conduse pe prinţ în cabinetul său, deschise uşa spre subsol şi îl precedă, iluminând acea scară care ducea în pivniţă.

Opt tone de aur erau deja aranjate în

butoaie unul lângă altul.

— Am încercat să le scoatem de aici, domnul Raoul şi cu mine, spuse Hardouinot, dar nu am putut. Pentru munca asta avem nevoie de doi bărbaţi puternici, cel puţin, eu nu sunt decât un biet bătrân.

— Ei bine! spuse prinţul, acum suntem trei inşi. Ajută-mă, Raoul.

Vorbind astfel, Henric de Navarra îşi dezbrăcă spenţerul, ca un simplu soldat, şi începu să rostogolească unul din butoaiele din faţa lui cu o asemenea uşurinţă de parcă ar fi fost gol.

Apoi, când ajunse la partea de jos a scării, îi spuse fostului procuror:

— Poţi să-mi aduci o frânghie lungă, groasă şi rezistentă?

— Da, Sire.

Bătrânul Hardouinot, al cărui zel parcă întinerise, urcă scara în fugă, în timp ce regele Navarrei rostogolea succesiv în faţa lui alte două butoaie.

— Şi al treilea! spuse prinţul, zâmbind.

Hardouinot se întoarse, el luase frânghia de la fântâna din micuţa curte a casei sale.

Atunci regele Navarrei înfăşură frânghia în jurul unui butoi, îi dădu un capăt lui Raoul, care înţelese modul de funcţionare al operaţiunii, şi, în timp ce tânărul împingea în faţa lui, el urcă până la ultima treaptă a

scării, se sprijini de uşa maestrului Hardouinot şi apoi trase de celălalt capăt al frânghiei.

Butoiul urcă încet de la o treaptă la alta şi atinse pragul cabinetului.

Alte trei butoaie avură aceeaşi soartă şi, în timp ce prinţul şi Raoul îl urcau pe al cincilea, auziră un zgomot în stradă.

Acel zgomot ajungea până în fundul pivniţei casei printr-o aerisire îngustă deschisă la nivelul de suprafaţă.

Mai repede decât fulgerul, Henric de Navarra se aruncă spre lampa fostului procuror şi o stinse.

— Sst! spuse el, să ascultăm.

Şi el rostogoli unul din butoaiele rămase în pivniţă, chiar sub acea aerisire, se urcă pe el şi capul îi ajunse până la deschidere, astfel încât putea vedea şi auzi.

Regele Navarrei avea calităţile unui om de munte, altfel spus, avea o vedere atât de pătrunzătoare încât putea vedea în întuneric.

— Sst! spuse el încet celor doi tovarăşi.

Şi el începu să asculte.

Zgomotul paşilor lui Quélus, ai celorlalţi favoriţi ai regelui şi ai oamenilor lui Théobald, ajunse în mod clar la urechea sa.

Apoi aceşti paşi se opriră puţin chiar în faţa aerisirii.

Atunci Henric îi văzu mişcându-se şi gesticulând pe cei nouă bărbaţi, în timp ce ultimul, adică paracliserul, alerga.

În acelaşi timp, o voce spuse:

— Aici este!

„Bine! gândi Henric, iată o voce pe care o cunosc; cred că am auzit-o la castel în această dimineaţă.”

Hardouinot şi Raoul stăteau nemişcaţi în partea de jos a pivniţei.

Dintr-o dată, Henric sări de pe butoi la pământ.

— Maestre, spuse el lui Hardouinot, ai cumva o muschetă?

— Am două, spuse procurorul.

— Ei bine! ele ne vor fi de ajutor. Sunt încărcate?

— Da, Sire.

— Atunci veniţi, încheie Henric luându-l de braţ pe Raoul.

Hardouinot, care nu auzise prea bine zgomotele din stradă, vru să scapere amnarul pentru a reaprinde lampa.

— Nu, nu, spuse Henric, nu aprinde lumina. Ştiu drumul.

Şi el îi conduse pe amândoi la ieşirea din pivniţă până la cabinetul procurorului şi de acolo până în vestibul.

Tocmai atunci Quélus bătea la uşă.

— Prietenii mei, spuse regele Navarrei, nu

sunt sigur de ceva.

— La ce vă gândiți? întrebă Raoul.

— Mă gândesc că vărul meu, Henric de Valois, după ce m-a sufocat cu atenții în această dimineață, vrea să mă asasineze în seara asta.

Hardouinot tresări.

— Du-te şi caută muschetele, spuse Henric, care îşi strânse centura şi îşi scoase sabia.

Toate acestea se petrecură într-o obscuritate profundă; dar Henric îl ținea de mână pe Raoul, care, în mod similar, îşi trase sabia.

Hardouinot urcă, fără lumină, până la primul etaj al casei şi coborî cu muschetele.

În acel moment, Quélus bătea în uşă pentru a treia oară.

Uşa casei lui Hardouinot era prevăzută cu o spărtură imperceptibilă ascunsă într-un colț.

Henric şi Raoul armară muschetele apoi Henric puse ochiul la spărtură.

După ce bătuse în zadar la uşă, Quélus ținu sfat cu trupa sa.

— Paracliserul, s-a înşelat, spuse d'Épernon. Dacă această casă ar fi fost un han, ne-ar fi deschis.

„Ah! ah! gândi regele Navarrei, altă voce pe care o cunosc: este vocea domnului d'Épernon."

— Ar trebui să batem mai tare, spuse

germanul Schomberg.

„Bine! şi el, de asemenea!" îşi spuse Henric.

— Şi dacă tot nu ne vor deschide… continuă Quélus de afară. Vom forța uşa…

— Hm! pare o uşă solidă.

— Şi întărită cu fier, murmură d'Épernon.

Dar Henric, încă nemişcat şi cu ochiul la spărtură, văzu avansând pe acel soldat uriaş numit Théobald.

— Nu vă faceți griji, messire, spuse el, oricât de solidă ar fi, ea nu-mi va rezista. Am forțat cu o lovitură de umăr, în Germania, uşa unui templu luteran.

Quélus îşi luă pumnalul şi lovi cu mânerul pentru a patra oară, zicând:

— Hei! ticăloşilor! veți deschide odată oamenilor regelui?

— Sst! şopti Henric.

Şi luă pumnalul pe care-l avea la brâu şi pe care-l scoase din teacă.

— Deschideți, caraghioşilor! repetă Quélus izbind uşa mai tare.

Nimeni nu răspunse.

— Haide! Théobald, spuse Schomberg, să vedem ce umăr ai.

— Aşteptați, spuse germanul.

Şi el se propti în uşă şi începu s-o zgâlțâie.

Dar uşa rezista.

— Nu-i nimic, murmură recrutul, îi voi veni de hac.

Şi îşi schimbă poziția şi veni să se plaseze în dreptul porții, astfel încât partea de mijloc dintre umerii săi se afla față în față cu spărtura, acoperind astfel vederea întâmplărilor ce se petreceau în exterior de către regele de Navarra.

— Pe legea mea! Păcat, spuse el în şoaptă, oamenii au destinul lor.

Şi, cum el nu mai putea vedea, puse pumnalul său în locul acelei crăpături.

Théobald dădu o nouă lovitură asupra uşii.

Dar, în acelaşi timp, el scoase un strigăt şi căzu.

Pumnalul regelui Navarrei îi intrase între cei doi umeri.

Văzându-l căzând, Quélus şi însoțitorii săi crezură că se lovise la piept, pentru că, între timp, Henric îşi scoase pumnalul.

Dar unul dintre soldați, îl prinse pe şeful său în brațe pentru a încerca să-l readucă în simțiri; îl lăsă aproape imediat să cadă şi exclamă:

— Sânge! sânge!

— Linişte! spuse Quélus care auzi zgomotul unei căruțe grele care dădea colțul străzii.

Henric auzi, de asemenea, acest zgomot.

— Iată, murmură el, partida va fi echitabilă, bunii mei prieteni, marinarii vin în ajutorul nostru.

Capitolul XVI

Exclamația soldatului care venise să-l prindă pe Théobald în brațele sale şi apoi îl lăsă să cadă exclamând că el era acoperit cu sânge, uimi pe Quélus şi pe tovarăşii lui.

— Sânge! repetă Quélus.

— Da, uitați-vă! spuse soldatul.

Şi el îi arătă mâinile sale însângerate.

Urmă un moment de stupoare în rândul tuturor acestor inşi.

Ei se aplecară care mai de care asupra cadavrului, deoarece Théobald murise, şi ei putură constata că Théobald fusese lovit între umeri şi că o rană adâncă lăsa să iasă fluxuri de sânge.

Şi totuşi uşa nu era deschisă, şi niciun zgomot nu se auzea din interior.

— Sânge! sânge! repeta Quélus care crezu un moment că soldatul se rănise într-un oarece cui al uşii.

Acesta era momentul în care apăruse carul, mai negru ca întunericul nopții, la capătul străzii.

— Un moment, spuse d'Épernon, care interveni: înainte de a da asalt asupra casei şi de a culca la pământ această uşă pe care este suficient s-o atingi ca să cazi mort, sunt de părere că trebuie să lăsăm mai întâi să treacă acest car.

Carul spre care arăta d'Épernon avansa lent tras de cei trei cai uriaşi din Perche înhămaţi, şi în curând Quélus şi ceilalţi favoriţi putură distinge două grupuri de oameni care mergeau de fiecare parte a carului.

— Nu facem afaceri cu burghezii din Blois, spuse Quélus.

Şi la un semn de-al lui, d'Épernon, Schomberg şi soldaţii, abandonând trupul lui Théobald, care era întins pe pământ, se retraseră lângă perete şi sub coronamentul unei case vecine.

Carul continua să avanseze.

— La naiba cu burghezii! murmură Schomberg, aş vrea să fi fost deja în casa asta blestemată.

— Sst! făcu Quélus.

Carul ajunse la casa bătrânului Hardouinot.

— Opreşte! spuse o voce ce plecă dinspre unul din cele două grupuri care-l escortau.

Carul se opri.

— Oh! oh! murmură Quélus, iată, un lucru ciudat. Cine sunt aceşti oameni?

Şi el strigă la unul dintre ei:

— Continuaţi-vă drumul, prieteni... stingerea a sunat de mult timp, şi nu este momentul potrivit să vă plimbaţi pe străzi.

Dar o voce batjocoritoare îi răspunse:

— Am ajuns la destinaţie, domnul meu, noi

aducem fân şi paie la această casă.

— Plecați! strigă Quélus.

Şi el avansă cu sabia în mână, în mijlocul străzii; cei doi prieteni ai săi şi soldații îl urmară.

— Ah! ah! făcu vocea din nou, văd că sunteți într-o numeroasă companie, domnilor.

— Plecați! spuse la rândul său Schomberg, veniți mâine.

Şi el merse spre car şi vru să apuce frâul unui cal.

Dar, în aceeaşi clipă o fereastră se deschise la primul etaj al casei care părea nelocuită până atunci, al acelei case lângă uşa căreia bărbații cădeau loviți de o moarte misterioasă, şi când această fereastră se deschise, Quélus auzi vocea gasconului strigând:

— Hei! Noë?

— Aici sunt! răspunse omul pe care-l apostrofase Quélus.

— Dumnezeu Trăiască! Noë, dragul meu, i-am numărat şi sunt nouă. Am omorât pe unul, au rămas opt. Câți sunteți cu toții, băieți?

— Şapte, răspunse Noë.

— Sunteți de patru ori mai mulți decât ne-ar trebui pentru a vă ocupa de aceşti galantoni, răspunse Henric de Navarra.

Suntem ocupați, Hardouinot şi cu mine. Scăpați-mă de caraghioşii aceştia.

Cum vorbea astfel, o scânteiere se văzu, apoi o detunătură şi şuieratul unui glonț.

Era d'Épernon, care luase muscheta unui soldat şi execută foc asupra lui Henric.

— Sunteți cam neîndemânatic, domnule d'Épernon, strigă Henric pe un ton batjocoritor, şi nu se mânuieşte muscheta aşa dacă vreți să vă prindeți un colier al unui ordin.

— El este! este gasconul! strigă Schomberg.

Dar Henric deja închise fereastra, spunând:

— Du-te, Noë, prietene, ocupă-te de ei şi condu-i la castel cu sabia în rinichi.

Ordinul era inutil: Noë, Lahire şi tovarăşii lor, gentilomii gasconi, aveau fiecare deja sabia în mână şi mergeau pentru a-l întâlni pe Quélus.

Quélus se afla în mijlocul soldaților.

Al şaptelea combatant anunțat de către Noë era căruțaşul.

El stătea pe un balot de paie şi ținea maiestuos hățurile într-o mână şi o sabie lungă în cealaltă.

Părea să aştepte dacă era nevoie de întăriri, şi el rămase calm şi liniştit pentru început, în timp ce Noë, Lahire şi gasconii, înaintau cu sabia trasă spre Quélus şi ai săi.

În ciuda manierele sale efeminate, Quélus

era curajos în anumite ocazii.

— Ei bine! gândi el, îmi place mai degrabă asta... este o luptă.

Lui Quélus nu-i era frică decât de un singur om, de Crillon.

Prin urmare, el îşi ciocni sabia de cea a lui Noë, acceptând lupta.

Soldaţii executară foc, dar fie din grabă, fie de teamă, ei nu ţintiră bine, şi doar un glonţ reuşi să ucidă pe unul din gentilomii gasconi.

Noë şi însoţitorii săi nu mai erau decât cinci.

— Cu tine am eu a face, spuse Noë.

Şi el se angajă în luptă cu Quélus.

Lahire şi d'Épernon făcură acelaşi lucru. Soldaţii, care nu avuseseră timp pentru a-şi reîncărca muschetele, scoaseră săbiile din teacă şi de ei se ocupară cei trei gasconi supravieţuitori.

Schomberg, neavând adversar, începu să forţeze uşa casei lui Hardouinot cu lovituri puternice date cu capătul muschetei.

Atunci, căruţaşul, calm şi nepăsător până atunci, coborî din car şi veni direct spre Schomberg.

— Pardon! domnule, spuse el, dar văd că nu aveţi ocupaţie şi am rămas dezolat să vă las în această situaţie.

Şi îşi scoase sabia.

Schomberg strigă:

— Domnul de Crillon!

Quélus auzind acest nume, îşi pierdu capul şi se descoperi.

Sabia lui Noë îl atinse, Quélus căzu.

Lahire şi d'Épernon se duelau cu înverşunare, dar nu-şi dădură decât două lovituri de sabie, fără gravitate.

Noë, rămas liber, veni în ajutorul celor trei gasconi, care omorâseră deja doi soldaţi.

Schomberg era curajos; el îşi încrucişă sabia cu cea a lui Crillon.

Crillon era în dispoziţie bună.

— Dragul meu domn de Schomberg, spuse el, nu vă voi ascunde mult timp că eu sunt foarte mulţumit de dumneata. Mânuieşti sabia de minune…

— Este o mare onoare pentru mine să mă duelez cu dumneavoastră, răspunse Schomberg pe un ton batjocoritor.

— Şi lăsaţi-mă să vă menajez puţin, continuă Crillon, astfel încât să avem timp să vorbim.

Schomberg era german, el era încăpăţânat, prin urmare:

— Omorâţi-mă, spuse el, dacă puteţi, domnule Crillon, dar nu mă menajaţi.

— Ce naiba faceţi aici?

— Şi dumneata?

— Eu, am venit în ajutorul prietenilor mei.

— Ca şi mine.

— Ah! sunteți lovit!

Schomberg scoase un strigăt de furie şi sângele lui curgea.

Dar sabia nu-i scăpase din mână şi el continuă să o mânuiască.

Cu toate acestea, zgomotul muschetelor trezise toată partea de jos a oraşului; burghezii dădură fuga la ferestre. Soldații care se cinsteau într-o tavernă din apropiere dădură fuga.

— La noi! La noi! strigau cei doi care îl urmară pe Théobald şi care erau aproape să sucombe sub loviturile lui Noë şi ale gasconilor!

Vreo zece germani veniră în ajutorul compatrioții lor.

— La naiba! strigă Crillon, iată o bătălie adevărată.

Şi el execută o fandare şi Schomberg căzu precum căzuse Quélus.

Domnul d'Épernon, lovit de trei ori de sabia lui Lahire, încerca să-şi lovească adversarul la rândul său, atunci când sosirea soldaților îi dădu ceva curaj.

Dar, dintr-o dată, două ferestre se deschiseră la primul etaj al casei bătrânului Hardouinot.

Regele de Navarra apăru la una din ele.

Raoul apăru la alta.

Şi amândoi, înarmați cu muschete,

executară foc asupra soldaților.

În acelaşi timp, Crillon ridică acea voce sonoră, care răsunase de multe ori pe câmpul de luptă:

— Ah! ticăloşii! spuse bravul cavaler, deci ați uitat că mă numesc Crillon!

. . . . . .

Zece minute mai târziu, şase cadavre acopereau strada; Schomberg şi Quélus, care mai respirau încă, fuseseră transportați într-o casă din apropiere; d'Épernon o luă la fugă, şi soldații supraviețuitori îl urmară.

Atunci Crillon îi spuse regelui Navarrei:

— Să ne grăbim, Sire, pentru că regele Franței este capabil de a trimite o armată atunci când va afla de soarta favoriților lui.

Capitolul XVII

— Crillon, prietene, răspunse regele de Navarra cavalerului, care îl sfătuise să se grăbească, Dumnezeu îmi este martor că nu cer nimic mai mult decât să plec din Blois, dar pentru asta este necesar ca noi să-i luăm pe bătrânul Mallevin şi pe nepoata sa, Berthe.

— Ah! ah! spuse Crillon zâmbind, pun pariu că deja…

— Aşa va fi întotdeauna, bunul meu

Crillon! Dacă urechea mea tresare la zăngănitul unei săbii, inima mea va fi întotdeauna sensibilă la flirturi. Du-te şi adu-o.

— Cele trei rude ale mele au rămas în casă, observă Crillon, şi puteţi fi sigur, Sire, că nu poate să i se întâmple ceva rău...

— Da... dar mâine... cine ştie?

— Haida-de! voi veghea asupra ei.

— Crillon, domnul meu drag, repetă Henric, du-te şi adu-o.

Cavalerul făcu o plecăciune.

— Şi o voi aduce aici?

— Oh! nu...

— Unde atunci, Sire?

— Pe şlep, acolo jos, pe Loara.

Crillon plecă, ţinându-şi sabia sub braţ.

— Copiii mei, spuse Henric tovarăşilor săi, puneţi trupul acestui gentilom care a murit în serviciul meu în car; vreau să fie îngropat în capela castelului meu din Nérac.

Unul dintre cei trei gasconi şi Lahire se ocupară de îndeplinirea acestei sarcini, iar Noë şi ceilalţi doi îl urmară pe Henric în casă.

Transportarea butoaielor cu cele opt tone de aur în vestibul şi mai apoi încărcarea lor, unul câte unul, în car, fu o treabă de un sfert de oră.

Burghezii prudenţi din cartier, care făcură

rumoare un moment, se duseră din nou la culcare şi închiseră uşile şi ferestrele, gândind cu înţelepciune că nu ar trebui să se amestece în dispute care au loc între gentilomi.

Regele de Navarra şi tovarăşii săi putură, astfel, să-şi ducă la îndeplinire sarcina lor în condiţii de siguranţă.

Când totul se termină, Hardouinot îi spuse regelui:

— Majestatea Voastră nu mă va lua cu ea? Mâine se va şti ce s-a întâmplat, şi regele mă va spânzura.

— E ca şi făcut, răspunse Henric, te voi lua cu mine.

— Atunci, să ne grăbim, Sire.

— Oh! Drăcie! spuse Henric, în timp ce ne luptam în stradă, am avut o idee!

— Cum aşa, Sire?

— Şi vreau să o pun în aplicare.

Noë şi gasconii se priviră cu uimire.

— M-am gândit să-mi procur un bilet de liberă trecere, spuse Henric, care ne va ajuta să trecem de toate armatele catolice ale lumii.

— Semnat de către cine? întrebă Lahire.

— Veţi vedea, răspunse Henric.

Şi el îl conduse pe Hardouinot în biroul său.

— Acum, între noi doi, spuse el. Am văzut că vinul de Jurançon pe care l-ai servit

frumoasei mele verişoare, Anne de Lorena conținea un narcotic destul de puternic ca s-o împiedice să se trezească la zgomot; dar crezi că ea poate să mai suporte şi câteva zdruncinături?

— Ce vreți să spuneți, Sire?

— Ascultă. Cred că o vom lua din patul său…

— Bine!

— Că o vom înfăşura într-o mantie…

— După aceea?

— Şi că o vom transporta la bordul şlepului.

— Oh! Sire, strigă Hardouinot, ai cărui ochi străluciră, iată o bună idee!

— Ei bine! spune-mi! Se va trezi ea?

Hardouinot se uită la clepsidră. Clepsidra arăta că era ora două dimineața.

— Nu, spuse el, ea nu se va trezi. Somnul ei letargic va mai dura încă trei ore…

— Atunci, condu-mă în camera ei şi să ne grăbim.

Gasconii, Lahire şi Raoul, rămăseseră la distanță, dar Noë, față de care Henric nu avea niciun secret, veni până în pragul uşii cabinetului, şi regele vorbi de față cu el.

— Ah! Sire, spuse el, iată, într-adevăr, o foarte bună idee…

— Nu-i aşa? spuse Henric. Ei bine! să o punem imediat în aplicare.

Câteva minute mai târziu, regele intră în

camera doamnei Anne de Lorena.

Ducesa de Montpensier, învinsă de puterea vinului de Jurançon puțin modificat de maestrul Hardouinot, adormise complet îmbrăcată. Ea abia avusese timp să se arunce pe patul ei.

Ea dormea, cu frumosul ei păr blond lăsat liber, cu buzele ei roze întredeschise, cu ochii abia închişi…

Un paj veghea dintr-un scaun asupra patului.

Era Amaury, Amaury, blondul adolescent pe care contele Éric şi însoțitorii săi, într-o zi, îl maltrataseră cu atâta cruzime ca să-i smulgă secretul, acel secret al iubirii ducesei pentru Lahire.

Amaury, care de atunci începuse să-i urască pe cei din casa de Lorena cu toată forța sufletului său, o învălui şi pe ducesă cu această ură.

— Micuțul meu, îi spuse Henric, îți place să călătoreşti?

— Da, spuse băiatul zâmbind.

— Ei bine! vei vedea țara şi mă vei urma…

Tânărul făcu un semn de aprobare şi regele de Navarra începu să o contemple pe Anne adormită.

Lahire şi gasconii rămăseseră jos.

Nu era în cameră decât bătrânul Hardouinot, care era pe prag, şi Amaury,

Raoul şi Noë, care avea o torță în mână.

— Ştii tu, cât de frumoasă e, Noë?

— Ea are frumusețea unui tigru, Sire.

— Da, dar tigrul este un animal frumos, Noë, dragul meu.

— Ah, aşa e! făcu Noë, dar, crede Majestatea Voastră că are o inimă suficient de mare pentru a găzdui un sentiment atât de tandru pentru ducesă?

— Hei! hei! făcu Henric cu zâmbetul lui fin, nu se ştie niciodată, Noë, bunul meu prieten.

Noë ridică ochii spre cer.

— O, Doamne! spuse el.

— Este verişoara mea, înainte de toate, continuă regele de Navarra, şi mi-am pus în minte o mulțime de lucruri…

— Toate, unul mai rezonabil decât celălalt, chicoti Noë.

— Primul este de a o converti pe ducesă la religia reformată, continuă béarnezul, mereu batjocoritor. Dar pentru aceasta este necesar, cred, de a o sustrage de sub influențele catolice. Aşa că, bunul meu Noë, întinde mantia ta pe podea.

Noë îl ascultă.

Atunci când acest lucru fu dus la îndeplinire, regele o prinse cu delicatețe pe ducesă pe sub braț, sprijinindu-i capul, şi făcu semn lui Raoul să o ia de picioare.

Apoi, amândoi o depuseră pe mantia lui

Noë.

Anne de Lorena nu se trezi nicio clipă.

Parcă era trupul unei femei moarte.

— Copiii mei, spuse regele, o prințesă de Lorena, a cărei casă se înrudeşte cu a mea şi-mi este verişoară, nu poate fi tratată ca o femeie obişnuită. Este nevoie de un prinț ca să o atingă.

Cu aceste cuvinte, el o înfăşură în mantie şi o încărcă pe umăr.

— Să plecăm! spuse el.

Ducesa continua să doarmă.

Hardouinot nu avu timp decât pentru a-şi încuia casa şi să se predea bunăvoinței lui Dumnezeu şi a bunului plac al hazardului şi al mâniei regelui Franței, şi cinci minute mai târziu, Henric de Navarra, care o ducea în brațe pe doamna de Montpensier, apucă pe drumul spre Loara.

Lahire şi Raoul mergeau în spatele convoiului, cu sabia scoasă din teacă.

În timp ce mergeau pe jos, discutau:

— Ah! ce femeie fermecătoare, domnule Lahire! spuse Raoul. Din păcate, o iubesc pe Nancy.

— Pentru totdeauna?

— Mai mult ca niciodată, domnule Lahire.

Lahire oftă.

— Şi eu, îl iubesc pe prințul meu de Navarra, altfel…

— Altfel? spuse Raoul, care îşi reaminti că Lahire o adorase pe ducesă.

— Aş fi urmat-o până la capătul lumii.

— Ei bine! spuse Raoul, o veți urma în Navarra!

— Haida-de! spuse gasconul, credeți că regele va dori să o ducă până acolo?

— Fără îndoială, ducesa este un ostatic prețios.

— Atunci, voi avea timp să reîncep să-i fac curte, dragul meu Raoul.

— Sunteți naiv, dragul meu Lahire.

— Naiv!

— Da, desigur! Dacă cineva ar face curte ducesei…

— Acela vei fi tu.

— Oh! Nu. O iubesc pe Nancy şi voi merge să o revăd…

— Ei bine! cine apoi?

— Acesta va fi regele…

Lahire ridică din umeri.

— Regele o urăşte şi ea îl detestă pe rege, spuse el.

— Da, dar ura şi iubirea nu se află decât la un pas…

Lahire tresări.

— Şi apoi, regele iubeşte aventurile, completă Raoul.

— Amin! oftă Lahire, care îşi aminti că mândra ducesă devenise pentru el cea mai

simplă dintre muritoare.

Cum Lahire pronunță acest cuvânt de resemnare, Henric de Navarra, încă încărcat de povara sa, ajunse la mal acolo unde era acostat şlepul.

Carul şi tonele de aur ajunseseră înaintea lor.

Capitolul XVIII

Visele sunt ciudate uneori, atunci când acestea se produc într-un somn letargic. Vinul de Jurançon pregătit de maestrul Hardouinot o aruncase pe ducesă în țara fantastică a viselor.

Imediat ce închisese ochii ea crezu că merge, că iese din camera ei şi se văzu cum coboară la parterul casei.

Ea îl văzu pe pajul Raoul, cu o lampă în mână, deschizând uşa unui necunoscut.

Acest necunoscut era înfăşurat într-o mantie lungă care-i ascundea o parte a feței.

Cu toate acestea, vocea lui – pentru că el vorbise – îi era cunoscută ducesei.

Raoul, Hardouinot şi omul în mantie coborâră într-o pivniță plină cu aur.

Ducesa îi urmă.

Acolo, nemişcată şi, probabil, invizibilă pentru ei, Anne de Lorena văzu aurul încărcat în butoaie şi cum butoaiele ieşeau

pe rând din pivniță.

Apoi, din nou, ea auzi un zgomot mare pe stradă, un zăngănit de săbii, detunătura mai multor muschete, strigătele răniților, exclamațiile pline de furie ale celor învinşi.

Atunci frica o cuprinse pe mândra ducesă şi ea urcă tremurând în camera ei şi se aruncă pe pat.

Dar paşi se auziră urcând scara.

Anne îşi dăduse seama cine era necunoscutul, acel necunoscut în care ea simți un duşman de moarte.

Atunci, din acel moment, somnul ducesei de Montpensier deveni o letargie, în adevăratul sens al cuvântului.

Ea auzi tot ce se spunea în jurul ei, fără a fi capabilă să se scuture de toropeala în care simțurile sale erau scufundate.

Sufletul său se trezise, dar trupul său rămase într-un somn vecin cu moartea.

Ea simți că fusese ridicată din patul său, cum o transportau afară cu un pas rapid.

Aerul răcoros al nopții îi biciui fața.

Ea simți zdruncinăturile care o făcură să creadă că răpitorii ei accelerară marşul lor.

Şi, cum încerca zadarnic să se trezească din acea letargie, ea sfârşi prin a ajunge la concluzia că visa şi că trăia un coşmar înspăimântător care făcea să-i apese inima cu aripa lui de plumb.

După aerul rece al nopții urmă o atmosferă mai caldă; apoi, o mişcare ciudată, cadențată, balansul unei bărci pe apă, înlocuiră zdruncinăturile bruşte pe care le simțise mai devreme.

— Iată-mă pe apă! gândi ducesa. Oh! ce vis viclean!...

Dar în zadar ea încerca să se trezească...

Dintr-o dată balansul încetă; s-ar fi spus că barca se oprise.

Atunci auzul ducesei, a cărei letargie continua să o cuprindă, fu lovit de sunete ciudate.

În acelaşi timp, ochii ei văzură prin pleoapele lor închise, iar fenomenul fu complet.

. . . . . .

Ori, iată ce văzuse şi auzise ducesa:

Primele lumini tremurătoare ale zorilor alunecară la orizont, şi dealurile care se învecinau cu Loara îşi desprinseră silueta lor întunecată pe cerul gri specific în decembrie.

Şlepul care transporta pe regele de Navarra, însoțitorii săi şi comoara lor, era una din acele bărci mari cu punte care, în acele vremuri, coborau Loara de la Orléans până la Paimboeuf şi care putea, la nevoie, să navigheze pe mare.

De mult timp oraşul Blois dispăruse în

ceața ivită la orizont, iar șlepul naviga rapid în josul fluviului spre Saumur.

Un cort era ridicat în mijlocul șlepului.

În acest cort era o canapea, și pe acest pat era așezată Anne de Lorena. Bătrânul domn de Mallevin și tânăra fragilă care tremura, ședeau undeva în spate, cu privirea îndreptată spre ținutul pe care-l abandonaseră.

Gasconii și Lahire, în continuare îmbrăcați în marinari, manevrau șlepul.

Henric și Noë discutau plimbându-se pe de-a lungul șlepului.

Amaury și Raoul ședeau lângă patul pe care se afla ducesa.

În ceea ce-l privește pe domnul de Crillon, așa cum ne așteptam, el rămase la Blois, funcția sa de colonel general al elveților îl reținuse pe lângă regele Franței.

Bătrânul Hardouinot dormea.

— Dragul meu Sire, spuse Noë, încă nu am văzut până acum care este acel bilet de liberă trecere despre care ne-ați vorbit la plecarea din Blois.

— Este ducesa, Noë, prietene.

— Cum așa?

— Atâta timp cât o vom avea la bordul șlepului, ne vor lăsa să trecem.

— Am înțeles, dar…

— Dar ce? Ți-e teamă că se va trezi, nu-i

aşa?

— Exact.

— Şi că atunci ea ne va trăda în loc să ne sprijine?

Noë dădu din cap afirmativ.

— Asta, dragul meu, spuse Henric, e treaba mea. Tu, care eşti un pic astronom, spune-ne ce oră este.

— Aproape ora şapte. De ce mi-aţi pus această întrebare?

— Pentru că, într-o oră, ducesa se va trezi, dacă Hardouinot nu s-a înşelat.

— Ei bine?

— Dar, într-o oră, noi vom trece de Saumur.

— Ah!

— Ori, tu ştii că la Saumur este un pod de bărci.

— Da.

— Păzit de oamenii ducelui d'Alençon, excelentul meu văr François, care mă urăşte din tot sufletul.

— Şi v-ar spânzura, Sire, dacă aţi cădea incognito în mâinile sale.

— Da, dar am din fericire oameni puternici cu mine, la Angers şi la Saumur, şi aceşti oameni mă vor ţine la curent.

— Unde vreţi să ajungeţi, Sire?

— La asta. Căpitanul care se ocupă de paza podului este un loren.

— Ah!

— El o cunoaşte foarte bine pe ducesă.
— Păi, atunci...
— Sst! veți vedea...
Henric întinse mâna spre orizont.
Lumina zilei se mări, casele din Saumur se conturau în mod clar prin ceața dimineții, şi un şir lung prin ceață părea să blocheze Loara.
Acesta era podul de bărci despre care vorbise regele de Navarra.
Curentul era rapid şi ducea cu el şlepul; totuşi, când nu mai era la mai mult de o sută de brațe înot de pod, Lahire, printr-o manevră abilă, încetini viteza şlepului, îl îndreptă spre mal şi sfârşi prin a atinge fundul apei cu stinghii lungi de lemn, care erau folosite pentru a opri barca.
Atunci ridicară vela şi şlepul se opri.
În acelaşi timp, o barcă mică se desprinse din acel pod şi veni în întâmpinarea şlepului.
— Hei! strigă unul din acea barcă, cine sunteți?
Henric îşi făcu o porta-voce din ambele mâini şi răspunse:
— Suntem din Lorena.
— De unde veniți?
— De la Blois.
— Unde vă duceți?
— La Nantes.
— Ce încărcătură transportați?

— Urcați la bord şi veți vedea...

Micuța barcă, vâslind în forță, acostă şlepul pe flanc.

Lahire şi însoțitorii săi aveau lecția învățată.

Ei începură să vorbească în germană.

În acelaşi timp, privirea pătrunzătoare a lui Henric îi examină pe acei oameni care erau în barcă. Pe lângă cei patru marinari înarmați cu vâsle, era un om voinic ce purta o cască lustruită, o platoşă care-i acoperea şi spatele, şi o sabie mare ce amintea de celebrul şi legendarul Durandal de Roland, viteazul nepot al lui Charlemagne.

Omul gras sui cu mare dificultate la bord, cu ajutorul unor parâme cu noduri, care i se aruncară de pe şlep.

„Acesta trebuie să fie căpitanul meu loren, îşi zise Henric."

Şi se duse să-l întâmpine.

Iar omul se uită la prinț cu neîncredere:

— Sunteți loren! spuse el.

— Da, răspunse Henric într-o germană pură.

— Şi mergeți la Nantes?

— Da.

— În ce scop?

Henric puse un deget pe buze:

— Sunteți curios, spuse el.

Căpitanul loren pufăi şi îşi drese glasul:

— Ştiți, tinere, spuse el, că mă numesc Hermann, că sunt căpitan în serviciul ducelui Alençon şi că am dreptul să ştiu totul?

— Dar, înainte de a-l servi pe ducele de Alençon, ați servit casa de Lorena? spuse Henric.

— Da.

— Atunci îl ştiți pe ducele de Guise?

— Da.

— Pe ducele de Mayenne?

— Perfect.

— Şi pe ducesa Anne?...

— Chiar mai bine. Am făcut parte din gărzile sale, la Nancy.

— Ei bine! spuse Henric, veniți cu mine şi veți vedea că sunteți prea curios.

Spunând acestea, el îi luă mâna căpitanului, îl conduse spre cort, ridică o perdea şi o arătă pe ducesă culcată pe o canapea.

Lorenul se dădu înapoi şi se înclină foarte mult.

— Prietene, spuse Henric, grăbeşte-te să ne deschideți podul de bărci şi lăsați-ne să trecem fără vreun cuvânt. Acesta este un sfat pe care vi-l dau.

Anne de Lorena, ducesa de Montpensier, vedea şi auzea, dar nu reuşea să iasă din letargia ei.

Căpitanul loren ajunse în barca lui şi în mare grabă dădu ordin să se deschidă podul de bărci.

Şlepul îşi continuă drumul, şi atunci Henric îi spuse lui Noë:

— Vezi că biletul meu de liberă trecere este bun. Altfel, acest blestemat loren ar fi vizitat şlepul şi ar fi confiscat butoaiele noastre. Ai înțeles acum?

— Dar, ce facem cu ducesa?

— Acesta rămâne încă secretul meu, spuse Henric.

Capitolul XIX

Soarele se ridicase la orizont şi făcea să scânteieze chiciura de pe copacii desfrunziți pe timpul iernii.

Şlepul se opri.

Cum nu se aşteptase ca la această din urmă zdruncinătură să deschidă ochii, ducesa se trezise.

Dar această luciditate minunată care o cuprinse în timpul letargiei ei dispăruse.

Odată cu această trezire, memoria îi era confuză. Atunci, doamna Anne de Lorena, care fusese adormită într-o cameră din casa bătrânului Hardouinot, aruncă în jurul ei o privire speriată.

Unde era ea?

Dacă ea nu mai era în Blois, nu mai era nici în cortul ridicat în grabă, în momentul plecării, pe puntea şlepului.

Nu, Majestatea Sa regele de Navarra profită de ultimele ore ale nopții şi de primele ore ale dimineții.

Şlepul venea de departe; el avea trei zile la dispoziție să urce pe Loara cu o încărcătură de vin de Tour; dar cum, în definitiv, el avea o altă destinație, erau acolo, între punți unele piese de mobilier, câteva țesături destinate pentru a-i face un sejur suportabil unui om ca regele de Navarra.

Cu acest mobilier, cu aceste țesături, Raoul, care avea bun gust şi care primise cele mai frumoase lecții de la Nancy, Raoul, ajutat de Noë, aranjă o micuță cabină în care o transportase pe ducesă.

Aşa că, atunci când se trezi, privirea sa surprinsă văzu o oglindă din oțel lustruit, draperii de mătase, taburete sculptate şi sfeşnice din bronz, toate sculptate de Benvenuto Cellini. Arăta ca un cabinet din Luvru, ca una dintre acele locuințe misterioase ale reginei-mamă, doamna Catherine de Médicis, căreia îi plăcea să construiască diferite coridoare secrete în grosimea zidurilor palatelor în care locuia.

— Dar, unde sunt? murmură ducesa, care era singură.

O rază a soarelui se strecurase printr-o fereastră aflată la nivelul apei, printr-o perdea purpurie.

Ea întinse mâna, trase la o parte perdeaua şi văzu suprafața unei întinderi de apă.

Îşi duse mâna la frunte pentru a se convinge dacă era trează, apoi se ridică şi strigă:

— La mine! La mine, Raoul!

Pronunțând acest nume, Anne de Lorena îşi urmă obiceiul.

O femeie aflată în pericol sau care se crede a fi în pericol, trebuie întotdeauna să aibă pe buze numele ultimului bărbat pe care l-a iubit.

Dar Raoul nu îi răspunse.

O a doua privire aruncată afară prin fereastra aflată la suprafața apei îi permise ducesei să se convingă că era în cabina unei nave care naviga pe un fluviu.

Acest fluviu era Loara, fără îndoială.

Cabina avea o uşă. Anne încercă să o deschidă, dar uşa era închisă.

Ea o scutură în zadar; degeaba îl strigă a doua oară pe Raoul.

În timpul nopții, ducesa fu cuprinsă de teamă.

Dar frica începu să scadă când o strălucitoare rază de soare începu a se juca în părul său.

Atunci, doamna de Montpensier se mulțumi să se încrunte numai.

— Oh! oh! îşi zise ea, asta arată ca o răpire... Dar cine a îndrăznit să o ducă la îndeplinire?

— Raoul! Raoul! repetă ea.

Raoul era surd. Cabina rămăsese închisă şi unghiile rozalii ale ducesei se rupseră şi începură să sângereze încercând să deschidă zăvoarele.

Prima răbufnire de furie trecu, ducesa începu să se gândească.

— Desigur, îşi spuse ea, dacă au profitat de somnul meu pentru a mă transporta aici, asta nu s-a întâmplat pentru a-mi îndoi voința. Sunt, deci, în mâinile vrăjmaşilor mei – care? nu ştiu.

Ea nu putea lupta deschis cu inamicii săi!

Încetă să-l mai strige pe Raoul şi se apropie din nou de acea fereastră, care părea un sabord practicat în peretele unei nave, şi prea îngust pentru ca o parte a corpului unui om să se poată apleca în afară.

Dar ea putea vedea țărmul din apropiere; descoperi un şir lung de plopi, pajişti îngălbenite, dealuri acoperite cu viță de vie plantate în dezordine.

De case sau sate, nicio urmă.

Orizontul era pustiu.

— Vor să devin o hughenotă, îşi zise ea,

dacă sunt acolo unde cred că sunt.

Cum rosti această exclamație, ea se împiedică şi se lăsă să cadă pe patul din cabină.

Era şlepul care pornea să navigheze din nou.

— Mi se pare că, îşi spuse ducesa, am auzit în acelaşi timp voci confuze şi paşi grăbiți deasupra cabinei, se pare că nu suntem la sfârşitul călătoriei şi sper ca mai devreme sau mai târziu să-l văd pe răpitorul meu.

Ea avu unul din acele zâmbete al căror secret numai femeile îl pot deține.

— Cine ştie? murmură ea, răpitorul meu poate să fie un om care mă iubeşte.

Ea se privi în oglinda de oțel într-un mod complezent şi respiră cu încântare.

Oboseala din această noapte misterioasă nu modificase frumusețea ei; ea îşi aşează buclele rebele din părul ei şi luă atitudinea unui soldat sub arme.

— O altă femeie, îşi spuse ea, şi-ar fi pierdut deja capul, în schimb, eu visez cum să arăt bine...

Şi, aşteptând ca cei care o răpiseră să-şi manifeste prezența, ea începu să se gândească la Raoul.

Ducesa îl iubea pe paj... cum îl iubise pe Lahire şi pe mulți alții înainte de Lahire.

Ce s-a întâmplat cu Raoul?

Dacă şi-a făcut datoria, el trebuie să fi fost ucis.

Un bărbat care nu se lasă ucis pe pragul camerei unei femei pe care o iubeşte, nu poate fi un gentilom.

Ori, Raoul era un gentilom şi era curajos. Prin urmare, pentru că ducesa era acolo, însemna că Raoul părăsise această lume.

Anne de Lorena oftă adânc: două lacrimi se strecurară printre genele ei lungi şi căzură, adevărate perle strălucitoare...

Dar asta fu tot...

Un sentiment de curiozitate arzătoare îi înlătură sentimentul de regret.

Ciudățenia situației era că această curiozitate devenise extrem de ascuțită.

În mâinile cui era ea?

Se auzi atunci un zgomot uşor la uşa cabinei, apoi o cheie se răsuci în broască şi uşa se deschise...

Atunci un om intră.

Anne țipă.

— Tu! spuse ea.

Omul care intrase era încă tânăr şi frumos, şi, la vederea lui, Anne parcă întineri cu patru ani şi inima ei începu să bată cu putere.

— Tu! tu! repeta ea recunoscându-l pe acest gascon aventurier pe care îl iubise atât de mult, acest simplu gentilom ce răspundea la

numele de Lahire.

— Eu, doamnă, spuse el.

Şi, închizând uşa după el, veni şi îşi îndoi un genunchi în faţa ei, îi luă mâna şi îndrăzni să o ducă la buzele lui.

Dar Anne de Lorena îşi retrase repede mâna, şi o scânteiere fulgerătoare ţâşni din ochii ei albaştri de culoarea cerului de est.

— Ah! trădătorule, spuse ea, deci, tu eşti!

— Da, doamnă.

— Tu îndrăzneşti?...

— Vai! Doamnă, îndrăznesc să sfidez mânia voastră...

Lahire devenise sentimental; el era vrăjit de frumuseţea ducesei: tresărea sub privirea ei şi părea aproape subjugat de şarmul din vocea ei.

Anne credea că visează în continuare.

Ea îşi spuse:

„Lahire mă iubeşte încă. El avea câteva bunuri dintr-o moştenire, fapt care îi permitea să aibă o barcă şi oameni de-ai lui, şi să mă răpească...”

— Dar, unde suntem? strigă ea.

— Pe Loara.

— Unde mergem?

— Nu ştiu.

Trăsnetul dacă s-ar fi spart la picioarele sale ar fi bulversat-o mai puţin pe ducesă decât aceste cuvinte.

„Cum! Lahire a răpit-o şi nu ştie unde o va duce?…”

Gasconul îi completă gândul:

— Nu ştiu unde mergem, spuse el, deoarece căpitanul şlepului nu mi-a spus.

— Căpitanul!

— Da.

— Dar nu sunteţi dumneavoastră?

— Nu, doamnă.

— Atunci… ce faceţi aici?

— Am venit din partea căpitanului.

Anne îi aruncă lui Lahire o privire disprețuitoare.

— O mie de scuze! spuse ea, că am greşit…

Lahire nu mai era bărbatul pe care ea îl iubise; era un soldat pe care voia să-l pedepsească la prima ocazie.

— Şi ce vrea de la mine, căpitanul dumneavoastră?

— Să-i permiteţi să-şi prezinte omagiile sale Alteței Voastre.

— Numele lui?

— Nu pot să-l spun…

Un fior trecu prin întregul corp al ducesei Anne de Lorena.

— Oh! am ghicit, în fine, murmură ea: Sunt în mâinile celui mai mare duşman al meu!

Lahire tăcu.

— Dar vorbiţi odată! strigă doamna de Montpensier, vorbiţi…

— Doamnă, spuse Lahire cu răceală, am primit ordine, le execut.

— Ordine! făcu ea cu măreție.

— Da, doamnă.

Ea îl zdrobi cu o privire plină de dispreț:

— În trecut, spuse ea, nu primeați ordine decât de la mine.

Lahire nu se încruntă:

— Deci, Alteța Voastră nu vrea să-l primească pe căpitan?

— Dimpotrivă, să vină!

Lahire se înclină şi plecă.

Ducesa scoase un strigăt de furie.

— Oh! acest om, spuse ea, nu mă mai iubeşte!

Şi ea aşteptă, cu inima plină de nelinişte.

În cele din urmă, se auziră paşi de afară, apoi uşa cabinei se deschise.

Anne de Lorena se dădu înapoi tremurând.

Un bărbat stătea în prag, cu zâmbetul pe buze, cu pălăria în mână.

— Bună ziua, verişoară, spuse el.

— Sunt pierdută! murmură ducesa, şi noi toți! Acest muntean este mai inteligent decât noi.

Şi, ca şi cum ar fi fost cuprinsă în acel moment de o presimțire vagă a viitorului, Anne de Lorena, ducesă de Montpensier, făcu încă un pas înapoi şi se îndoi plină de groază sub ochii scânteietori ai béarnezului!

Capitolul XX

Henric continua să fie acel cavaler tânăr şi elegant pe care Sarah, văduva argintarului, mai întâi, apoi doamna Margareta de Franța îl iubiseră atât de mult sub numele de sir de Coarasse.

Ochii profunzi, privirea ascuțită, zâmbetul ironic, un aspect cavaleresc de paj la o sindrofie, toate acestea şi le păstrase, – el, principalul şef al acelei pături de hughenoți cărora li se jurase moartea de către toată creştinătatea.

— Bună ziua, verişoară, repetă el.

Apoi închise uşa, înaintă un pas şi se înclină cu grație.

El îşi dezbrăcase spențerul de lână şi îl înlocuise cu o vestă din catifea neagră, brodată cu fire aurii.

Purta un guler de un alb orbitor, mănuşi parfumate şi era îmbrăcat, altfel spus, cu o astfel de căutare ca un favorit al regelui Henric al III-lea.

Ducesa nu se putu să nu remarce acest amănunt.

— Frumoasa mea verişoară, spuse el, nu vă încruntați prea repede, nu vă supărați prematur. Pe cuvântul meu de rege! veți greşi...

— Domnul meu, vere, răspunse ducesa, nu cred că veți încerca să-mi explicați conduita voastră ciudată.

— Dimpotrivă, frumoasă verişoară!

— Într-adevăr!

— Şi, dacă sunteți la fel de bună pe cât sunteți de frumoasă, în primul rând permiteți-mi să vă sărut mâna.

— Şi apoi? spuse Anne de Lorena.

— Şi apoi, mă veți chestiona şi veți vedea că sunt mai puțin vinovat decât presupuneți...

Regele Navarrei începu negocierile cu un zâmbet atât de fermecător, atât de plin de bunătate, încât ducesei i-ar fi fost greu să pară supărată.

Atunci, ea îi întinse mâna, şi Henric îşi depuse cu multă galanterie buzele pe mâna ducesei.

— Acum, spuse ducesa, aştept să binevoiți a-mi spune unde suntem.

— Pe Loara.

— În ce loc?

— Între Saumur şi Angers.

— Foarte bine. Şi de unde venim?

— Din Blois, unde ați fost adormită.

— Somnul meu a fost foarte greu, într-adevăr, dacă am făcut atâta drum în timpul somnului.

— Într-adevăr, spuse Henric.

Ea îi făcu un semn şi îi arătă un scaun.

— Aşezați-vă, vere, spuse ea.

Henric nu se lăsă rugat şi se aşeză de îndată.

— De obicei am un somn uşor, continuă doamna de Montpensier.

— Da, dar Hardouinot prevăzuse acest lucru, doamnă.

— Cine este Hardouinot?

— Este omul în casa căruia ați fost adăpostită şi pe care l-ați luat drept un hangiu.

— Ah! ah!

— El a amestecat un narcotic în vinul dumneavoastră, continuă Henric.

Ducesa îşi lovi fruntea.

— Ah! spuse ea, Raoul m-a trădat!

— Este adevărat, doamnă.

— Infamul!

— Iertați-l, el a ascultat ordinele mele.

Anne de Lorena îl privi pe Henric de Navarra la fel cum vipera trebuie să se uite la omul care pune piciorul pe ea ca să o zdrobească.

— Într-adevăr! spuse ea.

— Frumoasa mea verişoară, continuă béarnezul, vă voi spune gândul dumneavoastră…

— Sunt curioasă să văd dacă l-ați intuit, spuse ducesa.

— Ascultați-mă!…

Şi Henric îi luă mâna, iar ea nu şi-o retrase.

— V-aţi spus, continuă el, că regele Navarrei îşi imagina, în mod greşit sau pe bună dreptate, că sunteţi sufletul întreg al catolicilor, şi că a depus toate eforturile ca să pună mâna pe persoana voastră, şi că el a reuşit.

— Într-adevăr, spuse ducesa cu un zâmbet ironic, mi-ar fi fost dificil să gândesc altfel.

— Şi totuşi, continuă Henric, purul adevăr este exact contrariul.

— Oh! făcu Anne de Lorena, care aruncă spre béarnez o privire sfidătoare.

— Vreţi să mă ascultaţi până la final, doamnă?

— Vorbiţi…

Pentru a doua oară, Henric duse mâna ducesei la buzele lui, şi ea nu se ofensă.

Apoi el continuă:

— Desigur, un zgomot vag, un zvon popular cu referire la hughenoţi, a ajuns până la dumneavoastră. Vi s-a vorbit despre o oarecare comoară…

— Într-adevăr, spuse ducesa tremurând, întotdeauna am auzit vorbindu-se de sume uriaşe strânse într-un mod misterios…

— Şi destinate să sprijine războiul dacă va începe, doamnă.

— Ei bine?

— Ştiţi unde era această comoară?

— Nu, zise ducesa, şi regele Franței, la fel ca şi fraţii mei au căutat-o destul de mult…

Henric se uită la ducesă, cu un zâmbet fin:

— Regele şi verii săi *ardeau* să o găsească, după cum se spune.

— Adevărat!

— Da, frumoasă verişoară, deoarece comoara era la Blois.

— La Blois!

— Şi ghiciți unde? În casa lui Hardouinot.

Anne de Lorena fu cuprinsă atunci de o ciudată amintire. Ea îşi aminti că avusese un vis în noaptea precedentă sub influența acelui vin de Jurançon.

— Oh! spuse ea, am văzut-o în vis… Era o pivniță plină de aur…

— Exact. Şi acel aur, l-am pus în butoaie.

— Da, îmi amintesc…

— Şi aceste butoaie, încheie Henric, sunt la bordul bărcii în care ne aflăm, frumoasă verişoară.

— Deci, pentru a găsi acest aur ați venit la Blois?

— Da.

Ducesa îşi muşcă buzele.

— Atunci, zise ea, de ce sunt aici?

Béarnezul o învălui cu o privire tandră.

— Dacă vă voi face o mărturisire, mă veți crede?

— E ca şi făcut…

— Ascultați-mă în continuare. După ce butoaiele au fost pline şi cum noi trebuia, companionii mei şi cu mine, să le transportăm pe barca noastră, s-a auzit un zgomot în stradă, nişte bărbați înarmați înconjuraseră casa.

Amintirea din visul său continua s-o asalteze pe ducesă.

— Am văzut şi asta, spuse ea.

— Ori, continuă Henric, aceşti oameni, care nu erau alții decât favoriții regelui, vărul nostru, şi câțiva soldați ai fratelui vostru drag, ducele de Guise, ne-au atacat. Am fost nevoiți să ne luptăm. Ei mi-au ucis un gentilom, dar noi am învins... Deci...

Henric se opri.

— Atunci? spuse ducesa.

— Atunci, în momentul plecării, am vrut să vă văd...

— Ah!

— Am urcat până în camera dumneavoastră. Eraţi culcată pe pat şi mi-ați părut mai frumoasă ca niciodată...

— Desigur! murmură ducesa cu un ton batjocoritor.

— Amintirile mele din copilărie mi-au revenit atunci...

— Ce amintiri?

Henric apăsă uşor mâna ducesei.

— Aveam paisprezece ani atunci când

mama mea m-a trimis la colegiul de Navarra. Într-o zi, un bătrân scutier gascon m-a luat şi m-a condus la Saint-Germain, unde regele Francisc al II-lea îşi reunise curtea. Printre seniorii şi frumoasele doamne de la curte, era o fată, cam de vârsta mea, cu ochi albaştri şi cu părul de aur. Dumneavoastră eraţi!

— Într-adevăr, murmură ducesa.

— Oh! spuse Henric, patimile religioase şi politice nu sădiseră încă în aceşti ochi frumoşi fulgerele lor întunecate. Inima voastră era lipsită de furtuni... a mea simţea frământări vagi.

— Domnule, spuse ducesa, cu un râs batjocoritor, cumva îmi faceţi o declaraţie de dragoste?

— Exact, frumoasa mea verişoară.

— Într-adevăr! M-aţi iubi?

— Mi-e teamă.

Ducesa continuă să râdă

— Acesta este motivul pentru care m-aţi răpit?

— Ah! doar pentru asta.

— Sunteţi nebun!...

— Fie, dar vă iubesc...

Şi Henric se puse în genunchi în faţa ducesei, îi luă frumoasele mâini într-ale sale şi i le acoperi cu sărutări fierbinţi.

Şlepul continua să coboare destul de repede

pe cursul Loarei.

Capitolul XXI

Raoul şi Lahire discutau pe puntea şlepului.

Se lăsase seara.

Era una dintre acele frumoase seri de iarnă cu cerul aproape albastru şi care te făcea să crezi în revenirea apropiată a primăverii.

Soarele apusese strălucitor la orizont, lăsând în urmă o frumoasă nuanță purpurie, care se reflecta pe apele tăcute şi calme ale Loarei.

Pe cele două maluri urcau capricioase dealurile şi defilau castele ori căsuțe albicioase, într-un amestec de viță de vie.

Mari vaci albe şi negre, păşteau pe pajişti mărginite de plopi argintii.

De departe răsună talangă de turmă… el se-mpleteşte cu un alt sunet, mai clar dar mai trist… este un clopot Angelus[20] ce cheamă creştinii la rugăciunea de seară.

---

[20] Angelus este o rugăciune recitată în Biserica Catolică Occidentală de trei ori pe zi, de regulă la orele şase dimineața, la prânz şi puțin după orele şase seara, dar acest program poate varia în funcție de locul de muncă şi de regiune. În aceste momente, un clopot „Angelus” sună de trei ori la fiecare rugăciune. [n.t.].

Aerul era cald şi blând, la fel ca la sfârşitul lui septembrie.

Aşa cum am spus, Raoul şi Lahire stăteau de vorbă.

— Ah! prietene, spuse gentilomul gascon care pretindea că se trăgea dintr-un companion al Jeannei d'Arc, este frumos să fii bărbat, este frumos să fii făcut cu emoţii, poate că e supărător pentru tine...

Raoul oftă şi răspunse:

— Ştiu despre ce emoţii vorbeşti. Aţi revăzut-o pe ducesă şi v-aţi amintit.

— Da, spuse Lahire, care oftă la rândul său. Ah! ea m-a iubit, vezi tu?

— Şi pe mine, de asemenea, domnul meu.

— Mai puţin decât pe mine, poate...

— Aiureli! spuse Raoul.

Pajul era plin de vanitate. Păi, cum să nu fie după ce fusese iubit de Nancy?

— Crezi, spuse Lahire, că o femeie poate iubi de mai multe ori?

— De multe ori, zise Raoul, şi mi se pare că sunteţi naiv, domnul meu.

— Am auzit. Recunosc că ea are capricii, dar...

— Dar o singură pasiune serioasă, nu-i aşa?

— Exact.

Trăind alături de regele Navarrei, Raoul sfârşi prin a împrumuta zâmbetul lui batjocoritor şi tonul său glumeţ.

— Cu alte cuvinte, spuse el, din punctul dumneavoastră de vedere, ducesa a avut o mulțime de capricii.

— Poate.

— Şi o singură pasiune serioasă?

— Cred că da.

— E inutil să adaug că această pasiune, dumneavoastră i-ați inspirat-o, spuse pajul pe un ton batjocoritor.

Lahire îşi răsucea mustața cu un aer triumfător.

— Ei bine! eu, continuă Raoul, cred, dimpotrivă, că femeile sunt la fel ca noi.

— Ce vrei să spui?

— Ele iubesc aşa cum iubim şi noi: de mai multe ori, prin urmare…

— Fie! dar…

— Şi uneori, ca şi noi, în acelaşi timp, fac loc în inimile lor pentru două iubiri.

— Asta nu mi s-a întâmplat niciodată, spuse Lahire.

— Eu ştiu, dimpotrivă, un gentilom căruia i s-a întâmplat asta. Şi iată, adăugă Raoul, pentru unicul scop de a vă distrage atenția, dragă domnule Lahire, deoarece sunteți palid ca un amant înşelat, vreau să vă spun această poveste.

Raoul îl prinse pe Lahire de braț şi îl conduse în partea din față a şlepului, unde îl făcu să stea pe un morman de odgoane

răsucite.

— Să auzim povestea ta, domnule Raoul.

— Iat-o: Un gentilom avea o prietenă. Aceasta era brunetă, plinuță, cu buzele roşii, cu ochii mari şi negri, o voce fermecătoare şi batjocoritoare. Cred că avea aproape patruzeci de ani, nu treizeci. Avea acea frumusețe deplină a maturității, aşa cum unele nopți de toamnă sunt atât de minunate încât ar face să pălească strălucirea dimineților de primăvară. Gentilomul nostru era îndrăgostit până la a-şi pierde simțul rațiunii. Doamna avea un soț şi-l înşela. Ea ducea o viață plină de desfrâu, acesta e cuvântul. Îndrăgostitul nostru aşteptă mult timp o mărturisire. El rătăcise multe ore sub ferestrele frumoasei, dar nu obținu o întâlnire amoroasă decât după ce o rugase şi o implorase de multe ori. Ştii ce a făcut gentilomul nostru?

— A părăsit-o, fără îndoială?

— Deloc. Totuşi el şi-a spus într-o dimineață: „Inima mea este prea mare doar pentru o singură iubire; mi se pare că altă iubire o va ține mai bine şi pe aceasta". Şi îşi luă o altă prietenă. Aceasta era blondă, avea douăzeci de ani; ea iubea fără artă, şi, cu toate că era în aparență în puterea soțului, ea putea fi liberă la un semn al bărbatului iubit. Mai întâi, gentilomul nostru consideră

că era ca o jucărie; o considera ca o manieră prietenoasă de a-şi omorî timpul aşteptând-o pe *frumoasa seară de toamnă*; apoi se obişnui puțin câte puțin cu această creatură blondă care avea un râs destul de drăguț şi nişte dinți atât de frumoşi.

— Şi atunci el o uită pe cealaltă, nu-i aşa?

— Nu, deloc, spuse Raoul, el continuă să o iubească. Abundența de bine nu strică. Ei bine! Vedeți dumneavoastră, dragul meu Lahire, femeile sunt astfel făcute. Ele iubesc cele două tipuri de bărbați, blond şi brun, fie simultan, fie unul după altul.

— Şi crezi că ducesa?...

— Ducesa te-a iubit în mod cert atunci când ea era înnebunită după contele Éric de Crèvecoeur, gentilomul cu părul de aur şi ochi albaştri.

— Ah! nu-i adevărat! spuse Lahire.

— Haida-de! doar nu eşti gelos pe trecut, acum?

— Fiți geloşi mai mult *pe prezent*, dragii mei domni, spuse o voce ironică din spatele lui Lahire şi Raoul.

Ei se întoarseră şi-l văzură pe Noë.

Noë veni să se aşeze lângă ei.

— Bunii mei prieteni, spuse el, Dumnezeu mi-e martor că țin mult la regele de Navarra şi sunt mereu gata să fiu omorât pentru el, dar vă mărturisesc că în această zi mă face

să fiu într-o stare foarte proastă.

— Într-adevăr! spuse Raoul.

— Ce a făcut? întrebă Lahire.

— Este la picioarele ducesei.

— Adică, îşi bate joc de ea.

— Nu, deloc. El o iubeşte, spuse Noë. Şi oftă.

— Ah! murmură Raoul, am văzut deja multe lucruri în viața mea, deşi sunt foarte tânăr, totuşi ziua în care se va dovedi că regele de Navarra o poate iubi pe doamna de Montpensier, duşmanul său de moarte...

— Hei! cine ştie? spuse Noë, poate că se va mai dovedi încă ceva?

— Ce anume? spuse Lahire.

— Că doamna de Montpensier nu este insensibilă la dragostea lui.

Raoul îl privi pe Lahire.

— Dragul meu domn, spuse el, cred că este periculos să lăsăm mult timp comanda şlepului domnului Noë, pentru că a început să delireze.

— Domnule Raoul, îi răspunse Noë, Dumnezeu mă păzeşte să nu fiu jignit de glumele dumitale! Voi avea întotdeauna bani şi voi fi capabil să merg mai departe. Dar vă voi câştiga o sută de pistoli cu mare bucurie.

— La ce joc?

— Pun pariu că în două zile ducesa îl va iubi pe prinț.

— Ea este atât de capricioasă, spuse Raoul,

pe care diplomația îl făcu sceptic.

— Eu pariez, iată cei o sută de pistoli, spuse Lahire, care nu putea admite ca ducesa să iubească un alt bărbat decât pe el.

— Pun şi eu cincizeci, spuse Raoul.

— În care variantă?

— Domnule Noë, pun pariu pe cincizeci de pistoli că regele de Navarra nu o va iubi niciodată pe ducesă.

— Pistolii voştri sunt acceptați, spuse Noë.

. . . . . .

Şi, în timp ce cei trei gentilomi vorbeau astfel, Henric de Navarra era la genunchii ducesei Anne de Lorena.

În ciuda opiniei exprimate atât de des de către ducele de Guise şi fratele său, ducele de Mayenne, care susțineau că sora lor, doamna de Montpensier, era cel mai puternic lider politic al Europei, ducesa nu era insensibilă la galanteriile unui bărbat amabil, chiar dacă acest bărbat era un duşman.

Or, niciodată nu-l privise atât de mult pe regele de Navarra.

Acesta nu era nicidecum prințul îmbrăcat în pânză de sac şi mirosind a usturoi şi ceapă: era un senior fermecător, plin de gratie, cu privire afectuoasă şi zâmbet curtenitor şi, care vorbea cu un limbaj foarte rafinat.

— Vedeți dumneavoastră, frumoasa mea verişoară, spuse el, am regretat de două ori că sunt un prinț.

— Într-adevăr! spuse ducesa, care îşi puse în joc tot arsenalul cochetăriei sale. Şi, când s-a întâmplat asta, vere?

— Prima oară, la cincisprezece ani, când m-am îndrăgostit de o fată de condiție joasă, Fleurette, o grădinăreasă, şi am vrut să mă căsătoresc cu ea, şi, după cum vă imaginați, doamna Jeanne, mama mea, s-a opus.

— Şi a doua oară, vere?

— A fost astăzi, doamnă.

Ducesa îl privi pe Henric de Navarra, zâmbind.

— Vă aflați prea departe de mine, prin urmare, fiind prinț? spuse ea.

— Da!

— Şi, de ce?

— Păi, spuse Henric, pentru că politica ne desparte…

— Vai! făcu ducesa, cu o figură adorabilă, păreați să vă faceți foarte puține griji pentru politică, vere…

— Credeți, frumoasa mea verişoară?

— Da, desigur spuse ducesa şi am dovada.

— Serios?

— Fără îndoială, deoarece, spre deosebire de politică, m-ați răpit…

— Pentru că vă iubesc, verişoară.

Ducesa începu să râdă.

— Vreți o dovadă? spuse Henric.

— Să vedem!

— Iată, şlepul se opreşte. Noaptea a venit.

Într-adevăr, şlepul se opri.

— Vedeți un sat pe malul drept? continuă regele de Navarra.

— Da.

— Ei bine! vom coborî de pe şlep.

— Bine! Şi, după aceea?

— Vă considerați prizoniera mea, nu-i aşa?

— Cel puțin, aşa credeam.

— Dar vă înşelați.

— Ah!

— Vom trage la unicul han din acest sat. Veți cere o litieră şi veți fi liberă să vă întoarceți la Blois.

Anne de Lorena scoase un strigăt de uimire.

— Ah, aşa, deci! spuse ea, dar uitați că sunteți regele de Navarra?

— Eu nu ştiu decât un singur lucru, răspunse Henric, şi anume că vă iubesc…

Se ştie că femeile au capricii fără nume.

— Nu vreau să fiu liberă încă! spuse ducesa. Spuneți-i acelui gentilom al dumneavoastră care conduce şlepul că poate să-şi continue călătoria.

Capitolul XXII

Henric se aşteptase la răspunsul ducesei? Era deja atât de sigur pe sine şi pe fascinația pe care o exercitase asupra ei?

Nu îndrăznim să răspundem la această întrebare.

Cu toate acestea, el nu arătă nicio uimire şi se mulțumi doar să spună:

— Va fi, după cum doriți, doamnă.

Ducesa era calmă şi zâmbitoare.

— Deci, spuse ea, mă iubiți?

— Vă iubesc.

— Dumneavoastră, regele Navarrei, fericitul soț al doamnei Margareta?

— Haida-de! făcu Henric; doamna Margareta a fost prima care a încetat să mă iubească. Aşa că, nu am nicio remuşcare.

— Dar, dragul meu văr, reluă Anne de Lorena, v-ați gândit că familiile noastre sunt rivale?

— Mie îmi spuneți?

— Şi că frații mei?...

— Sst! făcu Henric. Să nu vorbim despre ei...

Apoi el duse din nou mâinile ducesei la buzele sale şi spuse:

— Vă propun două tranzacții...

— Ah!

— O tranzacție de iubire, în primul rând.

— Şi cealaltă?

— O tranzacție politică.

— Începeți cu aceasta din urmă…

— Oh! Nu! spuse regele de Navarra. Aceasta este cea mai încețoşată…

— Într-adevăr!

— Cealaltă, dimpotrivă, tranzacția legată de iubire, mi se pare limpede ca apa de izvor.

— Atunci, vorbiți, vere, vă ascult…

— V-ați cazat la Blois, într-o casă din josul oraşului, în timp ce ducele de Guise, nobilul meu văr, locuia în castelul regelui Franței.

— Aveam motivele mele, spuse ducesa.

— Atunci nu contați defel, după cum se pare, pe Întrunirea Statelor?

— Nu.

— Ei bine! un capriciu v-a trecut prin minte; ați plecat din Blois…

— Într-o oarecare măsură, fără voia mea, îmi imaginez.

— Ah! ducesă, spuse Henric pe un ton plin de reproş, nu este bine, ceea ce spuneți…

— De ce?

— Păi, pentru că vin să vă acord libertatea şi puteți să vă întoarceți la Blois.

— Asta-i drept. Continuați, vere…

— Vom fi în curând în Bretania: acolo am prieteni şi puțin îmi pasă, de acum înainte, de oamenii regelui Franței sau de ai dumneavoastră, verişoara mea dragă, şi am un vechi prieten de-al tatălui meu, domnul

d'Entragues, care îmi va oferi o petrecere în castelul său ce se află foarte aproape de Ancenis.

— Unde vreți să ajungeți, vere?

— Astfel mâine, în zori, probabil chiar mai devreme, vom fi acasă la sir d'Entragues.

— Bine.

— Şi ne vom opri câteva zile la el, în timp ce prietenii mei de pe şlep îşi vor continua călătoria.

— Dar, de fapt, spuse ducesa, unde va merge acest şlep faimos?

— În Gasconia, doamnă. El va coborî până la Paimboeuf, apoi o va lua pe mare ca să poată naviga fără efort.

— Şi ne vom opri la casa lui sir d'Entragues, spuneați?

— Da, vă voi prezenta lui sir d'Entragues drept o doamnă de rang mai mic, o văduvă a unui gentleman oarecare.

— Şi apoi?

— Şi apoi, doamnă! spuse Henric, atunci când vom deveni iubiți, dacă acest lucru este posibil, vom vedea dacă există un mod de a ne pune în acord politica celor două case ale noastre.

Henric fu întrerupt de vocea lui Noë, care se auzi de afară.

— Ce vrei? îl întrebă el prin uşă.

— Şlepul s-a oprit, spuse Noë, aştept noi

ordine.

— Voi urca pe punte, răspunse Henric.

Şi cum Noë plecă, regele Navarrei îi spuse ducesei:

— Deci, preferați să vă petreceți noaptea pe acest şlep?

— Fără îndoială, spuse ea zâmbind: nu este un mod mai simplu de a ajunge mai repede la casa lui sir d'Entrague?

— Asta-i drept. Altețа Voastră, în acest caz, veți găsi de cuviință să mă invitați la cină?

— Sunteți fermecător! Duceți-vă şi dați ordinele necesare şi întoarceți-vă...

Henric se ridică oftând galant, deoarece el stătuse în genunchi până în acel moment.

— Apropo... spuse Anne de Lorena, în timp ce el se îndrepta spre uşa cabinei.

Henric se opri şi aşteptă.

— Aveți la bord un gentilom gascon care se numeşte Lahire?

— Da, doamnă.

— Fiți amabil să nu-l trimiteți la mine. Îl detest.

Henric îşi muşcă buzele ca să nu zâmbească.

— Îl vreți pe scutierul vostru, Raoul?

— E aici?

— Da, doamnă.

— Sănătos şi în siguranță? întrebă ducesa, surprinsă de faptul că Raoul era în viață.

— El se simte minunat.

— Şi el a permis să fiu răpită?

— Ah! biata mea ducesă, spuse Henric cu blândeţe, cred ca Raoul vă iubeşte puţin, dar el mă iubeşte mai mult pe mine, regele lui.

— Şi el m-a trădat?...

— Hei! Hei!

— Ei bine! spuse ducesa, cu un accent de mânie în ochi, scutiţi-mă de a-l mai vedea vreodată!

— În acest caz, răspunse Henric, vă voi trimite, pentru a vă servi, alţi doi dintre gentilomii mei...

— Gasconi, de asemenea?

— Desigur. Şi, într-un sfert de oră, voi veni să vă întreb dacă cinaţi.

Regele de Navarra ieşi, lăsând-o pe ducesă singură şi angajată într-o profundă meditaţie. Câteva minute mai târziu, ea simţi o uşoară zdruncinătură.

Şlepul îşi relua drumul.

Apoi, aproape imediat, se auzi o bătaie discretă la uşa cabinei.

— Intraţi! spuse ea.

Erau cei doi gentilomi despre care vorbise regele de Navarra, care împingeau o masă plină cu de toate şi cu două şervеţele.

Unul din cei doi gentilomi nu trecu pragul cabinei şi se retrase discret.

Dar celălalt aşteaptă ordinele doamnei de

Montpensier.

Anne de Lorena avea fruntea plecată şi stătea în penumbră.

Ea începu să-l examineze pe gascon, care nu putea s-o vadă, decât neclar.

Era un tânăr de talie înaltă, cu părul castaniu şi ochi albaştri. Era frumos, de o frumusețe melancolică şi visătoare, şi fizionomia lui era plăcută.

Totuşi, era evident că acest tânăr, care abia depăşise douăzeci de ani, care fusese ocolit până în acel moment de pasiuni, neavând probabil încă nicio iubită şi nicio suferință, era capabil de un devotament entuziast. Cel puțin aceasta era impresia pe care o făcuse ducesei.

Şi atunci ea simți nevoia de a încerca asupra acestei naturi încă virgine puterea frumuseții sale suverane.

Ea veni şi se plasă în raza crepusculară ce venea prin sabord, şi fața ei angelică şi părul ei de aur se aflau în plină lumină.

Gasconul fu orbit.

Niciodată, în visele sale de amorez fără o iubită, nu îndrăznise să viseze la o astfel de minunată creatură.

„Oh! Ce frumoasă este!” gândi el.

În acelaşi timp, ducesa îi vorbi.

Anne de Lorena ştia cum să-şi facă vocea încântătoare şi să utilizeze misterioase

armonii.

Se spunea la Nancy că nu era nevoie decât de a o vedea pentru a-ți pierde capul. Auzind-o era mai mult decât suficient.

— Dumneavoastră sunteți, domnule, îi spuse ea, cel pe care regele de Navarra l-a desemnat să-mi fie aproape?

Gasconul se înclină, emoționat.

— Cum vă numiți?

— Gaston, doamnă.

— Aveți un nume foarte frumos, domnule, şi îmi place foarte mult.

La aceste cuvinte, gasconul roşi.

„Iată un om, gândi ducesa, care mă va iubi ca un nebun, până mâine."

Apoi, cu voce tare:

— Faceți, fără îndoială, parte din gărzile regelui de Navarra?

— Da, doamnă.

Ea îl concedie cu un gest şi cu un zâmbet, spunându-i:

— Rugați-l, deci, pe regele de Navarra să coboare, dacă vrea să cineze cu mine.

Gaston ieşi fascinat.

— Acum, spuse ducesa, al cărei chip luă o expresie diabolică, între noi doi, vere!

Capitolul XXIII

După mult timp noaptea veni; regele de

Navarra, după ce luase cina cu ducesa, urcase pe puntea şlepului.

Şlepul continua să navigheze.

Anne de Lorena suflă în cele două sfeşnice care, mai devreme, luminaseră cabina sa; ea se înfăşură complet într-o haină mare din piele de urs, un trofeu de vânătoare al lui Henric béarnezul şi se întinse pe pat pentru a se odihni.

Cu toate acestea ea nu dormea.

Dimpotrivă, cel mai puternic lider politic, aşa cum spuneau prinţii loreni, se gândea la savante combinaţii care aveau ca ţintă, nu pe regele de Navarra, ci comoara lui.

Anne îşi spunea: „Acest frumos văr, care are un discurs minunat, mi-a vorbit în zadar despre dragoste. Degeaba a jurat să fie sclavul meu şi să-mi ofere libertatea. Sunt prizoniera lui, asta este sigur. În plus, el crede mai mult, că va pune tonele sale de aur în siguranţă dacă-şi dovedeşte dragostea pentru mine. Ori, hai să visăm puţin la modul de a împiedica aceste frumoase tone de galbeni să ajungă în mâna hughenoţilor, pe care Dumnezeu ne permite să-i exterminăm până la ultimul!”

Era o nebunie, la prima vedere, ceea ce visa ducesa Anne.

Ea era singură, ea, o femeie, în mijlocul a opt sau zece oameni care s-ar fi lăsat ucişi

până la ultimul pentru a păzi comoara religiei reformate, şi totuşi, ea îndrăznea să gândească cum să intre în posesia ei.

Cum? Prin ce mijloace?

Ducesa nu ştia încă, dar ea căuta, încrezătoare în zicala populară: *Ceea ce femeia vrea, Dumnezeu dispune!*

„Regele de Navarra, îşi spunea ea, susține că odată ajuns în Bretania, are mulți prieteni. Acest lucru este adevărat. Bretania este plină de hughenoți, dar există, de asemenea, şi câțiva catolici, chiar la Ancenis, şi nu va fi nevoie decât ca garnizoana acestui ultim oraş, care este comandat de către un ofițer devotat regelui Franței, să aresteze şlepul şi încărcătura sa.”

Doar că ducesa nu ştia în ce mod să-l prevină pe acest ofițer.

Ducesa îşi părăsi patul şi se apropie de sabord[21], în jurul căruia apa fluviului clipocea încet.

Noaptea era clară, aproape luminoasă.

Privind formele dealurilor care se conturau la orizont, doamna de Montpensier ghici că se afla la limita dintre Anjou şi Bretania.

---

[21] Deschizătură în pereții laterali ai unei nave, folosită mai ales pentru scurgerea apei acumulate pe puntea superioară şi pentru operațiile de încărcare şi de descărcare. [n.t.].

„Castelul lui sir d'Entragues, îşi zise ea în continuare, se află dincolo de Ancenis. La Ancenis, ca şi la Saumur, există un pod de bărci. Acest pod ar putea fi un obstacol în calea noastră, dacă ofițerul ar putea fi prevenit..."

Un fulger traversă mintea Annei de Lorena, ducesă de Montpensier.

Ea se gândea la acel gentilom gascon, asupra căruia frumusețea sa suverană făcuse o mare impresie.

„Iată acesta este instrumentul meu", îşi spuse ea.

Apoi ea îşi aruncă peste umeri o mantie pentru a se proteja de frigul nopții şi ieşi fără zgomot din cabină.

Noë şi însoțitorii săi dormeau.

Unul singur veghea şi ținea cârma.

Era tocmai Gaston.

Gaston era un simplu gentilom venit într-o seară la Nérac cu doi scuzi în buzunar, un spențer găurit, cu cizme din piele de vacă şi o sabie ruginită care fusese utilizată succesiv de şase strămoşi ai săi.

Gaston avea, astfel, inima plină de ambiție şi punga fără de arginți.

Tatăl său, gascon din frumoase epoci, dându-i binecuvântarea sa cu o oră înainte de a muri, ținu acest frumos discurs:

— Fiul meu! lumea aparține gasconilor în

general şi familiei noastre în particular; repetă-ți asta seara şi dimineața. Du-te la Nérac, să-i placi regelui, să seduci femeile, să te lupți cu vitejie, să bei vin bun, să joci partide mari atunci când vei avea bani, tratează-i pe creditorii tăi cu politețe şi dă-le să bea apă sfințită din curte în loc de monedă. Dacă vei întâlni pe drumul tău o prințesă care se va îndrăgosti de fața ta, nu ezita să o iubeşti, fie ea catolică.

Gaston era hughenot.

După ce tatăl său murise, el veni la Nérac, unde regele de Navarra îşi avea curtea, şi acolo îşi căută norocul.

Regele consideră că are un aspect plăcut şi îl luă printre gărzile sale.

O lună mai târziu, Noë îl alesese pentru a participa la expediția de la Blois.

Ori, până atunci, messire Gaston nu avusese nicio mare aventură, în afară de câteva lovituri de sabie schimbate sub ferestrele bătrânului Hardouinot.

Regele nu îi dăduse încă nicio gratificație, şi în dimineața acelei zile, jucând rolul unui marinar, el admise că opinia răposatului său tată cu privire la marile destine care-l aşteptau era, probabil, puțin riscantă.

Dar, de atunci, el o văzuse pe ducesă.

Orbit de frumusețea ei în primul rând, el sfârşi prin a se abandona unui vis imposibil,

ciudat, unul din acele vise care nu încolțește decât în mintea unui om fără bani.

— Dacă ea m-ar iubi! îşi spuse el.

Apoi, o oră mai târziu, el îşi schimbase gândul:

— Aş vrea ca ea să mă iubească.

În cele din urmă, îşi aminti de frumoasele cuvinte ale tatălui său şi îşi spuse:

— Vreau să mă iubească!

Gaston îşi spuse aceste cuvinte în minte atunci când Noë îl plasă la cârma navei, înainte de a se duce la culcare.

Noë îi spuse:

— Cam pe la trei dimineața sau puțin mai devreme, vom ajunge la Ancenis. Când vei vedea oraşul în depărtare, noaptea fiind limpede, să mă chemi.

— Da, răspunse Gaston.

— Dar până atunci, cam într-o oră, vei observa o moară pe malul stâng.

— Bine! Ce trebuie să fac?

— Vei trece cât mai departe de acea moară.

— De ce?

— Pentru că, în acest loc, s-a îngustat cursul Loarei şi s-a început construcția unui dig. Au afundat în apă blocuri imense de piatră de care, dacă ne vom lovi, şlepul se va scufunda.

— Bine, voi avea grijă, spuse Gaston.

Şi îşi reluă visul de iubire şi de ambiție

— La urma urmei, îşi spunea el, de ce să nu mă iubească? Ea l-a iubit pe acest scutier, Lahire, şi pe micul Raoul, care este un copil… Şi dacă ea m-ar iubi, eu nu aş trăda-o ca ei… Nu, sunt în stare să-mi dau trupul şi sufletul… şi aş urma-o la capătul lumii…

În timp ce gândea astfel, un pas uşor şi pe furiş se auzi în apropierea lui.

Gaston se întoarse şi îşi înăbuşi un strigăt de uimire şi bucurie.

O femeie era lângă el.

Era chiar ea, ducesa.

— Sst! spuse ea, punând un deget pe buze. Aveam insomnie şi am venit să respir aer curat.

Inima lui Gaston bătea să-i iasă din piept.

Anne de Lorena se aşează pe un morman de frânghii, lângă cârmă.

— Sunteți aici de mult timp, domnule Gaston? întrebă ea.

— De o oră, doamnă.

— Dumneavoastră vegheați singur la bord?

— Da, doamnă, fiecare la rândul său.

— De ce vă fixați astfel privirea cu atâta tenacitate la orizont?

— Încerc să observ moara.

— Ce moară, domnule Gaston?

Gasconul îi relată ducesei ce îi spusese Noë.

— Ştiți să înotați?

— Ca un peşte.

Ea părea liniştită şi, dintr-o dată, întreaga maşinaţiune infernală din mintea ei se porni.

„Dacă şlepul va naufragia şi se va scufunda, gândi ea, tonele de aur ar ajunge pe fundul Loarei. Poate că vor fi pierdute pentru noi, dar, în mod sigur, ele nu vor servi hughenoţilor... Aşa că, trebuie să facem ca nava să naufragieze, şi pentru acest lucru, trebuie ca acest om să fie al meu într-o oră."

— Ah! Doamne! spuse ea cu groază, aveţi grijă, cel puţin, domnule Gaston, dacă ne vom îneca...

El o învălui cu o privire de entuziasm şi de iubire:

— Nu vă fie teamă, doamnă, spuse el; dacă o nenorocire s-ar întâmpla, vă voi salva!...

Şi, ca o sirenă irezistibilă, ea se apropie de Gaston şi, cu vocea ei armonioasă, îi spuse:

— Aţi văzut Parisul, domnule Gaston?

— Nu, doamnă.

— Ah! Dumnezeule! atunci nu ştiţi nimic despre Curtea Franţei?

— Vai! nu...

— Păi doar acolo un frumos şi curajos gentilom aşa ca dumneavoastră poate face avere...

Gaston începu să tremure.

— Şi să fie iubit... adăugă ducesa.

Gaston aruncă o privire plină de durere

spre Anne de Lorena.

Ea era la fel de frumoasă ca demonul ispitei!

Capitolul XXIV

Părăsind-o pe ducesă, Henric urcă mai întâi pe puntea şlepului.

Noë, Lahire şi Raoul erau încă acolo. Lahire spunea:

— Este imposibil ca ducesa să-l iubească pe regele Navarrei.

Raoul adăugă:

— Femeile sunt capricioase, cine ştie?!

Noë dădu din cap şi murmură:

— Cine va trăi, va vedea!

Henric apăru în acest moment.

— Prietenii mei, spuse el, Noë a spus câteva cuvinte pline de înțelepciune: „Cine va trăi, va vedea!" Dar, pentru a trăi, trebuie să bei, să mănânci şi să dormi. Ori, cum văd că ați cinat, vă sfătuiesc să mergeți la culcare.

Îi făcu cu ochiul lui Noë, acesta răspunzându-i în acelaşi fel.

Noë înțelese şi îi conduse pe cei doi domni spre partea din față a şlepului.

Henric rămase în spate şi aşteptă întoarcerea lui Noë.

— Ai pariat prea mult, Noë, prietene, spuse el când Noë se întoarse.

— De ce, Sire?

— Pentru că ai putea pierde…

— Cum! Majestatea Voastră ar gândi?…

— Nu mă gândesc la nimic, cu excepția unui singur lucru, spuse regele.

— Care dintre ele?

— Vreau să văd tonele noastre de aur în Navarra.

— Este posibil; dar, în aşteptare, dumneavoastră flirtați cu ducesa.

— Trebuie să-mi petrec cât mai bine timpul. Şi apoi, verişoara mea, Anne de Lorena, este atât de frumoasa!…

— Frumoasă şi perfidă… obiectă Noë.

— Şi-a găsit naşul. Vom vedea, spuse Henric, vrei să-mi cunoşti planurile?

— Recunosc, sunt curios din fire, Sire…

— Ei bine! doresc să fiu iubit de ducesă…

— Dar dumneavoastră nu o veți iubi deloc?

Henric ridică din umeri.

— Dacă aş fi iubit toate femeile care mă iubesc sau care m-au iubit, spuse el, nu aş mai avea timp pentru altceva.

— Din fericire!

— Dar vreau să fiu iubit de ducesă, nu a trecut decât o oră.

— Este un capriciu al minții voastre, Sire?

— Nu, este o necesitate de ordin politic.

La rândul său, Noë făcu ochii mari.

— Ascultă-mă cu atenție, continuă

béarnezul; ducesa poate să mă iubească timp de opt zile, dar ea va fi duşmanul meu tot restul vieții. Interese prea mari separară casa ei de casa mea.

— Asta-i drept.

— Ori atunci, în ziua în care dragostea ei, dacă dragostea ar exista, se va stinge, mă va urî mai mult ca niciodată.

— Este probabil…

— Dar ura care se bazează pe ciudă este plină de slăbiciune şi ezitări… Ducesa Anne de Lorena îl va urî pe regele Navarrei aşa cum l-a urât înainte, dar nu va mai avea împotriva lui siguranța ei obişnuită, nu va mai avea energia sa rece şi mijloacele de acțiune calculată. Dacă nu ne vom întâlni niciodată pe un câmp de luptă cu armura în spate, deoarece este vitează asemenea unui bărbat, vreau ca ea să roşească şi să pălească rând pe rând zicând: „Eu l-am iubit… timp de câteva ore, am fost prizoniera lui, sclava lui…” ai înțeles?

— Hm! Ştiu şi eu? făcu Noë.

— Cu toate acestea, este foarte simplu…

— Poate, dar eu sunt ignorant în chestiile politice şi încă şi mai mult în ceea ce priveşte misterele inimii omului.

Henric începu să râdă.

— Vedeți dumneavoastră, continuă Noë, ceea ce văd foarte clar în toate astea este

faptul că ducesa este aici...

— Bine!

— Şi că noi o ducem la Navarra.

— Hei! dar, spuse Henric, ea mi se pare că vine din propria voință.

— Fie!

— Vine cu plăcere, chiar...

— Ei bine! dacă aş îndrăzni să-i dau un sfat Majestății Voastre...

— Dă-mi-l...

— V-aş spune: Există la castelul din Pau un turn ai cărui pereți au douăsprezece picioare grosime, uşile sunt căptuşite cu un înveliş triplu din fier şi aramă...

— Vorbeşte! Ce vrei să faci cu acest turn?

— Să o închid pe ducesa Anne.

— Şi, după aceea?

— După aceea, le voi scrie verilor mei din Lorena şi le voi dicta condițiile mele.

— Vom vedea... şopti Henric. Sfatul poate fi bun.

Şi el îi întoarse spatele lui Noë.

. . . . . .

Şlepul avea două cabine pe puntea inferioară.

Una fusese încredințată ducesei Anne de Lorena şi era amenajată cu tot luxul şi eleganța, de care fuseseră în stare.

Cealaltă fusese încredințată lui sir de

Mallevin şi tinerei Berthe.

La o oră după ce plecase de lângă Noë, îl regăsim pe Henric de Navarra discutând cu tânăra fată, lângă patul bătrânului care adormise.

Henric ținea în ale sale mâinile micuțe ale Berthei.

Berthe începu să tremure de emoție la această atingere şi nu îndrăznea să-şi ridice ochii spre acel frumos gentilom căruia îi datora atât de mult şi despre care ştia, până în prezent, că este regele Navarrei.

— Draga mea, micuță Berthe, spuse Henric, ştii de ce am venit la casa ta, din Blois?

— Dumnezeu este cel care v-a dat această idee, Sire.

— Poate... dar văd un alt motiv, draga mea.

Berthe continuă să tremure şi mai mult.

— În primul rând, continuă Henric, am vrut să vă smulg de sub poftele vinovate ale acelor oameni pe care regele Franței i-a numit favoriții săi. Apoi...

Henric se opri şi strânse mâinile Berthei într-ale sale.

Berthe aştepta, tremurând.

— Apoi, am vrut să-mi respect jurământul pe care l-am făcut unui muribund.

— Un jurământ?...

— Da, copila mea. L-am cunoscut pe tatăl tău. A murit lângă mine în timpul acelei

teribile nopți a Sfântului Bartolomeu.

— Şi, înainte de a muri?

— El m-a însărcinat să veghez asupra ta.

Berthe îşi trase mâinile, apoi, la rândul său, ea luă una din mâinile regelui de Navarra şi o duse respectuos la buzele sale.

„Ea este frumoasă, gândi el, şi, dacă n-aş fi căsătorit cu Doamna Margareta... Pentru că, într-adevăr, iată o femeie pe care nu-ți trece prin minte să o seduci."

— Vă voi duce în Navarra, spuse el cu voce tare. Acolo, bunicul tău îşi va sfârşi zilele în pace.

— Bietul tată! spuse tânăra fată, aruncând o privire iubitoare bătrânului adormit.

— Şi pe tine, spuse Henric, te voi căsători cu unul din gentilomii mei, cel mai frumos şi cel mai viteaz.

Berthe se înroşi şi îşi coborî din nou privirea.

— Ce părere ai despre Lahire? continuă béarnezul.

— Nu l-am văzut, spuse ea cu naivitate; nu cunosc şi nici nu am remarcat pe vreunul din aceşti gentilomi, Sire.

„Ce copilă dragă! gândi regele... câtă naivitate!"

— Dar, de ce mă întrebați asta, Sire? spuse ea.

Regele de Navarra vru să răspundă, când

un strigăt de alarmă se auzi de pe puntea şlepului.

— La mine! La mine! strigă bătrânul Hardouinot.

— La mine! repetă vocea răsunătoare a lui Noë.

Henric se repezi afară din cabină şi urcă pe punte.

Berthe, îngrozită, îl urmă.

Lahire şi gasconii, înarmaţi cu stâlpi lungi, încercau să oprească şlepul care se îndrepta foarte repede spre o strâmtoare, cu o viteză înfricoşătoare.

— Ce se întâmplă? întrebă Henric.

— Suntem pierduţi, răspunse bătrânul Hardouinot.

Şi el întinse mâna spre o masă confuză care se găsea pe malul stâng al Loarei.

— Ei bine! asta ce mai este? întrebă regele.

— Aceasta este moara... Gentilomul care era la cârmă a adormit şi noi ne îndreptăm spre stâncile care se văd cu greu la suprafaţa apei.

Abia încheie Hardouinot, că un şoc înspăimântător se produse.

Şlepul se avariase, avea o spărtură.

— Salvaţi-vă care puteţi! strigă Henric de Navarra.

El o luă pe Berthe în braţe, spunându-i:

— Nu-ţi fie frică de nimic... sunt un bun

înotător.

. . . . . .

Gasconul trădător se aruncă în apă pentru a o salva pe frumoasa ducesă de Montpensier, perfida Anne de Lorena.

Capitolul XXV

Acum să revenim la Blois.

După plecarea lui Quélus, regele Henric al III-lea lovi într-un clopoțel pentru a chema un paj.

Pajul sosi.

— Micuțul meu, îi spuse regele, fă-mi o ceaşcă de ciocolată.

Pajul se înclină.

— Apoi să-mi aduci ştiri despre domnul de Maugiron, care este bolnav şi stă la pat.

După ce pajul ieşi, Henric al III-lea merse să deschidă fereastra oratoriului său şi se aplecă în afară.

Această fereastră avea vederea spre curtea castelului, şi regele putu vedea un grup de oameni care se mişcau în întuneric.

— Aceştia sunt Quélus, Schomberg şi d'Épernon care fac pregătirile lor, gândi el.

Şi, aşteptând ciocolata sa, regele începu să viseze.

— Acest văr drag de Navarra, îşi spuse el,

are un aşa mod de a vorbi şi de a acționa care te atrage!... Din fericire, Quélus mi-a deschis ochii în legătură cu ipocrizia lui. Pe legea mea! Cu atât mai rău! Fie ce-o fi!

Aceste cuvinte pe care regele le pronunță în şoaptă, voiau să spună:

„Dacă Quélus şi ceilalți mă vor scăpa de el, mă voi spăla pe mâini."

Henric al III-lea văzu grupul de oameni cum se îndrepta spre marea poartă, în timp ce doar un personaj se întoarse la castel.

— Ce-o fi asta? se întrebă monarhul.

Şi apoi se gândi la ducele de Guise.

— Hei! hei! spuse el, Quélus ar fi destul de inteligent dacă l-ar implica pe vărul meu, Henric de Lorena, în această afacere. În cazul în care i s-ar întâmpla o nenorocire acestui sărman rege de Navarra, s-ar spune că ducele de Guise ar fi făcut totul.

Pajul reveni cu torțele şi urmat de un alt paj care ducea pe o tavă de argint o ceaşcă de ciocolată.

Regele apucă ceaşca şi luă trei înghițituri.

— Ei bine! îi spuse pajului, l-ai văzut pe domnul de Maugiron?

— Iată-mă, Sire, spuse acesta, care apăru pe pragul camerei regale.

Maugiron era palid şi mergea cu un pas nesigur. El avea fruntea înfăşurată cu un bandaj.

— Ah! Dragul meu, îi spuse regele pe un ton ironic, arăți ca un om mort şi dezgropat.

— Am crezut că am murit, Sire... când mi-am revenit din leşin, m-am întrebat dacă nu eram deja pe cealaltă lume.

— Bietul de tine!... făcu regele cu o compasiune ironică. Cum te tratează, acolo jos?

— Unde, Sire?

— Pe lumea cealaltă, desigur! mai ales dacă au fost pedepsite viciile tale şi desfrâul tău.

— Ah! Sire...

— Deoarece, în fine, reluă regele, dragul meu, tu te pierzi când e vorba de femei, aceste creaturi blestemate.

— Ah! Ah! m-am gândit de ieri.

— Ah! îți pare rău?...

— Da, Sire.

— Vrei ciocolată? este bună...

Maugiron mulțumi cu un gest, adăugând:

— Prefer un pahar de vin spaniol, Sire, pentru că sunt atât de slăbit încât totul se învârteşte în jurul meu.

Regele făcu un semn: cei doi paji ieşiră, unul ducând ceaşca goală, celălalt, mergând să-i aducă paharul plin pe care-l ceru domnul Maugiron.

— Dar, în fine, reluă regele, tu nu eşti atât de slăbit, dragul meu, încât să nu joci cu mine o partidă de şah.

— Oh! nu, Sire... Totuşi...

— Hei! ce este? spuse regele, vrei să mergi să te culci?

— Scuzați-mă, Sire. Am vrut doar să-i spun Majestății Voastre că sunt un nepriceput la acest joc.

— Ştiu, bietul meu prieten, dar ştiu, de asemenea, şi proverbul care spune că *într-o țară de orbi, chiorii sunt regi*.

— Dar Majestatea Voastră nu-l poate chema pe Quélus? El joacă de minune.

— Quélus nu este la castel.

— Ah!

— Nici Schomberg...

Maugiron îl privi pe rege cu uimire.

— Nici d'Épernon, încheie Henric al III-lea.

— Unde sunt, Sire?

Regele îi făcu cu ochiul.

— Îți voi spune mai târziu... să jucăm acum.

Când pajii reveniră, regele le ceru să aşeze tabla de şah în fața căreia se aşează, aranjând piesele la locul lor, în timp ce Maugiron bea cu înghițituri mici un pahar mare cu vin Muscat alb.

— Haide! Să jucăm! spuse regele.

Maugiron se aşează la rândul său.

Timp de aproape trei sferturi de oră, Henric al III-lea fu pe întregime absorbit de jocul său. El nu deschise gura, conduse fără probleme partida şi făcu şah şi mat în al

patrulea sfert de oră.

— Tu nu te aperi nici măcar la acest joc, bietul meu Maugiron, spuse el cu o ironie crudă; este ca atunci când ai scos sabia împotriva gasconilor.

— Sire!...

— Ştii că el nu a mers acolo ca *mână moartă*[22], acela de noaptea trecută?

— Sire, şopti jalnic Maugiron, Majestatea Voastră ar fi de o mie de ori mai bună dacă nu m-ar face să-mi amintesc acele evenimente penibile... Ah! acest gascon blestemat, dacă vreodată îl voi întâlni...

— Tu nu-l vei întâlni...

— De ce, Sire?

— Îți voi spune mai târziu...

Şi regele se duse din nou să deschidă fereastra şi îşi ciuli urechea.

Niciun zgomot nu venea dinspre oraş spre castel.

Noaptea era liniştită şi întunecată.

— Oare, ce fac ei acum? murmură Henric al III-lea cu nerăbdare.

— Despre cine vorbeşte Majestatea Voastră?

— Sst!

---

[22] *Mână moartă* – (la unele jocuri de cărți) jucător fictiv căruia i se distribuie cărți, în cont. [n.t.].

În momentul în care regele se întoarse şi puse un deget pe buzele sale, un foc de armă se auzi.

Acest foc de armă venea dinspre partea de jos a oraşului şi detunătura se auzi tocmai la castel.

— Ah! ah! spuse regele, oare au început?

— Dar, ce anume, Sire?

— Vei şti... Între timp, du-te şi adu-l pe vărul meu de Guise, şi spune-i că, dacă nu s-a culcat, să vină să joace cu mine o partidă de şah. El este un adversar serios.

Maugiron se ridică, încă ameţit, şi se îndreptă spre uşă, în timp ce regele, se sprijini de pervazul ferestrei, monologând în şoaptă:

— Acest rege neînsemnat de Navarra, îşi spunea el, cu spenţerul său gros şi cu bunătatea sa de muntean, are multă ambiţie şi el ar vrea să aibă un colţ din Navarra spaniolă, un colţ din regatul Franţei. El pretinde că i se cuvine Cahors, un bun şi frumos oraş francez, sub pretextul că s-a căsătorit cu sora mea Margot şi că răposatul rege Carol al IX-lea i l-a promis ca zestre. Ce a făcut fratele meu Carol al IX-lea nu mă priveşte. Acesta trebuia să-şi respecte promisiunea faţă de el. În ceea ce mă priveşte, nu i-am promis nimic.

O a doua detunătură traversă spaţiul.

— Oh! oh! murmură regele, se pare că asta îi va încălzi, atâta timp cât favoriții mei nu se vor lăsa uciși.

În acest moment, ducele de Guise intră.

— Hei! bună seara vere, îi spuse regele! Auziți tot acest vacarm?

— Ce vacarm, Sire?

— Cel care se aude jos... în oraş... Nu ați auzit acele focuri de muschetă, vere?

— Aceştia sunt elveții sau lanscheneții care se ciondănesc, Sire.

— Credeți?

— Oh! cu siguranță, spuse ducele mimând indiferența.

La invitația regelui, Henric de Lorena luă loc la tabla de şah şi partida începu.

Alte două lovituri de muschetă se auziră din nou, apoi nimic mai mult.

— Cred că s-a terminat, spuse Henric al III-lea.

— Dar, ce anume, Sire? întrebă Maugiron intrigat.

— Cearta elveților şi lanscheneților, nu-i aşa, vere?

— Într-adevăr, spuse ducele, care juca, părând absent la discuția lor.

O oră se scurse. Totul revenise la linişte.

Regele îşi părăsi de două ori jocul pentru a se uita pe fereastră.

De două ori ducele de Guise fusese nevoit

să întrerupă jocul.

Maugiron le privea alternativ pe cele două personaje şi nu înțelegea nimic.

— Dar de ce nu se întorc, dacă s-a terminat? şopti regele cu nerăbdare.

Ducele se încruntă.

— Majestatea Voastră aşteaptă pe cineva? făcu Maugiron.

— Da... pe Quélus...

— Ah!

Regele se aplecă la urechea lui Maugiron:

— S-au dus să scape de *gascon*.

Maugiron tresări.

— Ei bine, spuse el, nu pentru gascon mi-e teamă, Sire.

— Despre ce gascon vorbiți, domnule? îl întrebă ducele de Guise pe rege.

— Îl ştiți la fel de bine ca şi mine, răspunse Henric al III-lea zâmbind.

— Eu... Sire?

— Dar să închidem ochii şi să continuăm să presupunem, dumneavoastră şi cu mine, că elvețienii şi lanscheneții au început o ceartă...

Cum regele termină, se auzi un zgomot puternic în anticameră, apoi o uşă se deschise şi lăsă loc unui om însângerat.

La vederea sa, regele scoase un strigăt de groază.

Capitolul XXVI

Omul însângerat pe care regele îl avea înaintea lui era domnul d'Épernon.

Domnul d'Épernon palid, îşi mişca ochii ca un om buimac.

— *Ventre-de-biche!* înjură regele, care se ridică brusc la vederea favoritului său, ce s-a întâmplat?

— O legiune de demoni e pe urmele noastre, răspunse d'Épernon, care se credea urmărit de Noë şi tovarăşii lui.

— Quélus, unde este Quélus? întrebă regele.

— Este mort! răspunse d'Épernon.

Regele scoase un strigăt puternic.

— Mort sau rănit de moarte, repetă favoritul.

Ducele de Guise continuă să se încrunte şi tăcu.

— Oh! aceşti gasconi, murmură d'Épernon cu o voce febrilă, ei erau zece, douăzeci, poate... nu i-am numărat. Au coborât dintr-un car încărcat cu paie... şi celălalt, ştiţi, Sire?

— Care celălalt?

— Béarnezul... El a tras asupra noastră de la fereastra casei.

— Care casă? spuse ducele, care tresări pe neaşteptate.

— O casă aflată în partea de jos a oraşului,

nu ştiu care, dar este casa la care ne-a condus paracliserul...

Şi d'Épernon începu să relateze cu emoție şi mânie diversele episoade ale acestei lupte nocturne din mijlocul căreia se întorsese.

În acest timp, Maugiron îşi chemă pajii să-i panseze rana.

Dar regele nu asculta povestirea lui d'Épernon. Cu capul în mâini, el se lamenta repetând:

— Mort! Quélus mort!

Apoi, dintr-o dată, întrebă:

— Şi Schomberg?

— Mort, de asemenea, răspunse d'Épernon.

De data aceasta regele îşi pierdu capul.

— Quélus mort, Schomberg mort, tu rănit! strigă el. Răzbunare!

— Sire, spuse ducele de Guise, Majestatea Voastră îmi ordonă să încalec pe cal şi îmi lăsați toate puterile de decizie?

— Da, da... Du-te, vere! Extermină-i pe acei gasconi!

Ducele nu putea cere mai mult. Totuşi el era prea prudent pentru a nu-şi exprima rezerva.

— Şi dacă printre acei gasconi?...

— Omorâți-i pe toți! spuse regele.

— ...se va găsi unul, totuşi, continuă ducele, care ar fi, prin naşterea sa... şi prin rangul său?...

— Omorâți-l! Omorâți-l! ordonă regele.

Ducele se ridică şi ieşi fără să adauge alt cuvânt.

În anticamera regală el găsi un soldat plin de sânge care îl urmase pe domnul d'Épernon până acolo.

— Tu vei vorbi mai clar decât domnul d'Épernon, îi spuse el.

Soldatul îl salută milităreşte şi aşteptă întrebările stăpânului său.

— Tu erai cu Théobald? îl întrebă ducele.

— Da, monseniore.

— Ce s-a întâmplat cu Théobald?

— Este mort.

— Unde şi cum?

Soldatul relată în câteva cuvinte ce se întâmplase, şi anume tentativa nereuşită a lui Quélus bătând la uşa casei lui Hardouinot, apoi aceea a lui Théobald, care căzu mort încercând să forțeze această uşă cu o lovitură de umăr, apoi sosirea gasconilor, îmbrăcați în marinari şi conducând un car şi, în fine, lupta.

— Dar, unde este această casă? strigă ducele, pe care un presentiment îl încerca.

— Acolo, jos, lângă Loara.

— Mă vei conduce acolo…

— Voi încerca, murmură soldatul, care continua să piardă sânge prin câteva răni.

Ducele de Guise, aşa cum îi spusese regelui

de Franța, dimineața precedentă, Henric de Navarra, ducele de Guise era deja adevăratul stăpân.

Nu a fost nevoie decât să i se audă vocea sonoră pe coridoarele şi scările castelului din Blois pentru ca gentilomii să vină imediat şi să se alinieze de o parte şi de alta a sa.

Dar ducele nu avea nevoie de atâția cavaleri. El luă zece oameni cu el, presupunând că gasconii erau în număr de douăzeci.

— Domnilor, le spuse el acestor zece oameni, vom merge să omorâm câțiva hughenoți: partida vă place?

— Trăiască ducele! răspunseră cei zece cavaleri.

Ducele urcă pe cal şi porni brusc spre partea de jos a oraşului.

Vacarmul acestei cavalcade în plină noapte îi treziră din nou pe cetățenii paşnici.

Unele ferestre se întredeschiseră, câteva lumini se vedeau aprinse pe furiş în spatele uşilor.

— Iată, aceasta-i strada... spuse soldatul care participase la luptă şi care, călărind asemenea celorlalți, îi fusese ghid ducelui.

Ducele se cutremură.

Totuşi, strada era pustie şi nu părea să păstreze urmele luptei.

Dar ducele recunoscu această stradă. Era

aceea unde ducesa de Montpensier se cazase şi se ascunsese timp de două zile.

Un cal căzuse pe cadavrul unui soldat, iar acela al ducelui de Guise alunecă într-o baltă de sânge…

Ducele avu un presentiment sumbru; el descălecă.

— Dar aceşti oameni au fugit! strigă el; ori s-au baricadat într-una din aceste case…

— Iată casa din care s-a tras, spuse soldatul întinzând mâna.

— Cea de acolo? Cea de acolo? spui tu?

— Da, monseniore!

Ducele scoase un strigăt. Era aceea unde trebuia să fie ducesa.

— Iată, spuse unul dintre gentilomii ducelui care descălecase de asemenea, o uşă deschisă!

El arătă casa vecină, aceea unde se ştia că locuieşte o femeie în vârstă, care, dimineaţa precedentă, vorbise cu regele de Navarra. În casa ei îi transportaseră pe Quélus şi Schomberg.

Ducele intră şi îi văzu.

Cei doi favoriţi ai regelui respirau încă şi bătrâna le acorda îngrijire.

Dar nici unul, nici altul nu puteau vorbi şi astfel nu îi dădură ducelui nici cele mai neînsemnate clarificări.

Atunci, ordonă ca cei doi răniţi să fie

transportați la castel, ducele se grăbi spre acea casă în care trebuia să o găsească pe sora lui şi în care gasconii rezistară unui asediu.

Forțară uşa, şi uşa cedă. Vestibulul, scara, camerele erau pustii.

Ducele urcă în apartamentul surorii sale. Patul păstra încă întipărită amprenta corpului său delicat, dar aceasta nu mai era acolo. Guise începu să urle.

— Era o femeie aici, strigă el; unde este această femeie?

Unul dintre acei stupizi burghezi din cartier, care rămăsese cu prudență la distanță în timpul luptei, dar care nu pierduse niciun detaliu, fiind adăpostit în spatele unui oblon de la fereastră, auzind strigătele ducelui şi, recunoscându-i glasul, se aventură să iasă din casa lui.

— Am văzut tot, îi spuse el unuia dintre gentilomii loreni.

Fu condus la duce.

— Ce ai văzut? îl întrebă ducele Henric de Guise; vorbeşte repede şi bine, vei fi răsplătit.

— Când erau stăpâni pe situație, gasconii au încărcat butoaiele în car, spuse burghezul.

— Butoaiele?!... făcu ducele uimit.

— Da. Apoi ei au plecat cu butoaiele şi cu

încă ceva ce unul ducea pe umerii lui... înfăşurat într-o mantie... părea să fie corpul unui femei.

— Sora mea! sora mea! exclamă ducele. Au asasinat-o!

— Apoi, completă burghezul, ei s-au îndreptat spre Loara.

Ducele ieşi în grabă din casă şi alergă spre malul fluviului.

Malul era pustiu. Nu se vedea nicio urmă a gasconilor. Şlepul plecase...

Totuşi ducele crezu că a auzit în depărtare un pas grav şi lent.

— Hei! La mine! strigă el.

Pasul deveni mai rapid; apoi silueta unui bărbat acoperit cu o mantie mare se contură în întuneric.

— Cine-i acolo? întrebă ducele.

— Crillon! răspunse omul în mantie.

— Ah! murmură ducele pierdut alergând spre el, sunteți dumneavoastră, cavalere!

— Da, monseniore, duce de Guise! răspunse Crillon.

— Sora mea! Unde este sora mea? repetă ducele.

Crillon nu simulă uimirea. Crillon nu ştia să mintă.

— Staţi fără grijă, monseniore, spuse el, doamna ducesă nu se află în niciun pericol.

— Ştiți asta? Aţi văzut-o?...

— Da, spuse Crillon.

Ducele scoase un alt strigăt şi prinse repede mâna lui Crillon.

— Aţi văzut-o... ştiţi unde este... şi nu-mi spuneţi!... Dar ei au răpit-o...

— Cine?

— Gasconii...

— Este adevărat, spuse Crillon, gasconii au răpit-o... Dar pot să-i spun Alteţei Voastre că nu se află în vreun pericol.

— Dar pentru că aţi spus asta, spuse ducele, ştiţi unde au dus-o.

— Da, spuse bravul cavaler.

— Atunci, mă veţi conduce acolo.

— Doamna de Montpensier şi gasconii nu mai sunt la Blois, monseniore.

— Şi, unde sunt, atunci?

— Alteţa Voastră să mă ierte, spuse Crillon cu răceală, dar i-am jurat Majestăţii Sale, regele de Navarra, care este cu ei şi pe care oamenii voştri au încercat să-l asasineze, să păstrez secretul.

Şi Crillon salută pe ducele rămas stupefiat şi făcu o mişcare din care rezulta că vrea să plece.

Capitolul XXVII

Castelul vidamului[23] din Panesterre îşi reflecta turnulețele sale la lumina lunii, în valurile galbene ale Loarei.

Domnul de Panesterre era vidam pentru că feuda sa ținea de episcopia din Nantes. Conacul său se afla pe un flanc al unei coline, la câteva leghe în aval de Angers.

Era o clădire veche ce data de pe vremea cruciadelor.

Bucăți de pereți prăbuşiți, turnuri în ruină, un parc centenar, şanțuri noroioase, nimic nu lipsea.

În zilele de iarnă, giruetele ruginite se roteau în bătaia vântului scoțând zgomote înfiorătoare, în timp ce vulturii țipau în zborul lor pe deasupra zidurilor ruinate.

De mult timp grătarul cu țepi de apărare a intrării în castel nu fusese coborât, podul mobil rămăsese ridicat, oamenii de arme lipseau cu desăvârşire.

Această feudă săracă era vidamia din Panesterre.

Ea nu avea decât câțiva fermieri, cultivatori sarazini, şi blazonul său domina de-abia pe trei turnuri.

---

[23] Vidam – nobil laic, comandant al trupelor unui episcop; nobil care deținea o feudă într-un domeniu episcopal în Evul Mediu. [n.t.].

Vidamul era un om în vârstă, pe jumătate om de sabie, pe jumătate om al bisericii.

El fusese călugăr în tinerețe, soldat puțin mai târziu.

Episcopul din Nantes îl făcuse castelan.

Mic de statură, bondoc, cu fața rotundă şi rumenă, cu un zâmbet amabil, cu privirea nehotărâtă, cu burta proeminentă, mâinile albe şi grăsuțe, cu chelie şi barbă rară, aşa arăta acest om.

El purta sabie şi urca pe cal; dar uneori uita şi îşi ținea sabia ca pe un mănunchi de busuioc cu care stropea agheasma asupra credincioşilor şi se urca în şa punând piciorul în scara şeii, nici mai mult, nici mai puțin decât ca un preot.

Dacă supuşii săi erau puțini, oameni care slujeau în casă erau destul de mulți încă.

El avea pentru toate treburile casei un servitor bătrân şi un servitor între două vârste care, pentru mult timp, fusese paracliserul parohiei Saint-Euverte, aflată în frumosul şi tristul oraş Orléans.

Servitorul mai bătrân se numea Scholastique – cel mai tânăr, Pacôme.

Un cal breton ocupa singur grajdul conacului.

Doi câini slabi ocupau țarcul destinat câinilor.

El mai avea încă un grădinar cu soția lui,

care locuiau în parc, şi un cerşetor pe nume Poivrade care, duminica, ajuta la desfăşurarea liturghiei în capela conacului, unde preotul de la parohia vecină venea să o oficieze.

Vidamul trăia modest, spunea rugăciuni, îi afurisea pe oamenii bisericii, dădea de pomană atât cât îi permiteau veniturile, se scula târziu şi se culca devreme.

Monseniorul duce de Anjou îl invitase la frumoasele serbări pe care le organiza în castelul său din Angers; vidamul refuzase pentru că trebuia să se îmbrace în haine noi din cap până în picioare.

Ori, în acea seară, messire, vidamul de Panesterre, după ce cinase copios aşa cum îi stătea bine unui bărbat pe jumătate om de sabie şi pe jumătate om al bisericii, stătea aşezat la gura sobei, în sala mare a castelului, pe un scaun mare cu şezutul îmbrăcat în piele şi picioarele răsucite.

Pacôme, servitorul, aşezat pe un taburet, îi lectura stăpânului său.

Scholastique, bătrânul servitor, după ce aranjase într-un bufet vesela folosită la cină, adormise într-un colț al bucătăriei.

Poivrade, micul cerşetor, plecase să pună capcane în parc cu intenția de a prinde iepuri pentru masa seniorului său şi stăpân.

Dintr-o dată un zgomot îndepărtat ajunse

până la urechile vidamului prin fereastra prost închisă a sălii.

Erau nişte strigăte de suferință care veneau din vale, altfel spus, dinspre malurile Loarei.

Pacôme îşi întrerupse lectura.

Vidamul se ridică şi se apropie de fereastră, pe care o deschise.

Noaptea era luminoasă şi strălucirea lunii era superbă.

Ori, conacul vidamului era situat pe malul drept al Loarei, în timp ce moara în apropierea căreia şlepul eşuase, era pe malul stâng.

— Ah! Dumnezeule! monseniore, strigă Pacôme, care avea ochi buni, o barcă este în primejdie…

— Crezi? spuse vidamul, care nu avea o vedere la fel de bună.

— Sunt sigur. S-a izbit de stânci… vedeți, iată echipajul său înoată.

— Bieții oameni, spuse castelanul cu indiferență, se vor îneca…

— Ar trebui să le sărim în ajutor, monseniore?

— Eşti nebun, Pacôme… Se vor îneca înainte ca noi să ajungem la ei…

— Oh! din păcate!…

— Şi apoi, suntem în luna decembrie, apa Loarei este rece, prietene; eu am reumatism, şi tu, de asemenea…

— Dar, monseniore…

— Du-te, du-te şi verifică, spuse omul bisericii, aceşti oameni ar putea fi hughenoți, în acest caz este drept să-i lăsăm să se înece…

— Dar, ar putea fi catolici…

— Fără îndoială. Atunci Dumnezeu nu-i va abandona.

Vidamul oftă.

— În toate cazurile, spuse el, le voi da binecuvântarea.

El îşi întinse mâinile a binecuvântare şi rosti cuvintele sacramentale.

Între timp, Pacôme urmărea cu atenție toate detaliile accidentului şlepului.

El îi văzu pe gasconi aruncându-se în apă şi înotând spre moară.

Unul singur, care părea că duce o sarcină pe cap, se îndrepta cu curaj spre malul drept.

— Ah! nefericitul! murmură Pacôme, se va îneca!…

Dar temerea lui Pacôme nu se adeveri.

Înotătorul traversă cu curaj Loara şi ajunse la mal, chiar în dreptul conacului din Panesterre.

Acesta era trădătorul Gaston, care o salvase pe doamna ducesă de Montpensier.

Tot el fusese cel care cauzase pierderea şlepului.

Un instinct secret îl împinse spre malul drept, deşi era mai îndepărtat.

— Ah! monseniore, spuse Pacôme, care era bun la suflet, deşi era de origine din Orléans, este o femeie!

— O femeie!... strigă vidamul cu un sentiment de pudoare alarmată.

— Da, monseniore...

— Ea este sănătoasă şi în siguranță?

— Da, monseniore.

— Ei bine! Cu atât mai bine!

— Dar trebuie să le oferiți ospitalitate, monseniore.

— La ce te gândeşti, nefericitule?

— Ei sunt uzi, le este frig... poate că le este foame.

— Pacôme, spuse vidamul cu asprime, îți interzic să manifeşti o generozitate atât de exagerată! Ştii foarte bine că suntem săraci de câțiva ani... Avem puțin vin şi grâul este scump. Este de ajuns deja că nu le închidem uşa acestor oameni care, fără îndoială, vor merge mai departe pe drumul lor, fără să se gândească la noi.

— Ah! vă înşelați, monseniore.

— Cum aşa?

— Ei vin încoace.

— Cum?

— Da. Bărbatul a luat femeia în brațele sale.

— Şi ei vin aici?

— Ei merg pe drumul spre castel.

— La naiba! strigă vidamul furios.

— Mă duc să îi primesc, spuse bunul Pacôme.

Vidamul avu unul dintre acele mormăituri foarte semnificative. El îşi chemă valetul care, deja, ieşise din cameră.

Pacôme aşteptă.

— Încearcă să afli dacă sunt hughenoți, spuse vidamul.

— Da, monseniore.

— Pentru că atunci te vei întoarce.

Pacôme coborî scara din patru în patru trepte şi se grăbi la întâlnirea cu naufragiații.

El o văzu pe ducesă care se îndrepta spre castel, sprijinindu-se de brațul gasconului, şi le oferise ospitalitate plin de curtoazie, în numele stăpânului său.

— Prietene, îi spuse ducesa, stăpânul dumneavoastră este hughenot?

— Oh! nu, doamnă: stăpânul meu este vidamul de la episcopia din Nantes, răspunse Pacôme.

Şi el se înclină foarte mult, deoarece văzuse că avea de-a face cu oameni importanți.

— Cred, în acest caz, murmură Anne de Lorena, că vărul de Navarra este al meu!

Capitolul XXVIII

O oră mai târziu, doamna de Montpensier şi Gaston, trădătorul, stăteau într-o atmosferă plină de căldură la gura sobei vidamului de Panesterre. Vidamul era un om cu simț dezvoltat, el ştia la nevoie să treacă peste avariția lui; dacă mormăia atunci când oameni simpli băteau la poarta castelului său şi îi cereau ospitalitate, el ştia să devină generos în fața frumoşilor seniori a căror pungă era plină şi ale căror haine nu aveau găuri.

Ducesa, intrând, îl luă de mână şi îi spuse:

— Messire, norocul vostru este în mâinile voastre, la fel de adevărat că numele meu este Anne de Lorena, ducesă de Montpensier.

La auzul acestui nume, vidamul de Panesterre se înclină foarte mult, şi îşi puse trupul şi sufletul la dispoziția ducesei.

— Porunciți, doamnă, spuse el, mă voi supune ca un sclav.

— Aveți un cal?

— Unul singur, răspunse vidamul, dar este bun şi ar face, dacă ar fi necesar, treizeci de leghe fără să bea sau să mănânce.

— La ce distanță suntem de Angers?

— La cincisprezece leghe.

— Aveți un om de încredere printre servitorii voştri?

Vidamul se uită la Pacôme.

Fostul paracliser era bătrân, schilodit de reumatism şi în imposibilitatea de a se urca pe cal. Dar, cum îl privea pe Pacôme, vidamul auzi deschizându-se uşa şi îl văzu intrând pe cerşetorul Poivrade.

Poivrade avea şaisprezece ani, dar nu-i puteai da mai mult de doisprezece, atât era de slab, mic şi plăpând.

Totuşi avea doi ochi mari, strălucitori de atâta viclenie şi energie, încât de la prima vedere, el îi plăcu ducesei.

— Iată un băiat, spuse vidamul, de care răspund ca şi de mine însumi.

— Ştii să te urci pe cal? întrebă ducesa.

— Da, atunci când nu există nicio şa, spuse cerşetorul, care puse înaintea castelanului doi iepuri prinşi de guler.

Doamna de Montpensier ceru în grabă pergament şi o pană şi scrise scrisoarea următoare:

„Stimate vere,

Din cauza unor circumstanțe pe care nu-mi permite timpul pentru a le enumera aici, mă aflu la cincisprezece leghe mai jos de Angers, în conacul vidamului de Panesterre.

Dacă sunteți un bun catolic, dacă-i urâți pe hughenoți, trimiteți-mi la fața locului şi în grabă în jur de treizeci de gentilomi, înarmați până în dinți, cu ordin să mi se supună.

Verişoara voastră şi servitoare,
Anne.”

Ducesa închise această scrisoare cu un fir de mătase pe care aplică sigiliul său, care avea însemnele Casei de Lorena.

Apoi ea îi spuse lui Poivrade:

— Urcă-te pe calul care este în grajd şi du această scrisoare la castelul din Angers. Dacă îmi vei aduce răspunsul mâine, înainte de ora zece dimineața, îți voi da zece pistoli.

Cerşetorul fugi uimit. El coborî la grajduri, puse un frâu pe micuțul cal breton, îi sări pe spate şi porni la galop.

Scrisoarea avea această completare:

„Monseniorului François de Valois, duce de Anjou, şi guvernator, reprezentant al regelui, al provinciei din Angers.”

Ducesa scrisese această scrisoare în camera vidamului şi fără să-l vadă pe gentilomul gascon pe care Pacôme îl cinstea în cabinetul său cu o sticlă de vin vechi.

Anne de Lorena era prudentă.

— Acest gentilom, îşi spuse ea, şi-a trădat regele într-un moment de amețeală şi nebunie; dragostea fulgerătoare pe care i-am inspirat-o a făcut să-l pot antrena în pierderea şlepului şi să mă urmeze... Dar

această nebunie va dura? Remuşcările nu-i vor pătrunde în inimă? Nu trebuie, nu pot avea încredere în el.

Acesta a fost motivul pentru care ducesa îi dăduse lui Poivrade scrisoarea sa către ducele de Anjou, în loc să i-o încredințeze lui Gaston.

Încă un plan tenebros încolțise în mintea ducesei.

— Messire, îi spuse ea vidamului după ce Poivrade plecase, barca pe care am fost s-a spart de stâncile de la suprafața apei, ce înconjoară moara. Oamenii care erau în ea s-au salvat înot.

— Da, într-adevăr, spuse vidamul, şi Pacôme, care are ochii foarte buni, i-a văzut refugiindu-se la moară. Prin urmare, nu vă faceți griji, doamnă, sunt în afara oricărui pericol.

— Nu asta e ceea ce vreau să spun.

— Ah!

— Şlepul avea o încărcătură... nişte butoaie...

— Dacă sunt goale sau umplute cu vin, ele vor pluti, vinul fiind mai uşor decât apa, şi Loara le va duce la mal.

— Ele sunt pline cu aur, spuse ducesa.

Grasul vidam se dădu înapoi plin de uimire.

— Cred, continuă Anne de Lorena, că

trebuie să aveți o barcă, acolo jos, pe malul râului?

— Da, doamnă.

— Vă veți urca în această barcă.

Vidamul făcu un gest de groază.

— Voi umple casca dumneavoastră cu aur şi oblâncurile de la şa, şi agheazmatarul[24] de faianță pe care îl văd pe noptiera ta, spuse ducesa.

— Mă voi supune, doamnă, răspunse lacomul om al bisericii.

— Odată ajuns în barcă, veți merge la moară.

— Bine.

— Vă veți prezenta acestor oameni, cerându-le să vorbiți cu regele de Navarra.

Vidamul făcu încă un pas înapoi.

— Da, spuse ducesa, regele de Navarra este printre ei.

Vidamul rămase uimit.

— Veți spune că spuneți hughenot, continuă ducesa, şi îi veți oferi ospitalitate în conacul dumneavoastră. Dar, încheie ducesa, înainte de a vă da toate instrucțiunile, lăsați-mă să vă pun o întrebare.

— Vă ascult, doamnă.

— Aveți aici o închisoare sigură?

---

[24] Agheazmatar – vas în care se păstrează agheazma. [n.t.].

— Am câteva temnițe, spuse vidamul cu modestie.

Ducesa se încruntă.

— Haida-de! spuse ea în cele din urmă, şi, ca şi cum ar fi răspuns la o întrebare misterioasă care îi fusese adresată adâncului sufletului său, cine vrea să obțină un final este obligat să vadă metodele corespunzătoare.

. . . . . .

În acest timp, gentilomul gascon care îşi trădase regele de dragul ochilor frumoşi ai ducesei era lângă focul din căminul acelei săli mari, în timp ce Anne de Lorena discuta cu vidamul.

Conținutul sticlei cu vin vechi pe care îl băuse i se urcase la cap, iar mintea sa înceţoşată era plină de refrene misterioase de iubire.

Ducesa şi vidamul se întoarseră.

La vederea Annei de Lorena, rațiunea care-i mai rămăsese încă, îl abandonă pe Gaston.

Ea îi zâmbi, iar el crezu că fusese transportat în paradis.

Ea îi vorbi şi el îşi imagină că aude vocile cereşti ale serafimilor.

— Iubitul meu, îi spuse ea, mă vei iubi mereu?

— Dacă vă iubesc! îngăimă el cu o voce beată.

— Deci, mi te vei supune?

— Până la moarte! spuse el cu entuziasm.

— Nu, spuse ea zâmbind, nu vreau să mori.

— Ce trebuie să fac?

— Să-l urmezi pe domnul.

Şi ea îl indică pe vidam.

— Unde? întrebă gasconul.

— Într-o parte a conacului unde mi-au pregătit un apartament în care nu îndrăznesc să merg până nu-l veți verifica.

Gasconul îşi scoase sabia.

— Să mergem! spuse el.

Şi el se ridică poticnindu-se.

Vidamul luă o lampă de pe un dulap şi porni primul.

— Veniți, spuse el.

El deschise o uşă aflată în partea din spate a sălii, care dădea într-o galerie lungă, boltită, îngustă, umedă, iar lumina lămpii nu risipea decât puțin întunericul.

— Urmați-mă, repetă el.

Gaston începu să meargă în spatele lui.

Vidamul mergea încet, cu grijă, ca un om care nu vrea să se sufoce şi care s-ar teme de a merge de-a lungul unei prăpastii.

Gaston, dimpotrivă, avea mersul inegal şi greu de la beție.

El făcu astfel vreo două sute de paşi, în

timp ce uşa galeriei se închisese în urma lui.

— Dar, unde naiba mă duceți, atunci? îl întrebă el.

— Haideți, veniți, spuse vidamul.

Dintr-o dată galeria făcu un cot, vidamul se opri şi se lipi de perete.

— De ce te-ai oprit? spuse Gaston.

— Pentru că... am crezut că am văzut...

— Ce?

— O fantomă...

— Haide! spuse gasconul cu un hohot de râs. Dă-mi lampa, voi trece primul.

El luă lampa din mâinile vidamului şi dirijă lumina la doi paşi înaintea lui, fără măcar să se uite la picioarele lui...

Vidamul mai făcu încă trei paşi şi se opri.

Gasconul continuă să avanseze, dar, dintr-o dată, piciorul său, în loc de a păşi pe o lespede, se sprijini pe o suprafață mobilă şi care se întoarse...

Şi vidamul auzi un strigăt...

Lampa se stinse şi zgomotul căderii unui corp urcă din adâncimile căscate ale unei prăpastii necunoscute.

Capitolul XXIX

Să revenim la şlep.

Dezastrul fusese atât de neaşteptat încât puținii membri ai echipajului manifestară

un fel de teroare amestecată cu stupoare.

Regele însuşi fu cuprins de acest prim sentiment de teamă.

Nu tremura pentru el – Henric de Navarra nu tremurase vreodată pentru el – ci pentru Berthe de Mallevin.

Aşa că o luă în braţe şi rămase pentru un moment cu ea în partea din faţă a navei zdrobite şi avariate.

După ce umpluse cala, apă inundă puntea.

— Ne vom scufunda! strigă regele. Se salvează cine poate, prietenii mei!

Şi el îşi căută cu privirea tovarăşii. Ei erau toţi pe punte, cu excepţia bătrânului Mallevin, a ducesei şi a trădătorului Gaston.

Primul fusese surprins de apă în cabina lui, ceilalţi doi deja înotau.

— Noë, spuse Henric, salveaz-o pe ducesă!

Şi el se aruncă curajos în apă, ţinând-o pe Berthe de Mallevin în braţele sale. Henric era un bun înotător; el trecu de pietre, evitând capcanele, birui curentul apei şi ajunse la moară; teroarea unică şi frigul glacial o făcură pe Berthe să leşine.

Dar Henric nu-şi pierduse forţele: el ajunse la mal, o urcă pe Berthe pe umerii săi şi nu se opri decât pe pragul morii.

Moara avea drept gazde o văduvă săracă şi doi băieţi tineri, fiii săi.

Ei de-abia reuşeau să îndeplinească

activitatea de la moara defunctului. Toți trei se încălzeau în fața unui foc mic de turbă şi crengi.

Ei nu auziră strigătele de disperare ale naufragiaților, atât de tare era zgomotul pe care Loara îl făcea în jurul morii.

La vederea unui om cu apă şiroindu-i din haine şi o femeie leşinată, cei trei se repeziră spre ei.

Berthe fu culcată pe patul morăriței şi ajutată să-şi revină.

Henric se întoarse înot la şlep, a cărui parte din spate nu dispăruse în apă.

Noë singur era încă acolo. Lahire, Raoul şi ceilalți se aruncaseră în apă, în spatele regelui.

Dar, în calitatea sa de căpitan, Noë n-a vrut să părăsească bordul şlepului decât ultimul.

— Sire, îi spuse el lui Henric, bătrânul de Mallevin s-a înecat, şi probabil cu el, ducesa…

— Ah! Doamne! făcu regele.

— Am vrut să intru în cabină unde, fără îndoială, ea dormea; uşa era încuiată, apa urcase foarte mult. M-a făcut să mă întorc pe punte, altfel m-aş fi înecat şi eu.

— Dar, cum s-a întâmplat?

— Gaston, care era la cârmă, a adormit.

— Unde este el?

— Nu ştiu… cred că a căzut în apă…

probabil, s-a înecat şi el.

Şlepul continua să se scufunde.

— Sărmana ducesă! murmură regele, şi eu care începusem să o iubesc…

— Este o pierdere frumoasă pentru partea catolică, murmură Noë pe un ton batjocoritor.

— La naiba cu politica ta! strigă Henric. Eu mă gândesc la tonele noastre de aur…

— Ele vor dormi sub apă, Sire. Fii liniştit, curentul apei nu le va lua.

— Dar cum le vom lua noi?

— Cu un alt şlep.

— Şi unde să-l găsim?

— Iată ce vom decide mai târziu… Până atunci, Sire, nu mai avem ce să facem aici.

Pupa şlepului dispăru, la rândul său, şi Henric şi Noë aveau apă până la talie.

Ei începură cu curaj să înoate, şi zece minute mai târziu ajunseră la moară unde toţi naufragiaţii erau deja acolo, cu excepţia bătrânului Mallevin, a ducesei şi a lui Gaston.

Raoul îl salvase pe bătrânul Hardouinot, care altfel, s-ar fi înecat.

— Copiii mei, spuse regele, ne vom face conturile mai târziu şi vom vedea care dintre noi nu răspunde la apel; pentru moment, trebuie să profităm.

— Trebuie să salvăm comoara, spuse Noë.

Morărița şi fiii săi plecau şi veneau în grabă.

Ei aprinseră un foc mare şi naufragiații se dezbrăcară de hainele lor pentru a se usca mai bine.

— În ce loc suntem aici? întrebă regele de Navarra.

— La cincisprezece leghe de Angers şi la zece leghe de Ancenis.

— Care este satul vecin?

— Nu există, cel mai apropiat este la două leghe în amonte.

După ce aflase aceste informații, regele de Navarra reflectă şi spuse:

— Suntem aici, în mijlocul unui ținut locuit de catolici. Evident că, dacă sunt şi hughenoți, ei sunt atât de împrăştiați încât ne-ar lua mult timp pentru a-i aduna: de aceea, nu trebuie să ne aşteptăm la ajutor în afară de noi înşine. Ori, trebuie să salvăm butoaiele cu aur şi să reluăm drumul spre Navarra.

Regele se informă despre modul de a ajunge cât mai repede la Ancenis.

Pe jos, de-a lungul malului, i-ar trebui trei ore. Şi apoi, ajungând în dreptul oraşului, ar trebui să traverseze Loara înot.

Morărița avea o barcă, o barcă micuță în care doi bărbați încăpeau cu dificultate.

— Dragul meu, îi spuse Henric lui Noë, vei

merge în josul fluviului până la Ancenis.

— În barcă?

— Da.

— Dar mă vor lăsa să trec?

— Oh! spuse fiul cel mare al morăriței, mă cunosc cei de la podul de bărci.

— Vei merge să-l găseşti pe sir d'Entragues, continuă Henric.

— Da, Sire.

— El e bogat şi e puternic în acest ținut. Îți va da zece oameni şi un şlep, şi, dacă te vei grăbi, tu poți fi aici înainte de lumina zilei.

Noë luă inelul regelui şi plecă cu fiul morăriței.

Acest inel, să ne amintim, era un talisman în fața căruia se înclinau toți foştii companioni ai răposatului rege Antoine de Bourbon, toți prietenii tânărului rege Henric de Navarra.

Noë plecă, regele aruncă punga pe masa morăriței şi îi spuse:

— Buna mea femeie, trebuie să bem şi să mâncăm.

— Vai! spuse ea, sunt atât de săracă încât nu am vin. Au rămas trei pâini în coşul de nuiele. Asta-i tot...

Regele şi însoțitorii săi schimbară câte o privire resemnată, dar în acel moment, mai mult simți decât auzi că afară se întâmpla ceva.

Henric plecă de lângă gura sobei şi se îndreptă spre uşă.

Datorită luminii lunii, el putu vedea o barcă pe Loara care se îndrepta spre moară cu rapiditate.

Barca era condusă de doi bărbaţi. Unul dintre ei, stând în picioare în faţă, îşi flutura batista.

Henric ieşi din moară şi se îndreptă spre mal.

Barca înainta rapid şi nu întârzie să ajungă şi ea la mal.

Omul care fluturase batista nu era nimeni altul decât grasul şi scundul vidam de Panesterre; el sări din barcă şi veni spre Henric, pe care îl salută.

Henric îi răspunse la salut.

— Scuzaţi-mă, gentilomul meu, spuse vidamul, dacă vă vorbesc astfel fără a fi cunoscut de către dumneavoastră: dar nu vă număraţi printre acei nefericiţi a căror barca s-a scufundat?

— Într-adevăr, messire, răspunse Henric.

— Pacôme, scutierul meu, pe care iată-l aici – şi vidamul îl arătă pe însoţitorul său care ţinea vâslele – Pacôme, care pescuia pe celălalt mal, a văzut accidentul vostru: el a venit să mă anunţe şi am venit în ajutorul dumneavoastră…

Henric se înclină.

— Eu sunt vidamul de Panesterre, continuă castelanul; conacul meu este mai bine aprovizionat decât moara, unde nu veți găsi prea multe de-ale traiului. Aşa că vin să vă ofer ospitalitate.

Vidamul îşi luă un aer de bunătate şi îi dădu vocii sale un ton plin de sinceritate şi candoare.

Henric ezită, totuşi nu se gândise că i se întinsese o capcană, dar nu voia să se îndepărteze de şlep şi nici de tonele sale de aur care erau pe fundul apei.

Cu toate acestea, el se gândea la Berthe şi ezitarea sa dispăru.

— Sunteți un bun şi loial gentilom, îi spuse el vidamului.

Şi el intră împreună cu vidamul în moară.

— Copiii mei, spuse el însoțitorilor săi, vom trage la sorți care vor fi doi dintre noi care să rămână aici şi să aştepte veşti de la Ancenis.

— Voi rămâne eu, îi spuse bătrânul Hardouinot.

— Şi eu, spuse unul dintre gasconi.

— Ei bine! ceilalți, continuă Henric, mă vor urma. Domnul vidam de Panesterre, pe care-l vedeți aici, s-a oferit să ne invite la cină.

O oră mai târziu, într-adevăr, masa conacului vidamului îi reunea pe Henric şi pe tovarăşii săi.

Avarul castelan îşi deschise fără să se zgârcească castelul său şi magazia sa.

Cât despre ducesă, ea nu lăsase nicio urmă.

Ea dispăruse.

Capitolul XXX

Există un personaj important în istoria noastră pe care încă nu l-am prezentat cititorilor noştri.

Vom repara această neglijență şi îi vom conduce la castelul din Angers.

Castelul era o locuință destul de tristă, în pofida grădinilor sale şi statuilor de marmură care le decorau, a camerelor sale somptuoase şi a mulțimii sale de valeți, nobili şi curteni.

În zadar, dimineața, caii bogat împodobiți fornăiau şi nechezau în curte, aşteptând călăreții lor şi amazoanele îmbrăcate în haine cusute cu fir de aur şi din catifea de mătase.

În zadar, seara, candelabrele aprinse şi notele armonioase ale unei orchestre făceau o invitație la bal.

Era mare plictiseală la castelul din Angers.

Doamnele erau bosumflate, seniorii aveau fața lungă, pajii nu mai cântau şi nu se mai gândeau la dragoste, la fel ca şi stăpânul casei, monseniorul François, delfinul Franței,

duce de Anjou şi guvernator al provinciei, care era un prinț prost dispus, nu iubea pe nimeni cu excepția lui, şi nu avea decât o pasiune dominantă.

Despre această pasiune vom discuta mai târziu.

În ceea ce priveşte aspectul fizic, ducele de Anjou era un om tânăr de douăzeci şi şase de ani, cu părul roşu, cu ochii adânciți în orbite, de talie mijlocie şi cu un aspect bolnăvicios.

Cum nu avea prestanța familiei sale, acesta putea fi luat de unii drept un aventurier italian, după cum *plouase* cu italieni în Franța de la sosirea doamnei Catherine de Médicis.

Ducele avea o curte, pentru că el trebuia să aibă una; dădea baluri şi ținea masa deschisă, dar la bal şi la masă el avea întotdeauna o mină dezagreabilă de ziceai că era la o înmormântare.

El le saluta pe doamne cu îngâmfare, se purta grosolan cu bărbații, îi mustra pe paji, întorcea cu insolență spatele oricui îi adresa o rugăminte; dădea invariabil ordine să fie spânzurați toți hughenoții care îi erau aduşi.

Cu toate acestea, aceia dintre oamenii săi, care se aflau de mult timp în serviciul său, susțineau că ducele era odată un companion mai bun, iubitor de vânătoare, iubitor de vin, femei şi muzică.

Unii dintre ei, chiar mai îndrăzneți, mergeau până la a susține că proasta dispoziție a ducelui începuse din ziua în care regele Poloniei venise, în grabă, să intre în stăpânirea tronului Franței.

În fine, un paj care îi servea drept valet de cameră şi care se numea Tanneguy, adăugă faptul că Alteța Sa intrase iarăşi într-o dispoziție proastă de când, într-o zi, întâlnise la porțile oraşului Blois o frumoasă necunoscută, cu ochi albaştri şi părul blond, pe care în zadar o urmărise şi care îi scăpase intrând într-un labirint de străduțe, în mijlocul cărora ea dispăruse.

Ducele se trezea târziu, lua masa de prânz la ora două după miezul zilei şi cina la ora nouă.

Când cina, se închidea în cabinetul lui şi juca acel joc de cărți la modă, numit *l'Hombre*, cu patru din seniorii lui, primii care îi cădeau în mâinile sale, şi care, mai mult decât atât, se îngrijeau prea puțin pentru această onoare, deoarece Alteța Sa era în şi mai proastă dispoziție la joc decât la masă.

Ori acum, în acea seară ca şi în celelalte seri, ducele de Anjou se aşeză la masă pentru un joc *l'Hombre*; şi cum partenerii săi îl lăsară să câştige, el era mai puțin morocănos decât de obicei.

Şi apoi, avea ca partener în joc, un gentilom venit de la Amboise.

Amboise era, după moartea regelui Carol al IX-lea şi ascensiunea la tron a Majestății Sale regele Henric al III-lea, reşedința reginei-mamă căzute în dizgrație.

Gentilomul era piemontez, se numea d'Asti.

El era un om foarte chipeş care amintea prin prestanța sa şi prin felul său măreț de a fi, de maestrul René Florentinul, înjunghiat de Sarah, văduva argintarului Loriot.

D'Asti era cunoscut drept noul favorit al reginei-mamă.

El era inteligent şi nu era nepriceput în problemele politice.

Ori, regina-mamă, nu mai putea să se ocupe de afacerile regatului şi compensa acest lucru redactând memoriile sale politice, pe care d'Asti le scria la dictarea sa.

Din când în când d'Asti venea la Angers, însărcinat de Catherine cu un mesaj pentru fiul său François, cu care rămăsese în relații bune.

În aceste zile, pentru simplul fapt că jocul îi era favorabil, monseniorul duce de Anjou se simțea într-o bună dispoziție. Miezul nopții se anunța.

— Domnilor, spuse prințul celor doi gentilomi care făcuseră o partidă cu el, vă permit să vă retrageți.

D'Asti se ridică pentru a-i imita pe cei doi domni.

Dar ducele îl reținu.

— Stai, spuse el, trebuie să vorbim.

Când rămaseră singuri, ducele întrebă:

— Ce face doamna Catherine la Amboise, domnule d'Asti?

— Ea se plictiseşte, monseniore.

— La fel ca şi mine, oftă ducele.

— Regele o ține la distanță.

— Ca şi pe mine.

— Şi dacă Alteța Voastră ar veni să o viziteze, continuă d'Asti, ea ar fi foarte recunoscătoare.

Ducele de Anjou părea să reflecteze.

— De ce mama mea nu a venit ea însăşi să mă vadă? spuse el.

— Ea se teme să nu-i displacă regelui.

François de Valois se încruntă.

— Regele nu ține prea mult să fie *plăcut*, totuşi, nici de mama mea, nici de mine.

— Este adevărat, monseniore.

— Astfel, continuă ducele de Anjou, s-a ferit să mă invite la Întrunirea Statelor, care se va ține la Blois...

— Este tocmai gândul pe care-l avea doamna Catherine, observă d'Asti...

— Dar, continuă François de Valois, el, cu toate acestea, i-a invitat pe prinții de Lorena, bunii săi prieteni.

— Şi adevăraţii regi ai Franţei, spuse d'Asti pe un ton batjocoritor.

În momentul în care prinţul tresărea la aceste cuvinte, el auzi un zgomot mare în curtea castelului, şi unul dintre scutierii care păzeau podul mobil sună din corn de trei ori.

Acesta era un mod de a anunţa sosirea unui vizitator.

— Cine naiba mă deranjează la ora asta? strigă ducele cu mânie.

Dar un paj deschise uşa cabinetului şi anunţă:

— Monseniorul duce de Guise!

La acest nume, François de Valois se ridică repede. Niciodată un Valois, cu excepţia lui Carol al IX-lea, nu auzise acest nume teribil, fără emoţie.

Ducele de Guise intră plin de praf, cu casca pe cap şi în armură.

Era palid, ochii îi străluceau aruncând o lumină sumbră, şi intrarea sa fu bruscă şi sacadată.

— Într-adevăr, vere, spuse el, poliţia guvernului vostru este prost făcută.

— Ce spuneţi?... zise ducele de Anjou.

— Spun că există un pod de bărci la Saumur...

— Da, desigur.

— Comandat de unul dintre ofiţerii voştri...

— După aceea? spuse ducele.

— Ei bine! acest pod a fost forțat.
— De către cine, vere?
— De o barcă ce ducea hughenoți... şi care, ducea o încărcătură enormă...
— Haida-de! făcu ducele de Anjou, nu-mi vine să cred ce spuneți.
— Şi motivul?
— Scuzii sunt atât de rari în Franța!
— Da, desigur.
— Dar ați auzit, probabil, de o anumită comoară.
— Ah! da, spuse François de Valois, râzând, de o anumită comoară misterioasă pe care o strângeau oamenii de religie.
— Exact.
— Dar eu nu cred că există această comoară, vere.
— Ei bine, ea există, totuşi...
— Într-adevăr?
— Şi dovada este că se găsea pe şlepul care a trecut fără probleme la Saumur.
Ducele lovi cu piciorul.
— Asta nu e tot, continuă domnul de Guise, era la bordul şlepului şi un ostatic valoros.
— Un ostatic!
— O femeie pe care ei au răpit-o şi pe care o duc ca prizonieră în Navarra.
— Şi... această femeie?
— Este sora mea.
Un strigăt de surpriză îi scăpă ducelui de

Anjou.

— Sunteți nebun, vere? spuse el.

— Desigur că nu, şi am galopat de la căderea nopții în urmărirea răpitorilor.

În timp ce ducele de Guise explica ducelui de Anjou tot ce aflase, în cursul serii, cum obținuse clarificări cu privire la fuga hughenoților şi la marşul care urmase, pajul Tanneguy deschise din nou uşa şi îi zise stăpânului său:

— Monseniore, este jos un băiat în zdrențe, un cerşetor, care a făcut cincisprezece leghe călare şi care aduce o scrisoare Alteței Voastre.

— Din partea cui? întrebă ducele François.

— El susține că această scrisoare i-a fost încredințată de către doamna ducesă Anne de Lorena.

Ducele de Guise şi François Valois scoaseră câte un strigăt şi pronunțară aceleaşi cuvinte:

— Să intre!

Capitolul XXXI

În timpul acesta, regele Navarrei şi tovarăşii săi cinau cu bucurie la conacul din Panesterre.

Vidamul era de un umor fermecător. El făcea onorurile casei sale, cu o bonomie şi o

generozitate care-l uimiră pe bunul Pacôme.

Biata Berthe îşi plângea bunicul şi nu a vrut să se aşeze la masă.

Ea se retrase în camera care i se pregătise.

Henric rămase astfel să cineze împreună cu cei doi gentilomi gasconi şi cu Raoul.

Lahire şi Hardouinot rămăseseră la moară să aştepte întoarcerea lui Noë.

Henric avea obiceiul de a-şi îneca amarul în pahar. Ori, Henric era foarte îndurerat în ciuda filosofiei sale obişnuite.

Această durere venea de la pierderea şlepului, în primul rând, apoi de la moartea bătrânului Mallevin şi probabil a doamnei ducese de Montpensier, şi a gentilomului gascon care fusese la cârmă atunci când catastrofa se petrecuse.

— Sărmana ducesă! şopti el de mai multe ori în timpul cinei.

Dar vidamul era atât de amabil încât durerea regelui nu ținu mult.

— Vedeți dumneavoastră, domnule dragă, spuse vidamul, episcopul din Nantes, făcând să se creadă că îi considera pe béarnez şi pe însoțitorii săi ca fiind catolici – eu sunt reprezentant al bisericii, este adevărat, şi mi-am îndeplinit cu conştiinciozitate şi devoțiune[25], toate îndatoririle mele

[25] Devoțiune – sentiment religios manifestat

religioase, dar acest lucru nu mă împiedică să beau vin sec într-un timp îndelungat.

— Fără a fi deranjat? întrebă Henric pe un ton ironic.

Béarnezul descoperi faptul că vidamul începuse să se bâlbâie.

— Câtuşi de puțin, spuse vidamul; am fost, altădată, la nişte conferințe serioase cu un burduf din piele de țap plin de vin de Jurançon.

— Şi aceste conferințe?...

— S-au terminat în avantajul meu.

— Cum aşa?

— Am golit burduful.

— Bravo! spuse Henric.

Apoi oftă.

— Ah! vinul de Jurançon, spuse el, este vin adevărat, messire!

— Am şi eu, domnul meu.

— Unde este?

— În pivniță, desigur!

Henric lovi sub masă:

— Cum! strigă el, aveți vin de Jurançon, messire?

— Vechi, de douăzeci de ani...

— Şi nu spuneați nimic!

— Dar, dimpotrivă, mi-am propus să vi-l

---

prin îndeplinirea cu râvnă a practicilor bisericeşti. [n.t.].

ofer.

— Atunci, grăbiți-vă, messire…

Vidamul făcu un semn.

Bunul Pacôme, care stătea respectuos în picioare într-un colț al camerei, cu un prosop sub braț, ieşi şi se întoarse un minut mai târziu, ducând în brațe o damigeană îmbrăcată în răchită pe care o puse triumfător pe masă.

— Ura! strigă Henric.

Şi băură vin de Jurançon având tot timpul paharele pline. Numai că, din când în când, vidamul, care voia să-şi păstreze mintea limpede, îi dădea să bea cămăşii sale sau vărsa cu îndemânare paharul său sub masă.

Era aproape de miezul nopții atunci când regele de Navarra se gândi să meargă la culcare.

Berthe era de mult timp în apartamentul ei.

Béarnezul intră să vadă ce face.

Copleşită de oboseală şi de durere, fata adormise.

Henric admiră o clipă trăsăturile angelice ale fetei, apoi plecă în vârful picioarelor.

— Biata copilă! spuse el. Ah! Voi veghea asupra ta ca şi cum ai fi fiica mea…

El îl găsi pe Raoul în coridor.

Raoul se poticnea puțin, dar avea ochii limpezi şi limba nu i se împleticea în gură.

— Sire, spuse el încet, vom merge la

culcare?

— Bineînțeles, băiatul meu: de ce această întrebare?

— Oh! am o idee.

— Ce idee?

— Vidamul este catolic. Nu am încredere că…

— Haida-de!

— …dacă va avea dubii şi va afla că îl are pe regele Navarrei drept gazdă…

Henric zâmbi.

— Dragul meu copil, spuse el, sunt trei nopți de când nu dorm. Mor de somn…

— Dar, dacă Majestatea Voastră doarme, vom veghea noi…

— Da, desigur.

— Asta-i drept! spuse Raoul.

— Deci, ascultă cu atenție, continuă béarnezul; tu îți vei lua un scaun…

— Da, Sire.

— Şi îți vei petrece noaptea acolo, la uşa domnişoarei Berthe, cu o pereche de pistoale la centură…

— Şi cu sabia între picioare, spuse Raoul.

— Aşa să fie…

— Dar dumneavoastră, Sire?

— Voi face în aşa fel încât să se culce doi gasconi în camera mea.

— Ah! foarte bine…

— Bună seara, Raoul.

— Bună seara, Sire.

Henric fluieră la cei doi gasconi care se țineau respectuos la distanță în celălalt capăt al coridorului.

Gasconii, la rândul lor, făcură un semn lui Pacôme.

Pacôme era în spatele lor cu o torță în mână.

Fostul paracliser al parohiei Saint-Euverte, situată, cum toată lumea ştie, în frumosul oraş Orléans, deschise chiar el însuşi camera regelui.

Era o cameră mare, puțin deteriorată, care părea a fi cea mai bună cameră a castelului.

Regele aruncă o privire rapidă şi singurul cusur pe care-l găsi acelei camere era acela că nu avea decât o uşă, cea prin care intrase.

Ca şi cum i s-ar fi ghicit gândurile, Henric văzu trei paturi în cameră.

— Ah! Acesta este un lucru foarte bun, spuse el.

El îl concedie pe Pacôme.

După ce Pacôme plecă, regele însuşi merse şi trase zăvoarele uşii, apoi puse pistoalele pe o noptieră aflată la îndemâna lui, sabia sub perna de pe pat, şi atunci îi spuse unuia dintre cei doi gasconi:

— Domnilor, ar fi bine să nu vă dați jos cizmele şi spențerul ca să fiți pregătiți pentru orice eveniment: faceți ca mine.

Cu aceste cuvinte, regele Navarrei se aruncă pe pat îmbrăcat şi adormi în mai puțin de un sfert de oră, sub paza celor doi gentilomi... Aceştia din urmă, pentru a nu cădea pradă somnului, se aşezară pe un alt pat, puseră o torță pe o masă şi, scoțând un con şi zaruri din buzunarele lor, începură să joace.

— Să fie într-un ceas bun! murmură Henric, care înainte de a adormi, prevăzuse aceste pregătiri, voi fi bine păzit.

Cei doi gasconi jucară zaruri timp de aproape o oră, apoi somnul începu să-i cucerească.

— E ciudat! şopti unul dintre ei, cum tot acest vin mi s-a urcat la cap.

— Eu, spuse celălalt, eu nu mai pot să rămân treaz.

— Vrei să facem o înțelegere? spuse primul.

— Da, răspunse celălalt.

— Să dormim câte o oră fiecare.

— Fie!

Unul din gasconi adormi, dar înainte ca ora să fi trecut, celălalt adormi de asemenea şi uită să-şi trezească tovarăşul...

Şi cel care, la ora două dimineața, ar fi intrat în camera regală, ar fi auzit trei sforăieli atât de sonore asemenea clopotului unei catedrale.

. . . . . .

Raoul nu dormea.

Fostul paj al lui Carol al IX-lea, foarte iubit de Nancy, favoritul ducesei de Montpensier – pentru că Raoul era toate acestea – se gândea în loc de a dormi.

El îşi simţea capul greu, membrele îl dureau şi spatele i se curbase.

Dar, sub aspectul său destul de delicat, Raoul avea sufletul călit, muşchi de oţel şi o voinţă de fier.

— Nu voi dormi, îşi spuse el.

Şi Raoul, învingându-şi beţia, nu dormea.

Ori, spre deosebire de unii oameni pe care beţia îi înveseleşte, Raoul era trist şi reflecţiile sale dovedeau oarecum această tristeţe, în acea seară.

Raoul se gândea la ducesă.

La ducesa care, el credea cu tărie că era moartă, înecată în cabina şlepului.

Şi, la fel ca regele Navarrei, el simţea o foarte intensă durere.

— În fine, îşi spuse Raoul, eu sunt prima cauză a acestei aventuri... Eu sunt cel care a trădat-o pe această femeie care m-a iubit... eu care am *livrat-o* regelui de Navarra...

Şi Raoul oftă, chinuit de remuşcări...

Coridorul în care se afla era cufundat în întuneric.

Castelul era tăcut, şi musafirii săi dormeau,

fără nicio îndoială.

Atunci, Raoul, care nu dormea, se gândea şi se gândea suspinând...

El îşi spunea că în acel moment ducesa dormea îngheţată şi lipsită de viaţă pe fundul apei, ea a cărei inimă bătuse pentru el, ai cărei ochi aveau priviri calde, ale cărei buze îl atinseseră cu mângâieri fierbinţi.

Şi, cum continua să suspine, pajul tresări brusc.

O strălucire ciudată, verde şi albastră, un fel de abur straniu şi luminos, se ivise la capătul opus al coridorului.

Apoi, în cercul trasat de această lumină nepământeană, o formă albă, o fantomă apăru încet din podea şi începu să meargă.

Lumina verde şi albastră se mişca în jurul ei şi părea asemenea unei aureole... Raoul scoase un ţipăt şi simţi cum părul de pe cap i se zbârleşte, dinţii începură să-i clănţănească, membrele îi tremurau de frică şi fruntea se inundă de o sudoare rece...

Fantoma venea spre el.

Capitolul XXXII

Fantoma mergea încet, dar mergea...

Şi, pe măsură ce avansa, Raoul tremura din ce în ce mai tare...

Această fantomă, înfăşurată, urmând

tradiția pe care toate fantomele o respectă, într-un giulgiu alb, avea acel mers lent şi solemn al morților cărora Dumnezeu le permite să se întoarcă pe pământ.

Raoul o privi şi căzu în genunchi, cu mâinile împreunate.

Era o femeie.

Părul ei lung şi blond, despletit, plutea în jurul feței sale mai albe decât giulgiul său, mai palidă decât zorile dimineților de iunie.

Raoul, îngrozit, o recunoscu pe ducesa Anne de Lorena.

Fantoma veni spre el.

Şi, cum el se aplecase tremurând şi părea a cere iertare prin atitudinea sa, ea îi spuse cu o voce care nu avea nimic uman sau pământean.

— Ridică-te!

Şi pajul, ca şi cum ar fi fost mişcat de un resort, se supuse şi se ridică.

Atunci moarta îl fixă cu o privire tristă şi dulce:

— Tu mi-ai cauzat moartea, spuse ea.

Raoul îşi plecă fruntea şi se lovi în piept.

— Şi totuşi, continuă moarta, te iubeam...

Raoul simți cum este cuprins de o remuşcare imensă.

— Tu eşti cel care m-a dat regelui de Navarra, continuă fantoma.

— Iertare! îngăimă Raoul.

— Tu, care m-ai aruncat în abisul lumii veşnice.

— Iertare! Iertare!

— Ei bine! fii mulțumit, Raoul, continuă ea, tu, cel pe care-l iubeam, tu, care m-ai urât.

— Ah! Fie-vă milă!... gemu Raoul.

Ea îi impuse tăcere cu un gest imperios şi demn.

— Fii mulțumit, deoarece eu sunt blestemată.

Ea pronunță acest ultim cuvânt cu o voce răguşită şi ştrangulată.

Raoul recăzu în genunchi.

Dar ea, fixând din nou, asupra lui, privirea ei înflăcărată:

— Ridică-te! îi ordonă ea, ridică-te, nenorocitule, şi ascultă!

Şi Raoul se ridică din nou.

— Eu voi fi blestemată, continuă femeia moartă, dacă nu voi reuşi să repar greşeala pe care am comis-o în această lume... Şi doar tu poți să mă ajuți în această reparație...

Un strigăt scăpă din pieptul apăsat al lui Raoul.

Fantoma continuă:

— Există în acest castel, la câțiva paşi de aici, unele documente care sunt atât de importante, încât mântuirea omului care a fost duşmanul meu de moarte, şi care se numeşte regele de Navarra, depinde de ele.

Aceste cuvinte dezlegară limba paralizată a lui Raoul.

— Ah! doamnă, strigă el, vorbiți... vorbiți... şi îi voi cere iertare lui Dumnezeu că am fost cauza în mod neintenționat a morții voastre.

Ea avu un zâmbet palid, zâmbetul oamenilor care vin de dincolo de mormânt.

— Tu eşti un slujitor credincios, spuse ea. Ei bine! urmează-mă!

Raoul prinse curaj pe măsură ce furia fantomei părea să dispară.

— Urmează-mă, Raoul, repetă moarta.

Şi Raoul părăsi locul în care era; el era destul de surprins că putea încă să se țină pe picioare.

Moarta se întoarse şi merse pe drumul pe care venise.

Lumina supranaturală care o însoțea, îi ilumina calea.

Cuprins de teamă, dominat de o atracție irezistibilă, Raoul urmă fantoma ducesei de Montpensier.

Fantoma merse până la capătul coridorului.

Acolo, ea se întoarse:

— Aceste documente, spuse ea, sunt pe fundul dublu al sertarului unui dulap.

— Ah! făcu Raoul, care începu să se familiarizeze cu fantoma.

— Acest dulap se află într-o cameră

nelocuită, continuă fantoma.

— Şi mă veți conduce acolo?

— Da.

Ducesa îşi reluă drumul.

Raoul continuă să meargă în spatele ei, ghidat încă de această lumină ciudată pe care o răspândea în coridor o lampă invizibilă...

Fantoma se opri din nou.

Era în fața unei uşi.

Această uşă dublă era încuiată cu trei încuietori.

— Apleacă-te, spuse fantoma, şi ridică această lespede.

Ea îi arătă, în partea de jos a uşii, o lespede mare de marmură, care părea să fie detaşabilă.

Raoul, care se acomodase puțin câte puțin cu aceste relații cu morții, îşi luă pumnalul de la brâu, îl scoase din teacă şi îi utiliză vârful în aşa fel încât să poată ridica acea placă.

Sub lespede era o cheie.

— Ia această cheie, spuse fantoma, şi deschide această uşă.

Raoul se supuse.

El răsuci cheia în cele trei încuietori şi uşa se deschise.

Atunci, fantoma şi pajul se găsiră pe pragul unui fel de cameră mică, ce putea fi un

oratoriu, şi al cărui mobilier mâncat de carii amintea de o altă epocă.

Această cameră, cu pereții afumați, avea printre alte piese de mobilier, un dulap mare de stejar, cu încuietori de oțel.

— Acesta este, spuse răposata.

Şi ea îi indică un sertar pe care Raoul îl deschise.

Sertarul era gol.

— Nu vezi în acest colț, din stânga, floarea unui cui? întrebă fantoma.

— Da.

— Apucă-l cu degetul.

Raoul se supuse din nou.

Atunci placa ce părea să formeze fundul sertarului se ridică şi dezvălui o mică ascunzătoare.

În această ascunzătoare exista un rulou de pergament.

— Ia aceste documente, ordonă ducesa.

Raoul le luă, şi, la un semn al acestui ghid ciudat, îl puse în spențerul lui.

Fantoma spuse în continuare:

— Urmați-mă, în continuare, nu s-a terminat.

De-a lungul traseului, Raoul se familiarizase destul de mult cu umbra doamnei de Montpensier, astfel că reuşi să o privească în față.

„Desigur, îşi spuse el, ducesa e moartă

într-adevăr... paloarea ei, ochii afundați şi luminoşi ca jăraticul, îmi spun că... Şi apoi, am o ureche foarte fină... când merge eu nu aud niciun zgomot. Cei în viață nu merg astfel pe lespezile unui coridor."

Ducesa sau umbra ei continua să dea ordine şi Raoul o asculta.

Ea îl făcu să reaşeze fundul dublu al sertarului, apoi sertarul însuşi, apoi închise uşa şi îi încuie cele trei încuietori.

Şi când el repuse cheia sub lespede, ea îi spuse:

— Asta nu e tot, există şi alte documente în castel.

— Şi aceste documente?...

— Aceste documente vor fi, de asemenea, utile regelui de Navarra ca şi cele pe care le ții deja.

— Să mergem! spuse Raoul.

Fantoma începu să meargă. Dar, în loc de a reveni pe urma paşilor săi, ea o apucă în direcția opusă.

Coridorul cotea, descriind un fel de elipsă, şi părea să se lărgească pe măsură ce ducesa avansa.

Raoul sfârşi prin a-şi imagina că avea un vis.

Un vis plin de fantome şi încărcat de coşmaruri.

Dintr-o dată, ducesa se opri.

Raoul se opri, de asemenea.

Ducesa se întoarse şi i se păru pajului că lumina care-i servea drept aureolă strălucea mai puternic.

— Apropie-te, Raoul, spuse fantoma.

Raoul făcu doi paşi în plus şi se găsi față în față cu moarta.

Apoi, ea îl privi în continuare cu mai multă tristețe, față de cum îl privise până atunci.

— Bietul meu Raoul, spuse ea, de ce m-ai trădat?

Pajul îngăimă ceva.

— Eu te iubeam foarte mult... reluă fantoma.

— Ah! doamnă... doamnă... spuse pajul, în numele lui Dumnezeu, iertați-mă!

— Da, te iert... şi totuşi...

Accentul fantomei era atât de trist încât părea că ea avea lacrimi în voce.

— Totuşi?... spuse Raoul, cu nelinişte.

— Eu trebuie să mă întorc, din păcate, în lumea cealaltă.

— Doamnă!

— Gândindu-mă că voi fi despărțită de tine pentru totdeauna.

Un suspin încheie aceste cuvinte ale răposatei.

Raoul îngenunche.

— În numele lui Dumnezeu, doamnă, spuse el, vă rog să mă iertați!

— Ai avea curajul să meriți iertarea?

— Ah! Vorbiți! Ce trebuie să fac?

— Un ultim sărut…

Raoul avea amețeli şi se retrase. Nu poți să săruți o moartă atât de uşor.

— Vezi bine, spuse fantoma, ți-e frică…

— Ei bine! Nu, strigă Raoul.

Şi el se duse spre ducesă.

În acest moment, lumina verde şi albastră se stinse şi Raoul se trezi în întuneric.

Dar, în acelaşi timp, două brațe nervoase îl înlănțuiră în grabă şi buzele ducesei se lipiră de fruntea lui scăldată în sudoare de atâta frică.

— Ah! Te iubeam, spuse ea… Oh! da, te iubeam…

Şi, moartă sau vie, ea îl trase tremurând şi îl obligă să meargă câțiva paşi înainte.

— Te iubeam… răspunse ea, cu pasiune… cu delir.

Apoi se întoarse şi îl împinse în loc să continue să-l tragă după ea…

Raoul tremura.

— Te iubeam… şi tu m-ai trădat! termină ea.

Dintr-o dată brațele ducesei se desfăcură şi îl împinseră din nou pe Raoul.

Acesta făcu un pas înapoi şi scoase un strigăt ascuțit.

Un strigăt la care i se răspunse cu un hohot

de râs strident.

Pajul căzu în temnița care deja îl înghițise pe trădătorul Gaston!

. . . . . .

Capitolul XXXIII

Regele de Navarra dormea.

Henric de Bourbon era într-adevăr prințul pe care-l aşteptase bunicul său, Jean d'Albret, atunci când, în ziua naşterii sale, el îşi frecă buzele cu un căţel de usturoi, îl înghiţi cu un pahar de vin din munţi şi îi prezise că va fi un mare luptător şi un mare vânător.

Cine spune mare vânător, spune unul care doarme foarte greu.

Când era în pericol, Henric nu dormea deloc; atunci când pericolul părea îndepărtat, Henric făcea un pact solid cu zeul *Morpheus*, cum i-a spus regele Henric al III-lea, care se mândrea cu faptul că este un latinist[26].

El dormea atât de profund încât tunul unui oraş în plin asediu nu l-ar fi trezit.

El dormi mult.

Somnul lui fu plin de vise ciudate.

---

[26] Latinist – adept al latinismului. În realitate *Morpheus* este *Zeul viselor* în mitologia greacă şi nu în cea latină. [n.t.].

El se afla pe şlep, se văzu înotând salvând-o pe Berthe de Mallevin.

Apoi, mai mult, el se văzu la masă cu excelentul vidam de Panesterre, care era într-o starea de spirit foarte bună.

Din acel moment, somnul lui devenise mult mai greu.

El simți că starea de beție îl cucerise, dar un gând liniştitor îi domina visul:

— Din fericire, gasconii mei credincioşi mă veghează.

De mai multe ori el încercă chiar să se trezească, dar fără niciun rezultat.

Beția îl prinse ca într-o menghină de fier.

Atunci, continuându-şi visul, regele de Navarra îşi imagină că el căzuse în mâinile duşmanilor săi, că tovarăşii lui fuseseră masacrați, că se furase aurul hughenoților şi că îl conduceau într-o fortăreață închisă cu porți masive, păzită de soldați în culorile casei de Lorena şi protejată de şanțuri adânci umplute de apă stătută de culoare neagră şi urât mirositoare. Apoi, se mai văzu cum fusese aruncat în această cetate într-o temniță fără lumină şi aer, întunericul din visul său deveni la fel ca în închisoare...

Şi omul dormi în continuare.

Cât de mult? Desigur că i-ar fi fost imposibil a calcula, până când el în cele din urmă se trezi.

O rază de soare care trecea printr-o ogivă şi prin vitraliile colorate ale ferestrei descria jocuri multicolore pe cuvertura albă a patului.

Henric aruncă în jurul lui o privire surprinsă şi amestecată cu nelinişte.

El era bine în camera unde fusese condus în ajun.

O simplă privire îi permise să recunoască mobilierul, lambriurile, şi, mai sus de şemineu, blazonul vidamului de Panesterre, care era pe jumătate albastru şi pe jumătate nisipiu cu un simbol în abis şi un mănunchi de busuioc în jurul gâtului.

Dar paturile gasconilor dispărură, şi odată cu aceste paturi, gasconii înşişi.

— Oh! oh! făcu regele, ce înseamnă asta?

El sări din pat, alergă la fereastră şi observă că razele soarelui care îl treziră erau razele soarelui la apus.

— Dar câte ore am dormit? strigă el.

Vocea lui se pierdu în liniştea camerei vaste.

— Hei! este cineva! La mine! repetă el.

Nimeni nu-i răspunse.

— Unde naiba au plecat? îşi spuse regele de Navarra.

Şi el se pipăi, ca şi cum ar fi vrut să se asigure că în timpul somnului nu-i rupseseră coastele, braţele sau picioarele.

Un moment crezu că, respectându-i somnul lung, gasconii săi ieşiseră pentru a respira aer curat. Şi se îndreptă spre uşă, cu intenția de a o deschide şi de a scoate nasul pe coridor. Dar, spre marea sa uimire, această uşă era încuiată.

Henric se încruntă şi se întoarse la noptiera pe care depusese pistoalele sale.

Pistoalele dispărură.

El îşi trecu mâna pe sub perna lui şi îşi înăbuşi un strigăt de furie.

Sabia, pe care el o pusese acolo cu o zi înainte, nu mai era!

— *Ventre-Saint-Gris!* strigă el, dar ceea ce se întâmplă seamănă cu o trădare!

Un râs batjocoritor, un râs de femeie în mod sigur, şi care părea a ieşi din perete, răspunse.

— Deci, sunt prizonier! exclamă el.

— Prizonierul iubirii şi al frumuseții, răspunse vocea.

În acelaşi timp, Henric, uimit, văzu un panou de lemn răsucindu-se, descoperind astfel o uşă a cărei existență el nu o bănuia, şi lăsând să treacă o femeie.

La vederea acestei femei, Henric de Navarra scoase un alt strigăt.

Era ducesa.

Nu mai era fantoma aceea cu ochii arzători şi fața palidă care apăruse lângă pajul Raoul,

ci Anne de Lorena, ducesa de Montpensier, radiind de frumusețe, care veni la regele de Navarra surâzând.

Panoul se închise în spatele ei.

— Bună ziua, frumosule văr, îi spuse ea lui Henric întinzându-i mâna.

— Doamnă... îngăimă Henric, care nu ştia dacă avea de-a face cu o femeie sau o apariție imaginară.

— Dragul meu văr, spuse ea, aş putea juca rolul de fantomă cu dumneavoastră, pentru că m-ați crezut moartă... recunoaşteți asta...

— Într-adevăr...

— Şi chiar m-ați regretat, nu-i aşa?

— Da, doamnă...

— Deci, în loc de a juca rolul fantomei, prefer mai degrabă să vă spun că trăiesc, că sunt într-adevăr în viață şi că m-am salvat ieri înotând...

— Ah! spuse Henric, încruntându-se.

— Unul dintre gentilomii voştri, continuă ducesa, s-a îndrăgostit de mine.

— Gaston! exclamă Henric, care avu o bănuială asupra adevărului.

— Exact!

— Ah! trădătorul!

— Trădător, într-adevăr, este cuvântul potrivit, vere, pentru că el a făcut să eşueze în mod voluntar şlepul dumneavoastră şi să împiedice ca tonele voastre de aur să-şi

continue marşul lor cuceritor.

Henric aruncă ducesei o privire furioasă.

— Continuați, doamnă, continuați, spuse el, văd că suntem duşmani mai mult ca niciodată.

— Cum! spuse ea cu un aer de naivitate infernal, dar, chiar seara trecută nu mi-ați spus că mă iubiți?...

— Oh!

— V-am crezut pentru o clipă, imaginați-vă... Dar ați fost ghinionist... Am urechea fină, aud prin pereți, cu atât mai mult prin pereții despărțitori alcătuiți din plăci ai unei bărci... Ori atunci, am auzit...

— Ce anume? întrebă regele de Navarra.

— Vocea voastră care spunea în şoaptă cuvinte de dragoste unei fete drăguțe.

— Ah! într-adevăr!

— Atunci am înțeles că v-ați bătut joc de mine, vere.

— Şi... la rândul dumneavoastră?...

— La rândul meu, am jurat să mă răzbun.

— Într-adevăr!

— Veți vedea că am reuşit...

— Oh! Doamne! făcu Henric cu bunătate, pot scurta povestea voastră, doamnă.

— Cum aşa?

— Cred că ghicesc ce s-a întâmplat...

— Ah! ah!

— Ați venit aici cu gentilomul care m-a

trădat?

— Da, vere.

— Apoi ați dat ordine gazdei noastre, care, în calitatea sa de catolic, s-a pus la dispoziția dumneavoastră?

— Exact.

— Şi mi-ați întins o capcană în care am căzut?

Ducesa avu un zâmbet adorabil.

— Eu nu pot să vă ascund mai mult, spuse ea, *capcană* este cuvântul.

— Fără îndoială, tovarăşii mei au fost masacrați?

— Nu, spuse ducesa, s-au mulțumit doar să-i lege şi să le pună câte un căluş.

— Mie, mi-au luat sabia…

— Şi pistoalele, vere, şi pumnalul vostru.

— Ei bine! verişoară, strigă Henric care nu se lăsa bătut pentru atât de puțin, nu ajunge să-i luați prizonieri…

— Ne mai trebuie să-i păzim, vreți să spuneți?

— Exact.

— Vor fi păziți, vere.

— Răposatul rege Carol al IX-lea m-a trimis odată la Vincennes.

— Ştiu, şi ați reuşit să evadați.

— Printr-o fereastră situată la patruzeci de picioare de la sol.

— Vă vom închide într-o subterană.

— Serios?

— Vai! da.

— Şi, unde este?

— La Nancy, desigur!

Henric începu să râdă.

— Foarte bine zis, doamnă, dar trebuie ca mai înainte să mă conduceți la Nancy, bănuiesc.

— Vă vom conduce acolo, vere.

— Cu vidamul şi oamenii lui drept escortă, probabil, nu-i aşa, doamnă?

— Oh! Nu, spuse ducesa, care continua să fie batjocoritoare. Un rege al Navarrei nu poate avea o escortă atât de neînsemnată.

— Mi-ați găsit una mai bună, fără îndoială?

— Uitați-vă mai degrabă, vere.

Şi ducesa deschise fereastra, sub care Henric auzi tropăit de cai.

El se aplecă şi se uită.

Aproape douăzeci de călăreți erau aşezați în rând ca pregătiți de luptă, în curtea conacului.

Ei erau complet înarmați şi purtau sub armura lor crucea albă de Lorena.

Henric se încruntă din nou.

— Iată o escortă demnă de dumneavoastră, nu-i aşa? făcu ducesa.

— Da, spuse regele Navarrei cu un oftat, dar, din fericire am undeva acolo sus, în cer, o stea norocoasă, care nu mă va părăsi!

Capitolul XXXIV

Doamna Catherine îşi ducea trista viață la castelul d'Amboise.

Curtea sa era compusă din câțiva servitori rămaşi fideli norocului său diabolic, cavalerul italian d'Asti şi un personaj misterios despre care se bârfea foarte mult la Amboise şi în vecinătate.

Acest personaj, de talie înaltă, cu părul încărunțit, îmbrăcat complet în negru, aveau felul şi umbletul sigur şi nobil al unui om de calitate.

El vorbea puțin, rareori chiar puteai auzi sunetul vocii sale.

Totuşi, se credea că el avea un accent italian.

Cât despre fața lui, nimeni nu i-o văzuse vreodată, ținând cont că acest personaj, care exercita o plăcută curiozitate publică, purta o mască de catifea neagră.

Într-o seară, acest personaj venise la Amboise, precedat de un paj care ducea un bilet.

Acest bilet o emoționă foarte mult pe regina-mamă.

Când omul cu mască de catifea sosise, ea binevoi să-şi părăsească apartamentul şi să coboare pentru a-l primi până la peronul de

onoare.

El se afla în preajma reginei de aproape şase luni. În acest timp, necunoscutul părea să împartă favoarea care i se acorda cavalerului d'Asti.

Putea fi văzut plimbându-se cu regina-mamă prin parc.

Adesea, chiar era admis la masa ei, dar nimeni nu-i vedea fața descoperită.

După ce lua cina cu regina, el se încuia undeva cu ea şi cavalerul d'Asti.

Un paj, care ascultase la uşi, pretinsese că el îi dicta cavalerului o lucrare despre politică, pe care o compunea în colaborare cu doamna Catherine.

Fie că era adevărat sau fals, misteriosul personaj era singur, într-o seară, cu regina-mamă, când calul domnului d'Asti intră, cu mare viteză, în marea curte a castelului d'Amboise.

Cavalerul sări sprinten din şa.

El venea de la Angers călare şi aducea o scrisoare de la messire François de Valois, delfin al Franței şi duce de Anjou, pentru regina-mamă.

Cavalerul intră fără să fie anunțat în cabinetul doamnei Catherine şi îi înmână mesajul de la fiul său.

Catherine rupse sigiliul cu fir de mătase şi începu imediat să citească, rugându-l cu un

gest pe omul cu mască neagră să aibă amabilitate de a o scuza.

Fără îndoială, acest mesaj era foarte important, pentru că, după citirea primului rând, regina-mamă părea să fie absorbită de lectură.

Şi, într-adevăr, acest mesaj spunea:

Doamnă, mama mea,

În speranţă ca acest mesaj vă va găsi plină de sănătate, bucurie şi jubilând de fericire, Majestatea Voastră să-mi permită de a merge direct la subiect. Cauza catolicismului a câştigat o mare victorie...

Duşmanii regatului nu mai au niciun lider.

Acest necredincios rege de Navarra, vărul nostru Henric, pe care Dumnezeu îl confundă, este în mâinile noastre.

Şi, mulţumesc lui Dumnezeu! mamă, el nu va ieşi.

El a ajuns sub escortă numeroasă, în această noapte, la castelul din Angers, puţin înainte de revărsatul zorilor.

A fost condus în turnul cel mare, şi a fost închis într-o temniţă subterană, în spatele uşii căreia, doi oameni de încredere veghează zi şi noapte.

— Ah, aşa deci! îşi spuse cu nonşalanţă regina-mamă continuându-şi lectura, cum de

regele de Navarra a ajuns să fie în puterea fiului meu François? Să vedem în continuare…

Şi ea continuă să citească:

Dar nu e în puterea unui om ca regele Navarrei, draga mea mamă, să nu se gândească destul de mult la hotărârea ce se va lua în legătură cu el.

Cel puțin aceasta este opinia vărului meu de Guise, care este cu mine, la fel ca sora lui, verişoara mea, ducesa de Montpensier.

Aflându-ne în dificultate, ne-am hotărât să vă cerem sfatul.

Şi, de aceea, doamnă, mama mea, o rog pe Majestatea Voastră să vină şi să mi se alăture la Angers în grabă.

Eu sunt,
Doamnă, mama mea,
Al Majestății Voastre fiu bun,
François.

Regina înmânâ scrisoarea omului cu mască de catifea.

Acesta o citi şi, prin masca lui, ochii lui străluceau ca două flăcări.

— Ei bine? spuse Catherine.

— Ei bine! doamnă, zise omul cu mască, trebuie să mergeți la Angers.

— Imediat?

— Imediat, doamnă.

Regina se ridică, ceru să i se aducă litiera, catârii, şi adăugă:

— Ai dreptate, nu trebuie să-i lăsăm pe cei din familia de Guise să câştige prea mult teren.

În mai puțin de o oră, echipajul reginei-mamă era gata de plecare.

I se aduse o litieră la baza peronului. Această litieră era purtată de doi catâri din Spania, viguroşi şi de talie înaltă.

Un paj şi cavalerul d'Asti mergeau călare de o parte şi de alta a litierei.

În ceea ce priveşte pe omul cu mască de catifea, el se aşeză în litieră lângă regină, şi discuta cu ea în taină.

Călăreții mergeau la galop, catârii erau bine antrenați şi o luară la trap întins; cu toate acestea, călătoria luă mult timp.

Călătoriră toată noaptea, trecură Loara pe la Saumur, şi nu se iviseră zorile de zi când regina-mamă văzu conturându-se pe albastrul pal al orizontului, turnurile ascuțite şi turnulețele castelului din Angers.

Totuşi, înainte de a intra pe porțile oraşului, regina-mamă opri litiera şi îşi chemă pajul, care mergea cu calul la galop pe lângă portiera din stânga.

— Micuțul meu, spuse ea, scoțându-şi de pe

un deget un inel, ia acest inel.

Pajul se înclină.

— Goneşte până la castel şi cere să-l vezi pe ducele de Anjou.

— Da, doamnă.

— Îi vei arăta acest inel; la vederea lui, el va recunoaşte că eşti mesagerul meu, iar el trebuie să aibă încredere în cuvintele tale.

— Ce îi voi spune? întrebă pajul.

— Că nu voi rămâne la castel şi să nu-l prevină pe ducele de Guise în legătură cu sosirea mea la Angers.

— Asta e tot?

— Nu, să-i spui să mă viziteze în casa în care mă voi caza: este aceea a frizerului Loisel.

Pajul se urcă pe cal şi plecă.

Regina intră în oraş, după el.

Comandantul de la poarta oraşului era un ofițer bătrân al ducelui, care se plecă respectuos, recunoscând-o pe regina-mamă.

— Domnule de Loignac, îi spuse Catherine, merg la Angers în secret... am ținut să vă spun.

Ofițerul o lăsă să treacă pe regina-mamă.

Litiera ajunse pe malul Loarei, merse un timp de-a lungul malului şi nu se opri decât în fața unei case cu aspect modest care avea drept firmă:

ÎN SĂNĂTATEA TRUPULUI
LOISEL
Frizerie, baie cu abur, chirurgie, etc.

Domnul d'Asti bătu la uşă cu mânerul sabiei sale, şi puțin după aceea, un om cu părul cărunt, cu fața rotundă şi cu abdomen proeminent, veni să deschidă.

Acest om se înclină cu respect fără echivoc, ceea ce dovedea că îi cunoştea foarte bine pe oaspeții care se opriră în fața casei lui şi care aveau o distincție aparte.

— Bunul meu Loisel! îi spuse regina, îmi vei da camera mea obişnuită şi ascunde-l pe domnul.

Ea îl indică pe omul cu mască de catifea. Litiera intră în curtea casei. Se deshămară catârii şi doamna Catherine intră în posesia unei modeste camere, a frizerului, în timp ce bărbatul mascat îl urmă pe frizer într-o altă încăpere.

Toate acestea se petrecură la o oră atât de matinală încât nimeni din cartier nu văzuse litiera.

O oră mai târziu, un gentilom înfăşurat într-o mantie mare, cu pălăria trasă pe ochi, lovi la uşa lui Loisel.

Frizerul se plecă până la pământ şi se grăbi să-l conducă pe vizitator la doamna Catherine.

Acest vizitator, ați ghicit, era François de Valois.

Regina-mamă îl sărută cu efuziune.

— Fiule, spuse regina-mamă, vărul tău, Henric de Guise, ştie de mesajul pe care mi l-ai trimis?

— Da, desigur.

— Asta nu e bine.

— De ce, Doamnă?

— Pentru că nu vreau ca el să mă vadă.

— Ah!

— Dar eu vreau să-l văd.

François de Valois avea o încredere oarbă în înțelepciunea şi opiniile politice ale mamei sale. El aşteptă ca ea să-şi completeze gândul.

— Fiule, continuă ea, îmi voi petrece ziua aici şi îi vei răspunde ducelui de Guise că nu am sosit încă.

— Dar... hughenotul... ce trebuie să facem cu el? întrebă ducele, referindu-se la regele de Navarra.

— Vom vedea, mai târziu...

Şi, cum părea să nu înțeleagă:

— Regele de Navarra este, probabil, mai puțin duşmanul nostru față de ducele de Guise, fiule.

François tresări.

— Dar, încheie Catherine, înainte de a lua o decizie, trebuie să mă gândesc. Diseară mă

voi duce la castel.

— Ah!

— Voi merge pe jos, ascunsă sub un voal. Voi intra pe *poterna*[27] dinspre malul apei.

— Bine.

— Şi vei veni să-mi deschizi chiar tu însuți, apoi mă vei conduce în apartamentul tău.

— Şi acolo…

— Acolo, spuse regina-mamă, îmi vei spune ce îți va fi spus acest frumos văr de Guise, pentru că în mod cert, el îți va face vreo propunere până diseară.

— Credeți? spuse ducele gânditor.

— Oh! Sunt sigură, spuse Catherine. Şi acum, la revedere, pe curând.

Capitolul XXXV

O ceață groasă coborâse pe Loara şi asupra oraşului Angers. O ceață de decembrie, atât de groasă încât lumina felinarelor nu putea să o străpungă.

Doamna Catherine ieşise pe la ora opt, în mare secret, din casa lui Loisel, frizerul. Omul cu mască de catifea o însoțea şi

---

[27] Poternă – poartă (mică) secretă a fortificațiilor castelelor care dădea spre şanțul împrejmuitor; galerie, comunicație subterană. [n.t.].

regina-mamă îl luă de braț.

— Vezi tu, spuse ea, nu-mi place regele de Navarra mai mult decât ție.

Aceste cuvinte îl făcură pe omul cu mască să tresară şi ochii săi scânteiară de mânie.

— Dar, dragul meu prieten, continuă regina, eu sunt de acord cu *Prințul*[28], care spunea că doi inamici sunt mai buni decât unul.

— Aceasta este o opinie ciudată, Doamnă.

— Crezi?

— Da, şi nu o pot înțelege prea bine...

— Atunci, ascultă... de un duşman să te temi atunci când ura lui îi mobilizează interesul.

— Sunt de acord cu asta, Doamnă.

— Dar doi inamici care au acelaşi scop sunt de preferat unuia singur, pentru un simplu motiv că, având acelaşi scop, ei vor deveni rivali pe parcursul drumului.

— Asta-i drept.

— Şi există o şansă ca cei doi duşmani rivali să ajungă să se devoreze între ei.

— Am înțeles şi asta, spuse omul cu mască.

— Ori atunci, continuă Catherine, ce sunt eu? O regină care şi-a văzut pe doi dintre fiii săi fără urmaşi coborând în mormânt, şi ai cărei ceilalți doi copii nu au, din păcate,

---

[28] Regina-mamă se referă la Machiavelli. [n.t.].

urmaşi.

— Vai! oftă omul cu mască de catifea.

— Scopul duşmanilor noştri, al fiilor mei şi al meu, este coroana Franței.

— Da.

— Şi duşmanii noştri sunt regele de Navarra şi prinții de Lorena...

— Cert este că toți se gândesc...

— Ei bine! continuă Catherine, iată că regele de Navarra este în puterea celor de Lorena.

— Şi, desigur, ei nu-i vor da drumul...

Catherine nu răspunse...

Ea mergea în tăcere aproape de însoțitorul său, apoi, dintr-o dată:

— Aceasta este o afacere proastă în care este implicat fiul meu François, spuse ea.

Şi ea redeveni tăcută.

Zece minute mai târziu, ajunseră sub zidurile castelului d'Angers, evitară poarta principală şi se îndreptară spre portița secretă pe care i-o indicase ducelui de Anjou.

Dar, înainte de a ciocăni, ea îi spuse însoțitorului său:

— Pune-ți bine pălăria şi acoperă-ți fața cu un colț al mantiei, astfel ca nimeni să nu-ți vadă masca.

Necunoscutul se supuse.

Atunci, cu mâna sa înmănuşată, regina-mamă bătu în poartă de trei ori.

Imediat ce poarta se deschise, un om apăru în pragul unui coridor întunecat.

Ducele de Anjou cunoştea foarte bine obiceiurile misterioase ale Doamnei Catherine pentru a se gândi pentru o clipă să fie însoțit de un paj care purta o torță.

— Sunteți dumneavoastră? spuse el, pentru că era chiar el cel care venise să deschidă poarta.

— Eu sunt, spuse Catherine.

În ciuda ceții şi a nopții, ducele îl văzu pe omul cu mască.

— Cine este acest om? întrebă el cu un accent de neîncredere.

— Este domnul d'Asti, răspunse Catherine cu siguranță în glas.

Omul se înclină în tăcere.

Catherine luă apoi mâna fiului ei şi-i spuse:

— Cunosc perfect castelul din Angers, în care am trăit cândva.

— Ştiu, Doamnă.

— La capătul acestui coridor este o scară mică ce conducea la apartamentele gărzilor şi ale oamenilor de serviciu.

— Uite-o, aceea este.

— Printre aceste apartamente, există o cameră care este situată pe verticală deasupra cabinetului tău, pentru că bănuiesc că ai ales cabinetul pe care-l ocupa regele, tatăl tău, când era duce de Anjou.

— Aşa este, spuse ducele.

— De cine este locuită această cameră?

— De nimeni. Nu-mi place să aud zgomot deasupra mea.

— Ce minune! spuse Catherine. Mă vei conduce la această cameră.

— Fără lumină?

— Fără lumină. Mergi, cunosc scara.

Ducele urcă primul după ce încuie portița secretă; regina-mamă îl urmă şi omul cu mască de catifea încheia grupul.

Când ajunseră la uşa camerei despre care vorbiseră, regina-mamă se aplecă la urechea ducelui:

— Unde este domnul de Guise? spuse ea.

— În biroul meu.

— Ce face?

— Mă aşteaptă. Am pretins că trebuie să dau nişte ordine şi am plecat.

— Dar ce-ați făcut împreună?

— Am vorbit.

— Despre ce?

— Ducele îmi spunea că vrea, înainte de a decide ce să facem cu privire la regele de Navarra, să-mi facă o ofertă.

— Ah! Mă aşteptam…

— Într-adevăr?

— Da, fiule. Ei bine! trebuie să asculți propunerea ducelui.

— Şi să o accept?

— Oh! spuse regina-mamă, îi vei cere mai întâi permisiunea de a te gândi.

— Dar dumneavoastră, Doamnă, veți rămâne aici?

— Da.

— Şi fără nicio lumină?

— Aşa cum ai spus.

— Când ar trebui să mă întorc la dumneavoastră?

— Atunci când mă vei auzi, din cabinetul tău, lovind de trei ori în podea. Acum, adăugă regina, lasă-mă.

François de Valois ieşi.

Atunci Catherine şi însoțitorul ei misterios se încuiară în această cameră cufundată în întuneric.

Omul mascat era tăcut.

— Rămâi acolo, spuse regina-mamă, şi nu te mişca.

El se aşează pe un scaun care se afla la îndemâna lui; regina, dimpotrivă, merse pe vârful picioarelor la peretele opus uşii.

Acolo, mâna sa căută un resort şi îl apăsă.

Dintr-o dată o rază de lumină se văzu trecând prin perete.

— Ce este asta? întrebă omul cu mască.

— Apropie-te şi vei vedea, îi spuse regina.

Omul mascat o ascultă şi văzu o gaură în perete.

Această gaură se sfârşea cu o suprafață

strălucitoare aşezată pe un plan înclinat.

— Aceasta este o invenție italiană pe care trebuie s-o cunoşti, spuse Doamna Catherine. Acolo o oglindă din oțel care corespunde mai întâi cu prima gaură de care ți-ai apropiat ochiul, şi o altă gaură făcută în tavanul cabinetului fiului meu, François. Uită-te bine şi vei vedea cum se reproduce în această oglindă tot ceea ce se întâmplă în cabinet.

— Într-adevăr, spuse omul cu mască.

— Ei bine! ce vezi?

— Un domn care, întors cu spatele la uşă, stă în fața unei mese şi răsfoieşte o carte groasă.

— Este ducele de Guise. Şi este singur?

— Stați... o uşă se deschide.

— Acesta este fiul meu, François, care s-a întors.

— Da, Doamnă.

— Deci, cedează-mi locul acum.

Şi regina îşi fixă, la rândul ei, privirea pe oglinda din oțel.

Ducele de Anjou şi ducele de Guise se salutară, dar nu începură să vorbească.

Henric de Lorena avea pus un deget pe buze şi părea să-i recomande tăcerea vărului său François de Valois.

Regina-mama văzu atunci o a doua uşă cum se deschide în partea din spate a cabinetului. O femeie intră.

Această femeie, ați ghicit, era Anne de Lorena.

— Oh! oh! murmură regina-mamă, doamna de Montpensier este cu siguranță mintea cea mai puternică a casei, şi frații ei sunt bucuroşi de a fi sfătuiți de către ea. Acum, să ascultăm...

Şi regina-mamă îşi apropie urechea de acea gaură care corespundea cu oglinda de oțel.

Omul cu mască de catifea aşteptă, nemişcat, în spatele reginei...

Capitolul XXXVI

Iată de ce natură era întrevederea celor doi duci şi a doamnei ducese de Montpensier.

Aceasta din urmă fu cea care luă prima cuvântul:

— Domnule, vărul meu, îi spuse ea lui François de Valois, dacă îmi permiteți, vă voi rezuma clar situația în care ne aflăm.

— Vă rog, doamnă, spuse ducele pe un ton curtenitor.

— Regele de Navarra este în puterea noastră.

— Da, într-adevăr, spuse ducele zâmbind, iar eu vă spun că pereții închisorii sale sunt prea groşi pentru ca el să poată ieşi, dacă nu i se deschid uşile.

— Dar, continuă doamna de Montpensier,

ce este cu adevărat providențial în acest caz este faptul că a sosit noaptea la Angers, că nimeni nu l-a văzut, şi că în afară de dumneavoastră, fratele meu şi cu mine, nimeni nu ştie cine este.

— Nici măcar vidamul de Panesterre?

— Oh! de acesta răspund ca de mine însămi.

— Îmi pare rău! Doamnă, spuse François, dar ce avantaj vedeți în faptul că nu se ştie că este regele de Navarra?

— Un avantaj imens, vere.

— Care ar fi acela?...

— Ascultați-mă cu atenție. Religia catolică, pe care noi o susținem cu fermitate...

— Oh! într-adevăr! spuse ducele de Guise, cu o uşoară ironie.

— Religia catolică, reluă ducesa, ducatul de Lorena şi regatul Franței, nu au un inamic mai rău decât acest rege *eretic* de Navarra.

— Sunt de aceeaşi părere.

— Moartea lui ar fi o mare uşurare pentru noi.

— Ah! sunt de acord şi cu acest lucru, oftă ducele de Anjou.

— Dar, continuă ducesa, dacă vom îndrăzni să ordonăm să fie ucis, întreaga Europă se va ridica împotriva noastră.

— Ce vreți atunci să faceți cu el?

— Regele Franței însuşi, încheie ducesa,

care deşi dorea să-şi finalizeze gândul, ne va mustra direct.

— Credeți?

— Şi noi vom nega în fața lumii întregi, deoarece, murmură doamna de Montpensier cu ironie, ştiți, regele Henric al III-lea nu are obiceiul de a-şi sprijini prietenii.

— Este adevărat, spuse ducele de Anjou, pe care Anne de Lorena în mod deliberat îl alimenta cu focul geloziei; el are obiceiul de a-i abandona…

Ducesa continuă:

— Dar un căpitan gascon, un aventurier cu nume necunoscut, care vine la Blois să răpească o fiică a Lorenei, asta este cu totul altceva. În cazul acesta, *el* este un mare vinovat şi nu are dreptul la nici cel mai mic respect; şi asta este pentru noi o mană cerească, pentru că astfel putem să scăpăm de *el*, nu-i aşa, vere?…

— Încep să înțeleg, spuse ducele de Anjou.

— Ori, desigur, se află în castelul din Angers vreo temniță misterioasă, cu ziduri groase, cu aer fetid, în care moartea vine pe cale naturală să livreze un nefericit prizonier torturilor vieții sale?

— Hm! spuse ducele, reflectând la cele spuse…

Ducesa avu un surâs adorabil.

— Haide! Văd, spuse ea, că trebuie să

aşteptăm.

— Asta depinde.

Aceste două cuvinte o făcură pe Anne de Lorena să se încrunte, dar ea rămase tăcută şi aşteptă ca ducele de Anjou să dea explicaţii. Ori, François de Valois nu era degeaba fiul lui Catherine: avea sânge italian în vene şi fusese educat la şcoala renumită a *Prinţului* de Machiavelli.

— Frumoasa mea verişoară, spuse el, aţi găsit o modalitate de a profita de persoana regelui de Navarra... Asta e bine. Aţi găsit un mod inteligent care ne-ar scăpa de el fără a agita Europa întreagă... Este chiar mai bine!... Dar...

După acest *dar* ducele se opri pentru un moment, Henric de Guise şi sora lui aşteptară.

— Dar, reluă François de Valois, permiteţi-mi să stabilesc, la rândul meu, situaţiile noastre respective.

— Spuneţi, răspunse Henric de Guise.

Ducesa continua să-şi încrunte frumoasele sale sprâncene blonde.

— Doamnă, continuă ducele, Henric de Bourbon, regele de Navarra este, în opinia mea, moştenitorul cel mai direct al tronului Franţei.

— Suntem pe aceeaşi linie genealogică, se grăbi să spună Henric de Lorena.

— Îmi pare rău! el este mai aproape cu o treaptă.

— Fie! făcu ducesa cu dispreț.

— Ori, continuă François de Valois, regele Franței, fratele meu, nu are copii…

— Dar, ar putea avea…

— Cine ştie?

— Şi îi veți succeda, vere…

— Dacă nu mor… Hei! Doamne! spuse ducele cu blândețe, viața omului depinde de lucruri atât de mărunte… un glonț de muschetă sau vârful unui stilet, o căzătură de pe cal, un bob otrăvit subtil şi, astfel, se poate face rapid dintr-un om un cadavru.

Henric de Lorena şi sora sa se cutremurară şi se priviră.

— Deci, continuă François de Valois, ascultați-mă bine, vere, şi dumneavoastră, doamnă: L-ați reținut pe regele de Navarra… aceasta este o politică bună, dar cred că greşiți dacă veți trece cu vederea un detaliu.

— Care dintre ele? întrebă ducesa.

— Acela de a-l duce la Nancy, pentru că, vedeți dumneavoastră… voi sunteți stăpânii… şi puteți face ce vreți!…

— Altfel spus, murmură ducele de Guise, care se lupta din greu să-şi stăpânească iritarea în creştere, nu este bine că el este aici.

— Nu chiar.

— Ah! într-adevăr.

— Fără îndoială, regele de Navarra este în mâinile mele la fel de bine ca şi într-ale dumneavoastră.

— Atunci noi am greşit să ne încredem în dumneavoastră?

— Asta depinde... După cum v-am spus deja.

— Să vedem! spuse Anne de Lorena.

— Dacă vă ajut să scăpați de regele de Navarra, eu voi înfăptui afacerea dumneavoastră şi nu a mea. Vă voi apropia cu o treaptă de tronul Franței... Asta-i tot!

— Dar, spuse ducele de Guise, de ce vă pasă? Noi nu vom domni niciodată!

— Hei! cine ştie?

— Nu aveți nici treizeci de ani, regele are abia treizeci şi doi.

— Regele poate muri... şi eu, de asemenea...

Anne şi ducele de Guise schimbară rapid o privire care era tot în plan.

— Domnule, spuse doamna de Montpensier, noi am anticipat aceste obiecții ale Alteței Voastre Regale.

— Într-adevăr!

— Şi asta pentru că putem să vă răspundem victorios că noi le-am provocat, vere.

— La rândul meu, vă ascult, doamnă...

— Vărul meu drag, spuse ducesa pe un ton afectuos, ziua de Sfântul Bartolomeu nu a

fost decât preludiul unei lupte încrâncenate între oamenii din altă religie şi catolici.

— Aceasta este şi opinia mea, doamnă.

— Catolicii au nevoie de un lider, un căpitan energic, un om hotărât şi tânăr.

— Gândesc la fel ca dumneavoastră, spuse ducele.

— Acest lider nu va fi niciodată regele Henric al III-lea. El este un prinț molatic, înnebunit după plăceri, trăind în societatea unor persoane corupte şi josnice.

— Doamnă…

— Lăsați-mă să vorbesc! continuă ducesa; cred că sunteți de aceeaşi părere ca şi mine, în adâncul inimii.

— Fie! Vă ascult…

— Cu regele Henric al III-lea ca lider, catolicismul ar pierde teren în fiecare zi… În zece ani, Franța va fi hughenotă.

— Oh! făcu ducele.

— Şi regele Navarrei se va afla la porțile Parisului.

— Ei bine! întrebă François de Valois, ce pot să fac?

— Să-l suprimați pe regele de Navarra.

— Da, am înțeles, dar… odată regele de Navarra fiind mort… catolicii nu vor avea un lider mai bun…

— Cine ştie?

Ducele de Anjou tresări.

Ducesa se uită fix la el şi continuă:

— Regele Henric al III-lea şi-a dezamăgit poporul său…

— Credeți? spuse ducele, cu un sentiment de bucurie.

— Comportamentul său ciudat răneşte sentimentele Franței, viața sa nedemnă cu favoriții lui scandalizează biserica.

— Ah! Serios?

Şi ducele adăugă, cu o blândețe ipocrită:

— A trecut atât de mult timp de când nu l-am văzut pe rege şi nu ştiam aceste detalii…

— Papa vrea să-l excomunice…

— Adevărat?

— Şi dacă acest lucru se va întâmpla…

— Ei bine? spuse ducele…

— Franța se va ridica şi va cere un alt rege.

— La ce vă gândiți, doamnă?

— Acesta este purul adevăr, vere.

— Şi… acest rege?…

— Ah! făcu ducesa, aceasta ar depinde un pic, cred eu, de Casa de Lorena, care îi este devotată Papei.

— Şi Casa de Lorena?

— Îl va desemna pe prințul care îi va deveni aliat…

— Şi acest prinț?

— Nu ține decât de dumneavoastră pentru a fi acela, spuse Anne de Lorena.

Şi, cum ducele se ridică în întregime amețit

de această propunere, ducesa de Montpensier adăugă cu gravitate:

— Monseniore François de Valois, duce de Anjou şi vărul nostru, v-ar plăcea să fiți regele Franței, în aproape şase luni de aici înainte?

François de Valois ameţise deja şi se întreba dacă nu cumva era jucăria unui vis.

. . . . . .

— Oh! oh!... murmură Catherine, care, de la etajul superior, datorită oglinzii din oțel, asistase la această întrevedere fără să fie văzută, am auzit bine sau mă înşel?

. . . . . .

Capitolul XXXVII

Să revenim acum la regele de Navarra.

Era trecut de miezul nopții când nobilul prizonier ajunsese la porțile oraşului Angers.

Henric nu călătorise călare.

Doamna de Montpensier îi spusese, atunci când, aplecându-se pe fereastră, el văzu escorta de soldaților loreni trimişi de ducele de Guise:

— Dragul meu văr, personal cred că vă plac mult misterele şi scenele neaşteptate, asemenea reprezentațiilor date de cei din

Confreria Patimilor[29], aşa că veți găsi foarte natural că eu am o mare admirație pentru această plăcere a voastră.

— Ce vreți să spuneți, verişoară? întrebă Henric, care redevenise calm şi zâmbitor.

— Vreau să călătoriți *incognito*.

— Cum aşa?

— Cu sutana unui abate care aşteaptă ordinele şi cu o mască de catifea.

— Şi de ce să port acest costum, doamnă?

— Pentru că, răspunse ducesa, doresc foarte mult să nu se ştie că sunteți regele de Navarra.

Henric începu să zâmbească.

— Această dorință pe care am avut-o ieri şi în zilele precedente ar putea să nu mai existe.

— Atunci ar trebui să folosesc mijloace care mă dezgustă, vere.

— Şi… aceste mijloace?…

— Ar fi, de exemplu, o stare de angoasă

---

[29] Confreria Patimilor [fr: La Confrérie de la Passion] – Asociație de laici formată din burghezi şi artizani parizieni din Evul Mediu, care avea ca scop reprezentarea de drame sacre, în special în legătură cu Misterul Patimilor. La Confrérie de la Passion a format o adevărată corporație dramatică şi pentru o perioadă de peste un secol a avut monopolul asupra artei dramatice pariziene. [n.t.].

care să vă împiedice să țipați în timpul drumului şi să spuneți că sunteți regele de Navarra.

— Dar vor vedea fața mea.

— Mă aştept să vă acoperiți capul cu gluga veşmântului preoțesc.

— Toate acestea sunt inutile, verişoară.

— Ah! credeți?

— Da, bineînțeles, pentru că sunt gata să-mi pun masca şi să port sutana.

— Şi nu veți spune că sunteți regele de Navarra?

— Nu, pe cuvântul meu de gentilom. Totuşi... văd o dificultate, cu toate astea?

— Care este această dificultate?

— Voi fi în imposibilitatea de a urca pe cal într-o sutană.

— Nu veți călători pe cal.

— Ah!

— V-am pregătit o litieră, şi intenționez să vă țin companie.

Cum Henric era liber şi întotdeauna cel mai galant dintre prinți, el luă mâna ducesei şi o duse politicos la buzele lui.

— Sunteți adorabilă! spuse el. Ce păcat că nu pot fi iubit de dumneavoastră!

— Încă! spuse ducesa.

— Dar totuşi, verişoară.

— Dragul meu prinț, spuse ducesa, vi-l voi trimite pe vidamul de Panesterre, căruia

puteți să-i destăinuiți dragostea dumneavoastră pentru mine, această iubire atât de înflăcărată, încât ați încredințat-o noaptea trecută domnişoarei Berthe de Mallevin...

Şi ducesa apăsă un resort; două panouri ale lambriului se deschiseră şi vidamul intră purtând sub braț un mic pachet cu haine. Erau sutana şi masca despre care se discutase.

O oră mai târziu, Henric, care avea înțelepciunea de a nu opune rezistență prosteşte şi ştia bine că doar aceia care aşteaptă o ocazie favorabilă pot evita un pas greşit – Henric, după cum spuneam – se aşează în tăcere lângă ducesă, pe pernele dintr-o litieră transportată de catâri, având perdelele din piele trase.

Fără nicio rezistență, el îmbrăcase sutana şi îşi pusese masca pe față. În momentul în care litiera porni la drum, béarnezul aruncă o privire furişă afară.

El văzu cavaleri loreni cu sabia în mână sau muschete care înconjurau litiera, şi se gândi că, dacă ar încerca să fugă, chiar sucindu-i gâtul ducesei, ar fi fost o nebunie care n-ar fi condus la niciun rezultat.

Atunci, el se mulțumi să spună doamnei de Montpensier:

— Vinul vidamului conținea un narcotic

atât de puternic, verişoară, că singurul mod pentru mine de a mă lupta cu somnul ar fi să vă vorbesc despre dragoste.

— Dormiți, vere, spuse ducesa.

— Voi face după cum doriți…

Şi Henric îşi puse gluga sutanei pe cap şi se rezemă într-un colț al litierei ca un om copleşit de somn.

Dar, în loc să doarmă, aşa cum am fi crezut, Henric începu să se gândească la o cale de ieşire din această situație proastă.

Catârii mergeau la trap, cavalerii călăreau.

Şapte ore mai târziu, cortegiul ajunse la porțile oraşului Angers.

La un cuvânt al ducesei, porțile se deschiseră, şi ofițerul care îi comanda se mulțumi să salute fără a încerca să afle cine era acel preot care o însoțea pe prințesa Anne de Lorena.

La castel, aceeaşi discreție.

Gărzile monseniorului duce de Anjou se depărtară respectuos, şi Henric putu să iasă din litieră, dând mâna ducesei, fără ca vreun călăreț sau paj să-i poată vedea un colț de pe fața lui.

— Vere, îi şopti ducesa, mi-ați vorbit despre dragoste, nu-i aşa?

— Da… şi vă iubesc!…

— Oh! cred că puțin… dar, în fine…

— În fine? întrebă el.

— Vă invit la cină…
— În compania altora?
— Nu, într-un *tête-à-tête*…
— Şi… unde anume?
— În apartamentul meu… pentru că sigur mi s-a pregătit unul.
— Accept, spuse Henric, care se gândea permanent la o evadare posibilă.
Erau doi oameni tăcuți şi nemişcați pe ultima treaptă a peronului de onoare. Ducesa schimbă un semn misterios cu fiecare dintre ei.
— Bine! murmură Henric, ştiu cu cine am de-a face. O mantie vă acoperă fața, dar v-am recunoscut pe amândoi, frumoşii mei veri. Unul dintre voi este François de Valois şi celălalt Henric de Guise.
Aceşti doi oameni se dădură la o parte pentru a o lăsa să treacă pe ducesă, care îl conducea pe falsul preot ținându-l de mână.
Toți pajii şi valeții fuseseră trimişi la culcare, înlăturând toți curioşii, iar scara era pustie.
— Este incontestabil, îşi spuse regele de Navarra, că nimeni nu trebuie să mă vadă.
El urcă în urma ducesei la primul etaj al castelului şi traversă mai multe camere.
Un pat se afla în ultima şi lângă el chiar o masă plină cu de toate.
Pe această masă se aflau delicatese

afumate, sticle sclipitoare de cristal umplute cu vin rozaliu sau roşu închis, alb sau de culoarea chihlimbarului.

— Vărul nostru de Anjou a făcut lucruri de calitate, după cum vedeți, spuse ducesa.

La un semn al ei, singurul cavaler loren care descălecase în curte şi luase o torță pentru a lumina calea ducesei şi prizonierului ei, închise uşile acestei ultime camere şi se retrase.

— Acum, iată-ne față în față, vere, spuse ducesa, puteți să vă dați jos masca.

Henric se supuse.

— Şi puteți să vă debarasați de sutană.

Prințul aruncă sutana departe de el şi îşi descoperi îmbrăcămintea sa de gentilom.

Ducesa se aşează la masă şi îl invită cu un gest să stea lângă ea.

— Doamnă, îi spuse Henric, care îi sărută din nou mâna, vă voi spune o rugăminte.

— Vorbeşte, vere.

— Sunt prizonierul vostru, nu-i aşa?

— Oh! prea puțin…

— Dar totuşi…

— Sunteți mai mult prizonierul vărului nostru de Anjou.

— Fie! Ei bine! îmi permiteți să-l uit pentru o oră?

— Oh! desigur, puteți să-l uitați.

— Şi să cinez cu dumneavoastră ca şi cum

am avea o întâlnire galantă?

— Dar din toată inima, vere.

Henric îşi puse braţul în jurul taliei mlădioase a Annei de Lorena:

— Vă spuneam că vă iubesc... spuse el.

— Iată, vere, spuse ducesa, privirea voastră este plină de pasiune, buzele vi s-au luminat de un surâs atât de drăgăstos, încât aş fi tentată să vă cred...

— Şi aţi avea dreptate, frumoasa mea verişoară.

Cu aceste cuvinte, el îi dădu un sărut.

Anne de Lorena nu se retrase:

— Sunteţi cel mai galant dintre prinţi, spuse ea.

— Oh, făcu Henric, cel puţin încerc...

— Deci, mă iubiţi?

— Pe sufletul meu!

— De ce nu mi-aţi spus la bordul şlepului?

— Păi, dragă verişoară, nu am făcut contrariul...

— Da, dar, părăsindu-mă, v-aţi dus să-i faceţi curte blondei Berthe de Mallevin.

— Am încercat să vă uit.... deoarece dragostea mea pentru dumneavoastră deja mă făcea să mă simt nefericit...

— Sunteţi adorabil, vere.

— Şi sincer...

— Haida-de!

— Iată, spuse Henric, de vreme ce mă veţi

trimite la Nancy şi pentru că nu sunt decât un biet prizonier, în loc de a fi regele Navarrei, liderul hughenoților, un inamic al casei de Lorena, în cele din urmă...

— Ei bine?

— Ei bine! iubiți-mă!... Oh! Doamne! dacă nu suntem de acord cu privire la politică, poate vom fi în dragoste...

— Este foarte posibil, murmură ducesa pe un ton batjocoritor. Dar să cinăm, vere... Putem vorbi foarte bine la masă!...

— E adevărat.

— Îmi permiteți să vă servesc câteva linguri de supă cu crustacee?

— Dar fără îndoială.

În momentul în care ducesa puse o farfurie plină de supă cu raci, Henric se încruntă.

— Ce este? spuse doamna de Montpensier.

— Un gând viclean care mi-a trecut prin cap.

— Ce gând?

— Vărul meu François are o grămadă de italieni în serviciul său... şi italienii sunt otrăvitori...

— Haida-de!

— Cine ştie dacă bucătarii săi nu sunt italieni?

— Vă înțeleg, spuse ducesa, râzând, dar nu vă temeți... şi imitați-mă.

Şi ea înghiți primele două linguri de supă.

— Asta mă linişteşte, spuse Henric, şi curajul vostru îmi dă puterea de a vă imita.

Cu aceste cuvinte, el mâncă liniştit partea sa de supă cu raci.

Ducesa luă una dintre sticle şi turnă în paharul prințului două degete dintr-un vin galben, de culoarea chihlimbarului.

— E din Xérès, spuse ea.

— Hm! spuse Henric, credeți că pivnicerul vărului nostru de Anjou nu e italian?

— Nu mai mult decât bucătarul. Veți vedea.

Şi ducesa bău prima.

— Asta mă linişteşte complet, spuse regele de Navarra.

— În sănătatea voastră, frumoasa mea verişoară!

Apoi, după ce îşi goli paharul, el se aplecă din nou spre ducesă şi îi dădu un al doilea sărut...

— Mă iubiți aşa de mult! şopti ducesa pe un ton în continuare batjocoritor, nu-i aşa că nu vreți să plecați la Nancy?

Capitolul XXXVIII

Doamna de Montpensier îl privi cu tandrețe pe Henric şi îi spuse:

— Dar ați fost totuşi bărbatul în care aş fi avut încredere.

— Ah! spuse Henric, pe care aceste cuvinte

simple îl făcură să tresară.

Anne continuă:

— Ascultați-mă bine. Sunteți prizonierul meu şi intenționez să vă conduc la Nancy. Acolo, veți avea tot timpul să mă iubiți în voie, deoarece sper să fiți păzit acolo cât mai mult timp posibil.

— Numai dacă, spuse regele Navarrei, bravii mei gasconi nu vor veni să mă elibereze.

— La Nancy?

— Desigur! călătoria este lungă, ştiu asta, dar, aşa cum spune proverbul, gasconii merg repede.

Doamna de Montpensier se ridică şi merse să se asigure că toate uşile erau încuiate şi că nimeni nu putea auzi conversația sa cu regele Navarra.

Henric se uită la ea şi o găsi frumoasă.

— Pe adevăratul Dumnezeu! verişoară, spuse el, regele Henric al III-lea a greşit foarte mult să nu se căsătorească cu dumneavoastră atunci când a avut ocazia.

Aceste cuvinte produseră un efect ciudat, aproape teribil, asupra ducesei.

Un fulger țâşni din ochii ei, buzele i se crispară, şi ea îi apăru béarnezului splendidă de atâta ură şi dispreț amar.

— Da, spuse ea, acest om a fost nebun, acest om a fost neghiob; aş fi făcut din el cel mai

mare rege din lume.

— Ce păcat, murmură Henric, că sunt căsătorit! m-ați fi ajutat să-mi extind micul meu regat de Navarra.

Aceste cuvinte nu o făcură pe ducesa să zâmbească. Ea rămase gravă şi gânditoare pentru un moment, apoi, ridicându-şi capul şi fixându-şi privirea înflăcărată asupra regelui de Navarra:

— Vere, spuse ea, momentul este solemn. De discuția din seara aceasta va depinde pacea sau războiul dintre noi.

— Dar, draga mea, observă béarnezul, mie mi se pare că suntem în plin război. Nu sunt prizonier?

— Da şi nu.

— Cum aşa?

— M-ați răpit de la Blois şi m-ați fi dus în Navarra; v-am întins o capcană la rândul meu, şi, aducându-vă la Angers, v-am dovedit că am puterea de a lupta cu dumneavoastră.

— Desigur! mi-am dat seama.

— Acum, vere, ascultă-mă. Vreau să-ți vorbesc deschis.

„Atunci, gândi Henric, să mă țin bine."

Anne de Lorena continuă:

— Mi-a fost destinată o soartă ciudată. Regele Carol al IX-lea trebuia să se căsătorească cu mine, regele Henric al III-lea

trebuia să se căsătorească cu mine, palatinul elector trebuia să se căsătorească cu mine… Am visat coroana Franței şi a Germaniei, şi nici una, nici alta n-au fost pentru mine. Fiică de prinț, soră de prinț, nu mi-e destinat să domnesc, probabil, niciodată.

— Şi vă doriți să domniți!

— Oh! spuse ea cu un accent intraductibil, cu o sclipire în ochi şi o furtună de furie de mult timp păstrată în inimă – oh pentru o coroană!…

— Şi în cazul în care nu vrea să vină? gândi Henric.

— Stați, spuse ducesa, în cursul acestei nopți, la conacul Panesterre, în timpul în care dormeai sau te prefăceai că dormi…

— M-am prefăcut spuse Henric.

— Am avut un vis ciudat, un vis pe care îl pot atinge.

— Să vedem?

— Vreau să împart jumătate din Europa în două părți.

— Tu!

— Eu! spuse ea cu un ton de convingere profundă – atât de profundă încât Henric tresări.

— Dar, într-adevăr, spuse el, noi suntem un pic cam departe, verişoara mea, de punctul nostru de plecare. Eu am început prin a vă spune: „Te iubesc!” şi dumneavoastră

continuați prin a-mi propune revizuirea hărții Europei.

— Ascultă-mă în continuare, vărul meu. Aş dori să trag o linie care urcă pe Rin de la vărsare până la izvoare, apoi va urma creasta Alpilor până la Marea Adriatică şi va limita la est această jumătate de Europă pe care o vreau.

— Cum s-ar spune, Flandra, Lorena, Alsacia, Franche-Comté, Elveția, Savoia şi Italia?

— Cu Franța şi Spania, vere.

— Şi Navarra?

— Da, şi Navarra.

— Ei, drace! Verişoara mea, ar fi un tort frumos.

— Aş tăia în două porții acest tort, vărul meu.

— Să vedem cum?

— În prima includ Flandra, Alsacia, Lorena, malul stâng al întregii Saone şi Rhone, Italia, Savoya şi Elveția.

— Bine! Iar a doua?

— A doua, pornind de la Paris, ar include Normandia şi Bretania, Anjou şi Poitou, ambele maluri ale Loarei şi această Garonne…

— Navarra, Spania şi Portugalia, finaliză Henric.

— Exact.

— Hei! dar, spuse regele Navarrei, acesta este un foarte frumos privilegiu. Continuă, verişoara mea. Cine ar domni peste primul dintre aceste două regate?

— Fratele meu Guise, care este cum se spune, Casa de Lorena şi care se simte înghesuit în palatul său din Nancy şi a constatat că aerul pe care îl respirăm de-a lungul râului Meurthe nu ne umflă suficient plămânii.

— Nu există nici o îndoială că este un pic rece, spuse Henric, care avea întotdeauna înflorit un zâmbet pe buze. Dar, îmi pare rău! Alteța Voastră încă nu a binevoit să-mi spună cui îi este destinat cel de-al doilea regat.

— Unui prinț care s-ar numi după propria-i voință, rege al Franței şi Gasconiei.

— Da-ar ciuma!...

— Eu spun regele Gasconia, continuă ducesa, pentru că, în mintea mea, capitala reală ar trebui să fie Bordeaux.

— Şi acest prinț?...

— Veți fi dumneavoastră, vere.

Henric se ridică la rândul său:

— Frumoasa mea verişoară, spuse el, vinurile care se beau la castelul din Angers sunt prea generoase.

— De ce?

— Dar, pentru că ele vă inspiră glume

drăguțe.

— Nu glumesc, vărul meu.

— Cum! îmi propuneți în mod serios acest lucru?

— Fără nicio îndoială.

— Atunci, o mie de scuze! Sunt numai urechi.

— Ei bine! Să presupunem pentru o clipă că harta Europei este astfel refăcută, continuă doamna de Montpensier.

— Presupunerea îmi place, la urma urmei, doamnă.

— Regatul vostru s-ar compune dintr-o jumătate din Franța, care este două treimi catolică şi din Spania care este în întregime catolică.

— Da.

— Nu ați conduce mult peste un mic nucleu de credincioşi hughenoți, şi având de condus noi popoare, ați putea *abjura*[30] la religia reformată.

— Adică, să devin catolic?

— Exact.

— La urma urmei, spuse Henric pe un ton obişnuit, ceea ce îmi propuneți nu este atât de nerezonabil cum s-ar putea crede. Eu nu-l urăsc pe papă atât de mult încât să nu pot,

---

[30] A renunța la o credință; a renega o doctrină, o părere etc. [n.t.].

într-o dimineață frumoasă, să mă împac cu el. După aceea?

— După aceea, vă veți căsători cu mine, spuse Anne de Lorena.

— Ah! foarte bine…

— Şi veți pune pe capul meu această coroană pe care v-am dat-o…

— Este corect. Dar…

— Nu mi-ați spus că mă iubiți?

— Da, spuse Henric.

Şi el o sărută din nou pe ducesă.

— Noi îl vom avea de partea noastră pe papă, spuse ea.

— Desigur, dacă voi abjura.

— Şi cele doua case de Navarra şi de Lorena vor fi stăpânele lumii.

— Ar fi foarte bine, dar…

Acest *dar* era plin de obiecții şi o făcu pe doamna de Montpensier să se încrunte.

— Explicați-vă, vere, spuse ea.

— Consider că schimbul este bun, spuse Henric, imperiul Lorenei nu va invidia regatul Gasconiei.

— Şi regatul Gasconiei va fi mulțumit, cred.

— M-ați fermecat, doamnă. Mi-ar plăcea ca Bordeaux să fie capitala; este un oraş frumos unde se respiră aer proaspăt şi unde soarele este blând. Dar ce vom face cu Parisul?

— Vom locui la Paris în timpul verii.

— Acest loc îmi place în continuare, Luvrul

este o locuință fermecătoare. Dar…

Henric se opri pentru o clipă, ducesa aşteptă…

Văzând aceasta, Henric continuă:

— Dar cum vă veți căsători cu mine, pentru că eu sunt deja căsătorit cu doamna Margareta de Franța?

— Am prevenit această obiecție, vere.

— Ah!

— Când v-ați căsătorit cu Margot, erați hughenot. Papa va rupe căsnicia voastră, imediat ce veți redeveni catolic.

— Iată! Hei! Ce idee frumoasă!…

— Ei bine! aveți încă vreo obiecție să-mi faceți?

— Oh! una singură…

— Să vedem?

— Şi regele Franței, Henric al III-lea, ce se va întâmpla cu el în toate astea?

— Am cumpărat în mod special pentru el o pereche frumoasă de foarfece de aur.

— Ah!

— Pentru a-i tăia părul şi a-l închide apoi într-o mânăstire.

— Este perfect, verişoară, aveți răspuns la toate… Dar…

— Cum! spuse ducesa, aveți în continuare o obiecție?…

— Nu chiar. Totuşi, vreau să vă spun că regele Spaniei mi-a oferit ceva similar.

— Într-adevăr?

— În primul rând, să o iau pe sora lui în căsătorie; se pare că aceasta este foarte frumoasă.

— Apoi? spuse ducesa cu dispreț.

— Apoi Parisul şi Luvrul... ca dumneavoastră...

— Şi apoi?

— Şi apoi, în schimbul coşmeliei mele din Nérac, al castelului meu din Pau şi ținutului sărăcăcios al Navarrei, toate acestea i le-aş ceda – el mi-a oferit câmpiile până la Metz, văile râurilor Meuse şi Meurthe şi palatul vostru din Nancy, draga mea verişoară.

Doamna de Montpensier avu o exclamație de furie şi de uimire totodată.

— Dar ați refuzat! spuse ea.

— Am refuzat, răspunse Henric.

Ducesa îşi regăsi calmul şi puse direct această întrebare:

— Cum vi se par, atunci, propunerile mele, vere?

Şi ea aşteptă răspunsul regelui de Navarra.

Henric de Navarra era gascon.

Gasconul este un văr direct al normandului.

Normandul nu răspunde *da* sau *nu* decât numai în cazuri extreme, şi numai atunci când a epuizat tot vocabularul de expresii evazive.

Deci, în loc de a accepta sau de a refuza categoric propunerile doamnei de Montpensier, Henric începu a ofta profund.

— De ce acest oftat, vere? întrebă ducesa.

— Pentru că mă gândesc la biata Margot.

— La soția dumneavoastră?

— Vai! da; ce se va întâmpla cu ea atunci când eu voi fi repudiat?

— Ea se va consola cu noi iubiri.

— Haida-de! făcu Henric cu naivitate, credeți că Margot?...

— Ei, femeile!... ea s-ar feri de un scandal pe cont propriu, vărul meu...

— Serios?

— Oh! Vă asigur.

Henric oftă din nou.

— Atunci, spuse el, pentru că aceasta este convingerea voastră, să nu mai vorbim.

Şi el oftă din nou.

— Dar bietul Henric? spuse el.

— Care Henric? fratele meu sau regele Franței?

— Regele Franței, desigur!

— Ei bine?

— Ce va face el în acea mânăstire?

— El va organiza procesiuni: ştiți că asta-i place.

— Mi s-a spus, într-adevăr.

Henric oftă pentru a patra oară.

— Ei bine! Ce e? Ce mai este, încă? spuse

ducesa.

— Şi vărul nostru François?

— Ducele de Anjou? Oh! El nu mai are mai mult de un an de viaţă.

— Într-adevăr! verişoară.

— Aceasta este părerea tuturor medicilor, cel puţin.

— Atunci, să-l lăsăm să moară în pace…

Ducesa crezu că l-a convins pe Henric, şi îşi puse mâna într-un mod familiar pe umărul prinţului.

— Ah! Ştiam eu, spuse ea, că veţi accepta, vere!

— Îmi pare rău! spuse Henric, care se retrase lent din această îmbrăţişare, nu am terminat…

— Cum? spuse ducesa, încruntându-se.

— Ştiaţi că regatul Franţei, aşa cum se prezintă, este un regat frumos?

— Aşa e.

— Şi că, dacă regele Henric al III-lea ar muri şi fratele său înainte sau după el, tronul ar fi vacant?

— Nu, pentru că fratele meu şi dumneavoastră veţi avea pretenţii şi unul, şi altul, obiectă doamna de Montpensier.

— Cu o mică diferenţă, cu toate acestea, spuse Henric, vărul meu de Guise este mai departe de tron…

— Credeţi?

— Sunt sigur. Ştiu pe de rost arborele meu genealogic şi al vostru.

— Fie! Dar regele Henric al III-lea trăieşte.

— Nu vorbeaţi de eliminarea lui?

— Fără îndoială.

— Ei bine! verişoară, spuse regele de Navarra, care izbucni în cele din urmă într-un hohot de râs, dar eu nu vreau să mă amestec în aşa ceva, credeţi-mă...

La aceste cuvinte, Anne se ridică tremurând.

— Altfel spus, refuzaţi? spuse ea.

— În mod clar, frumoasa mea verişoară.

— Şi nu v-aţi gândit că acum aveţi un duşman implacabil în mine? strigă Anne de Lorena cu ochii în flăcări.

— Haida-de! nu se moare din cauza urii unei femei.

— Dar sunteţi în puterea mea!

— Provizoriu, da. Dar cine ştie? Dumnezeu este mare şi viitorul este necunoscut.

— Păziţi-vă!...

— Doamnă, spuse Henric cu răceală, îmi rămâne să vă mulţumesc pentru onoarea ce mi-aţi făcut invitându-mă la cină.

Şi béarnezul se ridică pentru a o face să înţeleagă mai bine pe ducesă că el considera întâlnirea lor încheiată.

Ducesa era palidă de furie, şi ochii ei aruncau fulgere.

— Ah! Păziți-vă! repetă ea.

— De ce? întrebă Henric pe un ton calm.

— Aceasta este pedeapsa cu moartea despre care vă vorbesc...

— Nu există nicio pedeapsă fără drept de apel. Bună seara, verişoară!

Ducesa îi aruncă o ultimă privire: o privire întunecată şi înfiorătoare, în care se îmbinau ura femeii preocupate de politică şi furia femeii disprețuite.

Apoi, ea se îndreptă încet spre uşă, sperând încă.

Atunci când ajunse la pragul uşii, ea se opri şi aşteptă.

Îl văzu atunci pe Henric, care îşi turna în linişte o ultimă înghițitură.

— Desigur, spuse el pe un ton ironic, vinul vărului meu François este bun, şi îi voi cere scuze că l-am considerat otrăvit! În sănătatea dumneavoastră, doamnă!

Anne de Lorena scoase un urlet de leoaică rănită, împinse uşa cu zgomot şi ieşi.

Henric rămase singur.

— *Ventre-Saint-Gris!* murmură el, aceşti veri de Lorena sunt plăcuți, pe legea mea! Se presupune că eu înfrunt atât de multă durere pentru a deveni regele Gasconiei, tocmai când mă uit prin fereastră la steaua mea strălucitoare de pe cer, care mi-a spus că într-o zi am să fiu rege al Franței.

Cu aceste cuvinte deschise fereastra camerei şi se aplecă afară.

Noaptea era luminoasă şi rece, şi steaua béarnezului plutea la orizont spre nord-est, în direcția Parisului.

Henric îşi contemplă steaua sa norocoasă pentru un moment şi-i trimise un zâmbet vesel, iar apoi îşi coborî privirea spre pământ, adică spre curtea pavată a castelului d'Angers.

O jumătate de duzină de cavaleri loreni se plimbau în sus şi în jos, cu sabia la şold şi puşca pe umăr.

Henric închise fereastra şi şopti:

— Cum naiba să ies de aici?

El se duse spre uşă şi o împinse.

Uşa cedă, dar el văzu alte două santinele lorene în spatele ei.

Fiecare dintre acestea avea câte un pistol în mână.

Camera nu avea decât o uşă.

— Pe legea mea! îşi spuse béarnezul, să mergem la culcare, noaptea este un sfetnic bun.

Şi se aruncă îmbrăcat pe patul său.

Cum el nu avea nici sabie, nici pumnal, se gândi că era prudent să nu adoarmă.

— Sunt oameni care vor să mă asasineze, şopti el.

Şi, ridicându-se, merse şi împinse masa,

care era din stejar masiv, în fața uşii.

Pe această masă era o lumânare, o singură lumânare, a cărei flacără lumina camera.

Ducesa luase alta.

Henric remarcă, nu fără îngrijorare, că lumânarea mai avea puțin până a se consuma.

„Din fericire, gândi el, noaptea este pe sfârşite… ziua va veni în curând."

Şi se rugă ca lumânarea să dureze cât mai mult timp posibil.

Dar Henric se înşela. Noaptea nu era atât de avansată pe cât presupusese el şi lumânarea se stinse înainte de revărsatul zorilor.

Prințul stătea pe pat, dar fără să adoarmă şi ciulindu-şi urechile la cel mai mic zgomot; dintr-o dată, el auzi un scârțâit slab.

În acelaşi timp, i se păru că patul lui se zgâlțâi, şi vru să sară de pe el. Dar în curând el se simți țintuit de o forță misterioasă şi un fel de piroane invizibile căzură peste el şi îl imobilizară.

Se părea că resorturi ascunse îl fixaseră şi îl strângeau.

În acelaşi timp, patul se zgâlțâia din ce în ce mai puternic, şi regele de Navarra, care făcea eforturi zadarnice de a se elibera, înțelese că un abis se deschisese sub el şi că patul cobora în adâncimea unei încăperi

misterioase.

Acest lucru dură aproape zece minute.

Henric strigă, dar strigătele sale nu avură ecou.

El făcu eforturi supraomeneşti pentru a se smulge de pe pat, dar aceste eforturi erau în zadar.

În cele din urmă patul se opri şi părea să se aşeze din nou pe o suprafață solidă, în timp ce un zgomot se auzi de deasupra capului său.

Acest zgomot era tot o revelație pentru Henric de Navarra, care îşi aminti cu un fior de o poveste pe care o auzise în copilărie.

Această poveste se referea chiar la castelul din Angers.

Potrivit unui gentilom gascon pe care Henric de Navarra, copil fiind, îl cunoscuse la curtea lui Jean d'Albret, bunicul său, castelul din Angers avea o cameră numită camera verde.

Şi, într-adevăr, Henric, adunându-şi amintirile din seara precedentă, îşi aminti că acea cameră în care cinase în compania ducesei era tapetată în verde.

Camera verde era dotată cu un pat plasat pe o trapă mobilă.

Li se dădea această cameră persoanelor de care voiau să scape, şi, la un moment dat, resorturile de oțel, ascunse în lemnăria

patului, se destindeau şi îl prindeau pe cel care dormea.

Atunci trapa se deschidea, patul trecea prin podea şi cobora până la partea de jos a unei temniţe subterane.

Apoi trapa se închidea, şi nefericitul care avusese imprudenţa de a se culca în camera verde era pentru totdeauna separat de restul omenirii.

Gentilomul gascon căpătase experienţă în acest sens.

El rămăsese prizonier trei zile în subterană, şi datorită credinţei sale şi generozităţii Domnului care era interesat de el îşi primise iertarea.

Zgomotul pe care Henric de Navarra îl auzise deasupra capului său era acela al trapei care se închidea.

În acelaşi timp, resorturile se destinseră şi prinţul fu liber să se mişte.

Sări din pat, şi picioarele sale simţiră un teren umed şi alunecos.

El întinse mâinile şi mâinile sale întâlniră un zid gol şi neted.

— Haide! îşi spuse el, sunt în beciurile castelului şi la o adâncime la care stelei mele îi va fi destul de greu să coboare.

Henric oftă după ce spuse aceste cuvinte, dar nu-şi pierdu curajul şi adăugă:

— De fapt, am văzut de multe ori un lucru:

când o stea se ridică la orizont, ea lasă uneori una dintre razele sale se rătăcească într-o groapă sau într-o fântână...

Capitolul XXXIX

Henric fu cuprins pentru vreo oră de un fel de amețeală.

Unde era? Ce voiau să-i facă?

Ambele întrebări care-i frământau mintea nu găsiră răspuns.

Se aşeză pe patul său şi începu să se gândească.

— Am înțeles, îşi spuse el, că îndrăzneala verilor mei de Guise, la fel de mare ca ura lor, i-a făcut să scape de mine, dar ce am înțeles mai puțin este faptul că ducele de Anjou vrea să le fie complice. Noi am fost prieteni buni odată, eu cu vărul François, şi nu văd ce avantaj ar avea să mă facă să dispar. Odată ce eu voi fi mort, cei din Casa de Guise îl vor asasina.

Acest raționament era atât de logic şi plin de sens încât frica de moarte dispăru din inima lui Henric.

Şi, ca oamenii curajoşi care se trezesc noaptea tremurând fără motiv, regele de Navarra se culcă pe patul lui şi în curând adormi.

Somnul lui dură câteva ore, probabil,

pentru că, atunci când Henric se trezi, văzu o rază de la lumina zilei deasupra capului său.

Acest fascicul de lumină trecea printr-o deschidere îngustă şi îi permise prințului să-şi examineze închisoarea.

Era un fel de puț de formă ovală, cu o adâncime de treizeci la patruzeci de picioare, cel puțin, şi ai cărui pereți erau din pietre legate una de alta cu un ciment foarte dur.

Patul care era coborât pe lanțuri ocupa fundul acestui puț. Vertical deasupra capului său, Regele de Navarra văzu trapa şi infernalul său mecanism.

Cât despre raza de lumina care îi permitea să vadă toate aceasta, ea pătrundea printr-o firidă îngustă aflată un pic mai jos de trapă şi care, după toate aparențele, se afla la nivelul solului.

O privire era de ajuns pentru ca Henric să fie convins că orice încercare de a scăpa era inutilă şi în cazul în care el ar fi stat într-o temniță reală, şi acolo ar fi avut măcar o uşă.

Pereții lustruiți, cimentați, inatacabili, nu ascundeau nicio uşă.

Pentru a ieşi de acolo, ar fi fost nevoie ca lanțurile de la trapa-capcană să tragă patul înapoi sus şi Henric să revină în camera verde.

Henric aştepta.

— Deoarece m-au coborât aici cu prudență,

înseamnă că ei nu se gândesc la uciderea mea; le-ar fi fost mult mai uşor să mă facă să cad direct pe fundul temniței decât să mă aducă aici jos cu atenție.

Orele trecură.

Henric nu auzi niciun zgomot.

Atunci raza de lumină slăbi în intensitate şi Henric simți un junghi uşor la stomac.

— Iată că se înnoptează, îşi spuse el, şi cred că m-au uitat.... Oare vor să mor de foame?

Acest gând îl nelinişti pe regele Navarrei şi prinse consistență puțin câte puțin în mintea lui, deoarece lumina dispăru cu totul, şi temnița rămase cufundată în întuneric.

— Cine doarme, mănâncă! mormăi el filozofic.

Şi se culcă înapoi pe pat.

Trecură câteva ore.

Gândul că voiau să-l lase să moară de foame era din ce în ce mai convingător, când regele de Navarra auzi un zgomot surd.

Acest zgomot părea să vină din măruntaiele pământului şi părea a fi un târnăcop ce făcea o spărtură în zidărie.

Prințul îşi părăsi din nou patul, se întinse pe solul umed al temniței şi îşi lipi urechea de pământ.

Zgomotul părea să se apropie.

În acelaşi timp, simți o uşoară zdruncinătură.

Prin urmare, el nu mai avea nici o îndoială.

Sub el, se întindeau unele dintre galeriile subterane, iar acesta era punctul central al acestor galerii şi era demolat pentru a se ajunge la el.

Prin urmare, inima lui încă strânsă se dilată.

Henric înțelese că un prieten necunoscut sau misterios voia să-l elibereze.

Cine era acest prieten?

Era Noë? Erau gasconii sau poate chiar monseniorul François de Valois, duce de Anjou, complice aparent al prinților loreni?

Zgomotul târnăcopului devenea din ce în ce mai clar şi se apropia în mod semnificativ.

Henric se ridică şi se rezemă de perete.

Dintr-o dată pământul începu să sară ca grâul în ciur, apoi urmă o alunecare de pământ, şi Henric se simți condus de pământul de sub picioarele lui.

În acelaşi timp, un punct de lumină străluci dedesubt.

Henric se aplecă cu nerăbdare şi văzu un fel de mic tunel vertical, ca un îngust, care era săpat deasupra unei spărturi în zid.

În partea de jos a tunelului erau doi bărbați, dintre care unul ținea un felinar.

Celălalt ținea în mână încă târnăcopul eliberator.

Primul, cel care ținea felinarul şi care părea

că îi este superior celuilalt, purta o mască pe față.

Cel de-al doilea era, evident, un om simplu.

Henric se chirci pe marginea tunelului, destul de larg, la urma urmei, pentru ca un om să poată trece.

— Monseniore Henric de Navarra, spuse omul mascat uitându-se în sus şi dirijând razele luminii felinarului în sus, astfel încât să lumineze fața prințului, suntem prieteni şi am venit să vă eliberăm.

Henric tresări.

— Unde am mai auzit vocea asta? îşi spuse el, răscolindu-şi amintirile îndepărtate.

Şi el coborî prin micul tunel.

Apoi urma un pasaj îngust, sinuos şi lung.

Omul mascat puse un deget pe buze:

— Nu faceți zgomot şi nu-mi adresați vreun cuvânt, spuse el, deoarece castelul din Angers, în special pereții, au urechi.

Apoi, el luă mâna prințului, adăugând:

— Urmați-mă.

Şi el stinse felinarul.

Henric se lăsă condus timp de aproape zece minute prin întunericul gros.

Uneori, ghidul se apleca la urechea lui şi-i ordona să se aplece, alteori, îl făcea să urce una sau două trepte. Omul cu târnăcopul mergea în spate. În cele din urmă, misteriosul ghid se opri. Henric auzi din nou

un zgomot surd, dar nu era acela al unui târnăcop ce lovea un perete, era un bubuit ca de tunet.

— Aceasta este Loara pe care o auziți, spuse omul cu mască.

Atunci Henric auzi o cheie care se răsucea în broască.

Apoi, o uşă se deschise şi, deodată o adiere de aer înghețat îl lovi pe prinț în față.

În acelaşi timp, el văzu cerul şi stelele, şi se găsea în aer liber.

Erau pe malul Loarei, sub zidurile castelului, şi la intrarea acelei portițe secrete prin care cu câteva ore înainte ducele de Anjou o introdusese pe mama lui, doamna Catherine.

— Urmați-mă! repetă necunoscutul.

„Ce ciudat! gândi prințul, am auzit această voce undeva."

Necunoscutul îl făcu să-l urmeze un timp pe malul Loarei pe Henric, apoi se repezi într-un labirint de străduțe întortocheate şi întunecoase.

— Unde mă duceți, deci? întrebă prințul.

— Undeva unde să fiți în siguranță, Sire.

— Sunt încă în pericol, chiar acum?

— În pericol de moarte.

— Ah!

— Vă dați seama că era foarte simplu să vă las să muriți de foame în acea temniță?

— Fără îndoială, murmură Henric, care nu-şi putu reține un uşor fior.

— Din fericire prietenii veghează asupra voastră, continuă omul cu mască.

— Ce prieteni?

Henric văzu o scânteiere ce ieşi de sub masca necunoscutului, care răspunse cu o voce plină de amărăciune:

— Prieteni pe care, cu siguranță, nu-i cunoaşteți.

— Ah!

Omul mascat îşi aprinse felinarul.

— Şi pe aceşti prieteni îi voi vedea?

— Da, chiar acum.

Henric şi ghidul său se aflau atunci, la uşa unei case cu aspect neînsemnat.

— Aici sunt, spuse omul cu mască.

Şi el se dădu la o parte pentru a-l lăsa pe cel care ducea târnăcopul să introducă o cheie în broasca uşii.

— Deci, aici sunt prietenii mei necunoscuți? întrebă Henric.

— Da.

— Dar... tu?...

— Sunt o fantomă.

— Ce vrei să spui?

— Judecați singur, mai degrabă, monseniore.

Şi necunoscutul apropie felinarul de fața lui şi ridică un moment masca.

Henric scoase un strigăt amestecat cu groază.

— Oh! acest lucru este imposibil! spuse el, acest om este mort!...

Necunoscutul îşi lăsă masca pe faţă şi din nou stinse felinarul.

— Monseniore! spuse el pe un ton amar şi sarcastic, credeţi-mă că nu sunt prietenul dumneavoastră din propria mea voinţă.

— Oh! nu mă îndoiesc, spuse Henric.

— Dar mă supun ordinelor.

— Şi aceste porunci, cine vi le-a dat?

— Veţi afla.

Şi omul mascat împinse uşa pe care companionul său tocmai o deschisese.

Henric ezită pentru un moment:

— Nu-mi întinzi o altă capcană? întrebă el cu neîncredere.

— Dacă ar fi aşa, răspunse liniştit acela pe care Henric îl pretinse a fi mort, nu mi-aţi fi văzut faţa.

— Asta-i drept.

Şi Henric intră în casă urmându-l pe ghidul său. Acesta din urmă îl conduse printr-un coridor şi se opri în faţa unei uşi pe sub care se vedea o rază de lumină.

Dar în loc de a împinge această uşă, în loc de a ciocăni, el se întoarse spre Henric.

— Monseniore, îi spuse el, am fost duşmanul vostru cel mai aprig... dar pentru

răul pe care mi l-ați făcut...

— Tu m-ai provocat, nefericitule.

— Fie! cel puțin pentru răul pe care mi l-ați făcut, şi pe care eu l-am provocat, recunosc, pentru că am fost trupul şi sufletul duşmanilor dumneavoastră.

— Ei bine?

— Dacă aceşti duşmani despre care v-am vorbit ar deveni prieteni, m-ați ierta?

— Da, spuse Henric.

— Şi vă angajați, de aici înainte, pe cuvântul vostru de rege că nu veți trăda secretul reînvierii mele?

— Ți-o jur.

— Este bine, monseniore.

Apoi, omul mascat bătu discret la uşă.

— Intrați! spuse o voce de femeie din interiorul camerei.

Uşa se deschise şi Henric, uimit, se găsi pe pragul camerei maestrului Loisel, frizer, ocupată de doamna Catherine.

Doamna Catherine, îmbrăcată în negru, palidă, gravă, aproape solemnă stătea în picioare.

— Intră, fiule, spuse ea.

Şi, la un semn pe care îl făcu, omul cu mască se retrase, închizând uşa.

Apoi, regina se aşează.

Henric rămase în picioare în fața ei, cu pălăria în mână.

— Domnule, fiul meu, spuse Catherine, vin să vă smulg din ghearele morții.

— Doamnă!

— Vreți să uitați trecutul şi să vă amintiți doar un singur lucru: că sunteți soțul unei prințese a Franței?

Henric îşi petrecuse viața sfidând-o pe Catherine de Médicis. Cu toate acestea, i se păru, de data aceasta, că accentul reginei era sincer.

Dar, cum ea ghici ce se petrecea în mintea lui, regina-mamă se grăbi să adauge:

— Înțeleg că nu puteți acorda încredere decât dacă veți afla logica evenimentelor. Aşezați-vă aproape de mine şi vă rog să mă ascultați.

Henric se supuse.

— Chiar în această noapte, spuse Catherine, s-a încheiat un pact la castelul din Angers.

— Mă îndoiesc, spuse Henric.

— Un pact ca moartea voastră să fie sigură.

— Ah! foarte bine.

— Ducele de Guise şi frații săi, respectând sfaturile surorii lor, au semnat un compromis cu ducele de Anjou, fiul meu.

— Şi acest compromis?

— Acest compromis este detronarea regelui Franței.

— Înțeleg!

— Proclamarea ca rege a lui François de

Valois, care este bolnav şi care nu mai are decât doi ani de viaţă.

— Şi apoi? spuse Henric cu răceală.

— Şi moartea regelui de Navarra.

Atunci Catherine relată lui Henric de Navarra, simplu, dar în toate detaliile sale, scena care avusese loc în cabinetul ducelui de Anjou, scenă la care, prin oglinda de oţel, ea participase fără să fie văzută.

Şi când ea termină, Henric îi spuse:

— Aşa că am fost condamnat să mor de foame?

— Da.

— Cum, atunci, Majestatea Voastră a putut să mă salveze?

— Am trăit în castelul din Angers, răspunse Catherine. Eu sunt cea care a construit o parte din subterane.

— Ah! astfel că ducele de Anjou şi cei din familia de Guise nu ştiu de existenţa acestui pasaj care trece pe sub temniţă?

— Aşa este.

— Şi vor sta liniştiţi în ceea ce priveşte soarta mea?

— Cel puţin pentru o zi sau două. După această perioadă, cineva va merge, probabil, în temniţă pentru a se asigura de moartea voastră.

Henric începu să zâmbească.

— Doamnă, spuse el, Majestatea Voastră

să-mi permită a pune o întrebare.

— Spune, fiul meu.

— Majestatea Voastră, de-a lungul vieții, mi-a dat atâtea dovezi ale urii ce mi-o poartă, încât mă întreb de ce nu i-ați lăsat pe verii mei să scape de mine.

— Veți afla.

Henric o fixă cu privirea pe Doamna Catherine, care rămase impasibilă.

— Am fost soție de rege, mamă de regi, spuse ea cu o voce tristă şi gravă. Regele, soțul meu, a murit, doi regi, fiii mei, sunt morți. Jocul unui destin implacabil; sunt condamnată să-mi văd ultimul fiu murind în câteva luni de o boală necunoscută, dar cu atât mai teribilă încât îl va lovi sigur.

— Ce vreți să spuneți, doamnă? făcu Henric surprins.

Catherine îşi coborî vocea.

— François de Valois este otrăvit! spuse ea.

Şi, cum Henric făcu o mişcare:

— Oh! nu de către dumneavoastră, spuse ea. Nu am suspiciuni asupra dumneavoastră, nici acuzații. Sunteți un om loial, dar cei din familia de Guise ştiau bine ce făceau mai devreme oferind tronul Franței acestui nefericit prinț.

Henric tresări, regina-mamă continuă:

— În acest moment, vedeți dumneavoastră, Henric, casa de Valois nu mai are decât un

bărbat, şi acest bărbat nu are urmaşi. Când regele Henric al III-lea va coborî în mormânt, nu va exista drept succesor decât un prinț din casa de Bourbon.

Henric de Navarra fu străbătut de un fior prin tot corpul, şi involuntar, el se gândi la steaua sa.

— Ei bine! spuse Catherine, am fost copleşită puțin câte puțin de această fatalitate. Treptat, sufletul meu de fier s-a înmuiat la loviturile sorții; treptat, mama acestor patru prinți care păreau că niciodată nu vor muri şi veşnică în această lume casa de Valois era, îşi făcu acest gând teribil că familia de Valois se stinge.

Şi Catherine îşi lăsă capul în jos sub greutatea unei dureri enorme care-l emoționă pe béarnez.

Henric îi luă mâna şi o duse la buze.

— Ah! Doamnă, spuse el, vărul meu Henric de Franța este tânăr şi puternic, el va domni!

— Da, dar... după el?

— Nu ar putea avea un fiu?

Catherine clătină din cap, apoi luă la rândul ei, mâna lui Henric şi o strânse.

— Ascultați, spuse ea, vreți să fiți aliatul meu?

— Vreau, Doamnă, răspunse Henric.

— Vreți să mă ajutați să apăr tronul Franței pe care îl poftesc cei din casa de Guise, şi,

adăugă ea cu tristețe, s-ar putea să fie într-o zi al vostru?

— Da, vreau, spuse Henric.

— Ei bine! atunci veniți... veniți, în acest caz, şi fiți fiul meu!

Catherine avu un elan de afecțiune pentru acest bărbat pe care ea îl urmărise atât de mult cu ura sa, ca toți aceia care puteau fi urmaşi la tronul Franței. Ea îl îmbrățişă şi îl sărută pe frunte.

— Tu vei apăra tronul Franței, nu-i aşa? întrebă ea.

Henric îngenunche în fața ei.

— Vă jur, Doamnă.

Catherine lovi într-un clopot.

La acel sunet, omul mascat intră.

El avea în mână o sabie şi un pumnal pe care le înmânână cu respect regelui de Navarra care era neînarmat.

— Doamnă, spuse Henric emoționat, această sabie se va rupe în mâna mea înainte ca regele Franței să fie în pericol.

— Caii sunt gata?

— Ei tropăie toți înşeuați în curte.

— Unde mergem? întrebă Henric.

— La Amboise, spuse Catherine.

— Şi acolo?

— Acolo, vom notifica, murmură Regina mamă.

Cu aceste cuvinte, ea se ridică şi luă brațul

lui Henric.

În curtea frizerului Loisel era litiera reginei-mamă.

Lângă catâri, frizerul ținea doi cai de frâu.

Unul era pentru omul cu mască, celălalt pentru Henric.

În ceea ce priveşte cavalerul d'Asti, el o luase, probabil, înainte, precedând-o pe regina-mamă pe drumul spre Amboise.

Micul cortegiu ieşi din Angers în linişte şi la pas. Imediat ce porțile se închiseră în urma lor, îndemnară catârii la trap.

Noaptea era pe cale să se sfârşească. Deja la orizont, se strecura acea strălucire albă care precede zorile.

Henric galopa lângă portiera litierei, iar regina-mamă se aplecă în afară şi spuse:

— Vom fi la Amboise înainte ca ducele de Anjou să se trezească.

— Care, spuse Henric, râzând, mă crede în fundul temniței.

— Desigur.

În acel loc, drumul se bifurca.

Omul mascat se apropie de regina-mamă, şi luă în tăcere un pergament pe care ea i-l întinsese.

— Ce este asta? întrebă Henric.

— O scrisoare pe care o voi trimite la Blois.

— Cui?

— Majestății Sale, regele Franței.

Omul mascat se înclină, îl salută pe Henric şi îşi îndemnă calul la galop, cotind la stânga, în timp ce litiera doamnei Catherine o luă la dreapta.

— Hm! gândi Henric care îl văzu pe acest om îndepărtându-se şi luând-o pe drumul spre Blois, în timp ce frumoşii mei veri, Henric de Guise, François de Valois şi Anne de Lorena, ocupă castelul din Angers aşteptând să mor de foame şi să-l detroneze pe regele Henric, nemaiputând domni, acesta din urmă ar putea da ordine lui Crillon să vină şi să-i aresteze pe toţi trei.

Şi cu acest gând mângâietor, Henric îşi continuă drumul, călărind pe lângă portiera litierei reginei-mamă.

Capitolul XL

Să ne reamintim de pajul Raoul, frumosul paj cu ochii negri şi buze roşii, pe care Nancy îl iubea nebuneşte.

Dar Nancy era cochetă, şi Nancy îi spuse:

— Ar fi frumos ca o fată sensibilă ca mine să se căsătorească cu un scutier ca tine! Dacă doreşti să fiu de acord, aşteaptă până când vei părăsi jacheta ta de paj pentru un spenţer de gentilom.

Ori, Raoul nu mai era paj, el devenise scutier, şi, atunci el îi spuse lui Nancy că

trebuia să-şi respecte promisiunea.

Dar Nancy îi răspunse:

— Regele de Navarra, stăpânul nostru, vrea să te trimită într-o misiune. Când te vei întoarce, vom vedea.

Şi regele Henric îl trimise pe Raoul la Lorena cu instrucțiuni secrete.

Şi Raoul se achitase foarte bine, fără îndoială, deoarece ducesa Anne de Lorena a fost mult timp stăpânită de un amor nebun pentru el.

Ori atunci, Raoul care fusese pajul regelui Carol al IX-lea, apoi prieten al regelui de Navarra şi iubitul frumoasei Nancy, era acelaşi tânăr şi frumos cavaler pe care l-am văzut pe puntea şlepului.

Raoul, să ne aducem aminte, în momentul catastrofei, ajunsese înot la moară, apoi îl urmă pe Henric de Navarra la conacul din Panesterre.

Apoi, el era plasat de către rege ca santinelă la uşa domnişoarei Berthe de Mallevin pe timpul acelei nopți ciudate pentru cazul în care gasconii şi regele, stăpânul lor, ar fi dormit atât de profund.

În timpul nopții, din nou, trebuie să ne amintim, Raoul nu dormea, era stăpânit de un mic act de căință şi a recunoscut că fusese destul de uşuratic față de doamna de Montpensier.

După această pocăință, lui Raoul îi apăru o fantomă în fața lui, o veritabilă apariție, doamna de Montpensier, pe care el o credea moartă, venea spre el, plutind uşor fără a se auzi, precedată de o lumină care părea ciudată şi supranaturală.

Ducesa îi ordonase şi Raoul se supusese.

El o urmă din acel moment până în acea clipă fatală când, plonjând în întuneric dintr-o dată, el simți că pământul se întredeschide sub picioarele sale.

Un strigăt de teamă, un râs batjocoritor, asta fusese tot.

De atunci, universul ignoră soarta fostului paj, Raoul.

Cu toate acestea, Raoul nu era mort.

El căzuse de la o înălțime de aproape o sută de picioare într-un abis, dar pe fundul acestui abis el găsi o suprafață pe jumătate solidă şi pe jumătate lichidă; era adică un strat gros de noroi, în care el intrase fără a se lovi la cap şi fără să-şi fractureze vreun membru.

Să explicăm.

Ca aproape toate castelele din acele vremuri, conacul din Panesterre era prevăzut cu temnițe.

Temnițele erau puțuri largi, foarte adânci, în care erau aruncați oamenii de care voiau să scape.

De obicei, podeaua era pavată cu pietre, cu țăruşi ascuțiți, şi nefericitul care atingea solul se zdrobea ca o sticlă. Dar arhitectul care construise temnițele din conacul Panesterre nu ținuse cont de Loara, ale cărei valuri rodeau pereții castelului, şi al cărei nivel era mai ridicat decât fundul temniței, aşa că de-a lungul timpului, infiltrațiile lente pline de noroi făcură, în cele din urmă, ca temnița să se încarce până la o oarecare înălțime cu noroi.

Noroiul îl salvă pe Raoul.

Totuşi, căderea fusese destul de gravă încât îşi pierdu cunoştința.

După câteva ore, revenindu-şi, îşi dădu seama că el se număra încă printre cei vii.

El îşi mişcă brațele şi picioarele şi îşi dădu seama că toate articulațiile erau în regulă.

Doar că era pe jumătate îngropat în noroi.

În plus, întunericul domnea în jurul lui.

Dar, cum se întâmplă rar să fii în astfel de împrejurări, Raoul, revenindu-şi, îşi redobândi memoria şi toată prezența de spirit.

Raoul îşi aminti.

Şi, de îndată, el îşi dădu seama exact de situația în care se afla.

— Eu sunt, îşi spuse el, jucăria ducesei. Ea nu era moartă, şi s-a răzbunat.

Privind spre partea de sus, el se gândi la

temniță.

— Bine! îşi spuse el, tentativa bietei femei a eşuat, din moment ce nu sunt mort. Dar cum să ies de aici?

Această reflecție, care era în acelaşi timp o întrebare, îl făcu pe Raoul să fie prudent. El rămase nemişcat, spunându-şi:

— Poate că nu sunt pe un fund solid, şi, în acest caz, ar fi imprudent să mă mişc prea mult. Un pas greşit şi aş putea plonja într-un nou abis. Atenție!... trebuie să fie noapte deasupra pământului, dar se va face ziuă mai devreme sau mai târziu.

Şi el aşteptă, după ce ieşi din noroi şi îşi puse piciorul pe un colț de teren mai puțin ud.

Raoul era înghețat pe patul său de noroi, şi începu să se gândească că va muri de frig şi de foame, atunci când un zgomot se făcu auzit de urechile lui.

Acest zgomot era un oftat, un suspin care părea să fi ieşit dintr-o gură omenească. Şi acest oftat care fu dureros şi trăda o suferință, răsunase armonios la urechea lui Raoul.

Dar un om care fusese paj la curtea Franței, în acele vremuri tulburi, nu putea fi decât foarte prudent.

Tot aşa Raoul nu țipă, nu strigă după ajutor şi nu părăsi locul în care era.

Totuşi, el aşteptă şi ascultă cu atenție.

Un oftat se auzi din nou.

Atunci Raoul oftă, la rândul său.

Cel care oftase primul era fără îndoială mai puțin avizat decât Raoul, deoarece el ridică vocea în obscuritate şi strigă:

— Unde mă aflu, Doamne?

„Hei! Pe naiba! îşi zise Raoul lovit de această voce, se pare că acesta este prietenul meu Gaston."

Şi el oftă mai tare, dar nu articulă niciun cuvânt.

— La mine! La mine! repetă vocea.

Era, într-adevăr, vocea lui Gaston, gentilomul gascon care îi servise drept instrument ducesei şi pe care ea îl făcuse să intre în temniță cu o oră înainte de Raoul.

Deci Gaston nu murise.

Ca şi el, Gaston era un tânăr puternic şi sănătos şi rezistase destul de bine, deşi era zdrobit binişor.

Totuşi, leşinul său fusese mai mare.

— Cine-i acolo? se decise Raoul să întrebe.

— Eu, răspunse gasconul.

— Care... eu?

— Gaston.

— Într-adevăr, spuse Raoul.

— Raoul! strigă gentilomul gascon, tu eşti?

— Chiar eu.

— Unde eşti?

— Aici... dar nu te mişca!
— De ce?
— Pentru că nu ştiu unde suntem...
— Ah! ce cădere! murmură gasconul.
— Ca şi mine.
— Ai căzut?
— Desigur!
— Dar de unde?... dar cum?
— Cum probabil ai ajuns aici înaintea mea, spuse Raoul, ai primul cuvântul. Cum ai ajuns în locul în care te afli?
— Capelanul este cel care m-a făcut să intru într-un coridor.
— Foarte bine.
— Mergeam în fața lui.
— Şi unde te-ai dus?
— Să văd apartamentul rezervat doamnei ducese, Anne de Lorena.
— Ah! erați cu ea?
— Da.
— Continuă.
— Dintr-o dată pământul se prăbuşi sub mine.
— Ca şi mine.
— Şi nu-mi mai amintesc nimic.
— Nici eu, spuse Raoul.
Gentilomul gascon exclamă:
— Dar unde suntem?
— Într-o temniță a conacului, cred. Ai vreo rană gravă?

— Nu cred, dar tu?

— Nu simt nicio durere.

— Bine! dar cum vom ieşi de aici?

— Oh! spuse Raoul, să aşteptăm; poate că ziua va pătrunde până la urmă în acest abis.

Într-adevăr, întunericul temniței se risipea puțin câte puțin, şi o lumină vagă, indecisă, se contură.

De unde venea această lumină?

Raoul nu-şi dădu seama de la început, dar îl văzu pe partenerul său de nenorocire întins pe podea mişcându-se.

În acelaşi timp, el putu constata lipsa oricărei alte prăpastii.

Şi atunci, cum rămăsese culcat, se ridică şi încercă să meargă prin acel noroi, în care îşi găsise salvarea.

Totuşi, lumina care îi permisese lui Raoul să-l vadă pe companionul său ghinionist, era atât de slabă, încât pajul se mulțumi să meargă până la Gaston, care, mult mai zdrobit decât el, abia putu să-şi revină.

Odată ajuns acolo, el se aşeză alături de el, zicând:

— Înainte de a încerca să ieşim de aici, hai să vorbim puțin, dragă prietene.

— Să vorbim! spuse Gaston surprins.

— Mai întâi, eşti sigur că nu ai nimic rupt?

— Simt o durere ascuțită în acest braț.

— Întinde-l.

Gaston îşi mişcă articulaţiile braţelor.

— Bravo! Şi picioarele? întrebă Raoul.

Gaston se ridică şi făcu câţiva paşi.

— Foarte bine! Acum, hai să vorbim.

— Despre ce vrei să vorbim?

— Despre o mulţime de lucruri, spuse Raoul. Mai întâi, este evident pentru mine că, dacă suntem amândoi aici, nu este întâmplător.

— Nici eu nu gândesc altfel, spuse gasconul.

— Şi cei care ne-au făcut să cădem aveau interes de a scăpa de noi!

— Oh! ticăloasa!... murmură Gaston, care înţelese în cele din urmă conduita doamnei de Montpensier.

— Despre cine vorbeşti, prietene? întrebă Raoul pe un ton naiv.

— Despre ducesă.

— Ah! ah!

— Cu siguranţă că aceasta este cea care a dat ordin vidamului.

— Ei, drace! spuse Raoul, acest lucru este la fel de clar ca apa de munte.

— Ah! crezi?

— Dar este ceva mai puţin clar pentru mine, dragul meu prieten. Pentru a ajunge să cazi în această fântână în care ne aflăm, trebuie să fi intrat mai întâi în castel.

— Fără nicio îndoială.

— Cum aşa?

— Înot.

— Cum s-ar spune, în momentul catastrofei petrecute cu şlepul…

— Aşa este, spuse gasconul cu jenă.

Pe măsură ce-şi recăpăta moralul şi îi revenea sângele său rece, perfidul gascon îşi dădu seama de trădarea sa, şi deja lui îi era frică să nu fi spus prea mult.

Dar Raoul avea o minte lucidă, practică şi cu o logică riguroasă. El voia să ştie, şi în acest scop, nu neglija niciun detaliu.

— Să ne explicăm bine, spuse el.

— Ascult, spuse Gaston jenat.

— Nu încă, vorbeşte. Îmi spuneai că ai ajuns la castel înot?

— Da.

— Că acolo, urmându-l pe vidam pentru a merge să vizitezi un apartament destinat ducesei, ai simțit că lipseşte solul de sub picioarele tale?

— Exact.

— Păi atunci ducesa era la castel?

— Fără nicio îndoială.

— Şi cum ajunse la castel?

— Am salvat-o. Sunt un foarte bun înotător.

— Ah! foarte bine… Dar nu erai la cârmă atunci când şlepul a lovit stâncile?

— Într-adevăr, îngăimă Gaston.

— Haide! spuse Raoul, bănuiesc restul.

— Ce vrei să spui? făcu gasconul tulburat.

— Că eşti un trădător! spuse Raoul cu răceală.

Şi, cum gasconul îşi înăbuşi un strigăt de furie, Raoul adăugă:

— Dar eu sunt făcut dintr-un aluat bun, domnul meu! şi nu-mi trece prin minte în acest moment să-mi înfig pumnalul în trupul tău, cu atât mai mult cu cât terenul este alunecos, şi cu atât mai mult cu cât ne-am putea ajuta reciproc pentru a ieşi de aici.

Gaston îşi lăsă capul în jos şi nu spuse nimic.

Raoul adăugă:

— Este o adevărată seducătoare doamna Anne de Lorena, ducesa de Montpensier, nu-i aşa?

— Oh! spuse gasconul cu amărăciune.

— Văd lucrurile astfel, continuă Raoul; ea a urcat pe puntea şlepului în timp ce tu erai la cârmă.

— E adevărat!

— Şi ea te-a fermecat şi ți-a promis dragostea sa.

— Of! ce prost am fost! exclamă Gaston.

— În schimbul acestei iubiri, ea ți-a cerut să-l trădezi pe regele tău şi să faci în aşa fel încât să zdrobeşti şlepul, şi tonele de aur să ajungă pe fundul Loarei... Apoi, odată ce ați ajuns la conac, ea a scăpat de tine.

— Vai! oftă gasconul.

În timp ce Raoul vorbea, lumina din temniță crescu treptat.

Şi cei doi prizonieri putură examina, în voie, închisoarea lor.

Temnița era profundă, dar Raoul, ridicându-şi capul, era convins că lumina nu venea de sus de tot, adică prin deschiderea prin care el şi Gaston căzuseră, ci printr-o gaură în zid şi era la o înălțime de şase picioare deasupra lui.

— Priveşte! spuse el.

Gaston se uită la rândul său, văzu deschiderea şi raza de lumină.

— Aş vrea să ajung până acolo, spuse Raoul.

El examină pereții temniței, care erau netezi şi fără cea mai mică crăpătură.

Gaston veni la rândul lui.

— Urcă-te pe umerii mei, spuse el.

Raoul nu-l lăsă să repete. El sări pe umerii gasconului, care era înalt, şi care se rezemă de perete, chiar sub acea gaură.

Raoul căzuse în temniță cu pumnalul său în teacă.

Acest pumnal era încă la brâul lui; el îl trase şi căută o crăpătură în perete. Între două pietre văzu un foarte mic spațiu; Raoul îşi folosi pumnalul şi îl înfipse adânc acolo.

Apoi sprijinindu-se de mânerul pumnalului, el ajunse cu capul la deschiderea prin care venea lumina zilei.

Atunci Raoul văzu un colț de cer, copaci, dealuri, şi valurile argintii ale Loarei pe care soarele strălucea.

Prin urmare, el îşi explică existența noroiului din temniță.

În ceea ce priveşte deschiderea, era prea îngustă pentru a permite unui om să treacă; dar cum era în zidărie şi nu în piatră, Raoul îşi promise să o lărgească cu pumnalul său. Apoi, lăsând pumnalul în perete şi sărind de pe umerii gasconului, el recăzu pe podeaua temniței.

— Ei bine? îl întrebă Gaston cu nerăbdare.

— Suntem salvați.

— Ah!

— Dar trebuie să aşteptăm până la noapte.

— De ce? întrebă gasconul.

Raoul ridică din umeri.

— În mod cert, spuse el, eşti un pic naiv, dragul meu. Cum?! Ai căzut aici, te găseşti în compania mea, şi tu crezi că doamna ducesă de Montpensier nu ne-a făcut decât o glumă?

— Nu, desigur, spuse Gaston, dar…

— Dar, dacă vom pleca de aici în plină zi, ne vor vedea… şi oamenii vidamului ne vor ataca şi ne vor asasina.

— E destul de corect, spuse gasconul. Dar problema e că am o foame teribilă.

— Şi mie îmi este teribil de sete… Dar întotdeauna am auzit, că atunci când

vorbeşti prea mult, îți este sete.

— E adevărat.

— Atunci de ce să nu ne folosim de remediul invers? Când nu ai ce bea, trebuie să vorbeşti...

— Fie! să vorbim.

— Este opinia mea, spuse Raoul, că ducesa a cerut ajutor de la Angers.

— Cum?

— Ea va trimite oameni la vidam.

— Este posibil, spuse gasconul, şi îmi amintesc chiar că ieri seară un băiat de cincisprezece sau şaisprezece ani a încălecat pe cal.

— Asta este: el va goni până la Angers, şi regele de Navarra a căzut într-o capcană.

— Regele de Navarra!

— Desigur! spuse Raoul, a dormit la conac.

— Deci, şopti gasconul cu un aer sumbru, ducesa va ordona să fie asasinat.

— Pfu! ea se va uita de două ori.

— Şi eu sunt cel care l-a trădat!

— Ah! bunul meu prieten, spuse Raoul, mărturisesc că dacă aş fi în locul tău...

— Ei bine?

— Aş fi mai puțin dornic de a ieşi de aici...

— De ce?

— Păi, pentru că, odată ajuns afară, ruşinat de trădarea regelui meu şi dezonorând blazonul meu, mi-aş petrece sabia prin trup.

Gaston făcu o grimasă.

— La urma urmei, încheie Raoul, aceasta nu este treaba mea... când vei ieşi afară, vei face ceea ce vei dori... Eu nu sunt nici judecător, nici şef de pază...

Raoul şi gasconul aşteptară până seara.

Apoi, când fasciculul de lumină ce pătrundea prin acea deschidere aproape dispăruse, Raoul urcă pe umerii colegului său de captivitate şi începu să lărgească acea deschidere cu vârful pumnalului său.

Capitolul XLI

La porțile oraşului Nérac, se afla o frumoasă casă albă construită la mijlocul pantei, înconjurată de copaci şi ale cărei ferestre erau acoperite de o viță de vie sălbatică.

Era o seară de ianuarie. Cerul era albastru şi soarele acelui frumos ținut numit valea Pau asfințise, răspândind printre nori lumini roşiatice şi aurii.

Aerul era cald ca de primăvară, florile de ghiocei erau înflorite, şi prin iarba care începuse să înverzească, puteai zări câteva violete.

Doi tineri, o fată şi un frumos scutier de douăzeci la douăzeci şi doi de ani, se plimbau braț la braț pe terasa casei albe.

Acest cavaler era încă îmbrăcat într-o haină de călătorie, şi praful de pe pantalonii săi scurți, dovedea că făcuse un drum lung.

El vorbea foarte repede şi tânăra fată, pe jumătate zâmbind, îl asculta cu atenție.

— Iubitul meu Raoul, spuse ea în cele din urmă, dacă vei explica mai calm, poate că voi înțelege mai bine.

— Draga mea Nancy, răspunse Raoul, pentru că el era, iartă-mă, am atâtea să-ți spun!

— Ei bine! hai să procedăm în ordine: deci, regele de Navarra a venit?

— I-am luat-o înainte doar cu câteva minute.

— Şi Noë? Şi Lahire?...

— Noë şi Lahire sunt cu el.

— Şi şlepul?

— Şlepul, aşa cum ți-am spus, a naufragiat, dar tonele de aur sunt salvate.

— Iată unde povestirea ta este confuză.

— Haida-de!

— Nu mi-ai spus că, în timp ce regele Henric şi gasconii săi mergeau în compania ta, pentru a gusta din grațioasa ospitalitate a vidamului de Panesterre, Noë, într-o barcă, cobora pe Loara până la castelul lui sir d'Entragues?

— Acesta este adevărul curat, Nancy.

— Şi că Lahire şi bătrânul Hardouinot au

rămas la moară?

— Exact.

— Ei bine! Povesteşte-mi mai întâi cum ai scăpat din temniță.

— Mi-a luat o parte din noapte pentru a lărgi deschiderea din perete.

— În cele din urmă ai putut trece?

— Da, desigur.

— Şi companionul tău, de asemenea?

— Prietenul meu, la fel.

— Dar cred, spuse Nancy, că odată ajuns afară nu ai avut inspirația de a te reîntoarce în castel?

— Desigur că nu. Ne-am aruncat în apă şi am înotat până am ajuns la moară.

— Noë se întorsese?

— Noë tocmai sosise şi se consulta cu Lahire pentru a şti ce să facă, deoarece în timpul zilei precedente nu-l auzise vorbind nici pe regele de Navarra, nici pe gasconi, nici pe mine.

Noë se întorsese împreună cu sir d'Entragues, cu doisprezece oameni şi o barcă mare.

— Să asediem castelul! strigă Noë, deoarece, în mod cert, regele este prizonier.

Am traversat din nou Loara în barca lui sir d'Entragues şi am venit să batem la poarta conacului. Deoarece ezitau să deschidă, am forțat poarta. Curtea era părăsită, nu am

văzut nicio lumină la ferestre. Arăta ca o casă nelocuită. În cele din urmă, după ce am rătăcit dintr-o cameră în alta, am auzit gemete de femeie. O altă uşă a fost forţată şi noi am găsit-o pe Berthe de Mallevin plângând.

— Dar... regele?

— Regele plecase la apusul soarelui, cu o bună escortă, la Angers.

— Astfel, nu mai era nimeni în castel?

— Nimeni, cu excepţia Berthei şi a bătrânului intendent care, cu pumnalul la gât, mărturisi totul. Acolo, am ţinut sfat din nou.

— „Prietenii mei, spuse Noë, să mergem la Angers ar fi o nebunie. Regele de Navarra se va salva singur, sunt sigur. Noi să salvăm tonele de aur."

— Nu era un lucru uşor, fără îndoială? întrebă Nancy.

— Ne-au trebuit două nopţi la rând pentru a le scoate din apă, una după alta şi a le încărca în barcă. Cum, în dimineaţa celei de a doua nopţi, treaba fusese terminată, am văzut o ambarcaţiune pe Loara care cobora rapid spre noi. Un bărbat stătea în faţă şi agita o eşarfă albă. Noë strigă, „El este!" şi, într-adevăr, era regele Navarrei.

— Dar de unde venea? întrebă Nancy.

— De la Amboise.

— De acasă de la regina-mamă?

— Exact.

— Şi el a putut scăpa de ducesă şi de ducele de Guise?

— Aşa părea, pentru că era liber şi avea sabia la şold.

Cum Raoul termină de dat aceste explicații lui Nancy, un nor de praf se ridică la orizont.

— Cred că este regele Navarrei şi suita sa, spuse el.

Într-adevăr, Nancy văzu o jumătate de duzină de călăreți care goneau mâncând pământul, iar în fruntea lor ea recunoscu panaşul alb al béarnezului.

— Micuțul meu Raoul, îi spuse ea atunci pajului, tot ce mi-ai spus este extraordinar, dar ai evitat un punct important al povestirii tale.

— Care, draga mea?

— Ce ai făcut la Nancy, oraşul acela al cărui nume îl port?

— Mi-am dus la îndeplinire misiunea.

— Ce misiune?

— Sst! Asta ține de politică.

— Mă îndoiesc...

Raoul se tulbură.

— Şi cum, sub pretextul politicii, ți-ai uitat oarecum jurămintele...

— Oh! niciodată!

— Aiureli! Am auzit noutăți despre tine.

— Dar eu te iubesc!

— Aş vrea să cred... Totuşi eu am amânat căsătoria noastră.

— Ah! Doamne! şi până când?

— Până vom merge la Paris.

În acest moment, regele de Navarra îşi sprijini piciorul de terasă; el auzise ultimele cuvinte ale lui Nancy şi îi strigă lui Raoul:

— Nu te întrista, dragul meu, Nancy este o cochetă.

— Ah! Sire! făcu Nancy roşind.

— Dar tu nu vei aştepta pentru mult timp, încheie Henric de Navarra, pentru că vom fi la Paris în scurt timp.

Şi regele, mereu galant, descălecă şi veni s-o sărute pe Nancy pe ambii obraji.

Partea a patra
Capitolul întâi

OMUL CU MASCĂ

(L’HOMME AU MASQUE)

Capitolul I

Era în anul 1584[31], în plină lună octombrie.

În acea dimineață, regele Henric al III-lea s-a trezit foarte târziu, între orele unsprezece şi prânz.

Cu toate acestea, regele era de obicei matinal. El respecta vechile tradiții ale Curții Regale, care, conform unei proverb al acelor timpuri, spunea:

Trezit la cinci,
Prânzit la nouă,
Cinat la cinci,
Culcat la nouă.

Dar în noaptea aceea, regele Franței avusese un coşmar şi reuşise să adoarmă de-abia când apăreau zorile.

Coşmarul care chinuise pieptul Majestății Sale fusese groaznic.

În visul său, se văzuse mergând pe jos într-o zi posomorâtă de iarnă, încălțat în

[31] Acțiunile din „Prolog – Întrunirea statelor de la Blois", au avut loc în decembrie 1576, deci în urmă cu aproape 8 ani. [n.t.].

sandale, cu trupul acoperit cu o rasă[32] groasă de călugăr, capul ras, cu un mare şirag de mătănii confecționate din lemn în jurul gâtului şi cu un crucifix în mână.

Se văzuse mergând pe străzile Parisului, dar nu ca gentilom sau ca burghez, şi nici ca om de arme sau ca meseriaş; nu era însoțit de garda sa şi nu era salutat, el, care era regele Franței.

Pentru că această îmbrăcăminte caraghioasă era neobişnuită şi greoaie pentru el şi pentru că această indiferență a mulțimii îi părea ciudată, el se adresă unui burghez ce sta la soare în fața uşii sale, pentru a afla motivul pentru care nu i se acorda atenția cuvenită.

Burghezul îl măsură din cap până la picioare, îi râse în nas, apoi îi răspunse pur şi simplu:

— Cum, călugăr sărac, să ți se acorde atenție ție, astăzi, când regele Franței va trece pe aici?

La aceste cuvinte, Henric al III-lea, încă visând, făcu un pas înapoi.

— Regele!?... exclamă el.

— Da, regele Franței, spuse burghezul.

---

[32] Haină de postav, largă şi lungă până la călcâie, pe care o poartă preoții, călugării şi călugărițele pe deasupra îmbrăcămintei. [n.t.].

— Dar… regele Franței, sunt eu…

Burghezul ridică din umeri.

— Dovada că nu eşti tu, sărman călugăr, este faptul că este *el!*

Şi într-adevăr, Henric al III-lea auzi, mereu în visul său, un zgomot mare de trompete, tobe şi cinele, şi apoi văzu mulți călăreți apărând de după colțul străzii, în fața unui om foarte înalt, în armură strălucitoare, purtându-se nobil şi mândru, ca şi când ar fi mărşăluit pentru cucerirea terenului parizian.

— Iată regele! spuse burghezul.

Iar el, Henric al III-lea, călugăr sărac şi lipsit de importanță, era sortit să vadă trecerea acestei procesiuni regale.

În fruntea elveților îl văzu pe Crillon; în spatele lui Crillon mergeau d'Épernon şi domnul amiral Joyeuse, apoi o duzină de seniori ai Curții Franței.

Şi cel care îi luase locul lui Henric al III-lea, considera că aceşti oameni sunt ai săi şi le da ordine pe care aceştia le primeau cu semne de respect.

Cine era noul rege?

Henric al III-lea nu putea şti, pentru că noul rege avea capul acoperit cu o cască, iar vizorul căştii era lăsat în jos.

Numai la trecerea regelui, mulțimea bătea din palme şi striga: *„Trăiască regele!"*

Henric al III-lea avu un frison; fruntea sa era scăldată în sudoare, gâtul îl strângea şi nu putu scoate niciun sunet atunci când încercă să strige că acest om era un impostor şi nu adevăratul rege al Franței.

El vru să alerge, să se arunce în fața acestui impostor şi să-i ridice vizorul căştii: picioarele însă refuzau să se mişte.

Şi cortegiul trecu, urmat de mulțime, iar Henric al III-lea, rămas singur, îmbrăcat în rasa lui de călugăr, merse pe jos pe zăpada tare şi înnegrită, care acoperea solul, şi se îndreptă spre o casă cu un aspect sumbru, cu ziduri înalte, ferestre înguste protejate de bare de fier, care nu era altceva decât o mânăstire.

Uşa se deschise înaintea lui şi o voce din interior, îi spuse:

— Intră, călugăr sărac!

În timp ce Henric al III-lea făcea un efort supraomenesc pentru a rezista acelei forțe necunoscute care-l împinsese către mânăstire, şi când tocmai păşea pragul, el se trezi.

Din fericire, nu într-o mânăstire se trezise regele, ci chiar în dormitorul regal din castelul Saint-Cloud, unde, de câteva zile, îşi avea stabilită reşedința sa şi pe cea a curții.

Regele se grăbi să sară din pat, ca şi când ar fi fost un simplu paj, deschise el însuşi

fereastra şi-şi scoase capul febril în aerul dimineții.

Dimineața era strălucitoare, priveliştea era splendidă.

Regele putea vedea Sena derulându-şi larga sa panglică de argint între două garduri vii de plopi şi într-o vastă câmpie plină de pajişti.

În depărtare, stejarii seculari din pădurea Boulogne nu ascundeau decât parțial Parisul la orizont.

Regele îşi aruncă mai întâi privirea în depărtare, îmbrățişând această panoramă magnifică, care se întindea de la înălțimile din Sevres şi Meudon, la movila şi satul Montmartre, apoi îşi duse privirea în jos, adică sub zidurile castelului.

Domnul de Crillon trecea în revistă garda elvețiană.

Vrednicul cavaler venea şi pleca, dădea ordine, gesticulând şi mergând, uneori dând drumul unui *harnibieu*[33] sonor, înjurătura sa favorită.

La vederea lui Crillon, regele termină prin a se linişti.

— Hei! Crillon! strigă el.

---

[33] *Harnibieu* – înjurătură intraductibilă, realizată prin distorsiune, folosită în această carte de către ducele de Crillon. [n.t.].

Crillon se uită în sus, îl recunoscu pe rege, şi îşi salută stăpânul cu respect.

— Urcă aici cavalere, spuse regele.

Crillon se grăbi să vină.

Bunul cavaler avea o barbă grizonată, dar îşi păstrase aspectul său frumos, abordarea lui îndrăzneață şi o mică mişcare a capului, care îi era particulară şi datorită căreia odată frumoasele fete din Avignon îl recunoşteau pe galantul cavaler.

Crillon intră la rege.

— Bună ziua, Crillon, spuse Henric, care era înapoi în pat.

— Bună ziua, Sire.

— Ştiți pentru ce v-am chemat, cavalere?

— Nu, Sire.

— Pentru ca să-mi spuneți adevărul.

— Aceasta mi se pare mai mult decât agreabil, Sire, întrucât sunt singurul capabil de asta la curtea Franței şi cu atât mai uşor pentru că nu v-am mințit niciodată.

— Bravul Crillon!

— Ce doreşte Majestatea Voastră?

— Să ştiu un lucru.

— Care dintre ele?

— Dacă eu sunt încă regele Franței.

La aceste cuvinte ale lui Henric al III-lea, Crillon, uimit, îşi frecă ochii şi urechile, şi crezând că regele glumeşte, spuse pe un ton melancolic:

— Se pare că Majestatea Voastră este în toane bune în această dimineață, dacă îl ia pe Crillon drept *drăguții* săi.

La cuvântul *drăguții*, regele oftă:

— Vai! spuse el, nu-i mai am, ei sunt morți.

Crillon nu răspunse.

— Mi i-au ucis, murmură Henric al III-lea. Săracul Quélus! săracul Schomberg! săracul Maugiron!

— Vă rămâne domnul d'Épernon, care este un domn galant, spuse Crillon, zâmbind batjocoritor.

— Ah! da... Dar i-aş fi preferat pe alții, răspunse Henric.

— Îndrăznesc prin urmare să întreb pe Majestatea Voastră care e motivul unor astfel de întrebări ciudate?

— Ciudat este cuvântul, dar e o treabă foarte serioasă.

— Cum?

Henric al III-lea luă un aer solemn.

— Domnule, spuse el, spuse-mi sincer: Sunt eu rege?

— Da, Sire.

— Regele Franței?

— Da, Sire.

Şi Crillon se întreba dacă regele nu era acum bufon.

Dar Henric al III-lea completă gândul său:

— Domnule de Crillon, zise el, am avut un

vis groaznic.
— Ce a visat Majestatea Voastră?
— Că nu mai eram rege.
— Haida-de!
— Că eram călugăr.
— Şi cine domnea în locul Majestății Voastre?
— Un necunoscut.
După ce spuse acest cuvânt, Henric al III-lea îi povesti visul său punct cu punct domnului de Crillon, care-l asculta cu atenție.
Când încheie, Crillon răspuns grav:
— Ca şi mine, Sire, am avut, de asemenea, un vis.
— E la fel de rău ca al meu?
— Aproape.
— Spune-mi-l, cavalere, zise Henric, tremurând.
— Sire, am visat că două armate îşi disputau Parisul, zise Crillon.
— Ah!
— Am închis porțile oraşului, întins lanțuri, baricadat străzile şi casele.
— Fără ordinul meu?
— Da, Sire.
— Cum asta, cavalere?
— Pentru că Majestatea Voastră nu era la Paris.
— Ah!
— Ea comanda una dintre cele două armate

care era afară.
— Dar Parisul era atât de revoltat?
— Da şi nu.
— Cum, Parisul a închis porțile regelui său şi nu se revolta?
— Parisul avea o regină.
— O regină?
— Da, Sire.
— Şi cum se numea ea?
— Nu-mi amintesc ce nume avea, dar o revăd ca în visul meu.
— Cum este era?
— Blondă, cu ochi albaştri.
— Şi ea purta o sabie?
— Nu, Sire.
— Un sceptru?
— Da, un sceptru ciudat: o pereche de foarfece, cu care a tăiat părul Majestății Voastre.
— Trăiască Dumnezeu! Crillon, prietene, şopti Henric al III-lea tremurând, este mare noroc pentru mine că acesta nu este decât un vis!
— Acestea sunt vise care se adeveresc uneori! murmură Crillon încruntat.
Lui Henric al III-lea i se făcu frică.

Capitolul II

— Vino, bunul meu Crillon, spuse regele,

care se aşează în capul oaselor, trebuie să fiţi priceput în ştiinţa celor care citesc viitorul.

— Eu, Sire?

— Nu eşti din Avignon?

— Şi ce dovedeşte asta?

— Dar am auzit mereu, spuse cu naivitate Henric al III-lea, că oamenii din sud citesc în stele, prezicând viitorul şi explicând visele.

— Italienii, probabil, Sire, dar nu noi provensalii[34].

— Ah! foarte rău! murmură regele.

— Dar, răspunse Crillon, în această dimineaţă, în mod sigur, un om care se pretindea a fi un expert în aceste probleme da târcoale în împrejurimile castelului.

— Şi l-ai lăsat să plece?

— Există faţă de aceasta, spuse Crillon, o diferenţă de timp de o oră.

— Ah!

— Şi poate că nu este departe.

— Păi aleargă, cavalere, aleargă repede, găseşte-l şi adu-l la mine.

— Voi face tot ce e posibil pentru a satisface dorinţa Majestăţii Voastre, spuse Crillon.

---

[34] Provensal – locuitor al regiunii Provence, care este o regiune în sud-estul Franţei, situată între Marea Mediterană, Valea Ronului şi Italia; în nord se află provincia Dauphiné situată în regiunea Rhône-Alpes. [n.t.].

Şi el plecă.

Regele, rămas singur, îşi chemă pajii ca să-l îmbrace.

În timpul toaletei sale, regele oftă de mai multe ori...

El traducea cu un oftat fiecare dintre frazele pe care le gândea.

— Ah! oftă el, ce muncă mai este şi cea de rege, Dumnezeule!... El este înconjurat de linguşitori, mincinoşi, şi egoişti; îşi pierde prietenii lui, unul câte unul, şi într-o dimineaţă se găseşte singur cu Crillon... Uf!

Aici oftatul regelui era teribil.

— La urma urmei, continuă el cu o voce joasă şi fără a lua în seamă pe pajii care-l îmbrăcau, nu este îmbucurător că acest bun Crillon, foarte curajos şi credincios, asta este tot ce poate fi. Niciodată el nu a fost în stare să mă facă să râd.

Unul dintre paji, care avea îndrăzneala poziţiei sale, ascultând această reflecţie a regelui, cuteză să spună aceste cuvinte:

— Asta, pentru că el nu a ştiut niciodată să se descurce în viaţă, acest bun domn Crillon.

— Ei drăcie! făcu regele, care ridică capul, privind la pajul său. Crezi asta, drăguţule?

— Da, Sire.

Pajul care afirmase astfel lipsa abilităţilor lui Crillon, era un băiat destul de bizar ca formă, maniere şi spirit. Câţi ani avea?

Părul său de pisică, ochii săi albaştri, chipul său palid, îl făceau să pară ca de cincisprezece sau de treizeci de ani; putem alege cum vrem.

El era înalt, un pic cocoşat, un pic crăcănat, şi picioarele sale uscățive bălăngăneau în pantalonii scurți şi bufanți, ca o andrea de şelar[35] într-o teacă de *claymore*[36].

Se numea Mauvepin.

Dar Mauvepin era un pseudonim a cărui origine era destul de dificil de definit.

Numele lui real era Maurice d'Uzès; el venea dintr-o casă ducală cu acest nume, şi fusese, probabil, ursit la naştere să fie paj de rege, căci regele nu iubea genul de oameni schimonosiți.

Henric al III-lea îl privi, şi, pentru prima dată, el observă că Mauvepin avea o mină zeflemitoare şi sarcastică şi că privirea sa vioaie strălucea batjocoritoare.

— Ai găsi tu o modalitate de a mă distra? întrebă regele.

— Poate.

— Cum aşa?

---

[35] Andrea de şelar – ac mare cu care se confecționează şei, hamuri şi alte articole de harnaşament. [n.t.].

[36] Claymore – sabie scoțiană lungă şi lată. [n.t.].

— În primul rând, ar trebui ca Majestatea Voastră să vrea a mă scuti de funcția mea de paj.

— Ah!

— Şi a mă ridica la cea de bufon.

— Vrei să fii bufon?

— Da, bufonul regelui.

— Şi când vei fi bufon, mă vei distra?

— Sper că da.

— Dar cum asta?

— Majestatea Voastră să se liniştească. Ea va vedea.

În timp ce Mauvepin făcu această promisiune, domnul Crillon reapăru.

— Sire, spuse el, magicianul este aici... l-au găsit tocmai acum.

— Ei bine, să intre!

Crillon îşi freca încurcat urechile:

— Acest lucru se datorează faptului că, spuse el, am făcut o promisiune bizară, Sire.

— Noi plătim cu generozitate, cavalere.

— Nu este vorba despre asta.

— Dar ce este?

— Acest om este mascat.

— Mascat?

— Da, Sire.

— Ei bine, el îşi va scoate masca.

— Este că el nu vrea asta.

— Şi de ce nu?

— Se pare că a făcut un jurământ... şi i-am

promis, pentru că el nu a vrut să vină fără ea, că Majestatea Voastră îi va permite să rămână ascuns sub mască, în prezența sa.

— Ei bine, spuse regele, să vină cum doreşte, aceasta este, probabil, figura diavolului, şi există un avantaj în a nu o vedea.

Crillon ridică draperia care separa camera regelui de încăperea unde îl lăsase pe omul mascat.

— Intrați, seniore, spuse el.

Regele nu se putu abține să nu tresară la apariția acestui nou personaj.

Era un bărbat înalt, îmbrăcat tot în negru, şi al cărui chip, de fapt, era acoperit cu o mască.

Dar traversa prin această mască scânteierea unei priviri întunecate care încrucişându-se cu cea a regelui, îi dădu acestuia fiori.

Acest om salută cu o plecăciune elegantă care trăda o origine nobilă şi arăta că era obişnuit să frecventeze personaje de rang înalt.

Apoi, el rămase înaintea regelui cu pălăria în mână.

— Cine sunteți, domnule? întrebă regele.

— Sire, răspunse omul mascat, am avut onoarea de a-i spune cavalerului de Crillon că nu am aici nici nume, nici chip.

— Ah! Simțiți mari nenorociri, poate?

— Da, Sire.

— Şi ați făcut vreun jurământ?

— Jurământul de a nu-mi descoperi fața mea şi de a nu-mi spune numele până în ziua în care scopul meu nu va fi atins.

— Deci aveți un scop?

— Un scop pe care îl urmăresc zi şi noapte, fără pauză şi fără încetare.

— Şi... acest scop?

— Este răzbunarea, Sire.

Henric al III-lea îşi încruntă fruntea.

— Acesta nu este un sentiment creştin, vă asigur, spuse el.

Omul mascat nu făcu niciun gest şi răspunse:

— Majestatea Voastră nu m-a chemat aici pentru a afla ceva de la mine?

— Da, spuse regele.

— Explicația unui vis, cred?

— Asta este. Sunteți un expert în a prevedea viitorul?

— Citesc în stele, Sire.

Omul cu mască rosti aceste cuvinte, cu o convingere care îl impresionă pe rege.

Henric continuă:

— Am avut un vis teribil noaptea trecută.

— Ah!

— Şi domnul de Crillon a avut unul similar.

— Domnul cavaler mi-a spus deja visul său,

Sire.

— Şi i l-aţi explicat?

— Nu încă.

— Ei bine! explică-l domnule şi apoi vi-l voi spune pe al meu.

— Bucuros, Sire.

Şi omul mascat luă mâna lui Crillon şi începu să-i studieze liniile cu o atenţie deosebită.

— Sire, spuse în cele din urmă, am nevoie să fiu singur cu Majestatea Voastră şi cu cavalerul.

Regele făcu un semn către pajii săi care ieşiră.

— Ei bine, întrebă el apoi, ce înseamnă visul domnului de Crillon?

— Ceva foarte simplu, Sire: războiul civil.

— În Franţa? În regatul meu?

— Da, Sire.

Şi accentul necunoscutului avea ceva profetic.

— Dar o parte dintre slujitori mei, se vor revolta astfel împotriva mea?

— Da, Sire.

— Şi cine ar îndrăzni să se pună în fruntea lor?

— Femeia blondă pe care domnul de Crillon a văzut-o în vis.

— Ah!

— Numele acestei femei, eu nu-l pot spune

încă Majestății Voastre.

— De ce, domnule?

— Pentru că este necesar ca Majestatea Voastră să binevoiască la rându-i, să-mi spună visul.

— Ei bine, spuse regele, am visat, domnule, că eram îmbrăcat ca un călugăr...

— Părul scurt şi picioarele goale?

— Exact.

Omul mascat tăcu pentru un moment.

Tăcerea părea regelui ca o prevestire rea. Totuşi el continuă:

— În timp ce eu eram îmbrăcat ca un călugăr, un om îmbrăcat luxos cutreiera străzile însoțit de numeroşi seniori.

— Şi acest om? întrebă necunoscutul.

— Un cetățean spunea că era regele Franței.

— Sire, spuse omul mascat, Majestatea Voastră îmi permite să-i citesc în palmă?

— Poftim!

Henric al III-lea îşi întinse mâna deschisă.

Necunoscutul prinse mâna regelui, examină liniile palmei, şi după o tăcere care părea să dureze un secol, îi spuse regelui:

— Există ceva adevăr în visul vostru, Sire, mult adevăr.

Regele îşi înăbuşi un strigăt de durere.

— Şi în cel al lui Crillon?

— Oh! spuse omul mascat, acesta va fi

realizat punct cu punct.

— Astfel deci, îmi închei domnia? întrebă regele.

— Da şi nu, Sire.

Şi necunoscutul lăsă liberă mâna regelui.

Capitolul III

Este greu de spus dacă domnul de Crillon, care era puțin superstițios, a crezut cuvintele omului mascat.

Cu toate acestea, bunul cavaler era grav şi grijuliu, şi fruntea sa se încreţise imperceptibil atunci când omul cu mască luă din nou mâna regelui.

Acest al doilea test era chiar mai lung decât primul.

— Dar vorbeşte, domnule, spuse regele, care se îngrijorase.

— Sire, zise necunoscutul, în cazul în care Majestatea Voastră doreşte să ştie viitorul întreg, are nevoie de răbdare.

— Viitorul este sumbru?

— Nu ştiu încă.

— Ah! făcu regele. Prin urmare, de ce anume aveți nevoie ca să puteți afla, domnule?

— Aş dori o vază umplută cu apă.

Regele lovi un clopot: un paj apăru, şi primind ordinul, acesta aduse vaza cerută de

omul cu mască.

Vaza fu aşezată pe un piedestal, şi, tot timpul grav şi sobru, omul cu mască ceru regelui să-şi înmoaie mâna sa stângă.

Apoi omul cu mască luă vaza şi, în timp ce regele îşi ştergea degetele cu batista, el se apropie de fereastră pentru a vedea mai bine.

Vaza era din cristal. Necunoscutul privea prin vază ținând-o în dreptul razelor de soare.

— Sire, spuse el în sfârşit, visul vostru nu este un adevăr absolut.

— Ah! făcu regele care respira zgomotos.

— Asta spune că tot ce Majestatea Voastră a visat se poate realiza, dar că există totuşi mijloace de prevenire a unor astfel de nenorociri.

— Explicați-vă, domnule.

— Mă supun, Sire, zise omul cu mască, continuând a privi transversal prin vaza de cristal expusă în soare şi care reflecta astfel toate culorile curcubeului. Sire, continuă acest om ciudat, eu văd în acest vas tot viitorul domniei Majestății Voastre.

— Va dura mult? întrebă cu nerăbdare Henric al III-lea.

Omul cu mască părea să nu fi auzit această întrebare şi continuă:

— Văd baricadele despre care a vorbit

domnul de Crillon.

— Şi femeia blondă?

— Da, Sire.

— Cu sceptrul său ciudat?

— Da, Sire! o pereche de foarfece.

— Şi acel om pe care l-am văzut eu, şi despre care se zicea că este regele?

— Îl văd de asemenea.

— Ah! ah! Ei bine, cine sunt ei, această femeie blondă şi acest om care domnea în locul meu?

— Sire, răspunse omul cu mască, femeia blondă este duşmanul de moarte al Majestății Voastre.

— Numele ei?

— Aceasta este Anne de Lorena, ducesa de Montpensier.

— Şi... omul?

— Acesta este Henric de Lorena, duce de Guise.

Henric al III-lea scoase un strigăt puternic:

— Ah! Am ghicit, spuse el. Oh! aceşti Guise... oh! aceşti loreni!

Şi regele fu cuprins de un acces de furie şi lovi violent cu piciorul.

— Aceasta nu se va întâmpla, spuse el, aceasta nu va fi!

— I-am spus Majestății Voastre că ea ar putea face astfel ca nimic din toate acestea să nu se realizeze.

— Ah! sunt mulțumit.

— Dacă Majestatea Voastră ia anumite măsuri de precauție, dacă urmează unele sfaturi…

Omul cu mască agita, în timp ce spunea aceste cuvinte, apa conținută de vază, apoi o lăsă să se liniştească şi privi din nou prin vază.

— Văd, spuse el, o femeie ale cărei sfaturi pot fi foarte utile Majestății Voastre.

— O femeie?

— Da, Sire.

— Cum este ea?

— Eu o văd încă frumoasă, deşi are mai bine de cincizeci de ani. Ea este îmbrăcată în negru şi mersul său este plin de noblețe.

— Mama mea! strigă regele.

— Eu văd încă un om care va fi foarte util Majestății Voastre.

— Ah!

— Un tânăr, curajos, plin de resurse.

— Cine este el?

— Nu ştiu, spuse omul din mască, dar femeia în negru îl cunoaşte.

— Cine poate fi acesta? se întreba regele.

Omul cu mască tăcea.

— Domnule de Crillon, zise regele, eu cred că omul acesta are dreptate.

— Cum aşa, domnule?

— Am greşit să mă privez de sfaturile

Doamnei Catherine, mama mea.

Crillon răspunse:

— *Harnibieu!* Sire, am un cal bun; în mai puțin de o oră sunt în Paris, voi intra în hotelul Beauséjour şi o voi ruga pe regina-mamă să comande o litieră şi să revină aici cu mine.

— Prea târziu... prea târziu... veți vedea... spuse regele.

Apoi, lovindu-şi fruntea:

— Dar, spuse el, omul care îmi poate fi de folos nu este mult iubitul meu frate, François de Valois?

— Ducele de Anjou?

— Da, desigur.

Necunoscutul clătină din cap:

— Nu, Sire, spuse el.

— Şi de ce nu?

Omul cu mască tăcu.

— Este adevărat, murmură Henric al III-lea, interpretând această tăcere în felul său, este adevărat că fratele meu, ducele de Anjou este un prinț slab. El şi-a petrecut viața în căutarea unei coroane, şi atunci când a găsit una, nu a ştiut s-o ia.

Regele făcea aluzie la recentele evenimente din Țările de Jos: Țările de Jos îşi oferiseră tronul ducelui de Anjou şi ducele de Anjou a fost bătut de către spanioli, alungat din Flandra şi obligat să se refugieze în

Château-Thierry, unde începu prăbuşirea sa şi trăi în izolare şi tristeţe.

Dar omul mascat răspunse:

— Nu acest lucru este cauza pentru care ducele de Anjou nu poate fi util Majestăţii Voastre.

— Atunci care este motivul?

— Atunci când Majestatea Voastră va avea nevoie, ducele de Anjou nu va fi acolo.

— Şi unde va fi?

— Va fi mort ...

Cuvântul mort scoase o exclamaţie de surpriză dureroasă din pieptul regelui.

— Mort! mort! repetă el.

— Da, Sire.

— Şi ce fel de moarte, domnule?

— Nu vom şti niciodată ... Potrivit unora, el a fost otrăvit.

Henric tresări.

— Şi potrivit altora?

— Va fi mort de durere, Sire.

Fruntea regelui se întuneca din ce în ce mai mult.

— Aveţi grijă, domnule! spuse el, aveţi grijă ce spuneţi! Ştiţi că ducele de Anjou este singurul moştenitor la tronul Franţei?

Omul mascat se înclină în sensul că ştia.

— Şi cine va veni după mine, dacă el moare?

— Eu nu pot vedea dincolo de domnia

Majestății Voastre.

— Dar această domnie... va dura mult?

— Majestatea Voastră să nu mă întrebe despre acest lucru.

— Şi de ce nu? întrebă regele din ce în ce mai sumbru.

Regele nu avu timpul necesar pentru a-l forța să răspundă pe omul mascat, pentru că un zgomot se auzi în camerele vecine, care atrase atenția sa.

— Ce este? întrebă el.

Crillon se grăbi să iasă afară şi se întoarse aproape imediat:

— Sire, spuse el, este un gentilom care vine de la Château-Thierry în galop.

— Şi ce vrea?

— Va vorbi în fața Majestății Voastre.

— Atunci, să intre!

Gentilomul, acoperit de praf, fu introdus imediat.

Henric îl recunoscu pe unul dintre ofițerii fratelui său, ducele de Anjou.

Numele lui era domnul de Nancey, iar acesta fusese odată favoritul Doamnei Catherine.

— Ah! tu eşti, Nancey, zise regele. De unde vii tu, dragul meu?

— De la Château-Thierry, Sire.

— Este fratele meu François, cel ce te-a trimis?

— Vai! Sire, spuse Nancey, cred că sunt ultimul mesager al Alteței Sale Regale.

— Ce vrei să spui?

— Ducele este pe moarte.

— Dar acest om înseamnă că spune adevărul! exclamă Henric.

Şi arătă spre omul cu mască.

Acesta pusese vaza la locul său pe soclu, şi acum stătea în linişte deoparte.

— Ai spus că fratele meu este pe moarte?

— Da, domnule: el mi-a cerut să vin şi să o rog pe Majestatea Voastră să meargă pentru a-i primi ultima suflare.

— Litiera mea! caii! ordonă regele.

Apoi, omul mascat reluă vaza, şi o privi pentru ultima dată aşezând-o în lumina soarelui, şi cu o voce înceată şi gravă, spuse:

— Majestatea Voastră poate renunța la călătorie, spuse el.

— Ah! făcu regele cu nelinişte…

— Majestatea Voastră va ajunge prea târziu.

— Prea târziu! exclamă Henric al III-lea, prea târziu!

— Da, spuse omul mascat, prințul este mort la această oră.

Regele scoase un țipăt şi îşi lăsă capul în piept, fremătător şi palid, sub lovitura teribilă a destinului.

— Singur! spuse el, eu sunt singur!…

Dar, în acest moment, uşa se deschise şi o ființă bizară, aproape fără formă, îmbrăcată în zdrențe ciudate, purtând un coif de hârtie, intră şi zbenguindu-se, exclamă:

— Majestatea Voastră se înşală, deoarece eu sunt de partea ei.

Acesta era pajul Mauvepin care luase în serios noua sa funcție de bufon şi venea să-şi îndeplinească sarcinile în noul său costum.

Capitolul IV

Crillon şi domnul de Nancey se priviră încruntându-şi frunțile.

Gluma maestrului Mauvepin era neaşteptată şi nedorită.

Dar regele nu-şi putu reprima un zâmbet la vederea hainelor lui ciudate şi exclamă:

— Ah! dacă fratele meu François nu ar fi mort!...

Această exclamație nu îl dezorientă pe noul bufon.

— Majestate, spuse el, nimeni nu ştie; la urma urmei, moartea ducelui de Anjou „văzută" într-o carafă cu apă este greu de crezut, iar profețiile unui aşa-zis vrăjitor pot fi foarte înşelătoare!...

Nancey şi Crillon se priviră din nou.

Exista un mare adevăr în vorbele nebunului Mauvepin.

Omul cu mască rămase impasibil. Ochii lui au avut doar un fulger, şi Crillon, care a surprins acest fulger nu putea spune dacă acesta a fost lansat de furie.

Cât despre rege, minte slabă şi urât, care se plângea tot timpul în sinea sa şi uneori se tânguia în faţa servitorilor săi, prinse din zbor reflecţiile lui Mauvepin, şi zise:

— De fapt, tu ai dreptate poate, dragul meu.

— Am dreptate în mod sigur, Sire.

— Şi nimic nu dovedeşte că fratele meu François d'Anjou e mort.

— Sire, spuse Nancey, ducele este foarte bolnav, oricum ar fi.

— Noi îl vom vindeca, spuse Mauvepin.

Regele tresări.

— Tu îl vei vindeca, tu? făcu el.

— Desigur! şi, dacă este mort, îl voi ridica din nou.

La aceste cuvinte, domnul de Crillon, tăcut până în acest moment, ridică din umeri.

— Sire, zise el, implor pe Majestatea Voastră să-mi acorde o permisiune.

— Care, cavalere?

— Aceea de a reaminti domnului Maurice d'Uzès că tatăl său, fratele meu de arme, nu a fost nici bufon, nici medic, nici făcător de minuni.

— Ah! ah! ah! chicoti Mauvepin. Şi dacă voi dovedi contrariul, cavalerul meu grizonat şi

urât?... continuă nebunul care prinse curaj văzând zâmbetul regelui.

— Deci, spuse cu răceală Crillon, eu presupun cu plăcere că fiul baronului d'Uzès, care se pretinde a fi tatăl tău, a fost schimbat de către doica sa cu fiul unui jongler sau al unui şarlatan de vindecător.

Lecția era aspră. Dar Mauvepin nu o acceptă.

În loc de a-i răspunde lui Crillon, el îi întoarse spatele cu insolență şi zise către rege:

— Ah! săracul meu stăpân, cum vă compătimesc, Majestate!

— Şi de ce mă compătimeşti, caraghiosule? întrebă Henric al III-lea.

— Pentru că dacă aţi avea la Curtea Franței doi frați predicatori de talia domnului de Crillon, Majestatea Voastră ar muri înainte de şase luni.

— Dragul meu, spuse regele, fiecare cu munca sa, domnul de Crillon nu ştie retorica, şi *Phoebus Apollo*, fratele celor *Nouă Surori*, nu l-a invitat la o întâlnire; dar cum acesta este cel mai bun slujitor al meu, şi tu vrei să-l ofensezi în mod grav, dacă el îmi va cere permisiunea de a te corecta, am să i-o acord.

Dar Crillon avu un zâmbet superb şi o privire calmă de leu care disprețuieşte, maiestuos în puterea sa, strigătele altor

animale, tigri sau şacali.

— Micul meu Mauvepin, spus el, deşi eu nu sunt de obicei plăcut, vreau ca astăzi să fiu.

— Asta va fi dificil, cavalere, zise cocoşatul.

— Poate... pentru că vrei să devii bufon, vreau să îți dau un cadou.

— Într-adevăr!

— Vreau să-ți dau nişte zurgălăi şi îi voi ataşa eu însumi de persoana ta, pentru că îmi placi foarte mult.

— Unde anume? întrebă Mauvepin.

— Pe unul dintre umerii tăi...

Mauvepin îşi muşcă buzele.

— Îndrăzneşti să spui că sunt cocoşat? întrebă el.

— Oh! pentru ce, nu, spuse Crillon. Un cocoşat are minte...

— Şi eu... eu...

— Tu, spuse bunul cavaler, tu nu eşti decât o imitație!

— Bravo, Crillon! strigă regele.

Mauvepin aruncă spre Crillon o privire dubioasă, dar nu spuse nimic.

Dar el se luă imediat de omul mascat.

Acesta sta un pic mai deoparte, cu brațele încrucişate, aşteptând ca regele să binevoiască a-l întreba alte lucruri.

— Hei! domnule vrăjitor, zise Mauvepin, pentru că spuneți atât de bine prezicerile, vreți să-mi spuneți şi mie?

— De bună seamă, domnule.

Şi omul mascat luă mâna pajului şi o examină.

— Aveți o viață agitată, domnule Mauvepin, spuse el.

— Ah! rânji nebunul care era neîncrezător, dar totuşi…

— În primul rând, veți fi bătut…

— Ah! şi de către cine?

— Bătut şi biciuit de către cei cu care sunteți insolent…

Mauvepin era bufon de prea puțin timp pentru a uita deja că el era un gentilom.

Îşi duse mâna la sabie şi mângâie mânerul.

— Asta este ceea ce vom vedea, spuse el.

— Tu vei vedea, domnule Mauvepin.

— Ah! crezi?

— De asemenea este adevărat că se va întâmpla în teaca sabiei tale aceeaşi metamorfoză care a avut loc în piept.

— Aş dori să ştiu despre amândouă, maestre vrăjitor.

— Lama voastră de sabie se va schimba în bârna dansatorului pe coardă.

— Într-adevăr?

— Aşa cum sufletul vostru de gentilom va deveni o inimă de bufon josnic.

Şi omul mascat se întoarse cu spatele la Mauvepin.

Apoi, adresându-se regelui:

— Cred că i-am spus Majestății Voastre tot ce a vrut să ştie. Dacă Majestatea Voastră binevoieşte a-mi permite să mă retrag...

— Şi să plătiți pe asistentul meu! chicoti Mauvepin.

— Te înşeli, spuse cu răceală omul cu mască, spun viitorul pentru nimic.

— Chiar şi regelui? spuse Henric al III-lea.

— Doar regelui, Sire.

Şi el se înclină adânc de trei ori, apoi merse la uşă şi plecă, fără ca regele, visător, să se gândească să-l mai rețină.

Şi când el era deja plecat, Mauvepin exclamă:

— Uf! să respirăm... deschideți ferestrele... miroase încă a şobolan.

Dar, în timp ce pajul deschidea ferestrele, regele se uită la Crillon.

— Ei bine! cavalere, ce crezi despre acest om?

— Nimic, Sire.

— Cum! nimic.

— Nu ştiu dacă a spus adevărul sau a mințit.

— A mințit, spuse Mauvepin. Şi Majestatea Voastră ar face bine să ceară litiera sa.

— De ce, dragul meu?

— Dar pentru a merge la Château-Thierry.

— Ah!

— Să-l vedeți pe monseniorul François...

— Fratele meu!... şopti Henric al III-lea, al cărui ton deveni din nou trist; dar dacă acest om a spus adevărul... şi el este mort...

— Ei bine! un motiv în plus, spuse Mauvepin pentru a merge la Château-Thierry şi a reînsufleți corpul său cu mare fast.

— Ah! oftă regele, înmormântările frumoase nu reînvie nicidecum...

— Nu, dar în sfârşit, este foarte frumos... zise nebunul, şi Majestatea Voastră, care se pricepe atât de mult să organizeze procesiuni frumoase, va face, sunt sigur, minuni. Vom primi în primul rând penitenți în alb, pe cei cu gluga lăsată în jos, apoi penitenți în albastru, apoi călugări gri...

— Greşeşti, dragul meu, declară regele, trebuie să fie puşi călugării în fața penitenților, aceasta este ordinea.

La aceste cuvinte ale regelui, care evidenția natura aşa de ciudată şi versatilă a acestui prinț, Crillon şi domnul de Nancey se priviră cu oarecare spaimă.

— Bietul Sire! murmură bunul cavaler.

Mauvepin continuă:

— După călugării gri, un pluton de halebardieri.

— Nu, spuse regele, eu prefer elveții, costumul este mult mai sever.

— Merg şi elveții, spuse Mauvepin, dar

după ei punem o sută de gărzi călare.

— Asta e, spuse regele.

— Sire, îl întrerupse Crillon, care începu să pălească de furie, aş crede mai degrabă că Majestatea Voastră, înainte de a participa la funeraliile ducelui de Anjou, ar fi trebuit să binevoiască să stabilească dacă prinţul este mort sau în viaţă.

— Ai dreptate, domnule. De îndată voi merge; mă însoţiţi?

— Majestatea Voastră ştie că eu niciodată n-am lăsat-o singură pe augusta sa persoană, spuse sec Crillon.

O voce se auzi prin fereastra, care rămăsese deschisă:

— Pomană, vă rog! pentru săracii mânăstirii dominicanilor!

Vocea era tânără şi proaspătă şi trăda un copil mai degrabă decât un călugăr.

Regele, care avea o atenţie bună, se sprijini pe pervazul ferestrei şi privi un tânăr călugăr pe un măgar încărcat cu un sac, şi care se oprise sub zidurile castelului.

Călugărul se uită în sus.

Regele văzu strălucind o privire arzătoare, văzu o faţă palidă, buze subţiri şi dinţi ascuţiţi şi albi ca cei ai unui animal carnivor.

— Oh!... urât călugăr! spuse el, trăgându-se repede înapoi, ca şi cum el ar fi avut un presentiment sinistru.

Mauvepin luă locul regelui la fereastră, şi se uită la călugăr, la rândul său:

— Hei! hei! zise el, îl cunosc... e Jacquot... Bună, Jacquot... Ce mai face Balthazar?

Şi el arătă spre măgarul gri cu negru pe care îl călărea tânărul călugăr.

Dar regele, ascultând de un sentiment ciudat de repulsie, continua să murmure:

— Oh! urât călugăr! urât călugăr!

Capitolul V

Cu toate acestea, călugărul era încă sub fereastră.

— Pomană, repeta el! pomană pentru săracii mânăstirii dominicanilor!

Vocea lui – o voce de copil – avea ceva bătător la ochi şi strident, care sfârşi prin a irita nervii regelui.

El se întoarse către Mauvepin:

— Hei! caraghiosule, spuse el, vei duce trei pistoli acestui tânăr călugăr...

Mauvepin luă cei trei pistoli pe care Henric al III-lea îi scoase din punga sa.

— Şi, continuă regele, după ce vei face milostenia pentru mânăstirea sa, pe care o respect, vei apela la un halebardier sau un elveţian să-i dea o bătaie soră cu moartea.

— Cui! elveţianului?

— Nu, călugărului.

Mauvepin se uită la rege cu uimire, şi domnii de Nancey şi de Crillon împărtăşiră surpriza lui.

— Îl urăsc îngrozitor, spuse regele.

Înainte ca domnul de Crillon, om înțelept şi drept, să aibă timp să intervină şi să prezinte regelui părerea sa, că ordinul dat este nedrept, Mauvepin era deja plecat.

Noul nebun era om rău.

Era o mană cerească pentru el, această pleaşcă de a-i îndeplini plăcerea prințului, prin a face rău.

El coborî scările grăbit, sărind câte patru trepte şi la un moment dat, în sala mare, găsi doi halebardieri care jucau zaruri, având în jurul lor o galerie numeroasă formată din gărzi şi soldați de toate armele.

Partida de zaruri era animată. Halebardierul care pierduse înjura ca un păgân. Cel ce câştigase îşi umplu un pahar cu vin de Suresnes ce se afla într-un ulcior mare.

Halebardieri, lanscheneți, elvețieni erau cu toții veseli şi oarecum amețiți de licoarea vinului.

— Iată, copiii mei, le spuse Mauvepin, care aruncă unul dintre cei trei pistoli pe masă, este vorba de a fi agreabili stăpânului vostru.

Se produse o explozie de râs general, provocat de noua costumație a lui Mauvepin.

— Nu râdeți, spuse el, eu sunt bufonul regelui.

— Oh! oh! făcură ei din nou.

— Şi ministrul dorințelor sale.

— Ei bine, ce porunciți, domnule nebun? întrebă halebardierul care câştigase şi care nu întreba decât pentru a abandona partida.

— Domnilor, există un călugăr la poartă.

— Ah, da, micul Jacquot, fratele cerşetor al mânăstirii dominicane.

— Exact.

— Cățărat pe un măgar?

— El este acela.

— Ce ar trebui să-i facem?

— Să-i trageți o bătaie; e ordinul regelui.

— Serios? zise un lanschenet care nu era chiar beat.

— Foarte serios, răspunse Mauvepin.

Bătaia unui călugăr, cu permisiunea regelui nu era o puțină plăcere pentru bărbații de sabie.

Jocul de zaruri a fost abandonat, ei s-au grăbit afară, şi tânărul călugăr, care continua să cerşească pomană, s-a văzut înconjurat de o duzină de bărbați beți care se uitau la el cu un aer periculos şi batjocoritor.

Mauvepin se apropie de el.

— Dragul meu Jacquot, spuse el, iată ce ți-a trimis regele.

Şi el îi puse ceilalți doi pistoli în mână.

Tânărul călugăr îi luă cu o bucurie lacomă şi îi făcu dispăruți în fundul pungii sale; apoi trase de frânghia măgarului pentru a se reîntoarce acasă la Paris.

Dar doi elvețieni îl prinseră de brațe şi-l traseră jos de pe şa.

Apoi îl târâră pe malul râului, în ciuda strigătelor lui de groază.

— Ar trebui să-l înecăm? întrebă un elvețian.

— Nu, să-l batem, spuse Mauvepin.

— Dar dacă îl aruncăm un pic în apă?

— Scufundați-l! cu condiția să nu-i dați drumul.

Regele plecase de la fereastră şi nu asistă la spectacol.

El văzu mai întâi măgarul, care speriat şi văduv de călărețul său, o luase la galop şi fugea.

Apoi pe tânărul călugăr care fusese deposedat de anteriu şi pe al cărui spate soldații înarmați cu hamurile lor, în rol de bici, făceau să plouă cu o grindină de lovituri.

Călugărul striga, plângea şi se zbătea.

Regele râdea.

Domnii de Crillon şi de Nancey, tăcuți în spatele său, priveau cu un fel de stupoare.

Soldații, în aer liber au încheiat provocarea

într-o bună dispoziție, şi nu s-au oprit decât atunci când umerii săracului călugăr au fost acoperiți de sânge.

Atunci un elveţian zise:

— De azi dimineață, vreau să fac o baie: trebuie să-mi țină companie!

Şi el îl luă pe tânărul călugăr gâfâind şi îl aruncă în Sena.

— Mizerabilii! strigă Mauvepin, el se va îneca!

— Nu, spuse elveţianul, eu înot bine. Când el va lua o gură de apă eu îl voi pescui.

Într-adevăr, tânărul călugăr se zbătu în mijlocul curentului, şi apa începu să se înroşească de sânge în jurul lui.

El striga ca un nebun şi cerea ajutor.

Apoi, elveţianul se aruncă în apă, îl pescui şi-l scoase la mal.

Acesta îl forță pe bietul călugăr să-şi pună anteriul peste umerii săi făcuți bucăți, apoi îl puse înapoi pe măgarul său, dar aşezat invers, adică, cu spatele întors la cap şi cu fața spre coada animalului.

Apoi, un lanschenet luă măgarul de căpăstru, şi începu să facă un fel de plimbare ca la carnaval sub zidurile castelului.

Călugărul plângea tot timpul; regele, care nu părăsise fereastra, râdea din ce în ce mai satisfăcut.

Dar, cum îşi întoarse capul şi abandonă un

moment călugărul din ochi, Henric al III-lea văzu în spatele lui fața crispată şi palidă a lui Crillon, şi deşi cavalerul nu vorbi nimic, şi deşi el nu-şi permise niciun gest de dezaprobare, lui Henric al III-lea i se făcu ruşine de cele ce se întâmplaseră.

— Eu sunt nebun, murmură el, toate acele vise, toate aceste vrăjitorii m-au făcut să-mi pierd mințile.

— Eu încep să am teamă, Sire, zise Crillon aspru.

Regele nu răspunse nimic, dar se puse din nou la fereastră şi strigă la Mauvepin:

— Destul! Ajunge!

— Destul! repetă Mauvepin către soldații care continuau să-l chinuie pe bietul călugăr.

Soldații se opriră.

Regele, care credea că totul în această lume, vătămarea corpului sau a inimii, se poate vindeca cu bani, aruncă punga lui către cel chinuit şi strigă:

— Du-te de aici!

Victima, în sfârşit eliberată, se întoarse în şa în poziția normală.

— Deci, ia-i! îi zicea Mauvepin care luase punga aruncată de rege.

Dar tânărul călugăr o refuză.

Apoi, din nou, el ridică capul şi se uită la rege.

La privirea sa scurtă şi arzând de ură,

Henric tresări din nou şi continuă:

— Oh! acesta este un călugăr rău!

Acesta din urmă, în loc de a lua punga oferită de Mauvepin, dădu pinteni măgarului său, îl puse la galop şi fugi.

. . . . . .

O oră mai târziu, regele Henric al III-lea pleca la Paris, în litiera sa.

El mergea să o viziteze pe Doamna Catherine, mama lui, care trăia în hotelul Beauséjour, pentru ca de acolo să meargă cu ea la Château-Thierry, la ducele de Anjou, viu sau mort.

Domnul de Crillon şi un pluton de elveţieni galopau, însoţind litiera.

Mauvepin luase loc fără fasoane în litiera regală.

Dintr-o dată, cum intrau în satul Passy, lângă un gard viu, dincolo de un şanţ, regele văzu un măgar păscând nişte iarbă.

În apropierea măgarului era tânărul călugăr ce fusese bătut.

Tânărul călugăr, ghemuit, muşca dintr-o bucată de pâine.

Cum regele trecea, ochii lor se întâlniră din nou.

Încă o dată, fulgerele întunecate ce izvorau din ochii copilului îl impresionară pe rege. El întoarse capul şi spuse lui Mauvepin:

— Oh! acest călugăr mă sperie!

Şi în timp ce litiera ajunsese departe, tânărul călugăr o privea cu o expresie de ură sălbatică.

— Mă voi răzbuna! murmură el.

Urcă pe măgar şi plecă, învinețit şi însângerat, spre mânăstirea lui.

Capitolul VI

În timp ce regele Henric al III-lea se îndrepta spre Paris, tânărul călugăr, după ce-şi devorase bucata de pâine, se urcase din nou pe măgarul lui.

Măgarul, deşi bătrân, era un animal bun, mânca puțin, muncea din greu, nu era mai încăpățânat decât o femeie, galopa foarte blând dar mergea şi în buiestru, nu încerca să-şi arunce călărețul, cu condiția ca acest călăreț să fie un călugăr.

Acest măgar nu avusese niciodată de suportat un călăreț ce nu purta anteriu pe spate.

Cel puțin tânărul călugăr îl călărea fără dificultate.

Din contră, un soldat, un scutier desăvârşit nu i-ar fi putut da de capăt.

Ştim că *La întâlnirea béarnezilor*, era numele cârciumii gasconului Malican, deoarece am spus deja asta, cel puțin o dată

cititorilor noştri.

Cârciuma lui Malican se schimbase oarecum pentru clienții săi, după noaptea Sfântului Bartolomeu şi după moartea regelui Carol al IX-lea.

Frumoasa Myette nu mai era acolo, deoarece ea devenise doamna de Noë, – şi el era singur, pentru că o femeie de calitate nu se cădea să stea în spatele comptoarului pentru a umple cănile de vin.

Dar Malican, în ciuda frumoasei căsătorii a nepoatei sale, a rămas modest şi voia să moară cârciumar.

El era un pic mai în vârstă, prin urmare mai iertător, şi deşi era complet dedicat regelui Navarrei, nu-i disprețuia deloc pe apărătorii catolicilor.

Deci, s-a întâmplat că oamenii ducelui de Guise, catolici înflăcărați, ca să nu spunem frenetici, au constatat că gasconul avea vinul bun.

Mai întâi au venit unul câte unul, apoi doi câte doi şi apoi patru câte patru.

Într-o seară, chiar înainte de ora stingerii stabilită de starea de asediu, aceştia au avut o ceartă cu oamenii regelui. Ei s-au bătut acolo; au existat morți şi răniți.

A doua zi, oamenii ducelui au venit atât de mulți, încât aceştia au fost victorioşi şi stăpâni pe câmpul de bătaie.

Astfel, puțin câte puțin, oamenii regelui au cedat locul oamenilor ducelui, şi în acel bun an 1584, cârciuma a devenit pe față a ligii.

Malican gemea mereu încet; dar, la urma urmei, lorenii beau sec[37] şi plăteau bine în frumoşi *scuzi*[38], iar el nu îndrăzni să geamă cu voce tare.

Dar, un client de multe ori aduce un alt client.

Malican a fost foarte surprins să vadă într-o zi un călugăr intrând în cârciuma sa şi care a cerut de băut. A doua zi, au venit doi călugări, ziua următoare trei călugări, iar după o lună, călugării mişunau şi roiau în cârciumă.

Acest lucru a părut simplu şi Malican şi-a explicat toate acestea. Călugării şi lorenii au avut acelaşi standard: catolicismul; ei urau la unison pe hughenoți, şi căutau reciproc compania celorlalți.

Pe de altă parte, morala mânăstirilor a ajuns prin anarhie şi corupție generală să fie foarte relaxată şi aceştia erau cauzele principalelor nemulțumiri ale protestanților contra catolicismului.

---

[37] A bea sec – a bea fără apă. [n.t.].

[38] Scud (pl. scuzi) – veche monedă de argint sau de aur care a circulat în unele țări din Europa apuseană, valoarea ei variind după țări şi epoci.

În plus, Malican, care era un bun observator al naturii umane, în curând a constatat că exista o diferență semnificativă între cele două clientele, ea fiind cu totul în favoarea călugărilor.

Călugării beau mai sec, plăteau mai bine şi se certau mai puțin.

Prin urmare, Malican a admis călugării, şi în cele din urmă a mers la biserică, deşi nu era foarte sigur că nu este hughenot.

Dintre toate mânăstirile care posedau atunci o clădire în Paris, cea care a trimis cei mai mulți practicanți la cârciuma lui Malican era de bună seamă mânăstirea dominicanilor.

Dominicanii beau chiar mai bine decât genovezii, care, cu toate acestea, aveau un nume frumos.

Nu a fost un dominican care să nu golească o sticlă, într-o zi sau alta la *La întâlnirea béarnezilor*, astfel încât la o inspecție a călugărilor, întreaga mânăstire trecuse pe acolo.

Călugării cerşetori au fost în număr de şapte – unul pentru fiecare zi a săptămânii – şi fiecare dintre ei avea numele zilei în care el a fost instruit să meargă la cerşit pentru mânăstire.

Dar dacă au existat şapte călugări cerşetori, exista şi un măgar cerşetor şi acesta era

mereu acelaşi.

El se numea Balthazar.

De ce se numea astfel? Acest lucru nu s-a aflat, deşi bârfitorii au presupus că era vorba de ironie pură, având în vedere faptul că, săracul măgar nu făcuse niciodată nimic, din păcate! micul festin al lui Balthazar era orice şi nu văzuse niciodată culoarea fulgilor de ovăz, care sunt de culoare gri atunci când ei sunt răi, şi de culoare neagră când sunt buni.

În ciuda faptului că, cel care purtase numele *dom*[39] Basile se numea fratele Dimanche, *dom* Antoine răspundea la numele de fratele Jeudi, sau bietul călugăr Jacquot, fusese desemnat ca fratele Vendredi, bunul măgar se oprea de două ori pe zi la uşa lui Malican, o dată dimineaţa şi o dată după-amiaza.

Dimineaţa, punga era goală şi călăreţul pe nemâncate.

După-amiaza punga era plină, iar călugărul era vesel.

Deci, în mod sigur, nu era doar Jacquot călugărul care, odată intrat în Paris, mergea la cârciuma lui Malican.

Lui Jacquot nu-i era sete.

Bătaia şi aruncarea lui în apă, care l-a făcut

---

[39] Titlu onorific dat călugărilor din unele ordine catolice. [n.t.].

să bea din Sena la Saint-Cloud, a scos din el nevoia de a bea.

Balthazar a fost cel ce a vrut să meargă.

Am spus că Balthazar nu era mai încăpățânat decât o femeie, dar cu siguranță era mult mai mult decât un om.

Aceasta o dovedeşte faptul că Balthazar l-a condus pe tânărul călugăr la cârciuma *La întâlnirea béarnezilor*.

O dată ajuns la uşă, Jacquot a cedat complet; el a pus piciorul pe pământ, a descălecat şi l-a legat pe Balthazar de un inel de fier ce era prins în afara zidului.

Cum vara trecuse şi cum se făcuse de asemenea frig, în încăperea care era la fel de animată ca şi strada, compania era numeroasă.

O duzină de loreni beau şi cântau.

Opt sau zece călugări de la o altă masă cântau şi beau.

Călugării îi doreau în flăcările iadului pe hughenoți şi vorbeau despre fierberea în ulei încins a ticălosului de rege eretic de Navarra.

Lorenii nu se jenau să-l vorbească de rău pe regele Franței, care era considerat un prinț fără curaj, iubitor al parfumului de trandafiri, devenit călugăr.

Tânărul călugăr Jacquot se opri pentru o clipă în prag.

Din acest loc auzi vorbele şi strigătele din

rândul călugărilor şi soldaţilor.

Călugării vorbeau de rău pe regele de Navarra, pe care el, Jacquot, nu îl ştia.

Soldaţii îl insultau pe regele Franţei, pe care Jacquot îl ştia prea bine în ultimele câteva ore; prin urmare, în loc să meargă alături de călugări, cum la prima vedere ar fi fost mult mai natural, Jacquot se aşeză cu soldaţii şi spuse de bun venit aceste cuvinte:

— Nu există nici unul dintre voi, domnilor, care să urască mai mult ca mine pe regele Henric al III-lea.

— Oh! oh! se auziră exclamaţii din toate părţile.

La aceste cuvinte, călugării ciuliră urechile ca şi soldaţii.

Un bătrân loren cu barbă grizonată şi privire întunecată îl măsură pentru o clipă pe tânărul călugăr şi-l întrebă:

— Ah! Tu îl urăşti pe regele Franţei?

— Da, spuse Jacquot.

Şi observă pe masă un cuţit mare de măcelar, cu lama lată şi vârf ucigător, care servea pentru a tăia şuncă şi jambon.

El luă cuţitul şi strângându-l cu o mână crispată, zise:

— Îl urăsc atât de mult pe regele Franţei, că, dacă aş putea, i-aş înfige acest cuţit în burtă!

— Hei, la naiba! zise un loren, astea sunt

doar vorbe.

— Şi de ce îl urăşti? întrebă cel ce avea barbă grizonată.

Jacquot îşi dezbrăcă rasa de călugăr şi arătă umerii însângeraţi.

Şi, cum se protesta, el povesti aventura sa din acea dimineaţă.

Călugării strigau furioşi. Căci, călugării veniseră cu toţii să se aşeze la masa soldaţilor şi ascultară povestea tânărului monah.

Soldaţii loreni care erau beţi, propuseră să asedieze Luvru.

Dar un singur om, până în prezent tăcut, îi reduse la tăcere.

Era un cavaler îmbrăcat în negru, cu aspect sever, aproape sinistru, şi care probabil, se bucura de autoritate nelimitată asupra companionilor săi, pentru că se făcu tăcere.

— Care este numele tău? întrebă el pe micul călugăr.

— Jacquot.

— De unde eşti?

— Din Paris.

— Care este numele tatălui tău?

— Clément.

— Pentru ce te-ai făcut călugăr?

— Pentru că eram leneş.

Râseră toţi, dar privirea severă a omului îmbrăcat în negru opri orice râs.

El continuă:

— În ce ordin eşti?

— În ordinul dominican.

— Care sunt atribuțiile tale în mânăstire?

— Frate cerşetor.

Omul în negru aruncă o privire afară şi-l studie pe săracul Balthazar care era încărcat cu sacul cu pomeni.

Apoi, ochii lui rătăciră prin încăpere:

— Este vreun călugăr dominican aici? întrebă el.

Trei călugări apărură dintre alți călugări, şi fiecare dintre ei răspunse:

— Eu!

— Ei bine! spuse omul în negru, veți duce voi măgarul la mânăstire.

Apoi, după ce Jacquot se uită surprins:

— Tu, zise el, vino cu mine…

— Dar… bâlbâi Jacquot.

— Vino!

Străinul rosti cuvântul cu un astfel de ton de autoritate, că Jacquot se înclină.

El îşi luă rasa lui călugărească şi spuse:

— Eu sunt gata, messire.

Omul îmbrăcat în negru plecă din cârciumă; Jacquot îl urmă.

Unde mergeau ei?

Tânărul călugăr nu ştia, dar o forță misterioasă îl împingea şi-l făcea să-l urmeze pe acest om, pe care-l văzuse pentru prima

dată şi nu încercă să lupte împotriva acestei atracţii invincibile.

Amândoi au intrat într-un labirint de străzi şerpuite şi întunecoase, şi apoi au ajuns într-o stradă mai largă.

Aici străinul se opri la uşa din faţă a unui hotel cu un aspect destul de frumos.

— Aici e! spuse el.

Şi ridică ciocanul de bronz de la uşă.

Capitolul VII

Hotelul unde omul în negru bătea la uşă să intre, avea un aspect tăcut şi trist: se părea că este nelocuit.

Cu toate acestea, la prima lovitură de ciocan, uşa se deschise, iar tânărul călugăr Jacquot fu foarte surprins să vadă în curte o trupă foarte numeroasă.

Era un grup de oameni care vorbeau încet şi mergeau în tăcere, ce păreau mai degrabă nişte fantome, decât fiinţe vii.

Ei se plimbau doi câte doi sau patru câte patru, gesticulând foarte mult, la fel ca surdo-muţii.

Unii erau soldaţi; crucea albă de Lorena sta pe platoşa lor de oţel lustruit.

Alţii, îmbrăcaţi ca oamenii de rang mic, erau amestecaţi cu soldaţii.

Aceştia erau burghezi din Paris, maeştri ai

breslelor, meseriaşi cu diferite ocupaţii manuale.

Printre ei era un călugăr.

Acest călugăr era gras, pântecos, cu o uimitoare stare de bună sănătate.

Avea o faţă rumenă şi plină de coşuri, cum ar fi un măr la începutul lunii aprilie.

Tânărul călugăr se cutremură la vederea acestuia, pentru că cel recunoscut era dom Grégoire.

Dom Grégoire era superiorul dominicanilor, şi, prin urmare, şi al tânărului călugăr Jacquot.

Toţi aceşti oameni mergeau, veneau şi păreau că aşteptau un ordin sau un semnal.

Omul îmbrăcat în negru îl conduse pe micul călugăr până la peron şi intrară în hotel.

Jacquot traversă mai întâi un hol în umbră, şi apoi o cameră mare, tapiţată cu ţesături întunecate.

În aceasta se opri conducătorul său.

— Aşteaptă-mă aici, spuse acesta.

Omul în negru ridică draperia unei uşi, în spatele căreia dispăru.

Această draperie separa camera în care rămăsese tânărul călugăr Jacquot şi un oratoriu mic, în care intrase necunoscutul.

Mobilierul şi draperiile acestui oratoriu contrastau ciudat în cocheta lor armonie cu

aspectul sever din restul hotelului.

O femeie se găsea acolo, aşezată pe o canapea.

La zgomotul făcut de paşii vizitatorului său, ea îşi deschise ochii şi părea să-şi revină din reveria în care fusese aruncată.

— Ah! tu eşti, Éric? spuse ea.

— Eu sunt, doamnă.

— Şi necunoscutul salută cu un respect care nu era lipsit de un anumit dispreț.

Ducesa Anne de Lorena – pentru că ea era – făcu semn contelui Éric de Crèvecoeur, omul în negru, să ia un scaun.

Dar el refuză, se înclină şi rămase în picioare.

— De unde veniți, Éric? întrebă ducesa.

— De la cârciuma lui Malican, doamnă.

— Ah! Se vorbeşte acolo totdeauna despre hughenoți?

— Întotdeauna.

— Şi despre regele de Navarra?

— Mai mult ca niciodată.

— Şi despre regele Henric al III-lea?

— Oh! acesta este foarte urât, doamnă. Călugării şi soldați nu vorbesc despre nimic altceva, ci doar de cum să asedieze Luvrul.

— Povesteşte-mi despre asta, Éric, spuse ducesa, al cărui chip deveni vesel.

Contele Éric de Crèvecoeur povesti apoi despre sosirea micului călugăr şi istorisirea

pe care o făcuse acesta despre maltratarea de care avusese parte la Saint-Cloud.

— Şi spui că este furios? întrebă ducesa.

— Dacă e furios, doamnă, răspunse contele Éric, m-am gândit că ar trebui să-l aduc la dumneavoastră, care recrutați toți nemulțumiții şi toți oamenii înfuriați împotriva regelui Franței.

Aceste cuvinte făcură să țâşnească fulgere din ochii albaştri ai ducesei.

— Ah! spuse ea, aşa este, îl urăsc cu putere pe acest om, numit rege al Franței.

Contele Éric continuă:

— Am adus acest tânăr călugăr, pentru că m-am gândit că ar putea fi util Alteței Voastre.

— Unde este el?

— Aici... în camera alăturată.

— Stt! făcu Anne de Lorena ducându-şi un deget pe buze.

Apoi ea ridică draperia grea şi aruncă o privire rapidă afară.

A fost o chestiune de moment, dar ducesa a avut timp să-l vadă pe micul călugăr, să surprindă privirea lui stranie, să constate paloarea sa nervoasă şi surâsul crispat alunecând pe nişte buze subțiri şi incolore.

Cum tresărise regele Henric al III-lea, ducesa de Anne de Lorena tresări la rândul ei.

Dar nu se îngrozi la fel ca regele; ea fuse, dimpotrivă, sub influența unui sentiment de bucurie.

— Oh! acest om! spuse ea privind pe Éric de Crèvecoeur.

— Jur, zise contele zâmbind, că ducesa deja i-a găsit ceva de muncă în viitor.

— Poate că da...

Şi ducesa lovi un clopot care era la îndemâna sa.

. . . . . .

În timpul acesta, tânărul călugăr aştepta.

Îl văzuse pe dom Grégoire, superiorul său, plimbându-se cu burghezii, soldații şi gentilomii.

Toți aceşti oameni s-au înclinat profund înaintea omului îmbrăcat în negru, şi dom Grégoire însuşi.

Şi cu toate acestea, dom Grégoire nu era un domn mărunt, iar el nu saluta pe toată lumea, având obiceiul de a pretinde că oamenii bisericii trebuie să fie considerați în poziție superioară.

Acest lucru îl făcu pe tânărul călugăr să se întrebe cine putea fi şi ce era acel gentilom.

Trecuse aproape o oră fără ca omul în negru să fi reapărut.

În acest timp, Jacquot făcu tot felul de interpretări, luă în calcul toate ipotezele, dar

nu reuşi să ghicească unde se afla.

Cu toate acestea, nu îndrăzni să se mişte şi începu să creadă că a fost uitat, când, într-un final, ghidul său misterios reapăru.

Acesta era urmat de această dată de doi tineri, doi paji îmbrăcaţi cu haine de mătase stacojii şi mantii bogat brodate cu fir de aur, care făcură o astfel de impresie asupra săracului călugăr, că el îşi luă imediat cu dispreţ urâta lui haină de lână gri.

Cei doi paji care, probabil, aveau lecţiile făcute, salutară politicos.

— Fratele meu mai mic, zise străinul, arătând spre paji, iată aici doi colegi buni pe care i-am adus.

— Doi... colegi?... bâlbâi tânărul călugăr zăpăcit şi privind rând pe rând pe contele Éric de Crèvecoeur şi pe cei doi paji.

— Cu siguranţă, pentru că aceştia te vor invita la cină, prietene. Urmează-i... ei vor încerca să te facă să uiţi aventurile tale de la Saint-Cloud.

Fratele privea încontinuu vestele roşii în carouri albe şi mantiile împodobite cu găitane aurite ale celor doi paji.

Aceştia erau doi tineri foarte frumoşi, prietenoşi şi binevoitori; ei îl luară familiar de braţ pe călugăr.

— Care este numele tău? întrebă unul dintre ei.

— Jacquot.

— Câți ani ai?

— Douăzeci de ani.

— Ca şi mine, spuse celălalt; numele meu este Amédée, şi prietenul meu este Séraphin.

— Ştiți instrucțiunile primite, zise contele Éric celor doi paji.

Apoi el se-nclină şi intră în oratoriu.

Tânărul călugăr se trezi singur cu cei doi paji.

Cel care se numea Amédée îi spuse:

— Vino cu noi acolo, în sala mare de mese; vom cina şi vom bea un vin bun.

Fratele se lăsă condus.

După câteva minute el se afla în fața unei mese pe care erau servite delicatese afumate, feluri de mâncare rafinate pe care Jacquot nu le visase niciodată.

În cele patru colțuri străluceau carafe umplute cu mai multe soiuri de vin; mai galben decât chihlimbarul sau roşu ca fructele de coacăz roşu.

Tânărul călugăr fu orbit; el crezu că visează.

— Dar unde sunt? strigă el în cele din urmă.

— Asta vei şti mai târziu, răspunse pajul Séraphin.

Şi îl împinse spre masă şi-l făcu să se aşeze.

Fratele continua să creadă că e jocul unui

vis.

El a mâncat şi a băut, şi, treptat, după cum stomacul său gol a început să se umple, vinul pe care şi l-a turnat generos a început să i se urce la cap.

Pajii râdeau şi veselia lor ajutată de vin, l-a câştigat pe tristul călugăr. Totuşi această veselie nu a fost scutită de melancolie, pentru că a venit un moment în care el a exclamat:

— Ah! ce muncă urâtă trebuie să fac eu!

— Aceea de călugăr?întrebă pajul Amédée.

— Vai! Da.

Şi Jacquot privi anteriul său cu tristeţe.

— Eu jur, spuse Séraphin, că tu preferi să fii paj.

— Oh! cu siguranţă, făcu tânărul călugăr, cu un oftat greu.

— Ei bine! haina aceea nu mai e a ta...

— Cum?

— Vei fi îmbrăcat ca noi...

— Ce vrei să spui? bâlbâi călugărul tremurând.

— Nimic, spuse Amédée.

Şi-l forţară să golească paharul, apoi i-l umplură din nou.

— Voi fi îmbrăcat ca voi?... repetă micul călugăr, cu un zâmbet ameţit.

— Cum nu?

— Şi nu voi mai fi călugăr?

— Nu.

— Dar ce trebuie să fac?

— Trebuie să-l urăşti pe regele Franței mai întâi.

— Oh! spuse călugărul cu supărare. Şi apoi?

— Şi apoi... vom vedea... Dar, mai întâi, aruncă-ți rasa de călugăr.

— Oh! cu toată inima mea, murmură călugărul, care începu să se simtă amețit.

Apoi, Séraphin se ridică, deschise uşa şi chemă.

La auzul vocii sale, un servitor veni în grabă. Valetul aduse pe o pernă de catifea haine de paj şi o mică tocă de culoare albastră, în toate asemănătoare cu cele purtate de Amédée şi Séraphin.

— Desigur, eu visez! murmură tânărul călugăr Jacquot, a cărui limbă se cam îngroşase.

Capitolul VIII

Vinul galben şi vinul roşu-închis pe care amândoi pajii îl turnaseră tânărului călugăr, nu-i produse acea banală şi obişnuită beție, care se urcă la cap, făcând să-ți pierzi orice judecată. Dimpotrivă, pe micul călugăr îl ajunsese o beție plăcută, o dulce nebunie care în curând arăta viața în roz.

Jacquot, călugărul sărac, în momentul în

care valetul intrase, se credea el însuşi transportat într-o lume de vise şi iluzii.

I se aruncă anteriul, trupul îi fu spălat cu esențe, i se parfumă capul, şi cei doi paji începură să-l îmbrace cu atenție.

Atunci când acest lucru a fost făcut, l-au dus în fața unei oglinzi mari de oțel şi i-au spus:

— Uită-te!

Jacquot nu se recunoscu.

El văzu un senior frumos îmbrăcat în mătase şi catifea, cu o sabie la şold, iar la gât un colier fin.

Pajii zâmbeau de stupoare lui.

Ei s-au întors la masă şi au continuat să bea.

Jacquot bău ca un lanschenet, şi cu cât bea mai mult, cu atât era mai vesel.

Cei doi paji erau companioni fermecători, glumeau, râdeau şi cântau cântece deocheate.

Ei cântau, Jacquot îi imita.

— Ah! Ce vis înfricoşător am avut până acum! spuse el.

— Ce vis? întrebă Séraphin.

Jacquot era beat de-a binelea.

— Prietenii mei buni, spuse el grațios, am visat că am fost călugăr.

— Într-adevăr!

— După cum bine ştiți, eu sunt un senior

galant, la naiba!

Apoi îşi puse mâna pe mânerul sabiei lui şi se privi din nou în oglindă.

Pajii schimbară o privire.

Apoi, cel ce se chema Amédée, lovi un clopot.

— Ce faceți? întrebă Jacquot.

— Comand un bal.

— Un bal?

— Da, vom dansa.

Într-adevăr, îndată uşile din spate ale camerei se deschiseră, iar visul pe care monahul sărac îl visa treaz, lua proporții gigantice.

O duzină[40] de femei îmbrăcate în ținută orientală, cu brațe şi picioare goale, intrară dansând în acompaniamentul unei orchestre invizibile, dar atât de armonios, încât Jacquot se crezu în paradis.

Baiaderele[41] din India sau iubitul Egipt, intraseră pe sunet de cimbale şi tobe cu clopoței, merseră în jurul mesei, ținându-se uneori mâini şi alteori îmbrățişându-se, sprijinindu-se pe călugăr şi pe cei doi paji, oferind sau dăruind câte un sărut

---

[40] Duzină – grup de douăsprezece obiecte (persoane, ființe, lucruri) de acelaşi fel care formează un tot. [n.t.].

[41] Baiaderă – dansatoare indiană. [n.t.].

fermecător.

Au fost zece minute de dans amețitor, frenetic, fantastic.

Timp de zece minute fostul călugăr fu pătruns de armonie şi parfumuri, tulburat de priviri şi zâmbete.

Apoi cercul viu din jurul mesei, se rupse şi baiaderele fugiră, ținându-se de mâini.

Şi uşile se închiseră în spatele lor, iar călugărul exclamă:

— Cred că am început să înnebunesc!

— Nu, spuse pajul Amédée, dar pentru că acum eşti unul dintre noi, am făcut asta ca să te distrezi.

— Ah! Eu sunt cu voi?!...

— Da.

Jacquot îşi trecu mâna peste frunte

— Nu am fost întotdeauna? întrebă el.

— Nu.

— Totuşi... mi se pare... Oh! îmi pierd capul în mod sigur.

— Ai fost la mânăstire, spuse râzând Amédée.

— La mânăstire!...

— Da... ăsta este anteriul tău.

Şi-i arătă lui Jacquot roba lui de călugăr, aruncată cu dispreț într-un colț.

— Ah! e adevărat... îmi amintesc...

Şi Jacquot oftă.

— De ce oftezi? întrebă Séraphin: nu ai

devenit un senior galant?

O licărire de judecată trecu prin creierul tânărului călugăr şi prezența sa de spirit îi reveni pentru o clipă:

— Râdeți de mine, spuse el, şi eu simt că mi se vor lua toate aceste haine.

— Dar nu e adevărat, spuse Amédée. Tu eşti cavaler.

— Şi nu mai sunt călugăr?

— Asta depinde de tine... aşteaptă!...

Amédée bătu a doua oară în clopot.

— Ce faci? întrebă din nou fratele călugăr.

— Ai să vezi.

O uşă opusă celei prin care intraseră baiaderele se deschise şi apoi intră un personaj singur.

El purta o robă lungă de culoare închisă, avea o barbă lungă albă şi ținea în mână o baghetă.

— Cine este acest om? întrebă tânărul călugăr transformat în cavaler.

— Un om care prezice viitorul.

— Un prezicător?

— Da.

Prezicătorul se plecă înaintea lui Jacquot şi rămase în fața sa.

— Vrei să ştii destinul tău? întrebă el.

— Dacă vreau?!... spuse fratele, care încerca să se scuture de toropeala beției.

Prezicătorul îi luă mâna călugărului şi o

examină cu atenție.

— Vei fi nobil, spuse el.

— Nobil!... făcu Jacquot fericit.

— Bogat...

— Bogat!... Oh... şi ce altceva?

— Vei fi iubit...

— De cine?

— De o femeie frumoasă şi puternică.

Jacquot tresări şi-l privi pe prezicător.

Aceasta adăugă:

— Şi această femeie te va ridica la ea.

Jacquot îşi prinse capul cu ambele mâini ca şi când voia să-şi liniştească gândurile tumultoase care-l asaltau.

— Dar femeia asta? spuse el, în cele din urmă.

Şi vocea lui tremura de emoție, şi câteva picături de sudoare îi curgeau pe obraji.

— Vrei s-o vezi? întrebă prezicătorul. Ei bine! eu pot să-i evoc imaginea.

— Imaginea? făcu călugărul surprins.

— Da, pentru că este departe de aici... şi nu ar trebui să o vedeți cu adevărat în curând.

— Dar, despre ce imagine vorbiți? bâlbâi Jacquot. Prin ce mijloace de magie... sau de vrăjitorie, puteți să-mi arătați această femeie?

Prezicătorul făcu un semn celor doi paji.

Pajii ieşiră şi Jacquot se pomeni singur cu cel care îi prezicea viitorul.

Apoi acesta descrise cu bagheta lui nişte cercuri magice, pronunță mai multe cuvinte misterioase, şi dintr-odată camera unde erau a fost cufundată în întuneric.

Era un întuneric atât de adânc şi de opac, încât nu-i permitea călugărului, care începuse să tremure, să distingă nici măcar silueta prezicătorului.

— Aveți grijă, spuse acesta, gândiți-vă bine, Jacquot... poate ați greşit că vreți să sondați viitorul?

— De ce aş fi greşit? întrebă tânărul călugăr.

— Pentru că această femeie pe care am să ți-o arăt este frumoasă.

— Mi-ați spus asta.

— Şi că frumusețea ei va face asupra ta o impresie profundă şi teribilă.

— Nu mi-ai spus că mă va iubi?

— Da.

— Deci, de ce ar trebui să mă tem de această dragoste?

— Călugăre, spuse prezicătorul, vei fi mai fericit, să-ți iei anteriul şi să te duci înapoi la mânăstirea ta.

— Nu, vreau să o văd! murmură Jacquot cu o voce înfierbântată.

— Ei bine! îți voi îndeplini dorința, declară prezicătorul, spunând din nou câteva cuvinte într-o limbă necunoscută.

Deodată întunericul dispăru, o lumină strălucitoare îi urmă, iar peretele din spate al camerei se deschise ca şi când s-ar fi prăbuşit.

Jacquot, micul călugăr, scoase un țipăt şi căzu în genunchi, cu mâinile împreunate, cuprins de o admirație fără margini.

O femeie tânără şi frumoasă, cu părul despletit peste umerii ei, pe jumătate dezbrăcată, apăru în mijlocul unui fel de ceață transparentă ca un nor de aur.

— Iată, este aici! spuse prezicătorul.

Apariția fu de durata unui fulger.

Jacquot abia avu timp să contemple această creatură minunată şi frumoasă, care-i surprinse privirea, îmbătându-l cu zâmbetul ei.

Prezicătorul mişcă din nou bagheta sa care descrise din nou nişte cercuri misterioase, iar totul reveni în întuneric.

Apoi, beția călugărului, pentru un moment împrăştiată, îl cuprinse din nou şi mai puternic, şi el se prăbuşi pe podeaua camerei şi leşină.

. . . . . .

Când Jacquot îşi reveni, el scoase un strigăt trist.

Frumoasele sale haine făcuseră din nou loc anteriului său şi el se afla culcat pe micul său

pat, într-o chilie a mânăstirii.

— Înseamnă că am visat? întrebă el aiurit.

Capitolul IX

Jacquot se frecă la ochi, îşi întinse braţele şi picioarele, îşi flexă articulaţiile, îşi pipăi corpul pe toate părţile, se ridică din pat şi merse la fereastra chiliei sale pentru a-şi expune faţa la aerul proaspăt al dimineţii, pentru că era de abia ora opt.

Toate acestea, pentru a putea şti dacă este treaz sau adormit.

Când se convinse de faptul că e treaz, vru să ştie dacă a visat.

Dar durerile din membrele sale îi reamintiră calvarul pe care îl avusese de suferit la Saint-Cloud.

Jacquot îşi spuse:

— Eu n-am visat. Ei bine, am intrat într-o casă însoţit de un senior. Acolo şi-au bătut joc de mine, şi după beţia mea, m-au adus din nou la mânăstire.

Acest lucru era destul de logic, şi Jacquot, aşa cum se vede, gândea ca un om de bun-simţ.

Prin urmare, începu să ofteze, pentru că el se gândi la apariţia radioasă, care încheiase seria de surprize.

— Cine e femeia asta?

Aceasta fu prima chestiune la care se gândi.

Şi cum nu o putea rezolva, se decise, în sfârşit, să coboare în curte.

Curtea mânăstirii era o curte mare, plantată cu arbori, în care, la această oră matinală se plimbau câțiva călugări, frați convertiți, în cea mai mare parte.

Părinții, oameni cu burțile mari, cu fețe buhăite de băutură şi vesele, renunțaseră de mult timp să mai vadă zorile. Adevărați şi iubitori discipoli ai lui Bacchus, ei beau până mai târziu şi se trezeau mult după răsăritul soarelui.

Singuri, frații convertiți, erau oameni la discreția tuturor, ocupați cu spălatul, cu măturatul, încărcați cu sarcini nedemne, aşa cum am spus, erau tot timpul cei mai de jos.

Jacquot, micul călugăr, aparținea acestei categorii de oameni chinuiți de soartă.

De asemenea, coborând în curte, el credea că se va amesteca cu prietenii, frați în Dumnezeu şi nenorocire, şi el conta pe faptul de a fi bine primit.

Dar Jacquot se înşela.

La vederea sa, frații convertiți se îndepărtară ca şi când el ar fi avut ciumă şi Jacquot rămase uimit.

De ce fugeau? Ce crimă comisese?

Va fi lansată împotriva sa o bulă[42] de excomunicare?

Dar, cum căuta cauza acestei dezaprobări generale care părea să-i inspire, un sever personaj apăru sub arcadele gotice ale mânăstirii.

Acesta era fratele cenzor, *corregidorul*, care era, cum s-ar zice, călugărul însărcinat cu poliția mânăstirii.

La vederea sa, tânărul călugăr începu să tremure şi valuri de teamă îl invadară.

Fratele cenzor veni la el cu fruntea încruntată, şi îi spuse:

— Fratele meu, ai eşuat în îndatoririle tale.

— Eu? făcu Jacquot îngrozit.

— Şi vei fi pedepsit. Voința lui dom Grégoire, venerabilul nostru tată, este să fii trimis la închisoarea mânăstirii pentru o lună, şi ținut cu pâine şi apă.

— Dar ce crimă am comis? strigă tânărul călugăr.

— În plus, continuă fratele cenzor, vei fi pedepsit dimineața şi seara.

— Fecioară Maria! exclamă săracul călugăr, am păcătuit aşa de mult încât mă pedepseşte atât de crud?

— Ai păcătuit, fratele meu.

— Deci, care este păcatul meu?

---

[42] Act oficial religios. [n.t.].

— Eşti beat.

Tânărul călugăr Jacquot oftă, dar el nu-şi putu reprima un zâmbet şi se abţinu atunci când ridică o privire naivă către fratele cenzor.

Oftatul era un act de căinţă şi voia să însemne:

„Ştiu că sunt beat şi pentru asta sunt vinovat…”

Zâmbetul însemna:

„Sunt beat ca cea mai mare parte dintre fraţii mei, iar eu nu sunt o excepţie în mânăstirea dominicană.”

Şi, în fine, privirea ridicată spre fratele cenzor spunea foarte clar:

„Cum puteţi gândi să fiu pedepsit pentru o greşeală pe care o face toată lumea şi care a devenit o stare de obişnuinţă?”

Probabil fratele cenzor a înţeles atât privirea, cât şi zâmbetul şi oftatul, fiindcă el se grăbi să adauge:

— A te chercheli nu e nimic, dar a compromite interesele mânăstirii este o crimă de neiertat!

— Şi cum am pus în pericol interesele mânăstirii? întrebă tânărul călugăr puţin speriat.

— Ascultă, spuse fratele cenzor. Ieri te-ai dus la Saint-Cloud.

— Bine!

— Regele ți-a dat doi pistoli.

— Asta e adevărat, spuse Jacquot, care crezu că e inutil să vorbească despre loviturile primite. Apoi?

— Pe drumul tău, în calitatea de călugăr cerşetor, ai colectat milostenie pentru mânăstire.

— Oh! zise Jacquot, pomană frumoasă, într-adevăr! opt dinari[43] în Auteuil, câteva bucăți de pâine la Passy şi un cârnat rânced la Chaillot.

— Ei bine! Ce au devenit toate acestea?

— Dar... nu ştiu... fratele Ambroise, care era la cârciuma lui Malican, şi l-a adus pe Balthazar...

— Asta e o minciună!

— Cum? făcu Jacquot, care îl iubea pe săracul măgar, şi crezuse că a fost lovit.

— Asta e o minciună! repetă fratele cenzor, cu asprime, iar dovada este faptul că ai venit aici noaptea trecută, beat mort, şi tu stăpâneai cu dificultate pe Balthazar; cât despre sacul cu milostenie, acesta a fost furat...

— Dar asta e absurd! strigă tânărul călugăr.

— Ah! crezi? zise fratele cenzor pe un ton batjocoritor.

---

[43] Dinar (fr: *denier*) – monedă veche franceză. [n.t.].

— Dacă eu nu cred? Nu sunt eu cel ce l-a adus pe Balthazar.

— Tu eşti.

— Eu nu am venit ieri seară.

— Atunci când te-ai întors?

— Nu ştiu.

Jacquot îşi trecu mâna peste frunte şi repetă o întrebare ciudată:

— Oare, am visat?

Fratele cenzor continuă:

— Mai mult decât atât, venerabilul nostru stareț, dom Grégoire a ordonat să fii condus la dânsul.

— Ah! Eu doresc asta din toată inima! spuse Jacquot, pentru că Alteței Sale îi voi mărturisi…

— Ce?

— Despre prezența mea într-o casă în care ne-am întâlnit.

— Cine? tu… şi dom Grégoire?

— Da, dom Grégoire şi eu, răspunse Jacquot cu accent de convingere.

Fratele cenzor ridică din umeri, dar îl prinse pe Jacquot de mână, intrară în mânăstire şi-l duse la un nivel superior.

Dom Grégoire era un om gras, încă tânăr, cu un abdomen larg, o figură fățarnică şi ale cărui frumoase mâini albe şi rotofeie erau totdeauna împreunate.

— Iată vinovatul, spuse fratele cenzor.

Dom Grégoire îl privi pe Jacquot şi spuse:

— Tu eşti cel care a furat sacul mânăstirii?

Jacquot striga; apoi, cum superiorul nu-l întrerupse din negările sale energice, el se decise să-i spună totul, – adică aventurile sale din Saint-Cloud, cum a intrat în cârciuma lui Malican, rătăcirile sale pe străzile Parisului, însoțit de un străin îmbrăcat în negru, şi, în final sosirea sa în acest hotel misterios unde l-a văzut pe dom Grégoire plimbându-se prin curtea interioară, împreună cu soldați loreni şi de burghezi, membrii ai frăției.

Dar dom Grégoire îl întrerupse, spunându-i:

— Fratele meu, eşti nebun!

— Eu!? exclamă Jacquot.

— Da, spuse starețul cu răceală, deoarece sunt mai mult de opt zile de când nu am trecut de porțile mânăstirii mele.

— Dar, bâlbâi tânărul călugăr, am văzut, cu toate acestea, pe Alteța Voastră.

— Nu ai văzut, spuse cu răceală superiorul dominicanilor.

Apoi se adresă fratelui cenzor:

— Acest sărman frate, nu s-a trezit încă din beție. Conduceți-l la temniță şi să i se dea doar pâine şi apă.

. . . . . .

O oră mai târziu, Jacquot era închis în temnița mânăstirii, o încăpere foarte mică, lipsită de aer şi lumină, cu o pâine neagră şi un urcior cu apă; acestea erau toate proviziile.

Nimic nu denaturează ca beția.

Tânărul călugăr Jacquot fusese prea bine cherchelit cu o zi înainte pentru ca să nu aibă acum o sete de nestins.

După ce mult timp a reflectat la mizerabila sa situație şi a căutat în zadar cheia enigmei care părea să-l învăluie, bietul tânăr frate cerşetor a fost învins de setea arzătoare şi a început să bea cu nesaț din ulcior.

I se păru că apa avea gust ciudat şi arăta un pic murdară, dar în gât modificarea nu mai părea aşa de mare şi fratele Jacquot continuă să bea; apoi, după ce bău, se culcă filozofic pe paiele din celula sa şi începu să viseze acea femeie divină despre care vrăjitorul i-a promis că-l va iubi şi care i s-a arătat învăluită într-un nor.

Fie oboseală extremă, fie restul de beție, fie că în sfârşit, apa din ulcior fusese amestecată cu o substanță cu efect de somnifer, Jacquot adormi în curând.

Dar, aproape imediat după ce adormi, fuse trezit brusc de o lumină strălucitoare.

Un om tocmai intrase în celula sa.

Acest om avea o torță în mână şi ținea un

pachet sub braț.

La vederea acestui om, Jacquot scoase un strigăt:

— Ah! spuse el, aşa e că nu visez?

El recunoscu în vizitatorul care venise la el pe unul dintre cei doi paji îmbrăcați în mătase şi aur, cu care el luase cina cu o zi înainte.

Acest paj era cel care răspundea la numele de Amédée.

Acesta din urmă îi puse mâna pe umăr lui Jacquot şi îi zise:

— Hai, aruncă-ți anteriul şi trezeşte-te, dragul meu, pentru că ai avut un vis urât.

Şi el desfăcu pachetul pe care-l avusese sub braț, şi Jacquot, amețit, recunoscu costumul strălucitor, elegantele haine de gentilom cu care fusese îmbrăcat cu o zi înainte.

Nimic nu lipsea, nici mantia brodată cu aur, nici vesta de catifea stacojie, nici în fine, sabia meşterită la Milano, sau mica tocă albastră.

— Vino, repetă pajul Amédée, îmbracă-te, prietene şi pregăteşte-te să mă urmezi, pentru că avem multe lucruri de făcut în noaptea asta.

Capitolul X

Jacquot nu mai aşteptă ca pajul Amédée să

repete porunca. El se îmbrăcă cu vioiciune, îşi trase mantia peste umăr, îşi aranjă mica tocă într-o parte peste urechea stângă, puse mâna pe mânerul sabiei sale, şi zise:

— Sunt gata. De altfel, eu abia aştept să mă trezesc!...

Pajul îl luă de mână şi el însuşi deschise uşa temniței.

O tăcere profundă domnea pe coridoarele mânăstirii; era noaptea târziu şi călugării dormeau.

Jacquot făcu această remarcă şi spuse:

— Mânăstirea este foarte liniştită în seara asta.

— Asta este pentru că se doarme mai bine decât de obicei, răspunse pajul Amédée.

— Eu sunt deci adormit? făcu Jacquot.

— Fără nicio îndoială. Dar te vei trezi.

— În acelaşi timp eu văd şi visez, am ochii deschişi şi vorbesc!...

— Îți închipui toate astea în visul tău, dar nu este nimic real.

— Cum aşa?

— Prietenul meu, zise pajul Amédée, cum te cheamă?

— Jacquot.

— Cine este tatăl tău?

— Un om sărac, numit Clément.

— Şi care este statutul tău?

— Până acum am fost călugăr.

— Iată unde te înşeli, şi anume, în vis, săracul meu prieten.

— Haida-de!

— Mai întâi de toate, nu te numeşti Jacquot.

— Ah! Chiar?

— Nici tatăl tău nu este Clément.

— Dar?...

— Şi tu n-ai fost niciodată călugăr...

— Dar... mai devreme...

— Prietenul meu bun, spuse pajul Amédée, te numeşti Amaury, tatăl tău este un gentilom, tu eşti pajul în serviciul ducesei de Montpensier.

— Care este numele tatălui meu, în acest caz, întrebă Jacquot uluit?

— Sir de Pontarlier.

— Asta e prima dată când aud acest nume, cât despre ducesa de Montpensier...

— Stt! făcu Amédée care lovi în panoul fratelui portar.

Uşa mânăstirii se deschise şi Amédée îl împinse pe Jacquot afară.

Noaptea era răcoroasă, o adiere de aer proaspăt îl lovi pe tânărul călugăr în faţă.

Ochii lui încă umflaţi de somn şi de beţie se holbară, şi el începu să respire adânc şi să-şi umple plămânii cu aer.

— Acum te-ai trezit complet, spuse pajul Amédée.

Dar Jacquot avea un anumit bun simţ:

— Prietenul meu, spuse el, cred că glumeşti.

Amédée nu răspunse, dar el grăbi pasul şi-l conduse pe tânărul călugăr transformat în cavaler într-un labirint de străzi întunecate şi întortocheate.

Deodată Jacquot scoase un strigăt: piciorul lui alunecă şi căzu la pământ.

Trebuia să sară cele cinci trepte ale intrării în aleea Vieille-Lanterne, care se afla într-un fel de fundătură înconjurată de case negricioase şi cu un aspect hidos.

Căderea fu atât de gravă încât tânărul călugăr rămase pentru un moment nemişcat şi complet zăpăcit pe pământ în locul unde alunecase.

Apoi, în cele din urmă se ridică şi făcu câțiva paşi înainte.

Pajul Amédée dispăruse.

Jacquot se strădui în zadar să-l cheme, se uită înainte, înapoi şi jur-împrejur şi îşi dădu seama că e singur.

În acelaşi timp, capul i se îngreună din nou, picioarele i se îndoiră şi se prăvăli pe o piatră de bornă.

În momentul acela i se întâmplă un lucru ciudat. Beția misterioasă care îl stăpânise din plin atunci când băuse cu sete din apa cu gust uşor modificat în temnița sa, această beție îi reveni.

Ochii săi se închiseră, se prăbuşi pe piatra

de bornă şi adormi.

În acelaşi timp, de asemenea, un ciudat fenomen se produse.

Jacquot, care de această dată, visa de-a binele, se regăsi călugăr în visul său, purtându-şi roba, închis în celula sa, şi în prezența bucății de pâine neagră, care era singura hrană ce li se acorda călugărilor condamnați la pedeapsa închisorii.

Apoi, de asemenea, visul reveni la seara de dinainte, şi în această dispoziție a minții, el îşi spuse:

„Ce vis ciudat am! Eu, un călugăr cerşetor sărac din mânăstire, m-am văzut îmbrăcat ca un domn, cu o mică tocă pe-o ureche, cu o mantie peste umăr şi cu sabie."

Şi visul tânărului călugăr continuă.

El cerşea din nou pentru mânăstire, călare pe docilul Balthazar, primea o mustrare aspră de la dom Grégoire, superiorul său, i se administra o pedeapsă disciplinară şi era pus în închisoare pentru încălcarea regulilor.

Acest lucru a durat mai multe ore.

După acest timp, el simți o zdruncinătură puternică şi se trezi.

Ziua începea să mijească, o rază de lumină albă strălucea pe acoperişul vecin.

Jacquot se ridică în picioare şi se găsi el însuşi față în față cu un arcaş îmbrăcat cu cazacă galbenă şi pantaloni albaştri.

Acest arcaş îl întrebă zâmbind, în timp ce el îşi freca ochii.

— Aţi dormit bine în aer liber, messire Amaury.

— Amaury! exclamă Jacquot.

— Drace! făcu arcaşul cu naivitate, eu nu mă înşel, sunteţi pajul Amaury.

Jacquot, după ce se uită la interlocutorul său, se uită la el şi se văzu îmbrăcat în catifea, cu sabia la brâu.

— Ah, vai! strigă el, eu sunt călugăr sau paj? Sunt eu în toate minţile sau sunt nebun?

Arcaşul răspunse:

— Nu ştiu dacă sunteţi nebun, messire Amaury, dar cu siguranţă aţi fost.

— Am fost nebun?... eu?...

— Nebun de legat.

Jacquot deschise ochii mari.

— Dar, în cele din urmă, spuse el, mă numesc Amaury sau Jacquot? Sunt eu paj sau sunt un călugăr?

— Sunteţi paj.

— Al cui paj?

— Al ducesei de Montpensier.

— Eu n-o cunosc, n-am văzut-o niciodată.

— Hei! Doamne! spuse arcaşul, aceasta este tocmai cauza nebunie tale, scumpul meu domn. V-aţi îndrăgostit de ducesă, o frumoasă şi blondă creatură!

La aceste cuvinte Jacquot îşi lovi fruntea şi

îşi aduse aminte de apariția strălucitoare care i se înfățişase lui.

Arcaşul continuă:

— Această iubire v-a făcut nebun. V-ați imaginat că sunteți un călugăr, micul cerşetor de la mânăstirea călugărilor dominicani, şi în fiecare seară, atunci când vă apăreau crizele de nebunie, vă aruncați hainele care se potrivesc naşterii voastre şi vă împopoțonați cu o rasă de călugăr.

Arcaşul vorbea pe un ton şi cu un accent simplu şi sincer, astfel că Jacquot îşi pierdu capul din nou.

— Deci, spuse el, nu sunt călugăr?

— Nu.

— Atunci eu sunt un gentilom?

— Da.

— Numele meu este Amaury?

— N-ați avut niciun alt nume în afară de acesta.

— E ciudat!

— Dar nu... de când ați fost nebun...

— Dar, declară Jacquot care se zbătea în mijlocul unui talmeş-balmeş de gânduri bizare şi revelații neaşteptate, este ceva ce nu am visat.

— Ce anume?

— Că am fost aseară la mânăstire.

— Eh!

— Şi că este un paj cu numele de Amédée

care a venit să mă caute.

— Nu ştiu, spuse arcaşul, dacă ați fost noaptea trecută într-o mânăstire, dar ştiu că pajul Amédée nu a putut să vă caute.

— Şi de ce nu?

— Pentru că nu e în Paris.

— Unde e el?

— S-a dus la Nancy cu două săptămâni în urmă şi trebuie să se întoarcă azi sau mâine.

Jacquot îşi luă capul cu ambele mâini şi încercă să se convingă că a fost doar un vis.

— Să vedem! spuse arcaşul, iată ce cred eu că ați făcut: Accesul vostru de nebunie v-a prins ieri şi ați părăsit hotelul ducesei de Montpensier, stăpâna noastră a tuturor, pentru a alerga prin oraş. Poate că ați intrat în vreo cârciumă unde poate că ați băut prea mult, şi la ieşire, surprins de aerul liber, veți fi adormit pe piatra asta de bornă, unde v-am găsit întâmplător.

— Dar am fost cu pajul Amédée.

— Vă asigur că el nu se află în Paris.

— Dar atunci…

— Atunci, spuse arcaşul, veniți cu mine, vă voi duce într-o tavernă, unde puteți găsi douăzeci de soldați loreni care vă vor întâmpina cu numele vostru real.

— Cu numele de Amaury?

— Fără îndoială, şi asta vă va dovedi că ați visat.

Spunând aceste cuvinte arcaşul îl luă pe tânărul călugăr de braț şi-l târî afară din fundătura acelei străzi.

La o sută de paşi mai încolo, el deschise uşa unei taverne despre care i se vorbise şi pe care era scris: *Au grand Saint-Éloi*[44].

Patru soldați loreni jucau zaruri.

— Hei! spuse unul dintre ei, iată-l pe messire Amaury.

Şi el îşi puse cornetul cu care juca pe masă şi îşi scoase pălăria.

— Bună ziua, messire Amaury, spuse unul dintre ceilalți jucători, ați fost destul de *gri* ieri.

— Eu? făcu Jacquot.

— Da, messire.

— De unde ştii?

— Ați plecat de aici mult timp după stingere şi nu vă țineați pe picioare.

— Dar… e imposibil!…

Jacquot, vorbind astfel, surprinse un gest al arcaşului.

Arcaşul îşi lovi fruntea cu degetul şi făcu cu ochiul, ceea ce însemna:

— Acest biet băiat, este încă nebun!

---

[44] *La marele Saint-Éloi*; Saint Éloi (588–660), episcop de Noyon, bijutier şi monetar, a avut funcție de ministru de finanțe în timpul regelui Dagobert I. [n.t.].

Pasul unui cal se făcu auzit în stradă şi se apropie de uşa tavernei.

În acelaşi timp, un *„Hei! Să vină cineva!”* fu rostit pe un ton poruncitor şi un călăreț descălecă şi intră în tavernă.

Jacquot rămase uimit.

Cavalerul era acoperit de praf şi părea să fi parcurs un drum lung.

Jacquot îl recunoscu pe pajul Amédée.

Capitolul XI

— Hei! Amaury, zise pajul mergând spre tânărul călugăr Jacquot.

Şi îl luă în braţe, îl sărută tandru pe ambii obraji şi îi spuse:

— Dumnezeule! e atât de mult timp de când nu ne-am văzut.

— Cum?... spuse Jacquot, care rămăsese perseverent în ideile sale, nu ne-am văzut aseară?

Pajul Amédée luă o mină de om stupefiat:

— Tu ai visat, spuse el...

— Cu toate acestea...

— Aseară am fost la Château-Thierry. Nu vezi că am călătorit?

— E ciudat, şopti Jacquot. Cu toate acestea, nu pot să cred că am visat că am fost un călugăr.

— Hei! săracul meu prieten, spuse pajul,

nebunia nu este un vis?

— Aşa e că am fost nebun?

— Dar... cu siguranță...

— Şi de mult?

— De aproape un an. Dar, ce faci aici aşa devreme?

— Pe legea mea! spuse arcaşul, messire Amaury abia ştie. El a petrecut noaptea pe o piatră de bornă în fundătura de la Vieille-Lanterne.

— Ciudată locuință! spuse Amédée, râzând.

— Dormea totuşi de bună voie acolo, reluă arcaşul, a fost necesar să-l scutur bine ca să se trezească.

— Acest sărman Amaury, murmură pajul Amédée; iată unde duce amorul!

La aceste cuvinte, Jacquot tresări şi se gândi la femeia blondă.

Această amintire, de altfel, dădea minții sale un pic de credibilitate despre ceea ce i se spusese în legătură cu calitatea sa de gentilom, despre dragostea lui nefericită şi nebunia sa.

— Vrei să iei prânzul cu mine? întrebă pajul.

Jacquot petrecuse ziua precedentă cu pâine şi apă şi avea chinuri cumplite de foame.

— Cu plăcere, spuse el.

Amédée comandă masa de prânz, i se aduse un vin bun, îi invită pe arcaş şi cei patru

soldați, şi se aşezară fără ezitare la masă.

Pajul povesti despre călătoria sa la Nancy, presărată cu unele aventuri galante şi se arătă atât de vesel şi cu o stare de spirit atât de bravă, că ajutat de vin, Jacquot simți că în contact cu această veselie i se împrăştiau gândurile negre ce-i bâzâiau în jurul frunții.

La primul pahar de vin, el încă se îndoia; la al şaselea, îşi însuşi opina soldaților – că o mare dezamăgire în dragoste l-au făcut nebun.

Puțin câte puțin, el se obişnui cu discuția despre noblețea sa, despre conacul de Pontarlier şi strămoşii săi, a căror amintire n-o avea, dar despre care amabilul Amédée îi făcu o descriere.

Când se ridică de la masă, el era un pic stăpânit de beție, care timp de două zile, de altfel, fusese starea sa normală, dar de data aceasta beția sa era de bună calitate şi vinul nu fusese falsificat.

Însă, beția fără narcotice era o joacă de copii pentru un dominican, iar Jacquot se străduia în zadar să se creadă paj, el era călugăr, şi prin urmare, era foarte vesel de la vin.

Numai atunci când bea, chipul său de obicei sobru, se lumina şi el devenea comunicativ.

Când ajunse în această fericită stare de

spirit, Jacquot, acum convins că este un gentilom, voia să obțină unele dezvăluiri în legătură cu acea femeie care îl făcuse să înnebunească din dragoste.

La primele cuvinte pe care le rosti, Amédée îi făcu cu ochiul şi zise:

— Femeile nu fac nebunii ca bărbații, pentru că ele nu ştiu cum să facă amor.

— Cum asta? făcu Jacquot.

— Eşti un pic gentilom fără avere, nu-i aşa?

— Da, spuse Jacquot.

— Doamna de Montpensier este o prințesă mare şi puternică...

— Vai? oftă Jacquot.

— Asta înseamnă că tu te găseşti la poalele scării şi ea la partea de sus...

— Ei bine?

— Ei bine! spuse pajul Amédée cu un zâmbet uşor, tu nu ştii cum să urci la prima treaptă.

— Este posibil?

— Totul este posibil în această lume...

Acest răspuns îl aruncă pe tânărul călugăr Jacquot într-o reverie profundă, dar aceasta nu dură mult, fiind întreruptă de sosirea unui nou personaj în tavernă.

Acesta era un om de aproximativ cincizeci de ani, chel, burtos, şi care transpira ca un bou în armura lui. El avea mănuşi din piele de bivol, o cască în mână şi pinteni la cizme.

Dar Jacquot nu se putu abține să nu strige:

— Frate Antoine!

Într-adevăr, în acest om de arme a cărui spadă lungă atingea podeaua tavernei, Jacquot recunoscu sau crezu că recunoaşte pe dom Antoine, un frate călugăr cerşetor de la mânăstire.

Cei patru soldați şi arcaşul loren, dimpotrivă, se ridicară şi salutară cu respect, zicând:

— Bună ziua, căpitane.

— Căpitan! strigă Jacquot, căpitan? Sunteți deci căpitan acum, frate Antoine?

Omul gras zâmbi:

— Am fost mereu, dragul meu Amaury, spuse el.

— Dar sunteți călugăr!

— Bietul băiat! zise şoptit arcaşul către pajul Amédée, dar astfel încât să audă Jacquot, el vede peste tot călugări.

— Cu toate acestea eu nu mă înşel, murmură Jacquot, care era din nou aruncat în lumea ipotezelor stranii şi, probabil, cele mai fantastice: eşti chiar bunul dom Antoine, fratele Dimanche, aşa cum vi se spune.

— Săracul meu copil, răspunse omul în armură, ai dreptate. Am fost călugăr... dar asta numai pentru tine... ceea ce este sigur este că eu sunt unchiul tău, fratele tatălui tău...

— Ah!

— Că numele meu este Hector de Pontarlier, şi că eu sunt căpitan în slujba Casei de Lorena.

— Dar…

— Îmi pare rău să te văd nebun, am folosit toate mijloacele pentru a-ți reveni rațiunea… şi pentru a-ți satisface fanteziile tale, a trebuit, uneori, să îmbrac roba de călugăr.

— Dar atunci…

— Stt! făcu dom Antoine, îți vom explica totul atunci când mintea ta va fi restabilită.

— Cu toate acestea…

— Pentru moment, prinde-ți centura, pune-ți haina şi vino cu mine.

— Unde mergem?

— La hotelul ducesei, desigur!

— Ducesa… doamna de Montpensier?…

— Hei! Da.

— Pentru ce?…

— Stt! spuse Amédée, voi merge cu tine, şi îți voi da un sfat bun.

Jacquot părăsi taverna, oferind brațul pajului Amédée.

Dom Antoine transformat în căpitan, mergea înainte şi pintenii lui sunau pe pavaj.

Noi nu ştim de ce natură a fost sfatul primit de la pajul Amédée de tânărul călugăr Jacquot, dar acesta se simțea destul de voios.

Călugărul, devenit căpitan, se opri în fața

hotelului, unde în urmă cu două zile omul în negru îl condusese pe Jacquot.

Jacquot recunoscu această uşă care se deschise în faţa lui.

În curte văzu o litieră ale cărei tărgi erau susţinute de catâri spanioli înhămaţi.

În apropierea catârilor tropăiau doi frumoşi cai bogat echipaţi.

— Doamna ducesă va pleca într-o călătorie? întrebă pajul Amédée.

— Da, răspunse dom Antoine.

— Unde se duce ea?

— Nu ştiu.

— Cine o însoţeşte?

— Pajul Séraphin.

— Şi mai cine?

— Şi Amaury, în cazul în care nu mai este nebun.

Jacquot tresări la aceste cuvinte; apoi scoase un strigăt, deoarece o femeie apăru în partea de sus a peronului.

Jacquot recunoscuse femeia blondă care făcuse o mare impresie asupra inimii sale. El simţi cum picioarele i se îndoiră, capul începu să-i vâjâie, vederea i se tulbură, şi pajul Amédée fuse obligat să-l sprijine în braţe.

Doamna de Montpensier cobora treptele peronului şi veni în întâmpinarea tânărului călugăr Jacquot:

— Ei bine! săracul meu Amaury, spuse ea, ți-a revenit rațiunea?

Aceasta era prima dată când vocea ducesei răsuna în urechea săracului călugăr. El crezu că aude o armonie cerească.

Ea îi puse mâna pe umăr şi-i spuse:

— Vino, voi face o călătorie, şi vei galopa la uşa litierei mele.

Jacquot, dezorientat, sări, dintr-o singură mişcare, pe unul dintre cei doi cai care erau ținuți de valeți.

Capitolul XII

Acum, să ne întoarcem şi să aflăm ce s-a întâmplat în timpul nopții în hotelul ducesei de Montpensier.

Acest hotel era o vastă locuință, construită la mijlocul străzii Lions-Saint-Paul, nu departe de ruinele palatului îndrăgit de Ludovic al XI-lea.

El nu aparținea nicidecum Casei de Lorena, ci contelui Éric de Crèvecoeur.

Contele Éric descindea din acel Crèvecoeur faimos care a fost companionul şi slujitorul credincios al lui Charles le Téméraire, ultimul duce de Burgundia.

Contele Éric cedase acest hotel doamnei de Montpensier.

Ducesa îl locuia de aproximativ două luni şi

el devenise centrul unor intrigi tainice şi conspiraţii misterioase al căror secret era bine păstrat.

În fiecare seară, la căderea nopţii, uşile se deschideau fără zgomot şi lăsa liberă trecerea unor burghezi, unor călugări şi câtorva gentilomi fanatici care acuzau în mod deschis pe regele Henric al III-lea de erezie.

Acolo, aveau loc, noaptea, consfătuiri cu privire la interesele religiei, se spunea că aceasta este ameninţată – şi conspiratorii, la despărţire, în zorii zilei, nu ratau să spună cu voce tare care era regele necesar pentru Franţa, care nu era Henric de Valois, ci Henric de Guise.

Or, în această noapte, întâlnirea a fost chiar mai fierbinte, mai plină de viaţă decât de obicei.

S-a rostit cuvântul *baricade*, şi doamna de Montpensier a propus nu mai puţin decât să se închidă regelui porţile Parisului pentru a nu mai intra în Luvru.

Când să apară zorile, s-au despărţit ca de obicei.

Dar două personaje au rămas împreună cu ducesa: primul era contele Éric de Crèvecoeur, celălalt era dom Grégoire, superior al mânăstirii dominicanilor.

— Acum, dragul meu conte, spuse ducesa,

dă-mi ştiri din Saint-Cloud.

— Doamnă, spuse Éric, regele nu mai este în Saint-Cloud.

— Ce vrei să spui?

— Adevărul.

— Şi unde e?

— De ieri e la Paris.

— Ce vrea să facă?

— Face planuri împreună cu Doamna Catherine despre funeraliile ducelui d'Anjou, care este mort de-a binelea.

— Şi, din moment ce el şi-a dat ultima suflare, zise Anne de Lorena, fratele meu Henric a făcut un pas mai aproape de tron.

— Regele, continuă Éric, trebuie să meargă la Château-Thierry.

— Când?

— La ora unsprezece, după ce ia masa de dimineață.

— Singur sau cu Doamna Catherine?

— Iată că asta nu ştiu încă.

— Ei bine! spuse ducesa, el mă va găsi pe drum.

Contele de Crèvecoeur, surprins, se uită la doamna de Montpensier.

— Sper, continuă ea, să am o discuție cu Majestatea Sa.

— Şi această discuție?

— Ah! dragul meu conte, spuse ducesa, această discuție este secretul meu.

— Alteței Voastre îi place să îngrămădească mistere peste mistere.

— Crezi?

— Drace! făcu dom Grégoire, sunt de părerea lui messire de Crèvecoeur.

— Şi tu, dom Grégoire?

— Fără îndoială, doamnă.

Anne de Lorena nu-şi putu reprima un zâmbet.

— Vrei să-i vorbeşti tânărului călugăr, nu-i aşa?

— Exact.

— Şi te întrebi ce rol am să joc eu.

— Desigur, spuse dom Grégoire, el a început să fie un pic țicnit.

— Cu atât mai bine! dar nu este încă suficient: vreau să ajungă complet nebun.

— Cum? întrebă contele Éric.

— După ordinele pe care i le-am dat şi pe care a fost nevoit să le execute în această noapte, Jacquot va rămâne toată ziua convins că el este un gentilom.

— Bine! Şi în seara asta?

— În această seară, el va redeveni călugăr.

— Şi mâine?

— Mâine îi vom da înapoi sabia şi hainele sale de gentilom.

— Dar pentru ce toate astea? întrebă contele Éric: pentru că, până acum, doamnă, am ascultat orbeşte.

— Dragul meu conte, spuse ducesa, ascultă-mă, voi face o comparație.

— Vă ascult, doamnă.

— Când dorim să înrăim un câine, ce facem?

— În primul rând îl flămânzim.

— Bine. Apoi?

— Apoi îl punem în lanț.

— Perfect!

— După aceea? întrebă contele Éric.

— După aceea este asmuțit împotriva celui pe care vrem să-l mănânce. Ai înțeles?

— Nu încă.

— Ei bine! spuse ducesa, întrevăd o zi, probabil mai îndepărtată, în care în cazul că am nevoie de un fanatic, de un iluminat asemănător acelor asasini fanatici ai prinților musulmani numiți *Vieux de la Montagne*[45], care ucideau în schimbul promisiunii de a ajunge în paradis, voi avea acest fanatic, acest iluminat…

— Acesta este Jacquot, nu-i aşa?

— El va fi. Pentru că, adăugă ducesa, supunându-l pentru câteva zile acestui plan, va veni o vreme când el nu va mai şti dacă este călugăr sau gentilom.

— Şi atunci?…

---

[45] Vieux de la Montagne – Bătrânii munților. [n.t.].

— Atunci... ăsta e secretul meu.

Dom Grégoire şi contele Éric de Crèvecoeur se priviră cutremurați.

Dar ducesa nu vru să le dea explicații în plus şi spuse doar:

— Ai executat ordinele mele, dom Grégoire?

— Da, doamnă.

— Fratele Antoine s-a transformat în căpitan?

— El pare să fi purtat toată viața sabie.

— Şi arcaşul?

— Arcaşul a trebuit să se ducă în fundătura Vieille-Lanterne, unde, aşa cum a venit să ne spună pajul Amédée, el îl lăsase pe Jacquot adormit pe o piatră de bornă.

— Este bine, spuse ducesa.

Apoi, adresându-se contelui Éric:

— Tu, spuse ea, pregăteşte-mi litiera.

— Când doreşte Altețа Voastră să plece?

— În această dimineață, între orele opt şi nouă.

— Voi merge şi eu în călătorie?

— Nu. Suficient, dragul meu conte.

Şi ducesa îi pofti să iasă pe Crèvecoeur şi pe călugăr şi sună camerista sa.

. . . . . .

Trei ore mai târziu, litiera doamnei de Montpensier era pe drumul spre

Château-Thierry. Ea plecă spre Paris în trapul celor patru catâri, precedată de un scutier şi dom Antoine, devenit căpitanul Hector de Pontarlier.

Pajul Séraphin şi tânărul călugăr Jacquot galopau în dreptul portierelor.

Aceşti patru bărbaţi şi conducătorii catârilor formau întreaga escortă.

Arcaşul era un bun călăreţ. Séraphin stătea pe cal ca un îngeraş, era cazul s-o spunem.

În ceea ce priveşte pe dom Antoine, înfăţişarea lui de călăreţ lăsa de dorit. Obişnuit cu ritmul calm al lui Balthazar, săracul măgar al mânăstirii, el se agăţa din când în când de coama calului şi se balansa în şaua sa ca o corabie pe o mare furtunoasă.

Dar, din contră, tânărul călugăr Jacquot, din ce în ce mai convins că el este un gentilom, călărea calul său cu o graţie şi o suplеţe care ar fi uimit mânăstirea dominicană.

Privind fix la ducesa care zâmbea tandru, Jacquot simţea că inima lui bate la maxim, el spunându-şi uneori:

„Am înţeles acum că am fost nebun şi, în nebunia mea, mă credeam a fi un călugăr.”

Au călătorit până la orele două după-amiază.

Căldura devenise copleşitoare, iar catârii erau extenuaţi de oboseală.

Doamna de Montpensier ordonă să oprească la primul han ce-l vor întâlni.

La scurt timp după aceasta, au găsit un han izolat pe marginea drumului, la două mile de oraşul Meaux.

— Vom găsi ceva de mâncare aici, spuse ducesa, şi vom lăsa să treacă căldura asta mare. În seara asta, la lăsarea nopții, vom pleca din nou la drum.

Ei se opriră.

Jacquot mâncă şi bău cu o mare poftă. Cum el nu era obişnuit cu astfel de curse lungi, şi cum, pe de altă parte, ducesa se închisese în singura cameră a hanului, pentru a se odihni un pic, Jacquot, prins de oboseală, adormi pe un braț de fân, la intrarea în grajd, şi din nou el visă că era călugăr; dar un sunet de clopote îl trezi, şi el observă cu satisfacție că era îmbrăcat tot cu vesta sa de gentilom.

Sunetul de clopote pe care îl auzise şi care tulburase somnul său se auzea pe marele drum.

Jacquot văzu în depărtare un nor de praf, luminat de ultimele raze ale soarelui; traversa acel nor strălucirea căştilor şi armurilor.

Apoi sunetul de clopote se amesteca cu zgomotul făcut de tropotul unei mulțimi de cai ce răsuna pe drum.

În cele din urmă, un călăreț care mergea în

fața norului de praf, apăru călare pe un cal alb plin de spumă.

Cavalerul purta culorile regelui Franței.

În acelaşi timp, una dintre ferestrele hanului încadră fața doamnei Montpensier, care murmură:

— Ah! în sfârşit!

Capitolul XIII

Să revenim la regele Henric al III-lea.

L-am lăsat pe Majestatea Sa în compania pajului Mauvepin, ridicat la rangul de nebun, şi a domnului de Crillon, mergând de la Saint-Cloud la Paris, văzându-l din nou pe micul călugăr Jacquot aşezat pe marginea drumului, şi provocându-i, ca şi dimineața, un sentiment profund de repulsie.

Dar în obiceiul monarhului, senzațiile fizice sau morale erau de scurtă durată.

Henric al III-lea uită în curând de călugăr şi intră în Paris cu o bună stare de spirit, mulțumită bunei dispoziții a lui Mauvepin.

Mauvepin cunoscuse la curtea regelui Henric al III-lea, un domn numit Gasconne Chicot, care era plin de duh şi care reuşise să ajungă favorit prin îndrăzneala modului său de exprimare.

Chicot dispăruse – şi Mauvepin şi-a promis să-l înlocuiască în bunele grații ale regelui.

Pentru a face acest lucru, Mauvepin i-a luat imediat locul imitând franchețea lui.

El l-a batjocorit pe domnul de Crillon, deşi acesta avea părul grizonat şi reputația sa de cavaler plin de curaj, l-a consolat pe rege în legătură cu moartea probabilă a fratelui său, vorbindu-i despre înmormântare.

În cele din urmă – familiaritate nemaiauzită – în loc de a călări şi galopa la portieră, Mauvepin s-a instalat, fără menajamente, în litiera regelui.

Şi regele nu era supărat.

Regele se gândea la altceva decât la etichetă, într-adevăr! Regele se gândea la trei evenimente care îl preocupau mult.

Primul, era visul său şi cel al domnului de Crillon.

Apoi era predicția omului cu mască…

În cele din urmă, moartea probabilă a ducelui d'Anjou, ultimul său frate – unicului său frate acum.

Dar Mauvepin era un om plin de resurse; el învinse rând pe rând atacând primele două preocupări ale regelui; începu prin citarea proverbului: „Fiecare vis este o minciună" şi concluzionă că regelui i se va întâmpla contrariul celor visate, spunând că ducele de Guise se va trezi călugăr într-o dimineață.

Apoi, el dovedi, la fel de clar ca lumina zilei că ducele de Crillon era un prost bătrân care

era *îndrăgostit nebuneşte* de bătălii.

Apoi, în cele din urmă, el demonstră regelui că acel om cu mască era un şarlatan înrăit, un şarlatan notoriu şi că el, Henric al III-lea, a avut o răbdare evanghelică pentru că nu l-a aruncat pe fereastră.

Dar, după ce aceste două sarcini fură finalizate, mai rămânea o a treia, aceea de a-l consola pe rege în legătură cu moartea ducelui d'Anjou.

Şi această muncă era dificilă.

Cu toate acestea Mauvepin preluă conducerea.

Regele întrebă:

— Şi dacă fratele meu a murit, cine va veni după mine?

Mauvepin spuse:

— Primul lucru nu este sigur…

— Dar omul cu mască… a spus…

— El poate că a mințit…

— Dar, în sfârşit, în cazul că este adevărat… cine îmi va succeda?

Regele pusese întrebarea pe un ton vrednic de milă.

Mauvepin răspunse râzând:

— Probabil că Majestatea Voastră a făcut insolație în această dimineață, dacă se aşteaptă ca un rege în vârstă de treizeci de ani să-şi facă vreo grijă cu privire la succesiunea sa.

— Dar… regina nu are copii…

— Ea va face.

— Cine ştie? zise Henric al III-lea oftând.

Mauvepin continuă:

— În al doilea rând, mai bine să domnească fără presupuşi moştenitori, decât cu frica de a fi detronat într-o zi.

— Ce vrei să spui?

— Of! of! făcu Mauvepin, avea ambiții monseniorul duce d'Anjou.

Henric al III-lea se încruntă şi îşi aminti că în urmă cu şapte sau opt ani, ducele era pe cale să facă un legământ cu Casa de Lorena, care îi oferise ajutorul său să-l detroneze, pe el, pe Henric al III-lea.

De aceea, cele câteva minute de tăcere care urmară, îl făcură pe Mauvepin să înțeleagă că tocmai câştigase.

— Dar, în sfârşit, declară Henric al III-lea, eu am numai treizeci de ani, şi prin urmare, o domnie lungă înaintea mea, dar am nevoie de un moştenitor. Coroana nu poate rămâne fără stăpân; tronul nu poate rămâne vacant după mine.

— Sire, spuse Mauvepin, aş avea multe lucruri de răspuns Majestății Voastre la acest capitol.

— Ei bine! Răspunde…

— Majestatea Voastră a fost atins de boală pentru o lungă perioadă de timp.

— Crezi?

— Regele s-a simțit bine în societatea unor curteni, fără moravuri.

Henric al III-lea tresări şi începu să se gândească la favoriții săi ucişi, săracii, în duel.

— Domnii de Quélus, de Maugiron şi de Schomberg, continuă Mauvepin, au consumat atât de mult din timpul Majestății Voastre, că regele a fugit de compania soției sale, regina.

— Uh!... Uh!... este posibil... murmură regele.

— Ştiu bine, continuă Mauvepin, că regele nu a fost mai puțin devotat îndatoririlor sale, el a urmat în picioarele goale procesiuni ale călugărilor desculți, şi-a chinuit trupul pentru ispăşirea păcatelor în timpul Postului Paştelui, dar Dumnezeu nu l-a întrebat despre asta.

— Ah! crezi? spuse Henric al III-lea. Ce mă va întreba, atunci?

— De ce ați abandonat pe Doamna Louise de Savoia, regina Franței.

— Într-adevăr!

— Sire, declară Mauvepin cu un ton convingător, dacă Majestatea Voastră binevoieşte să-mi acorde atenție un moment.

— Tu nu eşti frumos, spuse regele cu un zâmbet dezagreabil.

— Chiar am cocoaşă, Sire.
— Şi nu eşti un pic şontâcăit[46]?
— Este posibil.
— Atunci, pentru ce să-ți acord atenție?
— Pentru un singur scop: Majestatea Voastră să fie convinsă de un lucru…
— Care?
— Acela că eu nu aspir deloc să joc cu ea rolul sclipitor al domnului de Quélus… nici cel de înflăcărat al domnului de Maugiron… nici măcar cel al răposatului sărman domn de Schomberg.
— Ai dreptate, Mauvepin, spuse regele.
— Deci, eu sunt față de Majestatea Voastră, o simplă persoană căreia îi place să dea sfaturi, un nebun, cum s-ar zice, un om care predică înțelepciunea.
— Tu vrei să-mi ții o predică? întrebă regele.
— Va fi scurtă, Sire.
— Cum se numeşte ea?
— Femeia.
— Ah! spuse regele, gânditor.
Mauvepin continuă:
— Iată, sunt opt ani de când eu am intrat ca paj în serviciul regelui… Aveam

---

[46] A şontâcăi – a merge cu dificultate (şi făcând mişcări nefireşti) datorită infirmității unui picior; a şchiopăta. [n.t.].

cincisprezece zile de când eram în funcție, atunci când Majestatea Voastră a mers la Întrunirea Statelor de la Blois.

— După aceea? zise Henric al III-lea.

— Îmi amintesc că în ajunul deschiderii Întrunirii Statelor, Majestatea Voastră, într-un acces de temperament, a strigat că femeia era o creatură a pierzaniei şi că toate relele de care este afectat bărbatul vin de la o femeie.

— Aşadar, am greşit? întrebă regele.

— Îndrăznesc să înfrunt furia Majestății Voastre afirmând că a fost greşit, spuse Mauvepin.

— De ce?

— Pentru că încă de la începutul lumii, femeile au reparat întotdeauna răul pe care omul l-a făcut.

— Într-adevăr! Dar noi uităm istoria mărului din Paradis.

— Oh! zise nebunul moralizator râzând, asta e pentru că a vrut rolul ei; Adam se plictisea în Paradisul pământesc, iar apoi îngheța în timpul iernii şi se cocea de căldură în timpul verii; se ştie că era gol. Mulțumită capriciilor doamnei Eva, el s-a gândit să se îmbrace.

Regele începu să râdă.

— Nu voi vorbi Majestății Voastre, nici de regina Dido, nici de Semiramida, nici de

Cleopatra…

— Treci la timpuri mai moderne, spuse regele.

— Dar voi aminti pe Agnès Sorel şi Jeanne d'Arc, care au salvat monarhia.

— Şi apoi?… spuse regele.

— Să n-o uităm pe Doamna Catherine, mama Majestății Voastre, care a împiedicat ca Franța să devină hughenotă.

— Dar, întrerupse regele, unde vrei tu să ajungi?

— La aceasta: că Majestatea Voastră ar avea de câştigat mult mai mult aproape de regina, soția sa.

— Eh!

— În primul rând, plăcerea unei societăți prietenoase şi afectuoase.

— Bine! spuse regele pe un ton sceptic.

— Apoi se dă uitării un motiv de îngrijorare.

— Ah!

— Un motiv de îngrijorare care a tulburat de multe ori somnul Majestății Voastre.

— Şi care este această îngrijorare?…

— Aceea de a avea un moştenitor.

Când Mauvepin încheie şi regele însuşi se arătă gânditor, litiera regală trecu porțile Parisului.

Regele nu coborî până la Luvru.

De mult timp Henric al III-lea avea față de

Luvru o aversiune, sub pretextul că favoriții săi au fost transportați acolo morți, după luptă.

Domnul de Crillon dădu ordin ca oamenii din escortă să se îndrepte spre hotelul Beauséjour.

Hotelul Beauséjour era, ne amintim, acea fastuoasă locuință pe care regina-mamă a construit-o în spatele bisericii Saint-Eustache.

Exilată mult timp la Amboise, Doamna Catherine a venit înapoi la Paris, şi a mers la hotelul Beauséjour unde s-a instalat după ce a reintrat în grații.

Regele coborî în curtea hotelului şi tresări văzând la intrarea în clădire doi gentilomi îmbrăcați în negru.

— Ce s-a întâmplat? strigă el.

Un paj se apropie şi spuse:

— Aceasta este doliul pentru ducele de d'Anjou.

— Ah! spuse regele, fratele meu este aşadar mort?

Un vechi scutier al reginei-mamă veni la rândul său, şi spuse:

— Alteța Sa şi-a dat ultima suflare, noaptea trecută, la Château-Thierry.

Regele îşi trecu peste frunte o mână tremurândă:

— Omul cu mască a spus adevărul,

murmură el.

Apoi, revenindu-şi, întrebă cu o voce bravă şi stăpânită de emoție:

— Unde este mama mea?

— Regina a plecat la Château-Thierry, i se răspunse.

Mauvepin spuse la rândul său:

— Majestatea Voastră nu poate evita să meargă la Château-Thierry.

— De ce, dragule?

— Pentru că trebuie să organizați înmormântarea ducelui.

— Ai dreptate... dar nu azi, e prea cald... şi eu sunt obosit. Vom merge acolo mâine.

Şi regele intră în hotelul Beauséjour, şi, tot într-un oftat, ceru un pahar cu suc de portocale la gheață, care era, vara, băutura lui preferată.

Capitolul XIV

Deci, ducele d'Anjou era mort, cu adevărat mort; pajii şi ofițerii Doamnei Catherine purtau doliu, şi regina-mamă plecase ea însăşi spre Château-Thierry.

Henric al III-lea aparținea acelei şcoli de filozofie care spunea că trebuie luate lucrurile aşa cum sunt dacă nu pot fi împiedicate.

Deci, după ce-şi şterse o lacrimă, după ce

oftă profund de câteva ori şi după ce bău repede două pahare de suc de portocale cu gheaţă, regele se resemnă.

— Pentru că nu este în puterea mea să-l pot reînvia, spuse el, să ne gândim cel puţin să-i facem o înmormântare demnă de un fiu al Franţei.

Şi, cum căldura era apăsătoare, regele îşi făcu siesta, spunându-şi că somnul reîmprospătează imaginaţia şi oferă idei bune.

După ce-şi termină siesta, el chemă pe superiorul genovevienilor[47].

Dominicanii, călugări aspri, erau în mod sincer ataşaţi Ligii Catolice, spunând tot timpul că regele Franţei era un eretic şi afişau peste tot sprijinul lor pentru Casa de Lorena.

Genovevienii, dimpotrivă, ţineau încă partea regelui.

Aceştia erau nişte călugări toleranţi, un pic

---

[47] Genovevieni (fr: génovéfains) – ordin călugăresc înfiinţat de Cardinalul de la Rochefoucauld, starețul mânăstirii Sainte-Geneviève din Paris. Numele génovéfains vine de la numele mânăstirii Sainte-Geneviève (Sfânta Genoveva). Ţinuta călugărilor era formată dintr-o robă albă şi un rochet (haină albă, cu mâneci strâmte) acoperite de o mantie de culoare neagră. [n.t.].

cam liberi, fără mari constrângeri, mari băutori, care nu respectau în totalitate canoanele Postului Paştelui, şi nu disprețuiau deloc, ocazional, un motiv de a ține o sticlă în mână cu un hughenot.

Genovevienii aveau un superior tânăr.

Dom Basile era un om de neam, mezinul unei mari familii din Burgundia. El avea treizeci şi doi de ani, o față zâmbitoare, o foarte frumoasă înfățişare care atrăgea admirația oamenilor din popor şi a burgheziei când trecea pe străzile Parisului călare pe un catâr mare bogat împodobit cu valtrapul de ceremonie.

Dom Basile era considerat cel mai teribil băutor dintre oamenii încapişonați[48].

Paharul său, la mânăstire, conținea doi litri de vin, şi pentru a-l goli, el îl lua de două ori rar.

În plus, printre cei din Cartierul Latin, care dominau în mânăstirea sa, el avea reputația de a fi cel mai galant călugăr.

Un novice orbit de gelozie, într-o seară, se spunea, i-a aplicat o lovitură de pumnal pe la spate, dar, dom Basile purta haine de zale şi astfel, pumnalul s-a rupt.

---

[48] Încapişonat – purtător de capişon; se face referire la capişonul (gluga) cu care era prevăzută roba călugărească. [n.t]

Acestea erau merite de parte lumească, iar dom Basile era şi un foarte bun stareț; el administra cuviincios mânăstirea, iar procesiunile călugărilor din Sainte-Geneviève erau cele mai frumoase procesiuni.

Acesta este motivul pentru care regele Henric al III-lea îl chemase.

Discuția regelui cu starețul a durat mai multe ore.

Domnul de Crillon, spirit sever şi îndurerat, a fost înlăturat.

Din contră, Mauvepin a participat.

Atunci când totul a fost bine stabilit, bine reglat, atunci când regele a decretat că sicriul prințului va fi precedat de penitenții în negru, de penitenții în albastru şi penitenții în galben, şi că acesta va fi urmat de penitenți de aceleaşi culori cântând psalmi cu acompaniamentul instrumentelor de alamă şi atunci când, în cele din urmă, au căzut de acord asupra numărului de lumânări şi a dimensiunilor acestora, regele i-a spus lui dom Basile:

— Ştiți, tatăl meu, aveți o mină de prosperitate, care mă face să vă invidiez.

Dom Basile se înclină modest.

Mauvepin răspunse pentru el.

— Sire, spuse el, dom Basile are un secret foarte simplu pentru a fi aşa de proaspăt şi

în bună dispoziție.

— Ah! spuse regele, el are un secret?

— Poate, făcu dom Basile care se aplecă din nou.

— Şi acest secret... puteți să mi-l spuneți? întrebă regele.

— Voi răspunde eu, Majestății Voastre, răspunse Mauvepin.

— Haide! spuse Henric al III-lea.

— În primul rând, zise nebunul, lui dom Basile îi place vinul bun.

— Şi apoi?

— El doarme somnul de dimineață.

— Ah!

— Şi nu se lipseşte de ocaziile de a face curte câtorva gingaşe tinere fete din Cartierul Latin.

Henric se încruntă.

— Dacă Majestatea Voastră îl va imita pe dom Basile, continuă Mauvepin, peste trei luni va fi îmbujorat, proaspăt şi în bună dispoziție ca şi el.

Frumoasa înfățişare a superiorului şi sfaturile nebunului Mauvepin avură ca rezultat cufundarea regelui într-o meditație profundă.

El luă cina singur, înşelând astfel speranța domnului de Crillon şi a lui Mauvepin, care nădăjduiau să fie invitați.

Apoi, după ce anunță că se va porni la

drum ziua următoare spre Château-Thierry, el se culcă, spunându-şi:

— Înainte de a deveni un beţiv şi până ce dragostea îmi va tulbura mintea, începem să punem în practică a doua parte a programului lui dom Basile: încercăm să dormim bine.

Lucrul acesta i se păru uşor regelui; el stinse lumânarea, închise ochii şi se cufundă în curând într-un somn profund.

Cu o noapte înainte, Henric al III-lea avusese un vis îngrozitor, ne amintim aceasta. El se visase purtând sandale şi robă de călugăr şi privind la trecerea unui rege al Franţei, care nu era el.

În acea noapte, Henric al III-lea avu un vis mult mai plăcut.

Cu toate acestea nu era nicidecum rege, ci un simplu tânăr şi nobil scutier, cu pinteni zornăitori, pumnal zgomotos şi vorbă arogantă.

În visul său, regele era îndrăgostit, îndrăgostit ca la douăzeci de ani, şi obiectul iubirii lui era o blondă creatură, parfumată, divină, cu ochi albaştri, cu buze roz cum sunt cireşele în luna iunie.

Drăguţa se lăsa prinsă de talie şi regele simţea o mare plăcere. Visul a durat până în zori, şi atunci când razele de soare l-au trezit, regele s-a surprins oftând şi regretând că

această fată nu exista pentru el decât în vise.

Se întâmplă ca Mauvepin să intre în acest moment.

Regele îi spuse visul lui.

— Hei! hei! rânji nebunul, i-am spus şi ieri, Majestății Voastre, că galanteria e bună, iar dovada este faptul că, datorită ei, Majestatea Voastră a dormit bine...

— Oh! foarte bine, declară regele cu satisfacție.

— Majestatea Voastră în această dimineață are aspectul şi prospețimea unui şcolar.

— Într-adevăr! spuse regele, care se ridicase în capul oaselor şi aruncă o privire într-o oglindă din apropiere.

— Ah! aceasta nu mai este ca atunci când Majestatea Voastră petrecea nopțile jucând cărți şi stând la taifas cu acei pătimaşi curteni.

Henric al III-lea îşi încruntă fruntea, dar nu îndrăzni să reducă la tăcere pe Mauvepin, care continuă:

— Dacă Majestatea Voastră mi-ar permite, aş putea explica mult mai bine decât acel om mascat visul domnului de Crillon.

— Explică, dragul meu.

— Această regină pe care domnul de Crillon a văzut-o în Paris este femeia blondă din visul Majestății Voastre.

— Cum! strigă regele, ea se gândeşte să mă

detroneze?

— Nu, dar ea va domni peste inima regelui şi va guverna împreună cu el.

Acest răspuns îl făcu pe rege să fie foarte grijuliu, şi murmură:

— E neobişnuit! dar eu nu cred că de acum înainte mai este posibil să devin îndrăgostit.

— Timpul va confirma! şopti Mauvepin.

. . . . . .

Câteva ore mai târziu, regele Henric al III-lea, însoţit de un alai numeros, părăsea Parisul, îndreptându-se spre Château-Thierry.

Domnul de Crillon comanda escorta. Mauvepin îşi reluă locul în litiera regală.

Regele călători toată ziua, vorbind cu Mauvepin, când despre funeraliile ducelui d'Anjou, când despre femeia blondă din vis.

Mauvepin îl întreţinu pe rege într-o dispoziţie excelentă.

Veni un moment când regelui îi era sete. Cortegiul regal, tocmai se apropia de acel han izolat de pe drum unde doamna de Montpensier se oprise.

Văzând crenguţa de ilex agăţată pe uşă[49],

[49] Crenguţa de ilex fixată deasupra uşii sau a unei ferestre era semn că în clădirea respectivă se asigură cazare. [n.t.].

regele dădu ordin pentru a face o oprire pentru odihnă.

Tânărul călugăr Jacquot, aceasta ne amintim, se afla la intrarea grajdului, culcat sub litieră, când cortegiul regal apăru la orizont.

Deşi devenise gentilom, Jacquot, nu reuşea să discearnă prea bine între vis şi realitate... el nu mai ştia când deschise ochii dacă era călugăr sau era cu adevărat un om de arme... şi, fiind prins de o adevărată teamă de a fi călugăr, el se refugie în grajd.

Acest lucru făcu ca regele să nu-l vadă.

Dar un conducător de catâri al ducesei stătea pe prag, iar litiera era aranjată în grajd.

Regele întrebă pe conducătorul de catâri:

— A cui este această litieră?

— A stăpânei mele.

— Şi... cine e stăpâna ta?

— O mare doamnă.

— Mitocane! spuse Mauvepin, nu pricepi, aşadar, că vorbeşti cu regele?

— Acum am înțeles, spuse conducătorul de catâri.

— Atunci, spune-ne numele stăpânei tale.

— Asta e ceea ce eu nu pot face.

Regele coborî din litiera sa şi ridică bastonul spre conducătorul de catâri.

— Şi pentru ce asta, maestre caraghios?

— Pentru că nu ştiu, spuse conducătorul de catâri.

Acest răspuns naiv calmă furia regelui care ridică capul şi scoase un strigăt.

El văzu capul blond al doamnei de Montpensier sprijinindu-se pe fereastra de la primul etaj al hanului.

— Ah! spuse el, este femeia visurilor mele!

Mauvepin nu avu timp pentru a o vedea pe ducesă, care se retrase cu repeziciune înapoi.

Dar, cu totul la întâmplare, nebunul spuse regelui:

— Ei bine! Sire, aceasta este o oportunitate de a pune în practică preceptele lui dom Basile.

— Aceasta vom vedea, spuse regele.

Majestatea Sa, Henric al treilea după nume, intră în han cu un pas de cuceritor.

Capitolul XV

Trecuse mult timp de când regele Henric al III-lea n-o mai văzuse pe ducesa de Montpensier; opt ani, cel puțin.

Cu toate acestea, ducesa nu era deloc schimbată, timpul nu avusese efect asupra ei, şi, deşi trecuse bine de treizeci de ani, părea să aibă de abia douăzeci şi doi.

Un poet de la Curtea din Nancy spusese într-un vers foarte galant, care nu este

pentru noi, vai! *veniți, căci ducesa are tinerețe veşnică*.

Regele o luase prin urmare drept o femeie oarecare de origine nobilă, suficient de bogată pentru a călători cu o escortă de paji şi valeți.

În sala mare a hanului, regele îl găsi pe hangiu.

Hangiul era un înflăcărat susținător al Ligii Catolice, dedicat prinților de Lorena şi gata să ia parte la revoltă, căci revolta plutea în aer de câteva luni.

El nu se înclină aşadar exact înaintea regelui aşa cum cerea eticheta şi zise către monarh:

— Majestatea Voastră faceți o mare onoare hanului meu, dar ea nu va găsi decât un pic de slănină râncedă şi vin ieftin.

— Ei bine! spuse regele, pe care sfaturile lui Mauvepin şi vederea femeii blonde îl aduseră într-o bună dispoziție, mă cred în dimineața bătăliei de la Jarnac. Hai! dă-mi acel vin prost, mi-e sete.

Hangiul coborî în pivniță, cu un aer de prost dispus pe care regele nu-l observă.

Regele tocmai îl văzu pe pajul Séraphin într-un colț al camerei.

— Cine eşti tu, dragul meu? întrebă el.

Séraphin avea o drăguță față batjocoritoare şi poznaşă.

— Eu sunt pajul, spuse el.

— În serviciul cui?

— Sire, spuse Séraphin, stăpâna mea doreşte să călătorească incognito.

— Am dreptul să ştiu cine se deplasează pe pământul regatului meu.

— E adevărat, Sire, dar stăpâna mea mă va izgoni dacă am să-i dezvălui numele său.

— Pacoste! făcu regele.

— Şi eu sunt un sărman junior, fără o para chioară, fără o leţcaie, spuse Séraphin.

— Ei bine! răspunse regele, dacă ea te izgoneşte, te iau în serviciul meu.

Séraphin părea să reflecteze şi să cântărească propunerea, dar nu avu timp să se decidă, pentru că atenţia regelui fu atrasă de râsul lui Mauvepin, care năvăli în han împingând pe cineva în faţa lui.

— Ah! bună glumă! spuse Mauvepin. Iată transformat un tânăr călugăr cerşetor în gentilom!

Mauvepin intrase în grajd şi îl găsise pe Jacquot tremurând, în ciuda hainelor sale brodate cu aur şi a sabiei sale frumos încrustată.

Şi, recunoscându-l pe bietul călugăr, începu să râdă, apoi îl prinse de urechi şi îl împinse în faţa sa, aplicându-i ghionturi puternice şi lovituri la picioare.

Regele îl văzu intrând pe micul călugărul

zăpăcit.

El văzu chipul lui palid şi zguduit de teamă, acei ochi sălbatici şi buimaci şi îl recunoscu.

— Călugărul! spus el, călugărul rău!

— Călugărul a devenit paj, Sire, răspunse Mauvepin.

— Dă-l afară pe acest călugăr! spuse regele, ascultând de un irezistibil sentiment de repulsie.

— De ce nu mai eşti călugăr? îl întrebă Mauvepin, târându-l afară.

— Nu am fost niciodată. Este un vis... răspunse Jacquot, care credea că somnul a fost reluat.

— Ah! Tu doar ai visat că eşti călugăr? chicoti Mauvepin.

— Da.

— Ei bine! tu vei fi şi în realitate... vei vedea.

Mauvepin îi smulse toca lui Jacquot şi o aruncă departe.

Dar Jacquot îşi aminti că are o sabie la centură; furia îi dădu curaj; el scoase sabia din teacă şi se năpusti asupra lui Mauvepin.

Mauvepin făcu un salt înapoi şi se puse în gardă.

Oamenii regelui, care nu-l recunoscuseră pe micul călugăr în noile sale haine, şi, în plus, rămăseseră în drum şi nu intraseră în han, oamenii regelui, spuneam noi, obişnuiți

cu astfel de certuri, nu crezură că este oportun să intervină.

Ei făcură un cerc în jurul lui Jacquot şi al lui Mauvepin, care se duelau.

Regele însuşi apăru în pragul hanului, uitând pentru o clipă pe femeia blondă, şi concentrându-şi atenţia asupra luptei.

— Ucide-l! ucide-l! striga el, ucide-l Mauvepin, dragul meu, ucide acest călugăr urât!...

Mauvepin era un bun scrimer, dar tânărul călugăr se apăra cu energie şi toate loviturile de sabie ale nebunului întâlniră sabia lui Jacquot.

Bătălia a fost lungă.

Jacquot, cu ochii injectaţi de sânge, cu buzele crispate, se repezi de două ori, şi de două ori Mauvepin fuse lovit.

Nebunul scoase strigăte de furie.

Regele continua să-l stârnească, spunându-i:

— Ucide-l! ucide-l!

Apoi, Mauvepin îşi aminti brusc de o lovitură pe care o învăţase de la rege şi o execută.

Sabia călugărului fuse prinsă într-o legătură terţă peste terţă şi Mauvepin îl dezarmă printr-o viguroasă lovitură a mâinii.

În acelaşi timp, el apăsă vârful ei pe pieptul

călugărului.

— Ucide-l! ucide-l! striga regele.

Dar, Mauvepin nu mai avu timp să se supună.

Un om intră în cercul din jurul combatanților, şi dintr-o dată cu propria-i sabie o îndepărtă pe cea a lui Mauvepin.

Acest om era domnul de Crillon, care îşi permise să-i spună lui Mauvepin:

— Nu vezi că regele glumeşte? Regele ştie bine că nu se loveşte un om neînarmat!

Crillon îi salvă viața tânărului călugăr Jacquot.

Henric al III-lea îşi muşcă buzele.

— De ce vă amestecați, cavalere? spuse el.

— Sire, răspunse Crillon cu fermitate respectuoasă, mi-am făcut datoria.

Regele nu mai răspunse nimic, dar îi întoarse spatele lui Crillon.

Apoi, întorcându-se spre una din gărzile sale:

— Hai! spuse el, ia-mi în şuturi pe acest călugăr urât care a îndrăznit să-şi încingă o sabie şi du-l la loc la mânăstirea lui!

. . . . . .

Ordinele regelui au fost executate.

Un soldat din garda regelui, numit Baumers, masiv şi brutal, provenit din Germania, îl luă pe micul călugăr în brațele

sale puternice, îl ridică de pe pământ şi îl aşează, zdrobindu-l în această îmbrăţişare dură, înaintea sa pe şa.

Apoi, el îşi îndemnă calul şi în timp ce regele se întorcea în han, el alerga în galop pe drumul spre Paris.

Trei ore mai târziu, călărețul, calul şi Jacquot ajungeau la poarta mânăstirii dominicanilor.

Jacquot, ameţit, epuizat, începu să creadă că este cu adevărat un călugăr şi că i s-a jucat o festă.

Convingerea lui fu şi mai mare când îl văzut mergând pe jos, prin curte, pe călugărul cerşetor dom Antoine.

Cu toate acestea, dom Antoine, în dimineața precedentă, apăruse îmbrăcat cu armură şi purtând pe cap o cască.

Dimineață, dom Antoine era căpitan şi făcuse călătoria alături de doamna de Montpensier; Jacquot îl văzuse cum coborâse la acel han de la marginea drumului, la două leghe de Meaux.

Cum de dom Antoine se afla în mânăstire, îmbrăcat în roba lui, cu rozariul în mână?

Baumers, soldatul din garda regelui, îl trânti la pământ pe micul călugăr, şi dându-l în mâinile fratelui Antoine, îi zise:

— Acesta este unul dintre călugării voştri care şi-a permis să se îmbrace în om de

arme.

— Îl recunosc, spuse dom Antoine.

— Ah! foarte bine! spuse soldatul.

— Aceasta este Jacquot, cerşetorul nostru.

— Ei bine! zise Baumers, dă-i nişte nuiele şi pune-l în temniță; este ordinul regelui.

Şi Baumers se întoarse şi plecă.

Dar ordinul său a fost urmat punct cu punct; dom Grégoire îl luă în primire pe Jacquot; acesta se dezbrăcă de hainele sale de paj, apoi îşi luă din nou rasa de călugăr, după care fu condus la închisoare.

De data aceasta, Jacquot începu să plângă şi ceru să moară sau să se trezească, căci el credea că are încă un vis teribil...

Şi cum toate aceste cumplite emoții îl obosiseră peste măsură, el adormi...

Şi când se trezi...

O minune!

Jacquot nu mai era călugăr, Jacquot nu mai era în mânăstire, şi pereții întunecați ai temniței dispăruseră.

Jacquot era culcat pe un braț de fân, la intrarea în grajdul acelui han, unde doamna de Montpensier coborâse.

Soarele era la apus.

Conducătorii de catâri ai ducesei stăteau de vorbă în fața uşii, pajul Séraphin juca zaruri cu dom Antoine, redevenit căpitan şi a cărui armură strălucea în ultimele raze ale

soarelui.

Văzându-l treaz, dom Antoine veni la Jacquot şi îi spuse:

— Ştiai că dormi foarte greu, dragă nepoate? pentru că iată sunt trei ore întregi de când dormi!

Jacquot se ridică, se uită şi se văzu el însuşi îmbrăcat ca şi înainte, şi cu sabia la cingătoare.

— Ah! eu sunt nebun! murmură el.

— Cum aşa? întrebă dom Antoine.

Şi bunul om redevenit din nou căpitan luă un aer naiv.

— Vă spun că sunt nebun! repeta Jacquot cu disperare.

În timp ce vorbea astfel, un călugăr trecea pe drum.

Capitolul XVI

Să facem un pas înapoi şi să ne referim la momentul când regele venea să dea ordinul ca Jacquot să se întoarcă la mânăstirea lui.

După ce plecă Baumers, soldatul din gardă, care îl duse cu sine pe micul călugăr, aşezat în faţa lui pe şa, regele reveni la prima sa preocupare, la femeia blondă din visurile sale, femeia întrezărită la fereastră şi căreia voia să-i ştie numele.

Reintră deci în han şi îl prinse pe Séraphin

de ureche:

— Ah! micuțule caraghios, spuse el, tu nu vrei să-mi încredințezi numele stăpânei tale?

A existat o providență pentru discreția lui Séraphin; el nu cedase încă amenințării de a răspunde, pentru că uşa interioară a încăperii hanului care da spre scări, se deschise încet pe jumătate şi regele scoase un alt strigăt...

Timp de zece secunde, uşa întredeschisă încadră chipul frumos al necunoscutei.

Şi regele văzu un deget pus pe buze, care era o manieră de a recomanda discreție lui Séraphin.

Cum, domnul de Crillon, Mauvepin şi ceilalți oameni ai regelui rămăseseră afară, în drum, doar regele singur o văzu pe necunoscută.

Uşa se reînchise şi Henric al III-lea rămase uşor confuz.

— Majestatea Voastră vede bine, spuse apoi Séraphin, că eu nu pot să nu mă supun stăpânei mele.

— Asta-i drept, spuse Henric, care fu cuprins de un acces de galanterie. Dar dacă tu nu vrei să-mi spui numele său, tu te însărcinezi cu un mesaj.

— Pentru stăpâna mea?

— Da.

— Dorințele regelui sunt ordine pentru

mine, spus Séraphin şi făcu o plecăciune.

— Hei! Mauvepin, strigă regele.

La acest apel, Mauvepin sosi în fugă. El îşi făcuse un pansament în grabă la zgârietura pe care călugărul Jacquot i-o făcuse la braț.

— Eşti un mic cărturar, îi zise Henric al III-lea în glumă, şi va trebui să scrii repede.

— Da, Sire.

— Eşti echipat cu pene, cerneală şi pergamente?

— Am toate astea în taşcă.

Şi Mauvepin lovi la spate cu mâna un mic sac de piele care atârna la centura lui.

— Stai acolo şi scrie la dictarea mea.

Mauvepin se aşeză la o masă, scoase pergamentele, pana şi trusa de scris şi aşteptă.

Regele începu apoi să se scarpine pe frunte.

— Hm! hm! hm! spuse el de trei ori.

— Facem scrisoarea aia? întrebă Mauvepin.

— Neghiobule! zise Henric al III-lea înălțând din umeri.

Şi regele continuă să-şi zgârie fruntea şi mai tare şi murmură:

— Sora mea Margot, regina de Navarra, ar fi găsit deja un întreg volum, şi fostul rege Carol al IX-lea, fratele meu, nu ar fi împiedicat-o deloc.

Mauvepin se apropie de rege şi zise:

— Majestatea Voastră ar putea să-mi

destăinuie motivul pentru care se frământă?

— Vreau să trimit un mesaj de dragoste…

— Ah! ah! făcu Mauvepin, văd că sfaturile mele au încolțit în mintea regelui.

— Da, desigur.

— Şi acel mesaj?

— Pentru o femeie blondă, care este acolo şi care nu vrea să-mi dezvăluie numele său.

— Foarte bine, spus Mauvepin, care începu să scrie.

— În acest mesaj, continuă regele, aş dori să-i zugrăvesc…

— Bine! bine! făcu Mauvepin, care continua să scrie.

— Şi, adăugă regele, obține de la ea, dacă este posibil, o întâlnire.

Mauvepin scrise rapid în timp ce regele vorbea.

— S-a făcut, zise el în cele din urmă.

— Ah! spuse regele. Să vedem!

Nu se întâmpla totdeauna ca în sala de primire a hanului, să fie Séraphin, regele şi nebunul.

Nebunul citi:

„Doamnă şi superbă necunoscută, pentru prima dată în viața mea văzându-vă, am simțit condiția mea umilă…”

— Ce cânți tu acolo? îl întrerupse Henric al III-lea.

— Aşteptaţi, Sire, veţi vedea…

Mauvepin continuă să citească:

„A fi rege nu este nimic, dacă nu eşti iubit, şi cred că cel mai simplu gentilom din regatul meu, ar fi mult mai sus decât mine, dacă el ar putea ajunge la inima voastră.”

— Foarte bine! foarte bine! spuse regele.

„Aş fi cel mai fericit monarh de pe pământ, continuă Mauvepin să citească, *dacă aţi binevoi să-mi acordaţi dreptul şi permisiunea de a vă vedea.*

Permiteţi, doamnă şi frumoasă necunoscută, de a vă spune că sunt cel mai umil şi mai credincios al vostru slujitor.

Henric.”

— Paştele Domnului! cum spunea regele Ludovic al XI-lea, strigă Henric al III-lea, te-ai făcut un bun avocat, caraghiosul meu! Găsesc biletul tău, galant şi încântător.

— Sunt atât de încântat dacă am priceput bine gândurile Majestăţii Voastre, răspunse cu modestie Mauvepin.

Regele luă biletul, îl împături, îi aplică sigiliul şi i-l dădu lui Séraphin.

— Ţine, du-te, spuse el, şi revino cu un răspuns bun: nu vei regreta…

Astfel vorbind, regele făcu să sune punga ce-o avea la îndemână.

Séraphin o luă pe scara care ducea la etajul superior şi dispăru.

— Dumnezeule Mare! Sire, exclamă Mauvepin mă vedeți foarte bucuros de această schimbare, care are loc în Majestatea Voastră.

— Oh! spuse regele, cu entuziasmul unui elev, este că ea este atât de frumoasă!

— Într-adevăr?

— Vei vedea… şi vei judeca tu însuți…

— Hei! hei! chicoti Mauvepin, de o lungă perioadă de timp Franța aşteaptă o regină adevărată. Cine ştie?

Regele rămase pe gânduri câteva minute şi uită a goli sticla pe care gazda, devenită dintr-o dată respectuoasă, o pusese înaintea sa.

Séraphin se întoarse.

El aducea un mesaj, un mic bilet parfumat care era un răspuns pentru rege.

Henric îl luă cu nerăbdare, îl deschise şi citi:

„Sire,

Este o mare şi supremă onoare pe care binevoieşte să o facă Majestatea Voastră unei femei de o umilă calitate cum îmi place să spun şi că îmi vorbiți de dragoste şi m-ați remarcat, deşi există atât de multe femei tinere şi frumoase la Curtea Franței.”

— Drace! zise regele, se înşală frumoasa doamnă! De mult timp n-am mai…

Şi regele continuă să citească:

„Regele Henric al treilea, cel mai mic fiu al regelui cavaler, nu vrea să uităm că acesta este primul gentilom al Franței, şi, ca atare, trebuie să respecte taina, altfel e nenorocire.”

— Oh! oh! se întrerupse Henric încă o dată încruntându-şi fruntea.

— Continuați, Sire, spuse Mauvepin, care citea familiar peste umărul regelui.

Regele continuă:

„O rog pe Majestatea Voastră să-şi continue călătoria lui fără să caute astăzi cel puțin, să afle cine sunt…

Majestatea Voastră merge, se spune, la Château-Thierry.

Acesta este oraşul în care locuiesc.”

— Ah! ah! spuse regele din nou, acest lucru este bine de ştiut.

„Dacă mâine, continua străina în mesajul său, *Majestatea ta nu m-a uitat, curiozitatea sa va fi îndeplinită. Pajul care mi-a adus biletul majestății Voastre se va prezenta la*

castel, seara, la amurg, şi va înmâna Majestății Voastre un nou mesaj, de la cea care îşi spune
UMILA SUPUSĂ A REGELUI”

— Dar, spuse Mauvepin, asta e o întâlnire!
— Crezi?
— Şi eu nu mă îndoiesc, continuă nebunul, că înainte de patruzeci şi opt de ore Majestatea Voastră va câştiga o bătălie mult mai serioasă decât cea de la Jarnac.
— Neruşinatule! spuse regele.
Apoi se ridică, merse la uşă şi-l chemă pe Crillon.
— Hei! prietenul meu cavaler, spuse el, să urce oamenii voştri pe cai.
— Regele este odihnit suficient? întrebă Crillon.
— Da, plecăm…
— Cum! făcu Mauvepin, abandonăm jocul?
— Nu, deloc.
— Majestatea Voastră pleacă fără să ştie cu cine are de-a face?
— Da, pentru că nu pot rezista la rugăciunea care mi se face.
— Ah!
— Şi apoi, vezi tu, Mauvepin, spuse regele, misterul plăcut…
— Asta-i drept.
— Şi de acum până mâine, mă voi legăna în

o mie de vise.

Mauvepin îşi muşcă buza şi îşi zise în sinea sa:

— Pe cuvântul meu de onoare! Cred că regele a uitat complet că el merge la Château-Thierry pentru altceva decât pentru o întâlnire de dragoste ...

Zece minute mai târziu, regele era în litieră şi escorta regală îşi continua drumul spre Château-Thierry.

În acest timp ducesa de Montpensier deschise obloanele de la camera sa pe jumătate şi se uită cum regele pleca.

— Haide! murmură ea, totul este spre bine, şi cearta acelui gentilom necugetat, împodobit cu clopoţei, căutată lui Jacquot, s-a întors în avantajul meu.

Capitolul XVII

Regele se culcă la Meaux.

El se întreţinu mult timp cu Mauvepin despre femeia blondă, înainte de a merge la culcare; visă din nou de-a lungul întregii nopţi, şi cum el dăduse ordine să fie trezit la prima oră, porni din nou la drum după răsăritul soarelui.

Domnul de Crillon nu deschise gura de-a lungul întregii călătorii, dar se putea vedea pe faţa lui că starea de spirit a regelui îi făcea

o plăcere evidentă şi îi producea o oarece uimire.

Pe la vremea prânzului, nu erau la mai mult de câteva leghe de Château-Thierry.

Regele se opri la un han, de asemenea izolat, prânzi, şi maestrul său bucătar, pe care totdeauna îl lua cu el, îi pregăti o ciocolată.

Apoi, după masa de prânz, regele îşi făcu o scurtă siestă, ceea ce îi permise lui Mauvepin să meargă la domnul de Crillon şi să schimbe câteva cuvinte cu el.

Domnul de Crillon era aşezat sub un copac; el îşi scoase casca şi îşi şterse un pic capul său chel, pe care se scurgea sudoarea.

— Ei bine! domnule cavaler, îi zise Mauvepin, cum îl găsiți pe rege?

Crillon nu-l plăcea prea mult pe Mauvepin şi îi păstra ranchiună pentru impertinența sa de la Saint-Cloud, dar Crillon era în primul rând un om neprihănit şi niciodată nu nega succesul altora.

— Cred, domnule Mauvepin, spune el, că ai făcut un miracol.

— Eh!

— Iată, sunt zece ani de când domneşte regele, şi de zece ani n-am mai văzut o astfel de bună stare de spirit.

— Dar ştiți ce rezultat am obținut?

— Mă îndoiesc...

— Regele este îndrăgostit.

— Puah! făcu Crillon, vom vedea.

— El este îndrăgostit de femeia pe care a visat-o şi pretinde a fi aceeaşi cu cea pe care a văzut-o ieri.

— Dar tu, întrebă Crillon, ai văzut-o?

— Pe această femeie, nu.

Mauvepin adăugă, zâmbind:

— Eu mă încred în gustul regelui.

Crillon se încruntă.

— Ar putea fi vreo intrigantă... vreo aventurieră plătită de Guise?

— Ei!... Guise nu poate presupune că regele şi-a schimbat starea de spirit în toate lucrurile, şi apoi vom vedea.

Conversația domnului de Crillon cu Mauvepin fu întreruptă de trezirea regelui, care voia să pornească din nou la drum.

— E neobişnuit! îi spuse Henric al III-lea lui Mauvepin, atunci când acesta din urmă urcă în litieră... am visat din nou... şi am visat-o pe ea...

— Desigur, spuse Mauvepin, Majestatea Voastră este, într-adevăr, îndrăgostită.

— Cred că da.

— Şi ea este dornică de a ajunge la Château-Thierry.

— Ah! drace! făcu regele, nu prea cred... dar eu nu merg acolo pentru că vreau s-o văd la Château-Thierry... merg pentru

înmormântarea ducelui de Anjou, fratele meu.

— Datoria, spuse Mauvepin, n-a împiedicat niciodată să visăm la plăceri.

Această maximă îl linişti pe Henric al III-lea.

— Uite, zise el, imaginează-ți că de ieri mă simt ca la douăzeci de ani.

— O foarte frumoasă vârstă, Sire.

— Şi mi-ar plăcea să am aventuri, nici mai mult nici mai puțin, ca unui tânăr gascon.

— Cum aşa? făcu Mauvepin, care luă un aer naiv.

— Ce mă deranjează în acest moment, este că sunt rege, spuse Henric al III-lea.

Mauvepin se puse pe râs.

— Dumnezeule Mare! spuse el, pe mine nu mă deranjează asta, dimpotrivă.

— Dar, spuse regele, iată pentru ce: eu nu pot lua zbenguiala mea în liniştea de la Château-Thierry; voi fi întotdeauna mai mult sau mai puțin urmărit.

— Eh! spuse Mauvepin, în cazul în care Majestatea Voastră îmi acordă încredere, ne vom distra ca nişte lanscheneți.

— Singuri?

— Complet singuri. Pun pariu că doamna blondă, care s-a lipit atât de tare de inima Majestății Voastre, are vreo prietenă destul de brunetă...

— Sst! spuse regele. Iată pe domnul de Crillon, care se apropie de uşă. Fii serios înaintea lui, fiul meu, pentru că domnului de Crillon nu-i plac glumele.

Crillon nu auzi sau pretinse a nu fi auzit: Mauvepin se puse pe râs, iar regele ajunse la Château-Thierry, în aceeaşi bună dispoziție, care nu-l părăsise de la întâlnirea cu femeia blondă.

Cu toate acestea, în timp ce catârii litierei sale tropoteau pe pavajul de la intrarea în oraş şi în timp ce se apropiau de castel, regele crezu potrivit să ia o față lungă şi spuse cu tristețe lui Mauvepin:

— Vrei să reciți cu mine rugăciunile Morților?

— Fie, spuse Mauvepin, dar Majestatea Voastră greşeşte dacă se simte întristat de moartea ducelui de Anjou.

— Acesta e fratele meu... murmură regele.

— Oh! sunt de acord... şi chiar pentru aceasta...

— Ei bine!

— El visa să domnească şi credea că Majestatea Voastră se bucură de o prea bună constituție.

Aceste cuvinte ale lui Mauvepin readuse regelui buna sa stare de spirit şi el nu-şi mai făcu probleme cu rugăciunea morților.

Ajunseră la castel.

Oamenii ducelui d'Anjou, ofițeri, paji, valeți, stânjeneau trecerea prin curte, pe scări şi pe holuri.

Toți erau în mare doliu, iar pereții coridoarelor erau acoperiți cu negru.

— Cât de triste sunt toate acestea! spuse regele, ele ispitesc dorința de a muri.

Şi sprijinindu-se pe umărul lui Mauvepin, intră în camera în care era depus fratele său.

Catherine, regina-mamă, era îngenuncheată la poalele catafalcului pe care era pus ducele mort, îmbrăcat cu hainele lui de ceremonie.

Regina-mamă plângea.

În spatele ei stăteau câțiva gentilomi tăcuți şi întristați, care se înclinară văzându-l pe rege intrând.

Henric al III-lea veni direct la mama sa, îi luă mâinile într-ale sale şi o sărută pe frunte.

Apoi, se apropie de catafalc, îşi înmuie degetele într-un ulcior plin cu apă sfântă şi stropi mortul.

Apoi îngenunche şi spuse o rugăciune.

Catherine continuă să se roage şi lacrimile continuau să curgă de-a lungul obrajilor.

Regele se ridică şi frica de moarte îl prinse în prezența cadavrului.

— Oh! mă sufoc aici... spuse el!

El ieşi fără ca cineva să îndrăznească a-l urma, nimeni, în afară de Mauvepin, care

din acel moment nu-l mai părăsi, însoțindu-l ca o umbră, şi îl conduse la apartamentele pe care regina-mamă le pregătise în castel.

Regele se închise cu el.

Starea de spirit nebunatică dispăru, surâsul fugi de pe buzele monarhului şi ultimului dintre cei din familia de Valois îi reveni fruntea încărcată de nori, care la prinții din familia sa se transmitea cu fidelitate de la unul la altul.

Mauvepin dădu ordine cu o voce joasă şi comandă cina regelui.

— Ah! spuse Henric al III-lea, mie nu mi-e foame…

— Majestatea Voastră va face bine să mănânce, deşi…

Regele nu răspunse, dar el îngădui să se aranjeze pe masă vinuri şi mâncăruri.

Maestrul său bucătar se depăşise pe sine însuşi: el pregătise o autentică ciorbă de raci care fermeca palatul regal.

Regele simți pofta de mâncare şi apoi setea şi bău…

— Iată, suntem salvați! crezu Mauvepin.

Puțin câte puțin, regele se lumină, apoi vorbi despre înmormântare şi Mauvepin îl ajută să-şi reamintească tot ceea ce se convenise între el şi dom Basile.

El zăbovi cu amabilitate asupra celor mai mici detalii şi anunță intenția sa de a urmări

el însuşi procesiunea funerară.

— Pentru că, vai! oftă el uitându-se la Mauvepin, ştii bine că eu sunt acum ultimul din Casa noastră de Valois!...

— Ei! spuse Mauvepin, dacă Majestatea Voastră ar putea reveni la inspirațiile bune pe care le avea ieri şi în această dimineață...

— Ce inspirații?

— ...pun pariu de aici în şase ani, completă Mauvepin, pentru o jumătate de duzină de Valois mici, care vor ajunge în cele din urmă să crească cu timpul.

Regele oftă din nou, dar el mâncă cu o poftă mai bună.

Pe nesimțite ideile sale deveniră mai puțin întunecate... apoi memoria îi reveni:

— Ei! Bineînțeles! spuse el, am uitat de necunoscuta mea...

— Într-adevăr, zise Mauvepin, asta e seara în care Majestatea Voastră trebuie să aibă veşti noi...

— Exact.

Se deschise o uşă în spatele camerei, iar regele făcu un gest de surpriză plină de bucurie.

Un paj tocmai intra, iar regele îl recunoscu pe Séraphin.

Séraphin se plecă de trei ori, conform obiceiului, apoi el puse un bilet pe toca sa şi se lăsă în genunchi prezentând toca regelui.

Regele luă scrisoarea, o deschise şi o citi:

„Dacă Majestatea Voastră nu m-a uitat încă, atunci să-l urmeze pe pajul meu.”

— Bineînțeles! făcu regele. Mă duc.

— Singur? zise Mauvepin.

— Nu, cu tine.

Şi regele ceru mantia şi sabia sa, adăugând:

— Să mergem afară, fără zgomot sau fanfară, ca nişte simpli gentilomi.

Zece minute mai târziu, regele şi Mauvepin, cu fețele acoperite de hainele lor, umblau pe străzile întortocheate şi sumbre ale oraşului, ghidați de Séraphin, pajul celei pe care Henric al III-lea o numea *frumoasa necunoscută*.

Pajul mergea pe jos înainte; Henric al III-lea şi Mauvepin îl urmau.

În obiceiul monarhului, fire nervoasă, schimbătoare, capricioasă, reacțiile erau rapide.

O tristețe vecină cu deprimarea profundă urmă după o veselie aproape nebunească.

Henric era încercat de un sentiment mixt de durere şi spaimă la vederea fratelui său mort; sentiment egoist, cu toate acestea, care domina orgoliul de rasă şi frica de moarte pentru propria persoană.

Buna dispoziție a lui Mauvepin îl întărise,

sosirea pajului frumoasei străine îi adusese veselia.

De aceea, el umbla la această oră pe străzile din Château-Thierry ca un *ucenic*[50] din latinitate la primirea diplomei de bacalaureat.

— Dumnezeule Mare! zise el lui Mauvepin, eu sunt vioi şi bine dispus, dragul meu, ca şi cum încă aş avea douăzeci de ani.

Micul paj mergea cu un pas repede.

El ajunse în curând la capătul oraşului şi intră în mahalaua oraşului. Henric şi Mauvepin îl urmau.

La extremitatea periferiei, la marginea câmpului, pajul se opri în faţa unei mici case ale cărei obloane erau închise, de unde nu se auzea niciun zgomot şi părea abandonată.

— Aici e, spuse el.

— Drace! făcu regele încet spre Mauvepin, văd că frumoasa mă aşteaptă înconjurată de mare mister...

Séraphin se aşează în faţa lui Mauvepin şi îi zise:

— Eu nu pot să te las să intri cu regele.

— Ah, of! făcu Mauvepin.

---

[50] Ucenic – adept şi continuator al unui savant, al unui filozof, al unui artist; discipol, apostol; persoană (tânără) care învaţă o meserie lucrând în producţie sub îndrumarea unui meşter. [n.t.].

Regele se puse pe râs.

— Ei bine! spuse el, plimbă-te sub clarul de lună, dragul meu, până când sosesc eu.

— Dar, Sire, şopti Mauvepin, dacă veți fi în vreo primejdie…

— Şi ce primejdie vezi tu că ar putea veni? făcu Henric cu dispreț. Nu sunt eu rege?

Apoi, lovind cu mâna mânerul sabiei sale:

— Şi aici este însoțitoarea mea credincioasă, spuse el.

Séraphin introduse o cheie într-o broască, o răsuci şi uşa se deschise, descoperind un coridor aflat în semiîntuneric.

Spunem *semi*, căci un punct luminos strălucea în depărtare.

Se ghicea că acest fir de lumină trecea pe sub o uşă închisă.

— Sire, îi spuse pajul Séraphin, puteți merge drept înainte.

— Bine, spuse regele, care porni pe coridor.

— Sire, făcu o ultimă încercare Mauvepin, nu vreți s-o urmez pe Majestatea Voastră?

— Nu sunt eu, cel care nu vrea, după cum vezi, spuse regele zâmbitor, aceasta este *ea*. Odihneşte-te, dragul meu, noaptea este frumoasă, spune nişte versuri despre stele.

— Sire, adăugă Séraphin, vă însoțesc până ajungeți la uşă.

— Bine… şi apoi?…

— Veți bate de două ori…

Pajul Séraphin îl luă pe Mauvepin de braț şi-l trase afară din coridor unde nebunul fu îndrumat în acelaşi mod.

— Ce faci? întrebă Mauvepin.

— Te iau cu mine.

— Unde?

— Dar… unde… vrei tu.

Şi Séraphin închise uşa.

Mauvepin auzi zgomotul sec al unui resort de închidere, şi se găsi de acum înainte separat de rege prin grosimea acestei uşi, pe care pajul o închise şi puse cheia în buzunar.

— Eu, eu voi rămâne aici, spuse Mauvepin, care se aşează pe o piatră, la douăzeci de paşi de uşă.

— Cum doriți, spuse Séraphin: şi eu vă cer permisiunea de a merge să bat la uşa casei ce o vedeți acolo.

— Ce este această casă?

— O tavernă unde se vinde un vin bun.

— Pe credința mea! Dacă este aşa, spuse Mauvepin, te voi însoți.

Şi amândoi porniră la drum şi călătorii făcură să se deschidă cârciuma lovind în uşă cu mânerele săbiilor.

Hangiul sosi repede în cămaşă; trântea înjurături şi văicăreli la uşă, ca un om căruia nu-i place să fie trezit.

Dar el se calmă brusc la vederea pajului Séraphin şi salută cu respect.

— Oh! oh! gândi Mauvepin, se pare că tânărul domn bea sec şi plăteşte bine.

Séraphin îşi desfăcu centura cu sabia, o puse într-un colț, şi el însuşi luă loc în fața lui Mauvepin, care se aşezase deja călare pe un scaun.

Hangiul, care cunoştea cu siguranță obiceiurile şi gusturile lui Séraphin, şi presupunând că Mauvepin le împărtăşea, coborî în pivniță să aducă trei sticle de vin din cel care îi plăcea pajului.

— Jucați? întrebă Séraphin, care trase cornetul şi zarurile sale din buzunar.

— Bineînțeles! răspunse Mauvepin.

Şi nebunul îl imită pe paj.

Hangiul veni, puse paharele şi sticlele pe masă şi spuse:

— Scuzați-mă, domnule Séraphin, dar asta era înainte de sosirea arcaşilor de ieri: cârciuma mea a fost aglomerată, iar eu nu am dormit deloc toată noaptea.

— Ei bine! Mergeți la culcare.

— Cunoaşteți drumul spre pivniță, spuse hangiul; dacă mai doriți vin, mergeți să căutați.

— Asta e bine, spuse pajul. Nu aveți călători în han?

— Puah! Am un călugăr... i-am oferit o cină de binefacere şi l-am trimis să doarmă acolo, în cămară.

Hangiul arătă o uşă în fundul sălii hanului.

Apoi plecă la culcare şi ură bun noroc lui Séraphin.

Séraphin turnă vin în pahare şi bău primul.

Atunci Mauvepin îl imită.

— Pe ce jucăm? întrebă el.

— Mai întâi pe plata consumației.

— Şi... apoi?

Séraphin trase din buzunar o pungă durdulie.

— După aceea, vom juca un scud de douăsprezece puncte, dacă vrei...

— Fie! spuse Mauvepin, aruncând zarurile din cornetul său. Şapte!

— Opt! răspunse Séraphin. Am câştigat plata consumației.

— Drace! făcu Mauvepin, ai punga bine garnisită, prietene.

— Ei! ei! făcu Séraphin cu modestie.

— Se pare că stăpâna ta este bogată.

— Dar... da... destul de...

— Şi de înaltă stare, nu-i aşa?

— Domnule Mauvepin, zise pajul înainte de a-şi pierde vitejia la rândul său, ştiți bine că discreția este prima datorie a unui gentilom...

— Oh! depinde...

— Dacă stăpâna mea îi spune numele său regelui, nu voi mai avea niciun secret pentru tine. Dar, în acest timp, dă-mi voie să tac.

— Da! gândi Mauvepin, vom vedea dacă vinul nu va elibera limba.

Începură să joace şi norocul care fu la început de partea pajului, se întoarse spre Mauvepin.

El câştigă scud după scud; din contră, Séraphin bău el singur două sticle din trei.

— Când te vei ameți, gândi Mauvepin, am să dau o tură în jurul casei unde l-am lăsat pe rege.

Dintr-o dată un zgomot se auzi în partea din spate a camerei, şi uşa camerei se deschise.

Mauvepin, surprins, făcu mâna streaşină deasupra lumânării care lumina masa, şi se uită.

El văzu atunci un călugăr care se freca la ochi şi se apropia de masă, mormăind:

— La dracu! spuse el, oameni de sabie care petrec noaptea bând şi jucând! Nu se poate dormi cu niciun chip.

— Ei bine! spuse Séraphin, bea un pahar cu noi.

— Nu, asta este o zi de post; este miezul nopții?

— Eu cred că da, răspunse Mauvepin.

Călugărul oftă, era un om care nu renunța cu uşurință la un pahar de vin.

— Ah! făcu el, regula mânăstirii mele este foarte strictă... şi trebuie să fie respectată.

— Şi unde este mânăstirea ta?

— La şase leghe de aici. Vreau să pornesc la drum; se face o bună călătorie la aer proaspăt. Bună seara, domnilor.

— Călătorie plăcută, tatăl meu! spuse Mauvepin, care ridică paharul la buze. În sănătatea ta.

— Dumnezeu să vă binecuvânteze! răspunse călugărul din faţa uşii.

Dar, în timp ce Mauvepin bea, el prinse o privire rapidă şi furişă schimbată între Séraphin şi călugăr.

— Oh! oh! gândi el, miroase ceva extraordinar... trebuie să vedem...

Călugărul era deja afara. Mauvepin se ridică.

— Unde te duci? întrebă Séraphin.

— Să văd încotro o ia călugărul.

— Ce crezi că poate face?

— Am o idee...

— Ah! îmi pare rău! spuse Séraphin, ţi-ai făcut suficienţi bani: am nevoie de o revanşă.

— Ţi-o dau mâine.

— Nu... chiar acum...

— Îmi pare rău... sunt grăbit... insistă Mauvepin, care vrea să iasă.

Dar, Séraphin se puse în faţa uşii.

— Fă-mi loc! strigă Mauvepin.

Şi îşi scoase sabia din teacă.

— Mai întâi revanşa! spuse pajul, care scoase şi el sabia din teacă.

Capitolul XVIII

Mauvepin înțelese din strălucirea ochilor lui Séraphin, că el urma să treacă peste corpul acestuia, dacă voia să iasă afară.

Mauvepin mirosi pericolul, un pericol care bineînțeles îl pândea cu siguranță pe rege, şi căruia era nerăbdător să i se alăture.

— Fă-mi loc! repetă el.

— Revanşa mea! spuse pajul.

— Ți-o voi da în perioada următoare.

— Nu, aici şi acum.

— Încă o dată: fă-mi loc! repetă Mauvepin.

Şi îndreptă vârful sabiei spre fața pajului.

Ca răspuns, pajul sări deoparte şi pară lovitura.

— Tu vrei, deci, să te omor! strigă Mauvepin.

— Vreau revanşa mea, asta-i tot. Sunt încăpățânat.

Şi Séraphin pară o nouă lovitură.

— Tu îl cunoşti pe călugăr? întrebă Mauvepin, care se puse să atace pe paj cu vigoare.

— Nu.

— Eu îți spun că îl ştii!

— Poate că acest lucru este posibil... îşi bătu

joc Séraphin.

— Ah! tu mă persiflezi!

— Poate... Vreau pentru ultima dată revanşa mea.

Mauvepin făcu o fandare rapidă, pajul făcu o săritură laterală, şi sabia lui Mauvepin pătrunse adânc în uşă şi rămase înfiptă.

În acelaşi timp, Séraphin fixă pieptul nebunului.

Mauvepin se simți pierdut.

— Dragul meu senior, spuse Séraphin, te pot ucide, şi o voi face dacă nu ne putem înțelege...

— Ah! zise Mauvepin, nebun de furie.

— În primul rând, spuse Séraphin, cred că sabia ta stă foarte bine în acea uşă... S-o lăsăm acolo.

Mauvepin fu obligat să renunțe la sabie din cauză că Séraphin îi amenința pieptul.

— Atunci, spuse Séraphin, veniți aşadar, stați acolo şi acordați-mi revanşa.

— Ei bine, spuse Mauvepin, care părea să cedeze; între doi bărbați, din care unul este dezarmat şi altul îl amenință cu sabia, lucrul e foarte clar: primul trebuie să mulțumească pe cel de-al doilea.

Mauvepin, care lăsase sabia înfiptă în uşă, era prin urmare la discreția lui Séraphin, care o avea pe a sa în mână.

În consecință, se supuse voinței şi chiar

capriciilor lui Séraphin.

Acesta din urmă era mulțumit de masa dintre ei şi Mauvepin nu văzu niciun neajuns.

Cu toate acestea, Séraphin păstră sabia în mâna dreaptă şi flutură cornul cu mâna stângă.

Mauvepin nu fu deranjat.

Dar, din când în când, el arunca o privire lacomă la săraca lui sabie înfiptă în uşă şi ofta.

În acelaşi timp, el pierdu şi restitui, una câte una monedele pajului.

— Asta e ciudat, zise Séraphin, că eu sunt mai norocos cu mâna stângă! Fără îndoială că nu mai vreau să joc cu dreapta.

Şi vorbind astfel, el punctă grozav.

— Domnule Séraphin, spuse Mauvepin calm, atunci când îmi veți lua tot ce-am câştigat, mă veți lăsa să plec?...

— Asta e ceea ce-mi place tare la tine, domnule Mauvepin.

— Da... dar am de-a face cu...

— În orice caz, răspunse pajul, avem timp. Poți câştiga de la mine cel puțin alți zece galbeni.

— Vrei să mi-i înapoiezi acum?

— Nu, vreau să jucăm.

— Dar atunci, să bem, spuse Mauvepin.

— Nu mai este mult vin...

— Mi-e sete, totuşi.

— Ei bine! spuse Séraphin, care se sprijinea de sabia lui şi menţinea distanţa între Mauvepin şi uşă, ridică trapa de la pivniţă şi adu vin.

Vorbind astfel, el aprinse o a doua lumânare şi-i făcu semn lui Mauvepin să o ia.

Mauvepin coborî în pivniţă.

— Tu nu vei scăpa! gândi Séraphin, pivniţa nu are nicio altă cale de ieşire.

Mauvepin nu întârzie să se reîntoarcă, dar în loc de a purta sticle sub braţ, el avea o oală imensă pe care o ţinea cu ambele mâini.

— La naiba! spuse Séraphin, intenţionezi să bei toată oala aia?

— Se prea poate, răspunse Mauvepin.

Şi trecu de partea cealaltă a mesei, astfel încât să iasă din sfera de acţiune a sabiei lui Séraphin.

Dar apoi, în loc de a pune oala pe masă, Mauvepin, iute ca fulgerul, o ridică, o agită, îşi luă avânt şi zvârli conţinutul pe faţa lui Séraphin.

Pajul, orb, uimit, scoase un ţipăt şi scăpă sabia; suplu ca o pisică Mauvepin sări şi puse piciorul pe sabie; cu ambele mâini îl strânse de gât pe Séraphin, şi apoi pe jumătate sugrumat îl aruncă la podea.

Toate acestea s-au petrecut atât de repede

încât pajul nu a avut timp să-şi dea seama de situaţie şi să se zbată.

Mauvepin luă o batista şi i-o băgă în gură ca să-l împiedice să ţipe, iar apoi îi legă mâinile cu centura sa, şi-l împinse sub masă.

— Tu nu mă vei mai putea opri, zise el, să aflu ce s-a întâmplat cu călugărul.

Şi luând sabia lui Séraphin în mână, el se grăbi să iasă afară.

În acest timp regele intrase în casa în care pajul Séraphin închisese uşa după el.

Temperament slab şi molatic, în orele sale obişnuite, cu frică de moarte, având frică de tot ceea ce părea supranatural, lui Henric al III-lea îi reveni cu toate acestea la un moment dat acea vitejie cavalerească a neamului său, ce disprețuia profund pericolul, moştenită de la regele Francisc I, bunicul său.

Deci, atunci când fu singur în coridorul întunecat, fără a fi ghidat decât de acel fir de lumină ce strălucea în depărtare, Henric al III-lea, se întrebă dacă nu cumva a fost atras într-o capcană şi, dacă nu cumva se doreşte viaţa lui.

Dar el nu ezită, cu toate acestea.

Merse drept înainte cu mâna pe mânerul sabiei sale şi ajunse la uşa despre care îi vorbise pajul Séraphin. El bătu.

— Intrați! spuse o voce armonioasă din interior.

Regele împinse uşa şi se găsi pe pragul unui mic oratoriu cufundat pe jumătate într-o penumbră voluptoasă.

Un parfum plăcut se răspândea; mobilierul şi draperiile erau de un gust feminin rafinat.

Rezemată pe o canapea, aştepta o femeie, care avea o mască de catifea neagră pe față.

Henric se opri pe pragul acestui oratoriu, tremurând ca acel *ucenic* cu care l-am comparat mai devreme.

Femeia cu mască făcu un semn cu mâna; un semn care însemna:

— Vino aici!

Şi regele, închizând uşa, veni aproape de ea şi se aplecă galant pe un genunchi.

Femeia cu mască îşi abandonă una din mâinile sale, pe care el o ridică la buze, apoi ea îşi scoase masca…

Henric recunoscu apoi femeia blondă a cărei frumusețe îl impresionase atât de mult.

— Nu m-ați uitat încă, Sire? întrebă ea.

— Doamnă, răspunse Henric, sunteți una dintre acele femei pe care este suficient să o vezi o dată pentru a nu o mai uita niciodată.

Şi el îi sărută din nou mâna, murmurând:

— Vă iubesc!

— Oh! spuse ea cu un aer de îndoială, acesta este un cuvânt foarte imprudent, Sire!

— El este sincer…

— Dar cum aş putea să cred? spuse ea. De abia m-aţi văzut; şi apoi, ştiţi bine cine sunt?

— Sunteţi frumoasă, asta este suficient.

— Şi dacă mi-ar fi imposibil, Sire, să primesc dragostea regelui?…

Henric aşteptă puţin după aceste cuvinte; cu toate acestea, el avu o bună atitudine.

— Pun pariu, zise el, că aveţi un soţ.

— Poate…

— Un soţ gelos, feroce… un tiran…

Ea oftă şi apoi păstră tăcerea.

— Şi că asta vă face să tremuraţi în acest moment, că protecţia mea vi se pare insuficientă împotriva lui?

Ea aruncă o privire dintre acelea care sucesc capul oricărui înţelept şi răspunse:

— Sire, protecţia voastră nu mă ascunde, dar discreţia voastră m-ar salva un pic.

— Ce vreţi să spuneţi, doamnă?

— Vă dau să alegeţi, Sire; sau nu mă mai veţi revedea niciodată… sau…

Ea părea să ezite.

— Sau?… insistă Henric.

— Sau consimţiţi a veni aici, în mare taină, singur, ori de câte ori vă va face plăcere.

— Am ales, spuse regele.

— Şi niciodată nu veţi căuta să aflaţi cine sunt.

— Devotamentul regelui, doamnă.

Henric se puse din nou în genunchi înaintea ei şi o oră se scurse.

O oră fermecătoare în care regele uită de regatul lui, de necazurile publice, precum şi de moartea ducelui d'Anjou, şi scopul călătoriei sale la Château-Thierry.

Şi în acest timp, femeia blondă părea să se supună unui fel de atracție irezistibilă, influențată de o mare dragoste împiedicată mult timp.

— Ah! Sire, spuse ea, iată o foarte lungă perioadă de timp de când eu vă iubesc!

— Dumneavoastră?! făcu regele fermecat... dumneavoastră mă iubiți?!... şi asta de foarte mult timp?!...

— Da, Sire.

— Dar eu v-am văzut ieri pentru prima dată.

— Ah! spuse ea, asta pentru faptul că memoria Majestății Voastre este infidelă.

— Aşadar eu v-am mai văzut deja?

— Da, Sire.

— Şi... în ce loc?

— Într-un vechi castel din Lorena, acum zece ani, când Majestatea Voastră părăsea Franța pentru a intra în posesia tronului Poloniei.

Aceste cuvinte făcură să țâşnească din creierul regelui o grămadă de amintiri confuze.

— Aveam atunci paisprezece ani, spuse femeia blondă. Ați petrecut o noapte sub acoperişul tatălui meu. De atunci, imaginea regelui meu este gravată în inima mea.

În timp ce ea vorbea, Henric al III-lea spuse:

— Îmi amintesc că am dormit în patru sau cinci castele, dar nu mi-a atras atenție, în niciun caz, o mică fată blondă.

Se afla pe şemineu o vază care conținea un buchet mare de garoafe şi lalele ale căror parfum se răspândi în oratoriu şi ajunse în final să umple atmosfera.

Dar regele era prea ocupat cu cucerirea lui pentru ca să observe.

Şi, în timp ce conversa cu regele, frumoasa străină se ridică, cufundă degetele în vază, scoase un buchet mare, rupse florile sale cele mai frumoase şi alcătui un alt buchet, pe care i-l oferi lui Henric al III-lea.

Regele îl apropie de nări şi inspiră cu încântare.

— Oh! ce parfum! spuse el.

— Țineți-l până mâine, spuse ea.

— Cum, făcu regele, aşadar trebuie să vă părăsesc?

— Da, Sire… până mâine…

Regele se ridică oftând; dar ea puse mâna pe brațul lui şi spuse:

— Nu Majestatea Voastră, Sire, ci eu sunt

cea care va pleca mai întâi.

— Nu locuiți, deci, aici?

— Nu, şi Majestatea Voastră îmi va face un jurământ.

— Care?

— Acela de a rămâne aici, un sfert de oră, şi să nu mă urmeze.

— Vă jur! spuse regele.

Ea îi strânse mâna, puse masca sa, se înfăşură într-o mantie largă şi dispăru.

Regele se aşeză pe canapea, şi respiră parfumul buchetului.

Când părăsi oratoriul, femeia blondă trase uşa după ea şi porni prin coridorul întunecat, pe care regele îl traversase când intrase în casă. Dar ea nu ieşi dintr-o dată.

Îşi apăsă urechea pe uşa de la intrare şi ascultă pentru a se asigura că nimeni nu era afară în stradă şi întredeschise uşa cu prudență.

Strada, în consecință, era goală, întrucât în acest moment Séraphin bea şi juca zaruri cu Mauvepin.

Cu toate acestea, după ce făcu câțiva paşi afară din casă, o umbră se desprinse de lângă zidul unei case vecine.

— Éric, tu eşti? întrebă femeia blondă, văzând că vine spre ea un om înfăşurat într-o haină lungă.

— Eu sunt, doamnă.

— Ai venit de la Paris?

— Da.

— Ei bine?

— Totul este gata, doamnă... se aşteaptă doar să vă întoarceți. Şefii grupurilor de cetățeni sunt avertizați: la un semnal, Parisul îşi va închide porțile şi străzile vor fi baricadate... şi dacă regele se prezintă...

— Oh! Regele, zise cu ironie ducesa, căci ea era, el se ocupă prea puțin, în acest moment, cu afacerile regatului său.

— Ah!

— El este cu totul în parfumul florilor, adaugă ea ironic. Dă-mi brațul tău, Éric.

— Unde mergem doamnă?

— Aşteaptă în umbră, în apropierea tavernei.

Şi ducesa, sprijinindu-se pe brațul contelui Éric de Crèvecoeur, se apropia de taverna unde Séraphin îl condusese pe bufon.

Amândoi se strecurară fără zgomot până la uşă, şi ducesa puse ochiul la o crăpătură pe unde se scurgea un fascicul de lumină.

Ea văzu pe Mauvepin şi Séraphin jucând, apoi pe călugărul ce apăru, frecându-şi ochii şi bombănind.

Este fără îndoială că acest călugăr era în legătură cu ducesa, căci ea veni la contele Éric şi se depărtă de tavernă împreună cu el.

Cinci minute mai târziu călugărul ieşi.

El ieşi fredonând un refren, şi se îndoi puțin că Mauvepin ar fi putut surprinde acea privire rapidă schimbată cu Séraphin.

Ducesa veni spre el.

— Tânărul tău călugăr este gata? întrebă ea.

— Da, doamnă.

— Ei bine! du-te... şi ia această cheie...

Apoi, întorcându-se spre contele Éric:

— Mi-ai adus un cal?

— Valetul meu îl ține pe al vostru şi pe al meu în mână, la o sută de paşi de aici.

— Atunci să pornim, spuse ducesa.

Şi, cum călugărul se îndrepta spre casa, ea adăugă:

— Şi Dumnezeu caută un succesor pentru regele Franței, căci tronul va deveni vacant!

Capitolul XIX

Pentru a înțelege ultimele cuvinte pronunțate de doamna de Montpensier în momentul în care călugărul intra în casa misterioasă unde ea îl lăsase pe rege, este necesar să ne întoarcem în timp cu câteva ore în urmă şi să ne referim la ziua precedentă, şi la intrarea în acel han unde tânărul călugăr Jacquot a venit după ce s-a trezit a doua oară de pe brațul său de fân, aşezat lângă uşa grajdului.

Jacquot, aceasta ne amintim, se regăsise gentilom, şi exclamase:

— Sunt nebun! Eu vă spun că sunt nebun!

S-a întâmplat ca tocmai când vorbea astfel, un călugăr să treacă pe acolo pe drum.

Era un călugăr din ordinul carmeliților desculți, cu o barbă lungă, o față uscățivă şi o privire profetică, care se apropie de Jacquot şi îi spuse cu o voce gravă:

— Şi pentru ce sunteți nebun, domnul meu?

Niciodată vocea fratelui Antoine sau a severului dom Grégoire nu au produs asupra lui Jacquot o astfel de impresie.

Această voce pătrunse în adâncul sufletului lui Jacquot şi îl tulbură profund. El coborî ochii sub privirea călugărului şi se simți emoționat.

— Pentru ce sunteți nebun? repetă acesta.

— Pentru că nu ştiu ce mai sunt, dacă eu sunt paj sau dacă sunt călugăr, răspunse Jacquot.

— Văzând hainele voastre, eu cred că sunteți paj...

— Cu toate acestea, am fost călugăr.

— Bietul băiat! murmură fratele Antoine, care apăru pe neaşteptate şi care redevenise căpitan.

Călugărul se uită pe rând la Jacquot, Séraphin, conducătorii de catâri ai ducesei şi la fratele căpitan Antoine.

Acesta din urmă fu cel ce luă cuvântul şi se angajă să explice nebunia lui Jacquot.

El spuse că tânărul gentilom, care era nepotul lui, nu putea dormi fără a se visa imediat împopoțonat într-o robă de călugăr, închis într-o mânăstire, criticat sau încarcerat în urma ordinelor superiorilor.

Călugărul asculta cu gravitate.

— Imaginați-vă, încheie căpitanul Antoine, că am plecat în această dimineață din Paris.

— Nu, spuse Jacquot, asta a fost ieri.

Căpitanul Antoine ridică din umeri şi confirmă versiunea lui, şi anume faptul că plecaseră dimineață din Paris, împreună cu doamna de Montpensier; ei s-au oprit la han, şi că Jacquot, obosit, nu a avut timp pentru a adormi.

Jacquot susținea contrariul.

El îi vorbi despre deşteptarea sa din ziua precedentă, de sosirea regelui şi a oamenilor săi, duelul său cu Mauvepin şi intervenția domnului de Crillon, apoi de îndepărtarea lui de către soldatul din garda regelui care l-a reîntors la mânăstirea lui.

Călugărul ascultă nu mai puțin grav. Şi cum Jacquot termina prezentarea variantei sale, fereastra de la primul etaj se deschise şi doamna de Montpensier se arătă, făcând un semn fratelui Antoine.

Falsul ofițer merse sub fereastră şi ducesa

îi spuse:

— Siesta mea s-a încheiat, căpitane; căldura de peste zi s-a liniştit, putem să ne reluăm drumul.

Jacquot se grăbi să ajungă sub fereastră:

— Doamnă!... Doamnă!... zise el.

— Ce vrei tu, dragul meu? întrebă ducesa, zâmbind.

— Nu este adevărat că sunteți aici de ieri?

— Nu, bietul meu Amaury răspunse ducesa. Am plecat din Paris numai în această dimineață.

Jacquot îşi prinse capul cu ambele mâini:

— O, Dumnezeul meu! Doamne! murmură el.

Apoi călugărul îi puse mâna pe umăr.

— Eu te voi vindeca, spuse el.

— Nu sunt nebun complet?

— Nu.

— Şi voi reveni gentilom?

— Fără nicio îndoială.

— Cum veți face să mă vindecați? întrebă cu naivitate Jacquot.

— Prin rugăciune...

Ochii călugărului străluceau cu o lumină ciudată.

Vocea lui avea un accent grav şi solemn, care îl domina complet pe tânărul călugăr.

El realiză că acest om, necunoscut mai devreme, era acum stăpân pe destinele sale.

Doamna de Montpensier coborî, în timp ce conducătorii de catâri îşi înhămau catârii şi pregăteau litiera.

Căpitanul frate Antoine îşi pregătea calul său.

Séraphin era deja în şa.

Numai Jacquot rămase nemişcat şi pietrificat sub privirea călugărului.

— Doamnă, spus călugărul făcând plecăciune în faţa ducesei, sunteţi interesată de acest tânăr?

— Aceasta este pajul meu mult iubit, spuse ducesa.

Jacquot simţi cum inima sa bate pentru ducesă.

— Care e numele lui?

— Amaury.

— El este nebun, nu-i aşa?

— Vai!

— Vreţi să se vindece?

— Oh! cu siguranţă, spuse doamna de Montpensier, ce ar trebui să fac pentru el?

Jacquot tresări.

— Unde se duce Alteţa Voastră? întrebă din nou călugărul.

— La Château-Thierry.

— Ei bine! noi ne vom alătura Alteţei Voastre mâine seară.

— Nu înainte?

— Nu, căci noi vom merge pe jos, şi nu vom

bea şi nu vom mânca pe drum; şi eu sunt sigur că Cerul îl va vindeca pe acest tânăr.

— Cum doriți, tatăl meu, răspunse ducesa la cererea călugărului.

Şi ducesa plecă, lăsându-l pe Jacquot.

Jacquot, de acum înainte aflat sub dominația tovarăşului său, nu avea altă dorință decât a acestuia.

Ei porniră la drum împreună pe picioare; călugărul îl puse pe Jacquot să spună rugăciuni.

Ei au mers toată seara, şi nu s-au oprit până târziu în noapte, la marginea unei păduri.

— Vom dormi aici, spuse călugărul.

Şi, dând exemplu, el se întinse pe un braț de iarbă şi frunze.

Jacquot, cu stomacul gol, dar obosit de drumul făcut, adormi în curând.

De îndată ce adormi, mintea lui tulburată călători şi se înapoie la mânăstire.

El se revăzu călugăr, auzi glasul strident al călugărului însărcinat cu poliția mânăstirii şi accentele grave ale superiorilor.

În cele din urmă, el îl visă din nou pe rege, şi visul se termina în Saint-Cloud atunci când, în urma ordinului monarhului, un elvețian îl aruncase în apă.

Jacquot țipă şi se trezi.

Dar el era în aer liber, la marginea pădurii, unde se culcase; avea încă hainele sale de

paj; el văzu razele zorilor de zi, sabia lui era asupra sa, şi, în sfârşit, la doi paşi, călugărul său însoţitor, era îngenuncheat şi se ruga.

Călugărul îşi termină rugăciunea de dimineaţă, apoi se ridică şi veni la Jacquot, care se freca la ochi:

— Ai dormit un pic, copilul meu? întrebă el.

— Da, dar am visat.

— Ah!

— Şi m-am văzut într-o mânăstire.

Jacquot îi povesti visul său.

— Copilul meu, spuse el, eşti victima demonilor, şi vei mai fi încă...

— Dar ce-am făcut, aşadar?

— În fiecare noapte, continuă călugărul, imediat ce vei adormi, vei cădea pradă spiritului rău, până când ce vei îndeplini un act de mare importanţă în ochii Cerului.

— Cerul are nevoie de mine? întrebă tânărul călugăr cu naivitate.

— Religia, cel puţin, răspunse călugărul grav.

Apoi el se ridică şi-l anunţă pe Jacquot că este timpul să continue călătoria lor.

Ei porniră din nou la drum şi călugărul rosti următoarele cuvinte:

— Copilul meu, religia este măcinată în fiecare zi de către un inamic mult mai crud, mult mai teribil decât toţi hughenoţii la un loc.

— Şi cine este acest inamic? întrebă Jacquot.

— Un prinț crud, egoist, fără morală, fără curaj, fără de lege, un om care a lăsat să piară Franța şi a pactizat totdeauna cu ereticii.

— Şi… acest prinț?

— Acesta este regele Henric al III-lea.

— Ah! nu-mi place… spuse Jacquot.

— Te înşeli, copilul meu.

— De ce?

— Pentru că el nu ți-a făcut niciun rău, căci tu nu ai fost niciodată la Saint-Cloud.

— Cu toate acestea…

— În afară de visul tău.

— Oh! crezi?

— Dar fără îndoială, pentru că ai fost nebun şi nu eşti călugăr.

— Săracul meu cap! murmură Jacquot, care îşi luă din nou capul în mâini şi fu zguduit de durere.

— Ei bine! continuă interlocutorul său, în seara asta ajungem la Château-Thierry şi eu voi începe să te tratez, să te vindec.

— Dar, tatăl meu, spuse Jacquot, nu mi-ai spus mai devreme că regele este duşmanul cel mai crud al religiei?

— Da.

— Şi că Cerul are nevoie de mine?

— Poate…

— Ce ar trebui să fac?

— Mai târziu vei şti.

Şi călătoriră din nou.

Cu toate acestea, în jurul prânzului, călugărul scoase din sacul său un pic de pâine şi brânză şi se aşeză pe marginea drumului şi lângă un mic pârâu.

Jacquot împărtăşi această masă frugală şi îşi continuară călătoria.

Ei ajunseră seara la Château-Thierry, în momentul în care se suna stingerea.

— Am să te duc într-o casă în care ne vom petrece noaptea, spuse călugărul, şi sper că te voi vindeca.

— Serios? făcu Jacquot cu bucurie.

— Cu ajutorul lui Dumnezeu, cel puțin…

Călugărul bătu uşor într-o uşă mică, într-o stradă singuratică de la marginea suburbiei, şi uşa se deschise.

Dar Jacquot nu văzu pe nimeni.

Ghidul său îl luă de mână şi îl duse într-un fel de chilie care se afla la capătul unui coridor.

Exista în această chilie o masă, un pat sărăcăcios, şi două scaune.

— Noi suntem aici, spuse călugărul, într-o filială a mânăstirii mele. Ridică-ți ochii şi priveşte.

La lumina unei lămpi aşezate pe masă, Jacquot văzu o pânză mare care acoperea un

perete al celulei, şi care reprezenta un sfânt.

— Acesta este Sfântul Jean de la Croix, spuse călugărul, fondatorul ordinului carmeliților desculți.

Pe masă erau câteva alimente simple şi un ulcior cu vin ieftin.

Jacquot privi cu lăcomie: el mâncă şi bău în compania călugărului.

— În prezent, zise acesta din urmă, ascultă, dacă vrei să te vindeci, se întâmplă adesea ca diavolul să ia forma umană pentru a se arăta.

— Ah! făcu Jacquot.

— Părinții Bisericii şi asceții din Tebaida au citat mai multe astfel de exemple.

— Într-adevăr?

— Şi uite, eu cred că acesta este un demon, care a luat de mai multe ori deja fața şi corpul regelui pentru a vi se arăta.

— Oh! spuse Jacquot, care era un pic cam neîncrezător.

— Aseară, continuă călugărul, în timp ce dormeai, m-am rugat, şi Duhul Sfânt mi-a trimis lumina lui, şi eu sunt sigur că te va vindeca.

— Cum?

— Vei petrece noaptea aici. Desigur, demonul se va manifesta din nou față de tine.

— În seara asta?

— Poate...

Jacquot se cutremură.

— Asta înseamnă că voi redeveni călugăr, spuse el.

— Nu ştiu, dar voi veni să te vizitez la miezul nopții, şi dacă vei dormi, te voi trezi.

Călugărul îi dădu binecuvântarea sa lui Jacquot şi se retrase, după ce îşi aprinse pentru el o lumânare.

Jacquot auzi uşa închizându-se de două ori.

— Sunt prizonier, se gândi el.

Privi încă o dată portretul Sfântului Jean de la Croix, fondatorul ordinului carmeliților desculți, al cărui portret împodobea unul dintre pereții chiliei sale, apoi stinse lumânarea şi se aruncă pe pat.

Dar, împotriva aşteptărilor, Jacquot nu adormi.

Cu toate acestea, el era obosit, teribil de obosit şi această oboseală puternică, de obicei, nu poate rezista somnului.

Totuşi, el rămase cu ochii deschişi, ascultând cu atenție paşii acelui demon, care, susținea călugărul, îl jucase foarte mult timp.

O oră se scurse. O tăcere profundă domnea în jurul lui.

Dar, după o oră, lui Jacquot i se păru că aude zgomot de voci şi de paşi.

Zgomotul părea să vină din spatele

tabloului care îl reprezenta pe sfânt.

Apoi, tot dintr-o dată, întunericul care îl învăluia fu înlocuit de o lumină strălucitoare, şi Jacquot impresionat crezu că vede sfântul coborând de la locul său.

Şi apoi, în locul sfântului, apăru un fel de gheaţă transparentă prin care tânărul călugăr emoţionat văzu apărând un oratoriu puţin luminat, oratoriul ducesei.

Jacquot, mut de surprindere, o văzu pe ducesă aşezată şi un om îngenuncheat în faţa sa.

Acest om era întors cu spatele.

Dar dintr-o dată el se ridică, şi Jacquot putu să-i vadă faţa.

Acest om care venise să sărute mâinile ducesei şi care o privea surâzând, era regele…

Era regele Henric al III-lea care poruncise ca Jacquot să fie biciuit aspru la Saint-Cloud, şi cu o zi înainte, îl încurajase pe Mauvepin să-l omoare…

— Oh! strigă Jacquot beat de furie, rege sau diavol, eu am o judecată cu tine… Şi el sări spre sabia lui…

Dar lumina se stinse, întunericul făcu ca gheaţa transparentă să dispară, iar sfântul se afla la locul său pe perete.

— Sunt o jucărie a diavolului, îşi spuse el.

Şi se lovi cu furie cu capul de pereţi.

Sunetul vocilor se stinse la fel ca şi acea lumină supranaturală şi Jacquot se lăsă în genunchi, făcu semnul crucii, cu scopul de a întoarce toate aceste viziuni în iad.

Trecu o oră.

După acest timp, un sunet nou se auzi.

Era o cheie care deschidea broasca unei uşi.

Uşa chiliei se deschise, şi Jacquot, a cărui frunte era scăldată în sudoare, îl văzu reapărând pe călugăr.

El purta un crucifix în mâna dreaptă şi o lumânare în mâna stângă.

Acesta puse lumânarea pe masă, şi îi spuse lui Jacquot:

— Ei bine! nu te-ai culcat?

— Nu.

— Te-ai rugat?

— L-am văzut pe rege.

Călugărul clătină din cap.

— Spune-i diavolul, zise el. Regele este departe de aici... El este în Saint-Cloud.

— Vai! Eu ştiu asta, spuse Jacquot, dar acest demon care a luat înfăţişarea lui.

— O să îngenunchez lângă tine, spuse călugărul, şi ne vom da silința să-l alungăm. Îl vezi şi acum?

— Nu.

Călugărul stinse lumânarea sa, îngenunche şi începu să spună rugăciuni.

Jacquot făcu la fel.

Dar, o nouă minune avu loc! Erau câteva minute de când se rugau, când lumina pe care Jacquot o credea supranaturală reapăru şi când sfântul părăsi din nou locul său.

Din nou, oratoriul apăru... şi de data asta era mai multă gheață care-l separa de chilia sa.

Jacquot, tremurând, scoase un țipat.

— Ce este? zise tovarăşul său, rămânând calm şi încă în genunchi.

— Îl văd.

— Pe cine?

— Pe rege.

— Eu nu văd nimic, îi spuse călugărul, suntem înconjurați de întuneric.

— Oh! nu, spuse Jacquot, eu îl văd pe rege.

— Vrei să spui pe diavol?

— Fie!

Jacquot văzu, într-adevăr, pe regele Henric al III-lea întins pe canapea şi dormind. Ducesa dispăruse.

Regele dormea şi respira buchetul ce i se dăduse.

— Ah! tu îl vezi, spuse călugărul.

— Da.

— Dar... unde?

— Acolo... în această cameră.

— Nu văd nicio cameră, eu văd un perete şi portretul sfântului...

— Ei bine! eu îl văd, spuse Jacquot, îl văd!

Şi vocea lui era înăbuşită, şi inima i se umflă de o furie bruscă, iar ochii începură să se injecteze.

— Ah! tu vezi... diavolul? repeta călugărul.

— Da... da... ce trebuie făcut?

— Du-te! ia-ți sabia, fă semnul crucii şi aruncă-te asupra lui şi loveşte-l cu putere în inimă.

Jacquot scoase un răcnet, îşi trase sabia din teacă şi se grăbi spre regele încă adormit.

Capitolul XX

Să revenim la Mauvepin.

După ce îi puse căluşul la gură şi îl legă pe Séraphin, nebunul regelui se repezi afară din tavernă.

Apoi o luă la fugă şi ajunse la casa în care intrase regele.

Dar casa era închisă, şi Mauvepin, neliniştit de presimțiri sumbre, bătea în zadar la uşă.

Uşa rămăsese închisă.

El bătu mai tare; nimeni nu răspunse şi casa rămânea tăcută.

Uşa era solidă, bine închisă şi Mauvepin nu era suficient de puternic pentru a o forța cu lovituri de umeri.

Dar acolo unde lipseşte forța, viclenia compensează uneori.

Asemenea unei leoaice al cărei soț este închis într-o cuşcă şi care face încet un tur în jurul cuştii, încercând să găsească un mod de a pătrunde, Mauvepin făcu turul casei care era izolată de toate celelalte construcții.

Lângă casă era o grădină. Zidurile grădinii nu erau prea înalte, iar aceste ziduri construite din piatră aveau crăpături din loc în loc.

Mauvepin nu ezită, escaladă un zid şi sări în grădină. Odată ce se văzu intrat acolo, văzu o fereastră luminată la parter şi fugi spre acel loc.

Dar, cum niciun sunet nu se făcu auzit, merse pe vârfuri pentru a-şi acoperi sunetul paşilor şi se opri un moment sub fereastră, ciulindu-şi urechile şi ascultând.

Şi, în fine, cum liniştea persista, el urcă până la această fereastră şi privi înăuntru. Mauvepin văzu atunci oratoriul doamnei de Montpensier.

Regele era singur. Culcat pe o canapea, el dormea, şi degetele sale crispate încă strângeau buchetul.

Mauvepin se cutremură: el crezu pentru un moment că regele fusese otrăvit.

Dar, în acelaşi timp, el văzu o deschidere practicată în peretele din spatele oratoriului, şi strălucind în umbră, ochii înflăcărați ai lui Jacquot căruia, în acel moment, călugărul îi

spuse:

— Loveşte-l pe demon!

Mauvepin sări cu ambele picioare pe pervazul ferestrei, deschizând-o cu o lovitură de picior; şi cum Jacquot se repezi spre rege, nebunul căzu ca un fulger în mijlocul camerei, şi Jacquot se opri din drumul său scoţând un strigăt.

Mauvepin îşi propti sabia în pieptul lui, spunându-i:

— Ah! trădătorule! Se pare că am ajuns la timp!...

Tânărul călugăr căzu, scoţând pe gură un val de sânge.

Nici strigătul pe care-l scoase, nici zgomotul căderii lui nu-l treziră pe rege.

Regele dormea foarte liniştit cu buchetul în mână.

Dar dacă regele nu se trezea, Mauvepin nu se găsi foarte stăpân pe câmpul de bătaie, pentru că în timp ce Jacquot cădea, călugărul care rămăsese în umbră ieşi din ascunzătoarea sa, luă sabia scăpată în mâinile tânărului călugăr şi se repezi spre Mauvepin.

— Ah! ah! spuse nebunul, se pare că sunt doi.

Călugărul îşi dezbrăcă roba călugărească, îşi suflecă mânecile şi se puse imediat în gardă. Mauvepin îşi dădu seama că bărbatul

era spadasin.

— Un călugăr travestit! spuse el încrucişându-şi sabia cu cea a adversarului său.

Falsul călugăr atacă cu vigoare pe nebun, dar şi acesta lovea bine.

Şi apoi Mauvepin realiză că în acel moment nu era vorba de a-şi salva propria viață, ci chiar viața regelui trebuia apărată.

Trebuia să-l ucidă pe atacator cu orice preț; şi Mauvepin trecând de la furie la ironie, începu în timp ce para loviturile, să-şi ridiculizeze adversarul.

— Desigur, spuse el, hărțuindu-l fără întrerupere şi forțându-l să-şi întrerupă atacurile, desigur, dragă seniore, că nu în mânăstirea dumneavoastră ați învățat să mânuiți atât de bine sabia.

Călugărul, turbat de furie, nu răspunse, dar căută să-şi facă jocul şi să înfigă lama sabiei sale în pieptul lui Mauvepin.

Mauvepin continuă:

— Sunteți un om de spadă şi, Dumnezeu să mă ierte! cred că v-am văzut undeva; la Blois, poate... în compania monseniorului duce de Guise... Ah! v-am lovit, nu-i aşa?

— Nu-i nimic, spuse el.

Şi el făcu o fandare.

Mauvepin evită lovitura şi necunoscutul se repuse iute în gardă.

— Deci, ați vrut să-l asasinați pe rege, dragul meu senior? continuă Mauvepin, sau mai degrabă să supravegheați asasinarea lui? Ah! ah! ah! Din fericire, am ajuns la timp.

— Degeaba, rânji falsul călugăr, ați venit prea târziu, tinere maestru...

Şi se strânse, se ghemui dintr-o dată ca o pisică ce va sări, el trecu pe sub sabia lui Mauvepin şi îi dădu o lovitură de pumnal în lateral.

Dar Mauvepin nu trebuia să moară în acea zi.

Catarama centurii sale pară lovitura; pumnalul alunecă pe oțelul lustruit şi îşi rupse vârful, dar nu străpunse carnea.

În acelaşi timp, Mauvepin se folosi de sabie ca de o măciucă şi trase o ploaie de lovituri cu atâta furie în capul călugărului încât acesta căzu amețit. Mauvepin îi puse piciorul pe piept şi vârful sabiei lui la gât. Apoi se uită la rege.

Regele continua să doarmă.

Atunci Mauvepin începu să reflecteze, privind pe rând la Henric al III-lea adormit şi la tânărul călugăr Jacquot care se zvârcolea, în agonie, într-o mare de sânge.

În ceea ce priveşte călugărul, pe jumătate sufocat, simțind vârful sabiei lui Mauvepin gata de a-i străpunge gâtul, nu făcea nicio

mişcare, doar ochii săi de fiară îl urmăreau cu fascinație pe învingător.

Mauvepin, prin urmare, îşi spuse:

— Acest om ar putea avea complici care-i pot veni în ajutor... Nu am timp nici să parlamentez, nici de a ne tocmi pentru răscumpărarea vieții sale pentru o supunere totală. Ştiu că este o cruzime să omori un om... dar, în fine, dacă nu se poate altfel...

Şi Mauvepin, proptind foarte tare piciorul pe pieptul falsului călugăr, înfundă sabia, şi călugărul nu mai avu timp să țipe...

El se zbătu pentru o clipă sub piciorul lui Mauvepin, avu câteva convulsii teribile, îi aruncă nebunului o privire feroce, apoi această privire deveni din ce în ce mai slabă şi în cele din urmă se stinse...

— Acesta e mort de-a binelea, spuse Mauvepin.

Şi el se aplecă asupra lui Jacquot.

Jacquot nu era mort, Jacquot încă respira. Mauvepin îl luă în brațe şi-l aşeză lângă perete.

Tânărul călugăr îl privi pe Mauvepin şi-l recunoscu.

— Dacă nu vei muri de sabia mea, îi spuse Mauvepin, într-o zi ne vei povesti ceea ce s-a întâmplat aici, înainte de sosirea mea.

Şi, lăsându-l pe tânărul călugăr, Mauvepin alergă la rege.

Henric continua să doarmă liniştit, respiraţia sa era puţin cam zgomotoasă.

Mauvepin avuse un moment de teamă: crezuse că regele era mort.

— La naiba! spuse el, ce somn are!

Şi el îndrăzni să atingă cu degetul regala persoană.

Regele nu se mişcă.

Apoi Mauvepin îl zgâlţâi.

Dar regele nu se trezi.

Mauvepin luă buchetul pe care regele continua să-l ţină în mână, şi în loc de a-l duce la nas, îl expuse la flacăra unei lumânări care se afla pe noptieră. Dintr-o dată florile străluciră şi, departe de a lansa un parfum plăcut, ele răspândiră un miros greţos şi de pucioasă, care împuţi camera.

— Am înţeles, îşi spuse Mauvepin, regele a adormit inspirând parfumul acestor flori care erau stropite cu un narcotic puternic.

Jacquot încă respira, continuând să verse sânge pe gură, şi îl privea pe Mauvepin cu un aer rugător.

Lui Mauvepin i se făcu milă. El luă de lângă lumânare o carafă plină cu apă şi o apropie de buzele rănitului care bău cu lăcomie.

— E mult mai bine dacă tu îţi revii, băiete, murmură el; dar, aşteaptă, nu am timp să alerg după un chirurg. Trebuie să am grijă de stăpânul meu.

Mauvepin înțelese toată încurcătura, întreaga latură critică a situației sale.

El îl scutură cu atenție din nou pe rege, acesta pentru un moment ridicat, căzu nemişcat pe canapea. Narcoticele nu-şi încetaseră deloc efectul, şi până în acel moment, Henric trebuia considerat ca un cadavru. Deşi, Mauvepin ucisese călugărul şi pe Jacquot îl scosese din luptă, era puțin probabil că erau singuri.

Nebunul regelui nu se putea înşela. Călugării care plănuiseră să asasineze un rege al Franței nu erau decât instrumente şi trebuia să meargă pe urma lor pentru a afla...

Mauvepin simți că nu mai avea nicio clipă de pierdut.

El îl luă pe rege pe umărul său, îl rezemă pe pervazul ferestrei şi sări în grădină.

Grădina era liniştită şi nimeni nu se mişca prin casă.

Apoi trecu la fereastră şi îl luă pe rege care nu făcea nicio mişcare; acum era necesar să iasă afară din grădină...

Mauvepin nu putea să escaladeze zidul şi să-l transporte şi pe rege, în acelaşi timp...

Din fericire, el văzu o uşă, care fără îndoială, era ieşirea din grădină spre câmp.

Şi culcând pe adormit lângă uşă, care era închisă, luă pumnalul şi se apucă să desfacă

balamalele.

Dar, cum începu această lungă şi dificilă muncă, auzi un zgomot pe partea cealaltă a zidului, se opri ascultând cu băgare de seamă.

Capitolul XXI

Zgomotul pe care Mauvepin îl auzise şi care-l forțase să-şi întrerupă munca sa era sunetul unor paşi.

Paşii dădeau ocol în jurul grădinii.

Rămas pentru un moment nemişcat, Mauvepin îşi concentră auzul asupra acelui zgomot şi îşi dădu seama că erau cel puțin trei persoane de cealaltă parte a zidului.

El ajunse imediat la concluzia că erau complicii celor doi călugări şi tăcu.

Totuşi, cum zgomotul se îndepărta, el se aventură să se urce pe zid.

Deşi nu era clar de lună, noaptea nu era întunecoasă, şi Mauvepin putu vedea trei bărbați care se îndepărtau încet. Aceşti trei bărbați păreau îngrijorați şi căutau pe cineva.

— Pe legea mea, îşi spuse Mauvepin, voi vedea dacă aceştia sunt duşmani sau prieteni.

Şi, apăsând două degete pe buze, el scoase un fluierat.

Dintr-o dată cei trei bărbați se opriră.

Apoi, unul dintre ei se întoarse brusc pe urmele paşilor săi şi scoase o înjurătură teribilă care-l făcu să tresară pe Mauvepin.

— *Harnibieu*! spuse omul, este cineva în această casă?

— Ei! strigă Mauvepin care, la început stând culcat pe burtă deasupra zidului, se ridică şi îşi arătă bustul, este domnul de Crillon.

Crillon, el era într-adevăr, îşi grăbi pasul şi veni lângă zid, chiar în dreptul unde era nebunul.

— Ah! sunteți Mauvepin? întrebă el.

— Eu sunt, domnule duce.

— Unde este regele? întrebă Crillon cu nerăbdare, în mod vizibil îngrijorat.

— Aici.

— Sănătos şi în siguranță?

— Oh! aproape… el doarme…

— Ah! spuse Crillon care respiră uşurat şi crezu că regele are un moment de fericire, în timp ce Mauvepin făcea pe santinela, ar trebui să mă îndepărtez?

— Dimpotrivă, spuse Mauvepin.

— Vreți să rămân?

— Aş vrea să-mi veniți în ajutor, domnule cavaler de Crillon.

— Pe sângele lui Dumnezeu! strigă Crillon, regele se află în pericol?

— Oh! acum nu mai este... a trecut. Urcați aici lângă mine, domnule de Crillon.

Crillon îl văzuse pe rege ieşind din castel, precedat de pajul necunoscutei şi urmat de Mauvepin.

Respectând în acelaşi timp fanteziile regale, curajosul cavaler nu se crezu scutit de a veghea asupra stăpânului său. Ori apoi, cum regele nu se întoarse, el ieşi să vadă ceea ce s-a întâmplat.

Indicațiile vagi ale unui burghez şi doi lanscheneți pe care-i întâlnise succesiv îl conduseră până la zidurile grădinii misterioasei case.

El îi mulțumi burghezului şi îi luă cu el pe cei doi lanscheneți.

Unul dintre aceşti doi lanscheneți era un bărbat înalt de aproape şase picioare şi cu o statură robustă.

— Apropie-te de zid, îi ordonă Crillon.

Lanschenetul se supuse.

— Bine... Acum, apleacă-te. Asta e tot.

Şi, după ce lanschenetul îşi curbă spatele cu docilitate, îndeplinind dorința ducelui, acesta din urmă, cu o agilitate tinerească, sări pe umerii lanschenetului care-i servi drept scară şi ajunse la marginea superioară a zidului pe care Mauvepin stătea călare.

— Să vedem, spuse el, explicați-vă, domnule Mauvepin. Unde este regele?

— Acolo, spuse Mauvepin.

Nebunul întinse mâna şi Crillon se cutremură văzând un trup nemişcat culcat lângă zid.

— Regele, spuse el, regele e rănit… probabil mort!

— Nimic din toate acestea, regele doarme… dar el a scăpat frumos.

Mauvepin sări înapoi în grădină şi Crillon îl urmă, în timp ce cei doi lanscheneți rămaseră de pază de cealaltă parte a zidului.

Crillon se aplecă asupra regelui, îi ascultă respirația şi răsuflă uşurat.

— Dar cum poate regele să doarmă aici? întrebă el surprins.

— El a inspirat un narcotic dintr-un buchet de flori.

— Ah!

Şi Crillon ghici.

— Acum, spuse Mauvepin, nu pot pierde timpul pentru a vă povesti, domnule duce, totuşi…

— Vorbiți! Vorbiți! spuse Crillon cu nerăbdare.

— Regele aproape că era să fie asasinat.

— De către cine?

— De tânărul călugăr de alaltăieri.

— Şi l-ați ucis pe călugăr?

— Nu chiar, dar el nu face cu mult mai bine. Totuşi…

Mauvepin se scărpină pe frunte.

— Haide! Explicați-vă, spuse Crillon cu îngrijorare.

— Regele nu poate rămâne aici, spuse Mauvepin.

— Nu, desigur. Trebuie să-l ducem undeva.

— La castel, nu-i aşa?

— Oh! Nici vorbă, spuse Crillon.

Mauvepin, surprins, se uită la el.

— Şi, de ce nu? spuse el.

— Păi, spuse Crillon, pentru că nu ar trebui să se ştie că regele e mort sau rănit.

— Asta-i drept, cu atât mai bine, spuse Mauvepin, am o idee.

— Care este?

— Cred că ştiu cine a vrut să-l omoare.

— Nici nu este greu să-ți dai seama, spuse Crillon cu sinceritatea sa brutală, este ducele de Guise sau sora lui, doamna de Montpensier. Este clar…

— Dacă este atât de clar, spuse Mauvepin, trebuie să fim înconjurați de oamenii ducelui.

— Haida-de!

— Şi nu trebuie să-l lăsăm pe rege aici…

— Nu, dar trebuie să-l ducem în casa asta… şi acolo să aşteptăm până când se trezeşte…

— Dar casa asta, spuse Mauvepin cu prudență, poate fi plină de duşmanii noştri?

— Ei bine, cui îi pasă! spuse Crillon cu

simplitate, nu sunt aici pentru a le face față?

Şi Crillon strigă celor doi lanscheneți:

— Stați aici, bravii mei, şi, dacă vă voi chema, escaladați zidul şi veniți.

Apoi Crillon îl apucă pe rege pe după umeri şi îi spuse lui Mauvepin:

— Arătați-mi drumul.

Mauvepin reintră în oratoriu prin fereastră, şi Crillon îl depuse acolo din nou pe rege pe canapea.

Apoi se uită în jurul lui, îl văzu pe călugărul mort şi pe tânărul călugăr agonizând.

Jacquot se ridică pe jumătate, şi bău din nou apă.

— Din moment ce sunt aici, spuse Mauvepin lui Crillon, voi avea grijă de acest băiat.

— Aveți de gând să-l vindecați?

— Bineînțeles.

— Cum! Pe acest criminal nenorocit!

— Da, într-adevăr, spuse Mauvepin, deoarece, dacă se va vindeca, ştiind atâtea frumuseți şi povestindu-le într-o zi Parlamentului din Paris în robe roşii, în final vor fi judecați şi condamnați prinții loreni, vinovați de înaltă trădare.

— Drace! zise Crillon, nu aveți menajamente!

— Eu fac tot ce pot, răspunse Mauvepin care luă batista şi o puse ca un prim

pansament pe rana deschisă a lui Jacquot, tânărul călugăr.

. . . . . .

Cu toate acestea, somnul letargic nu fu de lungă durată.

Regele era pe cale să se trezească şi urmele vaporilor de narcotic se disipară.

Atunci când Henric al III-lea deschise ochii, era deja ziuă şi o primă rază de soare se răsfrângea veselă pe podeaua oratoriului.

— Unde naiba mă aflu? se întrebă regele aruncând o privire nesigură în jurul lui.

Oratoriul nu mai avea urmele luptei sângeroase din timpul nopții precedente.

Cadavrul călugărului dispăruse; sângele care acoperea podeaua fusese spălat cu grijă şi tânărul călugăr Jacquot nu mai era acolo.

Totuşi era deschisă fereastra pentru a neutraliza proprietățile somnifere ale buchetului aflat pe cămin.

Regele era singur şi în curând îşi aminti.

Femeia blondă îi spusese:

— Sire, promiteți-mi că nu veți pleca de aici decât după un sfert de oră după mine.

— Am fost adormit, îşi zise regele, şi acea brută de Mauvepin s-a întors foarte liniştit la castel, cu excepția cazului în care nu este culcat, prins de vin, sub masa vreunei taverne.

Regele rostise aceste cuvinte cu voce tare.

— Nici una, nici alta, Sire, îi răspunse o voce.

O uşă se deschise în partea din spate a oratoriului şi Mauvepin intră.

— Ah! tu eşti? întrebă regele.

— Da, Sire.

— Şi m-ai lăsat să dorm?

— Da, Sire, din două motive.

— Să-l aud pe primul.

— Pentru că trebuie să te gândeşti de două ori înainte de a deranja somnul unui rege.

— Uf! Şi al doilea?

— Al doilea este faptul că Majestatea Voastră nu poate fi trezită prea uşor.

— Şi totuşi am un somn uşor.

— Atât de uşor, spuse Mauvepin pe un ton batjocoritor, că Majestatea Voastră s-a plimbat pe umerii mei.

— Ce vrei să spui, caraghiosule?

— Atât de uşor, continuă Mauvepin, că în timp ce Majestatea Voastră dormea, am ucis un călugăr şi jumătate.

— Bufonule, spuse regele, nu am chef de glume la această oră.

— Nu glumesc, Sire.

— Cum? Ce? spuse Henric al III-lea.

— Şi pot dovedi ceea ce spun.

Cu aceste cuvinte, Mauvepin făcu să alunece pe tija sa o draperie, ridicându-se,

iar regele tresări şi se trase destul de speriat.

El văzu în faţa lui un cadavru. Era cadavrul călugărului.

— Am spus un călugăr şi jumătate, continuă Mauvepin, pentru că celălalt este mic şi de fapt nu e mort.

— Dar, îngăimă regele al cărui păr se zbârlise, unde ai dat această lovitură frumoasă.

— Aici.

— Cum! În timp ce dormeam?

— Da, Sire, şi apoi mai târziu, după ce i-am „culcat" pe cei doi călugări, am luat-o pe Majestatea Voastră pe umerii mei şi am făcut un tur prin gradină.

— Dar...

— Majestatea Voastră s-a convins că nu are somnul atât de uşor?

— Mauvepin, spuse regele încruntându-şi sprâncenele, dacă îţi baţi joc de mine, te voi biciui...

Nebunul începu să râdă.

— Majestatea Voastră ar face mai bine să-mi dea o bună avere de câteva mii de pistoli şi un colan al unuia din Ordinele sale.

— Dar... făcu regele uimit.

— Drace! continuă Mauvepin cu calm, există un conetabil de Franţa, care are toate acestea...

— E adevărat.

— Şi care a făcut mult mai puține decât mine pentru monarhie.

— Ah! haida-de! spuse regele neîncrezător.

— E ca şi cum am onoarea să-i spun Grațioasei Voastre Majestăți...

— Dar ce-ai făcut?

— Am ajuns tocmai la timp pentru a-mi înfige sabia până la plăsele în burta unui om care încerca să vă omoare.

Henric al III-lea scoase un strigăt puternic.

— Da, spuse o voce gravă din partea îndepărtată a camerei, de data aceasta regele a scăpat de a fi asasinat.

— Crillon! exclamă regele.

Acesta era, într-adevăr, ducele, care venea să ia cadavrul călugărului şi intră oratoriu.

— Da, continuă Crillon, a depins de un fir de păr ca Franța să nu mai aibă rege, iar domnul Mauvepin are dreptate să spună că el a salvat monarhia.

Henric al III-lea, cu părul zbârlit, palid şi cu fruntea scăldată în sudoare, îi privea pe rând pe Mauvepin şi Crillon.

Acesta din urmă luă mâna nebunului şi îi spuse:

— Ați fost nepoliticos acum trei zile, dar sunt atât de mulțumit de dumneavoastră astăzi, încât vă iert.

— Pe legea mea, domnule duce, spuse Mauvepin, iată ce valorează mai mult pentru

mine decât colanul unui ordin.

— Drace! spuse cavalerul cu naivitate, prietenia mea nu aleargă pe străzi, crede-mă!

— Dar, spuse regele, ce s-a întâmplat?

— Ah! un lucru foarte simplu, Sire.

— Dar… care?…

— Majestatea Voastră a luat un buchet de flori din mâinile femeii blonde, şi inspirând mirosul acelui buchet, a adormit.

— Ei bine, apoi?

— Atunci un călugăr a venit să vă asasineze.

— Dar… acest călugăr?…

— Femeia blondă l-a postat în această casă.

Henric se cutremură.

— Şi când Majestatea Voastră, încheie Mauvepin, va afla numele *frumoasei necunoscute*, nu va mai fi surprins.

— Cine era această femeie?

— Se numeşte Anne de Lorena, ducesă de Montpensier.

— Ah! strigă regele, ai cărui dinţi scrâşniră de atâta groază.

— Şi, spuse Crillon, la rândul său, este aceeaşi femeie pe care am văzut-o într-un vis comandând revoltele parizienilor.

— *Regina baricadelor!* murmură Henric al III-lea vizibil afectat.

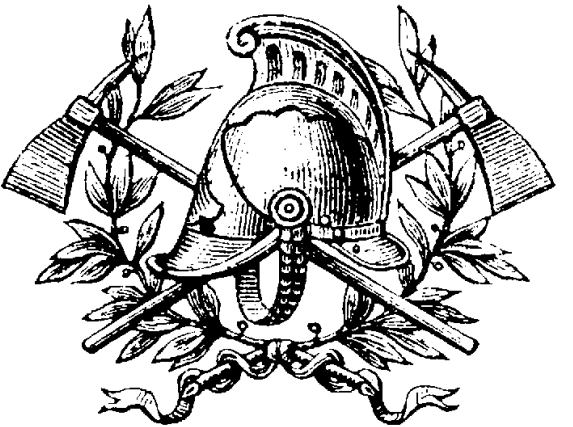

STRUCTURA PĂRȚII A PATRA

Episodul 7

Prolog – ÎNTRUNIREA STATELOR DE LA BLOIS
(Les États de Blois)

Capitolul 1 – OMUL CU MASCĂ
(L'homme au masque)

Episodul 8

Capitolul 2 – BARICADELE
(Les Barricades)

Capitolul 3 – REGICIDUL ŞI CEI DOI REGI
(Lé régicide et les deux rois)

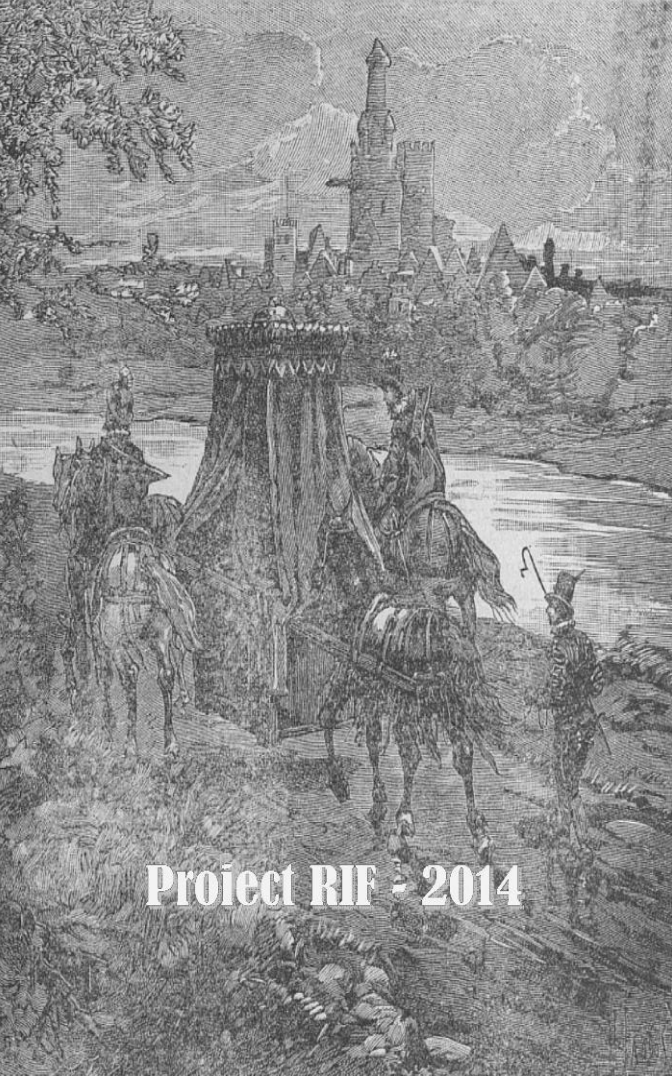
Project RIF - 2014

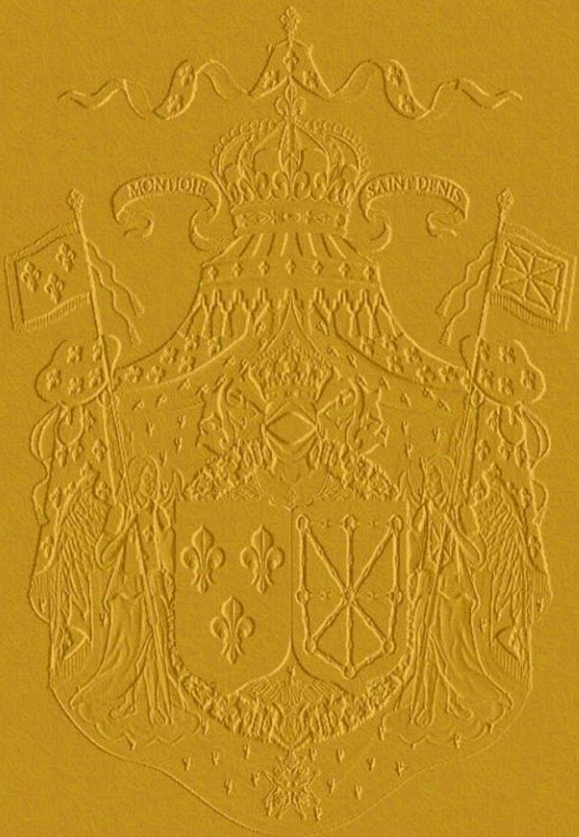
MONJOIE
SAINT DENIS